serbest

MİMAR

DOSYA: EGE'DEN|Anadolu Apartmanı-Kültürel Tesis|Mi'marin Köyce Alaçatı|Yunusoğlu Ofis|Servili Bahçe-Koku Odası|Mir'am Sen Evi|Octoplus Evleri|Bodrum Mimarlık Kitaplığı|Atapark Seyir Kulesi ve Kafeteryası|İzmir Gaziemir Fuar Alanı|İzmir Opera Binası|İzmirdeniz Projesi Ne Durumda?

ISSN 1308-9498
9 771308 949803

EYLÜL | 2016 | 23
10 TL

ekO KLiNKER®

geleceğin yalıtımı 4.0

Kışıklar

YAPI ÜRÜNLERİ

ISI YALITIMINDA ALTIN DEĞER

λ0,075 W/mK

Işıklar / Ekoklinker Duvar Sistemleri üstün teknolojiye sahip yüksek sıcaklıktaki fırınlarda pişirilen klinker ürünün dayanıklılığı, boşluklu yapısı ve içerisindeki mineral yün sayesinde, uygulandığı alanlarda mükemmel ısı izolasyonu sağlar.

Mükemmel dayanıklılığı sayesinde sağlam ve koruyucu duvarlar oluşturur. Ürünün yoğunluğu, duvarlarda gerçek ses yalıtımı sağlar. Ekoklinker A1 sınıfı yanmaz üründür.

444 0 300
www.isiklartugla.com.tr

serbest MİMAR

EYLÜL 2016 23

04 **masaüstü**

10 **yaka resmi**
Ayhan Böke
Katılımcı Bir Yaşam: Salih
Şükrü Kocagöz

12 **SMD'lerden**

13 **DOSYA: EGE'DEN**
14 **PROFİL**
İzmir SMD Onur Üyesi Prof. Dr. Necati Şen'in Akademik/Mimarlık Meslek Geçmişi ve Bugünü
Sevgi Molva

22 **YENİ**
Anadolu Apartmanı - Kültürel Tesis
Mi'marin Köyce Alaçatı
Yunusoğlu Ofis
Servili Bahçe - Koku Odası
Miryam Şen Evi
Octoplus Evleri
Bodrum Mimarlık Kitaplığı
Atapark Seyir Kulesi ve Kafeteryası
İzmir Gaziemir Fuar Alanı

48 **değerlendirme**
Mimari Tasarım Bağlamında Kentsel Yenileme Kavramı ve İzmir-Karşıyaka/Alabeyler Mahallesi Örneği
Hüsamettin Özkaymakcı

56 **YARIŞMADAN UYGULAMAYA**
İzmir Opera Binası
Pınar Sönmez

62 **PROJE**
"İzmirdeniz Projesi" Ne Durumda?

79 **YARIŞMA**
Bornova Çocuk Dünyası Mimari Proje Yarışması

96 **ORADAYDIK**
Hırvatistan ve Slovenya
Tufan Arkayın

103 **özetler**
(İngilizce, Rusça ve Arapça) . Summary . Содержание . خلاصة

ISTANBUL SMD
Miralay Şefik Bey Sokak 13/2 Gümüşsuyu
34015 İstanbul
+90 212 2924380 (tel)
+90 212 2924382 (faks)
www.ismd.org.tr

TÜRK SMD
TSMD Mimarlık Merkezi
Dumlupınar Bulvarı Eskişehir Yolu 7. Km.
Mustafa Kemal Mah. 2123. Sk. No: 164
Kentpark AVM Arka Cephesi
+90 312 219 94 08
www.tsmd.org.tr

İZMİR SMD
Cumhuriyet Bulvarı 2. Kordon 209/4 Alsancak
35220 İzmir
+90 232 4631630 (tel)
+90 232 4631057 (faks)
www.izmir-smd.org.tr

Yazılarda ifade edilen görüşler yazarlarına aittir.
Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.
Reklamlar, reklamı veren firmanın sorumluluğundadır ve serbestMİMAR reklamlarda verilen bilgilerden sorumlu tutulamaz.

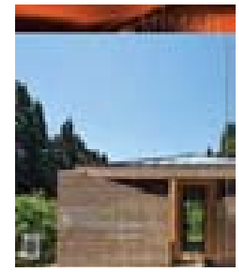

23. Sayı Kapak Konusu
Hüseyin Egeli
Servili Bahçe - Koku Odası

serbestMİMAR
Üç Ayda Bir Yayımlanır

Sahibi
Aytek İtez
TSMD Başkanı

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Mehmet Soylu

Editör
Derya Yazman Noyan
editor@tsmd.org.tr

Yayın Komisyonu
Ali Sinan, Aslı Özbay,
Aytaç Özen, Cüneyt Kurtay,
Deniz Güner, Derya Yazman Noyan,
Dürrin Süer, Figen Kıvılcım,
Hasan Özbay, H. Okan Çetin,
Hüseyin Kahvecioğlu, İlhan Selim Kural,
Kadri Atabaş, Kerem Piker, Mehmet Soylu,
Osman Tutal, Ömer Mustafa Özen, Şerife Meriç

Yayın Sekreterliği
Serap Sür

Grafik Uygulama
Fikriye Karasu
ANBA Anadolu Basın Ajansı

İletişim
TSMD Mimarlık Merkezi
Dumlupınar Bulvarı Eskişehir Yolu 7. Km.
Mustafa Kemal Mah. 2123. Sk. No: 164
Kentpark AVM Arka Cephesi
+90 312 219 94 08
www.tsmd.org.tr
info@tsmd.org.tr

Abone, Reklam ve Dağıtım
anbahaber
ANBA Anadolu Basın Ajansı
Tunus Caddesi 50A/11 Kavaklıdere 06550 Ankara
+90 312 4675381 (tel)
+90 312 4675383 (faks)

Reklam Koordinatörü
Selver Toprak
selver@anbarapor.com

Baskı
Salmat Basım Yayıncılık
+90 312 341 10 24

SMD Üyelerine Ücretsiz Gönderilir
Fiyatı 10 TL Abonelik 35 TL Öğrencilere 30 TL

TBMM CAMİSİ YIKILMAMALI!

Yaz dönemini geride bırakırken ve ülke genelinde yaşananlarının etkisini henüz üzerimizden atamamışken ardı ardına gelen yıkım haberleri mimarlık camiasında tartışılmaya devam ediyor.

15 Temmuz günü yaşanan terör saldırısında bombalanarak hasarlanan, Behruz Çinici ve Can Çinici tarafından tasarlanan TBMM Eski Halkla İlişkiler Binası'nın yıkımı yapıldı. Yerleşkede yer alan Ağa Han Ödüllü TBMM Camisi ise yıkım tehdidi altında, belki de siz bu satırları okurken yapı çoktan yıkılmış olabilir. Uluslararası ölçekte değer görmüş, tescilli olan bu yapıların yok edilmesi kent ve mimarlık adına çok büyük bir kayıp. Özellikle TBMM Camisi, farklı ve özgün tasarımı ile mimarlık ortamına kazandırılmış önemli bir eser. Tasarımında barındırdığı sade, yalın ve mütevazı dili ile insanı içine çeken yaklaşımı, yapının farklı bir mimari dokunuşa sahip olduğunu gösteriyor. Bu tür yapıların kentlerdeki tarihi ve mimari değerleri görmezden gelinerek yok edilmesi kabul edilebilir bir durum değil. Herkesin aklına düşen yıkım umarım olmaz ve bu önemli yapı kentteki yerini korur.

* * *

Bu sayımızda, İzmir SMD'nin içeriğe büyük katkıları ile İzmir ve yakın çevresindeki mimarlık ve kent gündeminin nabzını tutan konuları sizlerle buluşturuyoruz. İzmir SMD Yönetim Kurulu Başkanı Sevgi Molva başta olmak üzere yazı ve proje katkıları ile sayımızı değerli kılan destekçilerimize çok teşekkür ediyoruz.

Keyifli okumalar dilerim.

Derya Yazman Noyan

01

02

03

04

01 KarşıYaka Karabük

Hakan Evkaya, Kutlu İnanç Bal, Cansu Dinç

Proje Müellifi: İkikerebir Mimarlık
Tasarım Ekibi: Hakan Evkaya, Kutlu İnanç Bal, Cansu Dinç
Statik: Fatih Yazıcı
Mekanik: Kasım Köse
Elektrik: Ferruh Sefa Öztürk
İşveren: Alkonak İnşaat
Projenin Alınış Yöntemi: Teklif
Proje Yılı: 2015
İnşaat Alanı: 28.000 m^2

Proje Karabük Üniversitesi'ne yaklaşık bir kilometre mesafede, batısında Araç Çayı, doğusunda Safranbolu ormanlarının yer aldığı özel coğrafik yapıda bir arazide yer almaktadır. Planlama aşamasında Üniversite ve yurt bölgelerine yakınlığından kaynaklı yol cephesinde yarı kamusal ticari planlanmıştır. Bu ticari alanın aynı zamanda burada oluşması beklenen yurt-okul aksının yaklaşık ortalarında yer alan bir duraklama ve dinlenme alanına dönüşmesi amaçlanmıştır. Konut bloklarının periferi yerleşimiyle oluşan orta alandaki ortak kullanıma açık sosyal donatıların konutlardaki içe dönük yaşantının dışarı taşmasını ve sosyalleşme dinamiklerini güçlendirmesi beklenmektedir. Bu sosyal alan ile ticarileşmiş ön çeper arasındaki ilişkinin blokların arasından sızmalar şeklinde olması planlanarak dış kullanıcılarında bu alanda sosyalleşebilmesi hedeflenmiştir. Yapılar toplam dokuz blok olarak tasarlanmıştır. Konutlar ihtiyaca yönelik birçok plan tipine sahipken diğerlerinden farklılaşarak ticari alanın içinde yer alan tekil yapı ise ofis kullanımına da dönüşümü de düşünülmüştür.

02 Sunlife Konut Projesi, Tuzla, İstanbul

R. Güneş Gökçek

Proje Müellifi: R. Güneş Gökçek
Tasarım Ekibi: Çağrı Çağır, Hazal Uçak, Mustafa Taşdemir, Yasemin Korkmaz, Yusuf Geneş
Statik: Statek Mühendislik
Mekanik: Ak Proje
Elektrik: Ak Proje
İşveren: Yılmaz İnşaat
Projenin Alınış Yöntemi: Teklif
Proje Yılı: 2014
İnşaat Alanı: 5.400 m^2

Proje arsası, Tuzla'nın yayla mahallesinde, liman kısmına görece yakın bir noktada konumlanmaktadır. Çevresi 6 katlı klasik parsel apartman blokları ile çevrilidir.
Mevcut imar koşullarının 2 bloklu ve komu parsellere benzer bir yerleşime zorladığı alanda, tek bir uzun blok ile tanımlı bir ortak alan oluşturulması hedeflenmiştir. Geriye çekilen ve yol ile arasına daha fazla alan oluşturulmasını sağlayan bu ortak alan aynı zamanda sokak perspektifinde, denize göre arkasında kalan blokların ve sokağın önünü açan, rahatlatan bir boşluk haline gelmiştir.
Kot durumu ve imar planından dolayı batı yönünün açık olması, zemin kotta dahi deniz ile ilişkisini kesmeyen bir bahçe oluşmasına olanak tanımaktadır. Bahçe kuzey etkisine karşı korunaklı ve güney cephelidir.
Uzun yapı kütlesi biri katta 3 daireli, diğeri katta 2 daireli 2 bloktan oluşmaktadır.
Mutfak ve salon gibi en az 2 yaşam alnının güney cepheye ve manzaraya yönlendirildiği yapıda 7'si çatı dubleksi, 5'i bahçeli daire olmak üzere toplam 32 daire yer almaktadır.
Genel olarak koyu gri cam mozaik malzeme ile kaplanan binanın taşıyıcı sistemi beyaz renkli cam mozaikler ile kaplanmış ve gri fon üzerinde binanın ana cephe karakterini oluşturması sağlanmıştır. Geniş camlı yüzeylerde eklenen ve taşıyıcı olmayan ikincil düşey elemanlar ile çerçeve etkisi güçlendirilmiş ve hareket oluşturulmuştur. Yapıda baskın olarak ortaya çıkan diğer iki malzeme ise balkon parapetlerinde ortaya çıkan ahşap elemanlar ve kenetli metal çatıdır.
İnşaatına başlanan projenin 2017 yılında tamamlanması planlanmaktadır.

03 Kızılelma Karma Kullanımlı Yapı Önerisi, Lodumlu Ankara

R. Güneş Gökçek

Proje Müellifi: R. Güneş Gökçek
Tasarım Ekibi: Çağrı Çağır, Hazal Uçak
Statik Raporu: Konkan Mühendislik
Mekanik Rapor: MPM Proje
Elektrik Raporu: TROY Proje
Satış Planlama Raporu: Aremas
İşveren: ASM Group
Projenin Alınış Yöntemi: Teklif
Proje Yılı: 2014
İnşaat Alanı: 90.000 m^2

Proje arsası, Ankara'nın batı yönüne doğru gelişen en önemli ticaret ve prestij aksında yer almaktadır. Eskişehir yolu olarak anılan aks, kent merkezinden başlayarak, ofis kulelerinin, şehir hastanelerinin, yeni bakanlık yapılarının ve alışveriş merkezlerinin eklemlenerek hızla Ankara'nın ticaret merkezlerinden biri haline gelmiştir.
Bölgede son yıllarda çevredeki askeri havaalanlarının etkisi ile yeniden belirlenen mânia sınırının yaklaşık 60m'ye inmiştir. Buna karşın emsal değeri fazladır. Birbirini zorlayan bu iki girdiye ek olarak parselin Eskişehir yoluna oldukça dar cephe vermesi tasarımın sınırlayıcıları arasında yer almaktadır.
Yapı zemin katta geçirgen bir boşluk olarak ele alınmıştır. Hemen önündeki metro istasyonundan ya da Eskişehir yolundaki diğer toplu taşım alternatifleri ile bölgeye gelecek olan ve kuzey yoluna geçmek isteyecek kentliyi de içine alacak şekilde yarı korunaklı tasarlanan zemin kat, lüks restoran ve kafelere ev sahipliği yapacaktır. 1. bodrum da kapalı olarak tasarlanan ticaret alanı ile 1. katta kurgulanan dükkanlara direkt ulaşım sağlayacak şekilde yürüyen merdivenleri bulunan ticaret alanı ofis ve rezidans kütlelerine baza oluşturmaktadır. Projenin ön cephesinde yer alan otel projesi tek başına bir kütle olarak diğer fonksiyonları desteklemektedir.
Yapıların cephe dili bir yandan bütünün parçaları olarak kendini ifade edecek şekilde tasarlanırken, diğer yandan kendi fonksiyonlarına uygun biçimde ayrışmaktadır.
Öneri Proje, Yatırımcı tarafından arsa sahibine yapılacak teklifin eki olarak hazırlattırılmıştır.

04 Kır Lokantası, Beydağ, İzmir

Sevgi Molva

Proje Müellifi: Sevgi Molva
Tasarım Ekibi: Sevgi Molva, Mustafa Güner
İşveren: Beydağ Belediyesi

"Çatı Mimarlık" olarak tasarlanan Beydağ Belediyesi tarafından yaptırılacak lokanta projesinin kapalı alanı 120 m^2'dir . Açık alanlar, teraslamalar şeklinde çevreye yayılmaktadır. Beydağ'da baraja bakacak şekilde konumlandırılan lokantanın çok güzel bir manzarası olacaktır. Proje tamamlanmış durumdadır. Birtakım mali sorunların çözülmesi halinde proje hemen uygulamaya geçilecektir.

05

06

07

08

05 Terasevler, Balçova, İzmir

Tamer Aksüt

Proje Müellifi: Tamer Aksüt
Tasarım Ekibi: Tamer Aksüt, Erman Özkocaman, Mete Oğuz
Statik: Barış Sezer Sarı
Mekanik: İbrahim Gülşahin
Elektrik: Özgür Güneş
İşveren: Yalçın Temur
Projenin Alınış Yöntemi: Tavsiye
Proje Yılı: 2016
İnşaat Alanı: 1100 m²

Balçova –İzmir de bulunan arsa, terasevler olarak imar verilen bir ada içerisinde ki yapılandırılmayan son parseldir. Aynı düzen içerisinde çözümlenen, komşu parsel yapılarından ayrışan en önemli özelliği dikeyde, asansör çözümü ile katlar arası ulaşımın rahatlatılmış olmasıdır. Ayrıca arka, kör cephede küçük koridorlar ile hava perdeleri yaratılarak, yapının su ve nem izolasyonu çözümlenmeye çalışılmıştır. Orta aksta oluşturulan yarı açık sahanlıklar ile taze havanın yapı içerisinde sirkülasyonu amaçlanmıştır. Bina modern cephesi, yarı akışkan ve hareketli mimari diliyle komşu yapılar arasında öne çıkan bir duruş sergilemektedir. Uygulama projeleri hazırlanmaktadır. Yapım aşamasındadır.

06 Mistral İzmir

DNA Mimarlık

Proje Müellifi: DNA Mimarlık
Tasarım Ekibi: DNA Mimarlık
Statik: Emir Mühendislik
Mekanik Proje: Boyut Proje
Elektrik Proje: Boyut Enerji
İşveren: Mistral G.Y.O.
Projenin Alınış Yöntemi: Teklif
Proje Yılı: 2011
İnşaat Alanı: 110.000 m²

Bayraklı Mistral Kuleleri için hazırlanan tasarımlarda, adetli konut üretilen projelerde genel eğilim, sabit alt yapı elemanlarında, projelendirme kadar satın alma prensipleri ve pazarlıklar tefrişi belirliyor. Aynı proje kapsamında alternatifli hazırlanan iki - üç paket içinden kullanıcılara bir kabuk seçme şansı tanınıyor. Ancak pratikte, aynı proje kapsamında kendine yaşam alanı satın alan veya dönemsel olarak bu alanı kullanan kişilerin kimlikleri, seçimleri, beklentileri ve özlemleri göz ardı ediliyor.
İnsan ve kullanıcı faktörü ile kişilik kavramını göz ardı etmek mümkün olmadığından, bu proje sürecinde kişiselleştirilebilme esnekliği Makomim ekibi tarafından önemli bir kriter olarak belirlendi. İnce yapı proje sürecinde, teknik alt yapı esnek kurgulanırken, ince malzeme seçimlerindeki strateji, kullanıcılara temiz bir tuval hazırlamak üzerine kuruldu.
Banyo, mutfak, gömme dolap, zemin kaplamaları gibi ''sabit'' tasarım elemanları, bireysel zevklere göre değiştirilip özgünleşebilecek esneklikte tasarlandı ve seçildi. Kullanıcıların mutlu olmadıkları seramik duvarlar, mekanları boğan ahşap dolaplar, zemin döşemeleriyle yaşamak zorunda kalmayacakları, kişiliklerine uygun alternatifli seçimlerle temiz bir tuval seçip kişilikleriyle mekanlarını zenginleştirebilmeleri hedeflendi.
Ergonomik ölçüler gözetilerek tefriş edilen plan ve yerleşim çözümleri, farklı duvar kağıtları, mefruşat ve hareketli ürünlerle, mekanları kişileştirme olanağı sağlanırken, altyapının ve sabit tefrişlerin, mekanda baskın olmasının önüne geçildi. Böylelikle kullanıcıların dönemsel ihtiyaç ve beklentilerine esnek çözümler sunulmuş oldu.

07 Gördes Belediyesi "Aquapark" Projesi, Manisa

Tarkan Oktay, Kadir Açan

Proje Müellifi: Tarkan Oktay Mimarlık
Kadir Açan Mimarlık
Tasarım Ekibi: Tarkan Oktay, Kadir Açan
Statik: Barma Mühendislik inşaat Tic. Ltd. Şti.
Mekanik: İzmek Mühendislik San ve Tic. Ltd. Şti.
Elektrik: Mar Elektrik Sanayi ve Tic. A.Ş.
İşveren: Gördes Belediyesi
Projenin Alınış Yöntemi: Teklif alma suretiyle
Proje Yılı: 2016
İnşaat Alanı: 1452,98 m²

Manisa İli, Gördes Belediyesi için hazırlanan "Aquapark" projesi aşağıda belirtilen kısımlardan oluşmaktadır.
- Yarı olimpik kapalı yüzme havuzu (1244,14 m²)
- Kapalı kaydırak havuzu (208,84 m²)
- Açık çocuk havuzu ve dönüşümlü olarak kullanılan düğün, eğlence, tören gibi özel günler için kullanılacak alan (400 m²)
- Çocuk oyun parkı (108 m²)
- Aletli spor parkı (65 m²)
- Şehit Makbule Hanım büstü çevresi düzenlemesi (40 m²)
- Peyzaj düzenlemesi

Kapalı yüzme havuzu, arazinin eğimine uyumlu olarak eğrisel bir çatı formuyla kurgulanmıştır. Yol cephesinde, saçağı çelik payandalar taşır. Sıcak yaz ikliminde cephede açılabilir pencereler kullanılmıştır.
Kapalı kaydırak havuzu, çatı eliptik tek eğimli yine araziye mümkün olduğunca uygun olarak düşünülmüştür. Yaz mevsiminde açılır kapanır pencere sistemi düşünülmüştür. Yine topoğrafyaya uyumu göz önünde bulundurulmuştur.
Açık havuz, hem havuz hem de özel günler için dönüşümlü kullanılacak bir alan olarak olarak tasarlanmıştır.
Çocuk oyun parkı ve aletli spor parkı Aquapark'a destek olarak kullanılacak mekanlardır.
Gördes'in yakın tarihinde kahramanlığıyla anılan Şehit Makbule Hanım'ın büstü çevresi de proje kapsamında düzenlenmiştir.

08 Hamamyolu 'Urban Deck', Eskişehir

Kerem Yazgan, Begüm Yazgan

Proje Müellifi: Yazgan Tasarım Mimarlık
Tasarım Ekibi: Kerem Yazgan, Begüm Yazgan, Evrim Güven, Burçin Altıntaş, Hasan Daldal, Uğur Yeşilyurt, Türker Kavaker
Statik: Erduman Mühendislik
Mekanik: STM Mühendislik
Elektrik: RAM Mühendislik
İşveren: Odunpazarı Belediyesi
Projenin Alınış Yöntemi: İhale
Proje Yılı: 2016
İnşaat Alanı: 25.000 m²

"Urban Deck" projesi, Eskişehir merkezdeki Odunpazarı ilçesinde bulunmaktadır. Proje, tarihi Hamamyolu caddesinin mevcut dokusuna modern bir dokunuş kazandırmayı ve kent merkezini yeniden canlandırmayı hedeflemektedir. Sadece yaya sirkülasyonuna açık olan caddede, tasarım elemanları olarak, ahşap malzemeden zemin ve peyzaj mobilyaları, bitkisel elemanlar ve su öğelerinin kullanılması ile birlikte bir 'yeşil yaya aksı' oluşturulmaktadır. Söz konusu 'yeşil yaya aksı', Odunpazarı'ndan Porsuk Nehri'ne doğru uzanan modern ve hareketli buluşma alanları yaratmaktadır.
Sadece x ve y aksında değil, z aksında da şekillenmekte olan üç boyutlu topografik planı ile tasarlanan bu "kentsel platform", ziyaretçilerin, sadece yatayda değil; üst geçitleri, alt geçitleri, rampaları ve zemin altı bahçeleri ile düşeyde de hareket etmelerini sağlayarak, kent dokusuna farklı bir bakış açısıyla deneyim kazandırmaktadır.
Proje, belirli temalara dayanan 9 ana bölümden oluşmaktadır. Esin kaynaklarını bulundukları tarihi doku ve sosyal bağlamdan alan bu bölümler sırasıyla, Alaaddin Parkı (zon 1), Cam Sergi Alanı (zon 2), Güvercin Alanı (zon 3), Kafe-Oturma Alanı (zon 4), Ziya Paşa Caddesi Üst Geçiti ve Hamamyolu sergi köprüsü (zon 5), Çocuk Oyun ve Sergi Alanı (zon 6), Oturma Alanı (zon 7), Buhar Havuzu Alanı (zon 8) ve Sarmaşık Altı Geçiş Alanı (zon 9) olarak planlanmıştır. Bütün bu bölümler birbirlerine alanın tam orta aksından 1.5 km uzunluğunda kesintisiz cam paledyen bir yüzeyle bağlanmaktadır.

09

10

11

12

09 Beyaz Residence, Eryaman, Ankara

Evren Yiğit

Proje Ofisi: Evren Yiğit Architects
Proje Yöneticisi: Evren Yiğit
Tasarım Ekibi: Evren Yiğit,
Zübeyde Patnos Yılmaz, Esin Salebci,
Kadir Gürkan Yüksel
İşveren: Özdemir İnşaat
Ana Yüklenici: Özdemir İnşaat
İç Mekan Projesi: Evren Yiğit
Uygulama Projesi: Evren Yiğit
Cephe Tasarımı: Evren Yiğit
Mobilya Tasarımı: Evren Yiğit
3 Boyutlu Görselleştirme: Bilal Kocabıyık
Mimari Mesleki Kontrollük: Evren Yiğit
Proje Başlangıç Yılı: 2014
Proje Bitiş Yılı: 2015
İnşaat Başlangıç Yılı: 2015
İnşaat Bitiş Yılı: Devam ediyor.
Arsa Alanı: 4.942 m²
Toplam İnşaat Alanı: 13.973 m²

Beyaz Residence, tek bir blokta ticari ve konut fonksiyonlarının yorumlandığı, cephesiyle, tasarımıyla Eryaman bölgesinde adından söz ettirecek özel bir projedir. Alttaki ticari baza ve bazadan yükselen 2+1 ve 1+1 konutlar, bölgedeki 1+1 ve 2+1 standartlarının üzerinde, maksimum konfor hedeflenerek tasarlanmıştır. Projenin kat holü ve ana girişi doğal günışığı almaktadır. Açık salon ve mutfak tasarımı, giyinme odası, ebeveyn banyosu ve döşeme hizasına kadar olan pencerelerle, iç çözümlemelerde kullanıcıların konforu önemsenmiş ve kullanıcıların mutlu olacağı bir projeye imza atılmıştır. Ticari baza ise konut bloğundan giriş ve çıkışlarıyla ayrılmış, kullanıcı dolaşım ve ulaşımı karıştırılmadan, fonksiyonlar ayrılmıştır.

10 Kozyatağı Ofis Binası, İstanbul

Gül Güven

Proje Müellifi: Ven Mimarlık
Mimar: Gül Güven
Tasarım Grubu: Ceren Demircan, Gülistan Durmaz, Gamze Güven
İşveren: Öztanık Otelcilik
Statik Proje: Özün Proje
Görselleştirme: Ven Mimarlık
Proje Tarihi: 2015-2016
İnşaat Alanı: 3100 m²
Yapım Türü: Betonarme
Proje Tipi: Ofis

İstanbul, Kozyatağı'nda ana akslardan biri üzerinde yer alan mevcut bir ofis yapısına ait cephe yenilemesi çalışmasıdır. Yapının katlardaki ofis fonksiyonu korunmuş, zemin kata ise bir yeme içme birimi önerilmiştir. İkisi bodrum kat olmak üzere toplam 11 kattan oluşan binanın mevcut cephe hattı önüne yeni bir cephe hattı eklenerek yapı çağdaş bir dile kavuşturulmuştur. Yapıya çelik kargas bir taşıyıcı sistemle asılan yeni cephede dikey çizgileri vurgulayan bir modülasyon oluşturulmuştur. Modülasyonda yer alan panellerin bir kısmı solar low-e cam malzeme ile kaplanırken, bazı paneller ise boş bırakılmış ve cephede dinamik bir kurgu yakalanmıştır. İkinci cephe ayrıca yapının iklimlendirilme ve doğal havalandırılmasında da katkı sağlayacaktır. Ofis katlarına erişim sağlayan köşedeki giriş alanında oluşturan yüksek niş, bina ile cadde arasında ölçek olarak yeni bir ilişki doğurmakta ve bir prestij alanı olarak öne çıkmaktadır. Gerek bu alanda gerekse de cephede oluşan dikey çizgilerde Corten çelik kaplama malzemesi kullanılmıştır.

11 YDA Söğütözü Rezidans ve Ofis, Söğütözü - Ankara

Tümay Korucuoğlu

Proje Müellifi: Tümay Korucuoğlu
Statik: Dumanoğlu Mühendislik
Mekanik: Ram Mühendislik
Elektrik: Stm Mühendislik
İşveren: YDA - Bortor İnşaat
Projenin Alınış Yöntemi: Teklif
Proje Yılı: 2015
İnşaat Alanı: 335.000 m²

Proje Ankara'nın yeni kent merkezi olma yolunda hızla ilerleyen, Eskişehir Yolu'nun paralelinde, Sakıp Sabancı Bulvarı üzerinde bulunan 49.000 m² arsada konumlandırılmıştır. Arsanın 29.000 m²'sinin ticari alan, geriye kalan 20.000 m²'sinin ise konut alanı olarak tasarlanmasında, bölgedeki güncel konut yapılaşmasının eksikliğini tamamlamak amaçlanmıştır. Parsel ortasında oluşturulan cadde, hem konut ve ofis alanlarını birbirinden ayırmakta hem de ofis kulelerine ulaşımda kontrollü servis yolu sağlamaktadır. Caddenin batı paralelinde uzanan yatay ofislerin arsa üzerinde oluşturdukları üçgen yerleşim planının sağlamış olduğu sirkülasyon alanı ofislere ulaşımda ring sistemi ve kısa süreli bekleme alanı yaratmaktadır. Bunun yanı sıra ofislerin zemin katlarının büyük bir kısmı tasarım prensibi olarak boş tutulmuş, kalan kısımlara ise buluşma noktası olması hedeflenen kafeler yerleştirilmiş böylelikle yeşillendirilmiş bir alanda deneyimleyebileceğimiz 'şehir penceresi' formatı oluşturulmuştur. Kullanıcıların buluşma noktası haline gelecek olan bu format, tasarımın getirmiş olduğu içe dönük yaşam alanını kırmış mekan sürekliliğinin oluşturulmasında, peyzaj alanını içten dışa taşımamıza yardımcı olmuştur.
Oluşturulan caddenin doğusunda kalan yatay ofisler ise yola bakan tek bir cephe ile kurgulanmış, böylelikle konut ile ticari amaca hizmet eden alanlar birbirinden kopartılmıştır. Konut bloklarının kendi içlerinde oluşturdukları doğrusal yerleşim düzeni ve tasarlandıkları "T Plan" sayesinde her biri, birbirinden ve ticari alandan bağımsız, yaşanabilir alanları şehir merkezine bakan, ferah, aydınlık mekanlar meydana getirilmiştir.
Etkin bir peyzaj düzenlemesi oluşturmak için; arsada bulunan kot farkı ikinci bir zemin olarak kullanılmıştır. Yoğun bitki örtüsünün hakimiyetiyle zenginleşen bu zeminin, yatay ofislerle birleştiği nokta dikey bahçeye dönüştürülmüş, bir yandan yeşilin sürekliliği sağlanırken, diğer yandan da konut alanı ticari alandan estetik bir anlayışla kopartılmıştır.

12 Teona Ümitköy, Ümitköy - Ankara

Tümay Korucuoğlu

Proje Müellifi: Tümay Korucuoğlu
Statik: Kınacı Mühendislik
Mekanik: Ymt Mühendislik
Elektrik: Özay Mühendislik
İşveren: Kartallar Yapı
Projenin Alınış Yöntemi: Teklif
Proje Yılı: 2014
İnşaat Alanı: 160.000 m²

Tasarım sürecinin çıkış noktasını oluşturan rezidans kavramı Teona projesinde yeni bir boyut kazanmıştır. Proje alanında; farklı ihtiyaçlara cevap veren konut tipleri ile çok katmanlı bir doğal yaşam ve barınma alanı tasarlanmıştır.

Ayhan Böke (1928-2016)

AYHAN BÖKE

1928'de Ankara'da doğan Ayhan Böke, 1946'da Ankara Atatürk Lisesi'ni bitirdi. 1947-48 yılları arasında Bayındırlık Bakanlığı Yapı İmar İşleri proje bürosunda desinatör olarak görev yaptı. 1949-50 yılları arasında Yıldız Teknik Mimarlık Bölümü'nde öğrenim gördü. Bölümün kapatılması üzerine öğrenimini tamamlayamadı. 1952-53 yılları arasında T.C. Karayolları Tesisler Bürosu'nda desinatör olarak çalıştı. 1953'de girdiği Technische Hochschule München'den 1959'da yüksek mimar olarak mezun oldu.

1960-61'de T.C. Karayolları Tesisler Bürosu'nda (yol boyu inkişaf bölümünde) mimar olarak çalıştı. 1961-1978 yılları arasında Türkiye İş Bankası İnşaat ve Emlak Müdürlüğü'nde Müdür Muavini olarak görev yaptı. 1978'de Türkiye İş Bankası'ndan emekli oldu. 1979-92 yılları arasında Koray Yapı Endüstrisi ve Ticaret A.Ş.'de baş mimar olarak çalıştı. 1992-96 yılları arasında Zincirlikuyu Tat Towers İş Merkezi'nin projesini ve kontrolörlüğünü yürüttü. 1996-2000 yılları arasında Türkiye İş Bankası A.Ş. İstanbul Genel Müdürlük Binası İnşaatı'nda kontrol mimarı olarak görev aldı.

Jüri Üyelikleri

TC Merkez Bankası İstanbul Hizmet Binası Mimari Proje Yarışması (Asli Jüri Üyesi, 1997)

Yazıları

Sabancı Center (Tasarım, 12/1994)

Sabancı Center (Tasarım, 01/1992)

Yapı: Müstakil Merkezi Mutfak (Arkitekt Yaşama Sanatı, 02/1991)

Projeleri

İşbank Genel Müdürlüğü

İşbank Alanya Şubesi

Salih Zeki Pekin (1945-2016)

KATILIMCI BİR YAŞAM: SALİH

Şükrü Kocagöz

Salih bir mimarlık mesleği havarisi, üretken bir arıydı.

Sanırım 1975 yılında tanıştık. Fransa'da okumuş, çalışmış, yurda dönünce mesleğin profesyonel organizasyonunun hiç olmadığı gerçeği karşısında umutsuzluğa kapılacağına kendince, kendi çalışması için azimle bunu inşa etme kararı almıştı.

Anımsamakta, o dönemleri bilmeyenlere anlatmakta fayda var; 1970 li yıllarda İzmir ve Türkiye'de mimari projeleri inşaat mühendisleri (de) hazırlamaktaydı.

İlk mücadele mühendisleri OMDU (Ortak Mesleki Denetim Uygulaması) ile doğru olan yere oturtmaktı. İşverenlerden ise ücretler senetlerle alınıyor ve senetleri odalar tahsile verip müelliflerine dağıtıyordu. O günleri yaşamamış olanlar için inanılmaz bu uygulamaların hayata geçirilmesi için Salih inanılmaz bir gayret sarf etti. O dönemde bilgisayar da olmadığı için dokümanların hazırlanması, kitapçıkların basılması, hayat törpüsü işlerdi.

Ben de yurt dışında çalışıp döndüğüm için mesleğin olması gibi düzenlenmesi gereğini duyumsuyor bu çabaları paylaşıyordum.

İzmir'den başlayarak mimarlık mesleğinin inşaat mühendislerinden kurtarılması, mimarın emeğini kötü de, olsa tahsil edebilir olması hep Salih'in ön safhalarda rol aldığı gelişmelerdir.

Bu dönemde kurulan MATU İzmir'deki gerçek anlamda profesyonelce örgütlenen ilk mimarlık atölyesidir.

İşlerin o dönem için çok gelişkin sözleşmelerle alınması ve en önemlisi bunların işverenlere imzalatılabilmesi profesyonellikte çok ileri adımlar olmuştur.

Bu profesyonel gelişimin bir "mimarlık yasası" ile çerçevelenmesi gereğine ikimiz de inandık. Ve bunun elbet mimarlar odası platformunda olabileceğini, olması gerektiğini, düşündük. İstanbul ve Ankara'da da bu konuda düşünen gruplarla ilişkiler kuruldu. Başlangıçta bütün oda camiasının bu gelişmeleri doğal olarak desteklediği izlenimi vardı.

Salih üretkenliğini iyice arttırdı. Bugün ofisimde bir büyük çekmece dolusu "mimarlık yasası taslağı" çalışması var. Bu çalışmanın eminim yarısı Salih'in bilgisayarından çıkmıştır.

Bu olumlu hava sonunda benim de güçlü ittirmemle mimarlar odası genel başkanı olmayı kabul etti. İkimiz de onun döneminde olumlu bir taslağın oda genel kurulunca benimseneceğinden emindik. Ama yaşam öyle gelişmedi. Odanın kırılma noktası yaşandı. Odayı bir "sendika" olarak algılayan ve kendilerince odayı meslekçilere kaptırmamaya" uğraşan bir kesin odanın genel çizgisini kendi düşünceleri doğrultusunda oluşturmayı başardı. Böylece Salih'in (ve profesyonel kesimin) beklentileri gerçekleşmedi. Salih oda görevlerinden oldukça küskün ayrıldı.

Onun gibi düşünenler de Ankara'da TSMD çerçevesinde toplanıyordu. Ben de Merih Karaaslan ile birlikte bu oluşumun çekirdeğinde yer almıştım. Derneği İzmir'de genişletme çabalarında elbet yanımızda ilk Salih'i bulduk. Sonra İzmir SMD kuruldu. Başkanlığını yaptı. Hep mesleki düzenlemelerle ilgili çalışmaların en önünde oldu. "Mimarlık yasası taslağı"nın dernek çerçevesinde pek çok çalışmasında başı çekti. Sayfalar ve sayfalarca düşünce ve doküman üretti.

Asıl keyif aldığı çalışması ise odanın dış işleri komisyonu çerçevesinde yaptığı (UMAR) Akdeniz Mimarlar Birliği çalışmalarıdır. Ömrümün kaç ayı bu çalışmalara ayrılmıştır tahmin edemiyorum; ama e-postalar, seyahatler, öğrenci yaz seminerleri inanılmaz mesai isteyen işlerdir. Mimarlar odası tarafından yayınlanan yaşam öyküsünde buna hiç değinilmemiş olması bu çalışma ve çabaların vurgulanmasını gerektiriyor. Salih'in bu örgütçü, katılımcı ruhunun bir başka yansımasını da Sevgili Hüseyin Egeli' den öğrendim. Doksanlı yıllarda oğlu yüzmeye ve su topuna ilgi duyunca bunun için bir dernek kurup ilk başkanlığını da üstlenmiş.

1968'de Fransa'daysanız "la participation-katılım" ruhunuza çıkmamak üzere işliyor.

Salih'in yaşamı da bizlere "katılımın" yaşamı ne kadar anlamlandırdığını bir kez daha duyumsatıyor, anlatıyor.

Tasarım Köyü 2016

İzmir'in Seferihisar İlçesi, Turgut Köyünde, 27 Ağustos - 5 Eylül 2016 tarihleri arasında düzenlenen 100 üniversite öğrencisinin katılımıyla gerçekleştirilen İzmir Serbest Mimarlar Derneği ve bazı firmalar tarafından desteklenen etkinlikte, konu sadece mimarlık değildi. Etkinlikte tüm sanat dallarının buluşması ve tasarım üretmesi, ana tema üzerinde düşünülmesi, fikir üretmesi amaçlanmıştı. Ana teması bu yıl MOBİLİTE olarak belirlenen etkinliğin katılımcıları, hem tasarım üretiyor, hem de Tasarım Köyü Etkinlikleri kapsamında doğa ile başbaşa bir ortamda, çadırlarda tatil yapma imkanı buluyor. Etkinlik internet ortamında tüm süre boyunca yayın halinde oldu. 10 günlük etkinlik sonucu çıkan ürün ve çalışmalar, basında paylaşıldı.

SMD'nin Eylül sonunda Ankara'daki ortak toplantısında ve İzmir'de 2 yıl önce kurulan İZTAP Platformunun Ekim ayındaki etkinliğinde bu Tarım Köyü buluşmasının sonuçları anlatılacak. Bu uygulamanın geleneksel hale getirilmesi, İzmir SMD'nin desteğiyle, farklı yerlerde gerçekleştirilmesi de planlanıyor.

İzmir SMD'nin Yönetim Kurulu Başkanı Sevgi Molva, etkinlik başladıktan sonra Tasarım Köyü'nü ziyaret edip, katılan bir grup gençle resim çektirdi.

İstanbul Serbest Mimarlar Derneği, Cemal Emden'in Gözünden Le Corbusier'yi Bu Defa Ankara'da Ağırlıyor

İstanbul Serbest Mimarlar Derneği, modern mimarlığın önemli isimlerinden Le Corbusier'nin yarım asıra yayılan yapıtlarından bir bölümünün fotoğraflarını önce Mart ayında açılan bir sergi ile İstanbul'da, ardında da Nisan ayında İzmir'de izleyicilerle paylaşmıştı. Şimdi aynı sergi 2016 Mimarlık Haftası kapsamında Türk Serbest Mimarlar Derneği ev sahipliğinde Ankara'da izleyicilerle buluşacak.

Fondation Le Corbusier'nin desteği ve Seranit Grup'un sponsorluğunda açılacak sergi, mimarlık fotoğrafçısı Cemal Emden'in beş yıldır oluşturduğu Le Corbusier portfolyosu içinden yeni bir seçki olarak sergiye dönüştürülmüştü.

4 Ekim 2016'da TSMD Mimarlık Merkezi'nde açılacak ve 14 Ekim'e kadar izlenebilecek olan bu sergide, Emden'in fotoğraflarının yanı sıra, Türkiye'den ve yurtdışından, Le Corbusier üzerine araştırma ve çalışmaları olan akademisyenlerin yazdığı metinler de yer alıyor.

Cemal Emden'in çektiği Le Corbusier yapılarına dair bir grup fotoğraf, Türkiye ve yurtdışında, Le Corbusier'nin işleri üzerine ya da görsel kültür ve görsel sanatlar alanlarında çalışan akademisyenlere gönderildi ve seçtikleri imgenin kendilerine neden 'çekici geldiğini' ifade eden bir başlık ve bir kısa metin üretmeleri istendi. Bu format ünlü görsel kültür düşünürü Roland Barthers'ın Camera Lucida adlı kitabındaki yaklaşımından ilhamla tasarlandı. Proje, mimarlık ve fotoğraf üzerine eşzamanlı, spontane ve öznel düşünceler üretmek için zemin sunmayı amaçlıyor. Davetli yazarlar, sergiye metinleriyle katkıda bulunmalarının yanı sıra, fotoğraf seçkisinin belirlenmesinde oynadıkları rolle, küratoryal sürecin de parçası oldular.

Seranit Grubu'nun desteği, İstanbulSMD organizasyonu ile İstanbul, İzmir ve Ankara'da gerçekleştirilen bu sergiye ek olarak, fotoğraf ve metinlerin yer aldığı sergi kitabı da Türkiye genelindeki tüm seçkin kitap satış noktalarında satışa sunuldu.

DOSYA

EGE'DEN

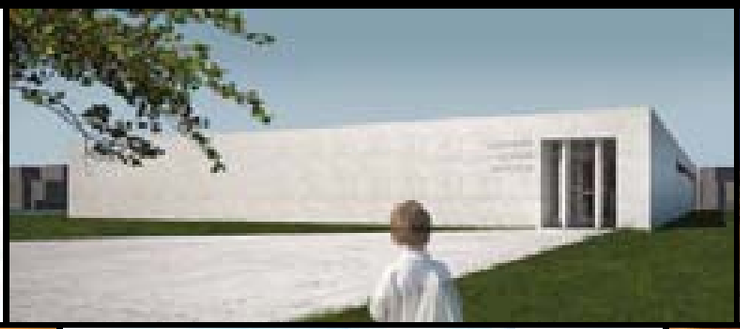

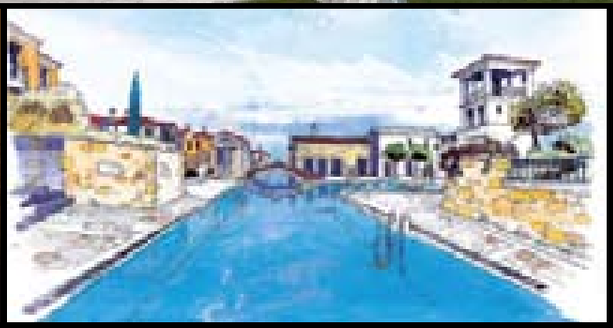
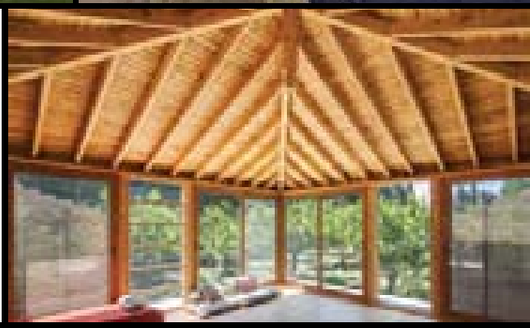

Bu sayımızda, İzmir ve yakın çevresindeki mimarlık ve kent gündemdeki gelişmelerden bir kesit sunuyoruz.

İzmir SMD'nin içerik açısından büyük katkı sağladığı dosyamız, İzmir SMD Yönetim Kurulu Başkanı Sevgi Molva'nın İzmir SMD Onur üyesi Prof. Dr. Necati Şen ile yaptığı söyleşiyle başlıyor. Ardından son dönem İzmir ve yakın çevresinde inşa edilen, Anadolu Apartmanı - Kültürel Tesis, Mi'Marin Köyce Alaçatı, Yunusoğlu Ofis, Koku Odası, Miryam Şen Evi projeleri ile Uşak Atapark Seyir Kulesi ve Kafetaryası, Bodrum Mimarlık Kitaplığı ve İzmir Fuar projeleri ile devam ediyor. Y. Mimar Hüsamettin Özkaymakçı, kentsel yenileme kavramını mimari tasarım bağlamında Alaybey Mahallesi örneğini irdeleyerek ele alıyor. İzmir Opera Binası Yarışması'nda birinci ödül sahibi ekip Teğet Mimarlık'tan Pınar Sönmez uygulama aşamasındaki revizyonları ile süreci aktarıyor. Fikir babası Prof. Dr. İlhan Tekeli'nin olduğu ve 2011 yılında İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin sahiplenmesi ile devam eden İzmirdeniz Projesi'nde gelinen süreci öğrenmek üzere öneri proje sunan 4 ekip projelerindeki son durumları aktarıyor. Son olarak, Bornova Çocuk Dünyası Mimari Proje Yarışması'nda ödül alan projeler ile dosyamızı tamamlıyoruz.

Ege'den farklı türdeki yapılar, projeler, yazılar, röportaj ve yarışmalar ile hazırladığımız dosyamızı keyifle okumanızı umuyoruz.

İZMİR SMD ONUR ÜYESİ PROF. DR. NECATİ ŞEN'İN

AKADEMİK / MİMARLIK MESLEK GEÇMİŞİ VE BUGÜNÜ

İzmir SMD Yönetim Kurulu Başkanı Sevgi Molva, Prof. Dr. Necati Şen ile akademik ve mimarlık geçmişi üzerine bir söyleşi yaptı

Söyleşi
Sevgi Molva

İzmir SMD Yönetim Kurulu Başkanı

Sevgi Molva: Hocam en başlara gidersek, nerede başladı hayatınız ve nerelerde mimarlıkla buluştu?

Necati Şen: 24 Eylül 1938 Kaymakçı/Ödemiş/İzmir doğumluyum. İlk, orta ve lise öğrenimimi tamamlayıp, 1957 yılında mesleki eğitimime İstanbul Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi'nde başladım ve 1962 Haziran döneminde Mimar Yüksek Mühendis olarak mezun oldum.

SM: Akademik hayata nasıl geçtiniz?

NŞ: Akademik hayata, 1962 Eylül başında, beşinci yarıyıldan beri arzuladığım İstanbul Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Yapı Bilgisi Kürsüsünde başladım ve o ortamda tamamladığım doktora çalışmamın ardından, akademik ve mimarlık meslek yapımı, sonsuz öğrenme denizinde yapılandırmayı sürdürerek bu günlere geldim.

İTÜ; bir üniversitenin ötesinde, gelişmek isteyene kapılarını sonuna kadar açan bir **umman** gibi idi benim için. Öğrenciliğimle birlikte 1957-1970 arası yaklaşık 13 yılım geçti. Her ne kadar bir burs olanağı ile bir süre Roma Üniversitesi Mimarlık Fakültesi'nde Post-Doktora çalışmaları için bulunmuş olsam da ben bir İTÜ mensubu idim.

1970'li yıllardaki askerlik görevim benim için bazı farklı kapıların açılmasına neden oldu. Ankara'da Ali Demirel'in Maltepe'deki yüksekokulunda gece derslerinde aldığım görev, 1971'den 1974'e kadar Konya Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisi'nde Bölüm Başkanlığı, Akademi Başkan Vekilliği ve 1972 Doçentlik sınavının başarılması ve Akademi Doçentliği unvanının kazanılması, akademik hayatım için çok değerli kazanımlardı.

SM: Üniversitelerin kuruluş aşamalarında görevler aldığınızı biliyorum. Nasıl oldu?

NŞ: Konya'da bulunduğum dönem içerisinde Konya Selçuk Üniversitesi Kuruluş çalışmalarına katkıda bulunmak, Ankara Üniversitesi ve İTÜ Mimarlık Fakültesi Öğretim Üyesi potansiyellerinden Konya Akademisi'ne destek alınmasını sağlamak, Yıldız Akademisi sponsorluğunu temin etmek ve Konya'da "Üniversite Kurma ve Yaşatma Derneği" çalışmalarının üniversite oluşumuna katkılarını görmek, genç yaşımda yaşadığım çok önemli adımlardır.

SM: Ege Üniversitesi'nde zaman başladınız?

NŞ: Bildiğiniz gibi İzmir iline bağlı Ödemiş ilçesinin bucaklarından biri olan doğduğum yer Kaymakçı nedeniyle, üniversite görevi için İzmir bir anda öne çıkıverdi. Prof.Dr. Turhan Acatay hocamın Mühendislik Fakültesi Dekanlığı döneminde İzmir Ege Üniversitesi'nde 1974 Ekim ayında göreve başladım.

1977 yılında -hikâyesi uzun bir gerekçe nedeniyle- üniversite doçentlik tezimi verdim ve Türkiye Cumhuriyeti'nin iki ayrı kurumundan doçentlik unvanı almış akademisyeni oldum. 1980'de profesörlük başvurumu yaptım, 1981 yılında 1750 sayılı Üniversiteler Kanunu çerçevesinde Üniversite Profesörü oldum.

SM: Size "emekli" demeye dilim varmıyor ama resmen ne zaman emekli oldunuz?

NŞ: 1980'den itibaren Ege Üniversitesi'ne bağlı Güzel Sanatlar Fakültesi, Dokuz Eylül Üniversitesi Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü, Mimarlık Bölüm Başkanı, Dekan Yardımcısı, Senato Üyesi, Fen Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu üyeliği ve Yapı Anabilim Dalı Başkanlığı görevlerini yürüttüm. 2000 yılı itibarıyla emekliliğimi istedim ve emekli oldum.

SM: Bir ara rektörlük de yaptınız. Şimdi nelerle meşgulsünüz?

NŞ: 1994-1996 yılları arasında Doğu Akdeniz Üniversitesi Mimarlık Bölümü'nde Bölüm Başkanlığı ve Mimarlık Fakültesi Kuruculuğu görevlerini yüklendim. 2000-2002 arasında Girne Amerikan Üniversitesi'nde Dekanlık, 2002-2005 arasında, Yaşar Üniversitesi'nde önce Mühendislik Fakültesi Dekanlığı daha sonra Rektör Vekilliği ve Rektörlük görevlerini ifa ettim.

2005 itibarıyla bir Mimarlık ve Donanım firmasının Tasarım Danışmanlığı'nı 10 yıl süreyle yüklendim ve şu anda Toros Üniversitesi / Mersin Güzel Sanatlar Tasarım ve Mimarlık Fakültesi Dekanlığı görevini sürdürmekteyim.

SM: Biraz da akademik hayat dışında yaptıklarınızdan bahsedelim mi?

NŞ: Kendimle ilgili bu noktaya kadar hep akademik yanımla ilgili konuştum. Aslında konuşmam gereken bir yanım daha var benim; mimarım ve bu meslekle ilgili farklı çalışmalarda bulundum. En sondan başlamayı tercih ediyorum: Son 10 yıllık çalışma dönemimde "montaj tekniği" konusunda bir aparat geliştirdim ve patentin mucidi oldum. Ayrıca çivisiz-vidasız birleşimler konusunda bir çalışmayı da sürdürmekteyim, sonuçlanmasına ramak kaldı. Belki o konuda da bir patentin sahibi olabilirim.

SM: Özel kuruluşlarda da çalışmalar var sanırım?

NŞ: 1980-88 yılları arasında profesörlüğe yükselen öğretim üyelerine kadro verilemiyor, öğretim üyeleri farklı üniversitelere gönderilerek profesör olmaları sağlanıyordu. Ben bu koşulu kabul etmeyip üniversiteden ayrıldım. O evrede, İzmir'de o dönemde kurulmuş İzdaş Holding bünyesindeki Santes Sanayi Tesisleri A.Ş'de Proje Grup Müdürlüğü yaptım. Genel Müdür'üm Prof.Dr. Turhan Acatay idi. Denizli'den Sivri, İzmir'den Yurtçu gurubu holdingin sahipleriydi. Bu görevim aşamasında tasarım ve uygulama yapma olanağı kazandım ve hep uzmanlık alanım olan hazır yapı bileşenleri ile yapı kurma hayalimi geliştirdim. Aynı zamanda Müteahhitlik Kurumu hakkında bilgilendim. Daha sonra Üniversiteye döndüğümde lisansüstü programda bu konularda hem yazdım hem de tez yönettim.

2005; benim için mimarlık mesleği uygulama alanı için, yeni tanımlamasıyla "milat" oldu ve 2005'den bugüne Odeion Mimarlık bünyesinde azımsanmayacak sayıda projelendirme çalışmasına liderlik yaptım. Gençlerle çalışmak, çağdaş kalıp yenilenerek gelişmeme neden oldu. Hep yeniledim kendimi ve devamlı yazdım. Hatta o kadar çok yazdım ki yakında o yazdıklarımı "Yazıp da Yayımlayamadıklarım" adı altında yayınlamayı düşünüyorum. Sanırım 200 civarında proje tasarlandı Odeion Mimarlık'ta, geçen 10 yılda. Bir bölümü inşa edildi, önemli bir bölümü de dosyada ya da bilgisayarda kaldı.

Merak edenler bu yönde oluşturduklarımın bir kısmını SMD sergilerinde görmüş olmalılar.

SM: Hocam, istediklerinizi gerçekleştirmişsiniz, mutlu olmalısınız?

NŞ: 2015 Eylül ayı; yeniden akademik dünyamın kapısını aralamaya yöneltti beni. Çok eskilerden bir asistanım, bir üniversitenin Güzel Sanatlar Tasarım ve Mimarlık Fakültesi'nde Dekanlık görevini sürdürürken bana yeniden "gerçek dünyana katıl hocam" teklifiyle geldi. O teklife "Evet" dedim ve Ekim 2015'den bu yana o görevi sürdürüyorum. Arttık yeniden "tam zamanlı" bir öğretim üyesiyim. Bende ne varsa onları gençlere aktarıyor, eksiklerimi tamamlayıp gençlerin serpilmelerine katkıda bulunuyorum. Hatta son altı aydır o fakültenin dekanlığını yapıyorum.

SM: Hayatınızda en önemsediğiniz şeyi öğrenebilir miyiz?

NŞ: Hayatım boyunca benim için iki şey önemli oldu. Biri ailem: Eşim Umran Şen, çocuklarım; kızım Görkem Akıncı (Çevre Müh. Doç.Dr.) oğlum Genca Şen (Elektronik Müh) ve torunlarım Ece (çiçeği burnunda Maden Müh.İTÜ) ve Can (Lise 2. Sınıf) diğeri de mesleğim; gerek mimarlığım ve gerekse akademisyenliğim. Attığım her adımda ailemin ardımda olduğunu ve bana olan güvenlerini hissettim. Genellikle herkese sorulur; "bir daha dünyaya gelseniz neler yapmak isterdiniz?" diye. Ya da, mesleği ve hayatı üzerine ucu açık bazı sorulardan beklenen yanıtlar vardır. Bende böyle hazır cevaplar yok.

Bildiğimi, düşündüğümü şöyle özetliyorum; Ben biraz kaderciyim bu konuda. Bazı etkenler; sen o etkeni tanımadan seni bulur, yönlendirir ve getirir bir yere koyar. Ben yine öyle olsun isterdim. Başarılarım da, başarısızlıklarım da beni bu noktalara taşıyan kaderimin ürünleri.

SM: Tasarımlarınızdan da örnek vermek isterdik...

NŞ: Bu konuşmanın içine tasarımlarımdan ve yayınlarımdan örnekler verip, kendimi sergilemek istemedim. Hayatımın mesleklerimle bütünleşen yanlarının süreçlerini anlatmak istedim. Çünkü beni bir şekilde öğrencilerim anlatsın isterdim. İnsanın kendisinden söz etmesi bazı durumlarda kendisini de yanıltmasına neden olabilir. O nedenle konuşmayı burada bitirmek istiyor, beni iyi ya da kötü yanlarımla öğrencilerimden sorun diyor, teşekkür ediyorum.

SM: Bu söyleşi için esas biz size çok teşekkür ediyoruz. İlk fırsatta sizi çok sevdiklerini bildiğimiz öğrencinizle de konuşmak isteriz.

Sandıklı Termal Otel, Afyon

İşveren: Ali Mercek
Proje Tarihi: 2014
Yapım Tarihi: 2014
İnşaat Alanı: 39.820,00 m²

Afyonkarahisar Sandıklı'da bulunan otel 660 yatak kapasitesiyle 29.820 m² arsa üzerine konumlanmıştır. Tesis 1.200 m²'lik bir balo salonu, 1.100 m²'lik bir toplantı merkezi, 4.260 m²'lik SPA merkezi ve 1.677 m²'lik termal terapi merkezini içerir. Ayrıca otel bünyesinde engelli misafirlerin kendilerini rahat hissedecekleri 24 engelli odası bulunmaktadır.

Dirsi AVM, Gürcistan

İşveren: AS Group Investment
Proje Tarifi: 2014
Yapım Tarihi: 2014
İnşaat Alanı: 59.798,00 m^2

Dirsi AVM, Tiflis'in yeni gelişmekte olan önemli yerleşim yerlerinden biri haline gelen Dirsi'de 22.974 m^2'lik bir alanda tasarlanmıştır. Sokak konseptinde kurgulanan alışveriş merkezinde çeşitli meydanlar, teraslar ve peyzaj öğelerinden yararlanarak keyifli bir dolaşma alanı yaratılmıştır. Kullanılan yatay güneş kırıcı çözümler saydamlıktan vazgeçmeden modern bir görünüme ulaşmayı sağlamıştır.

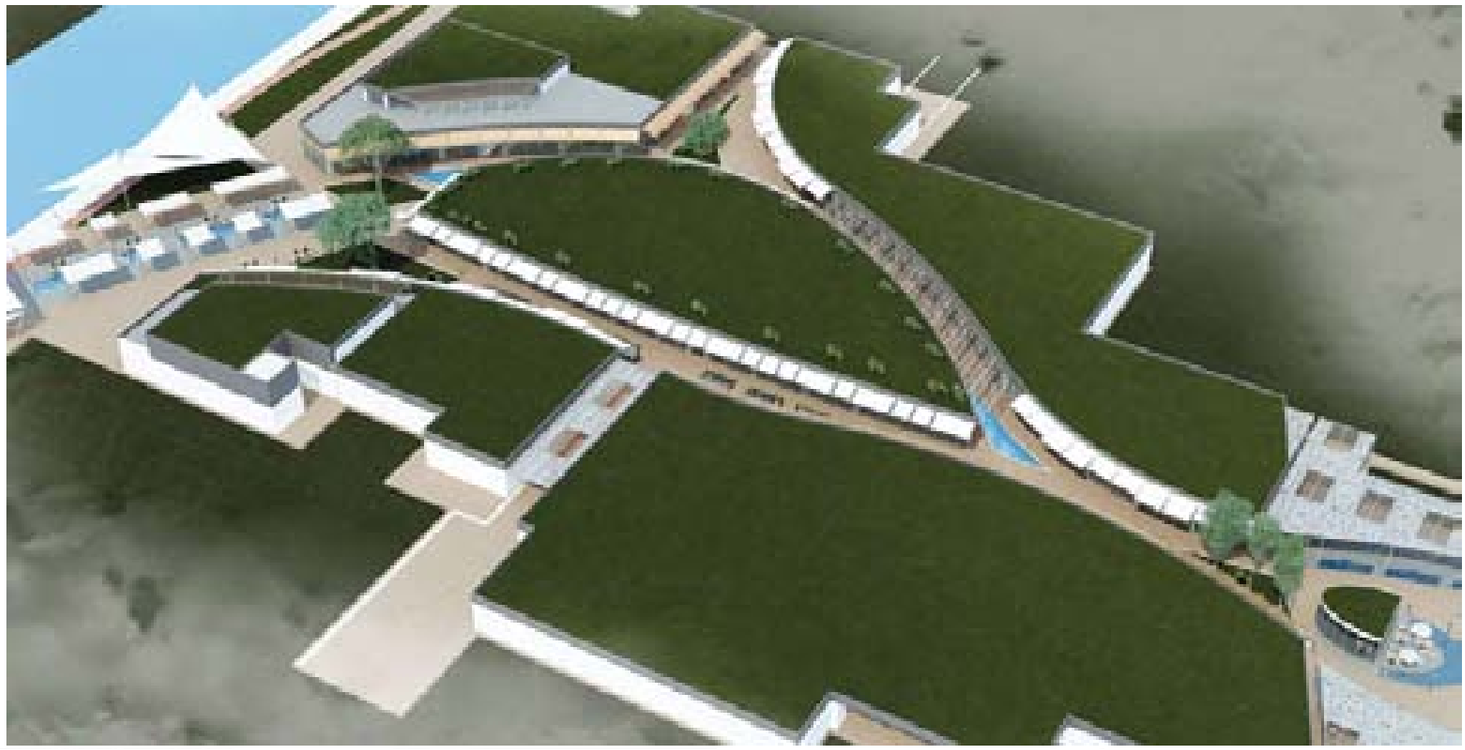

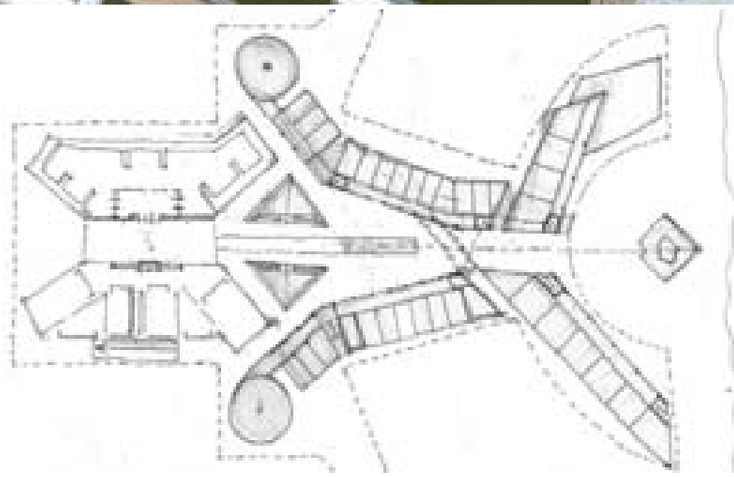

Diyarbakır Cami

İşveren: AS Group Investment
Proje Tarihi: 2012
İnşaat Alanı: 1.000.000 m²

Proje şehrin merkezinde, iki caddenin kesiştiği köşede konumlanır. Cami kompleksi geleneksel cami mimarisiyle, modern fonksiyonlar göz önünde bulundurularak tasarlanmıştır. Şadırvanıyla büyük bir avlusu bulunan camide; 5.500 m² ibadethanesi, dershaneleri, taziye evi, bürolar ve alışveriş alanları merkez etrafına yerleştirilmiş ve avluyla ilişkilendirilmiştir.

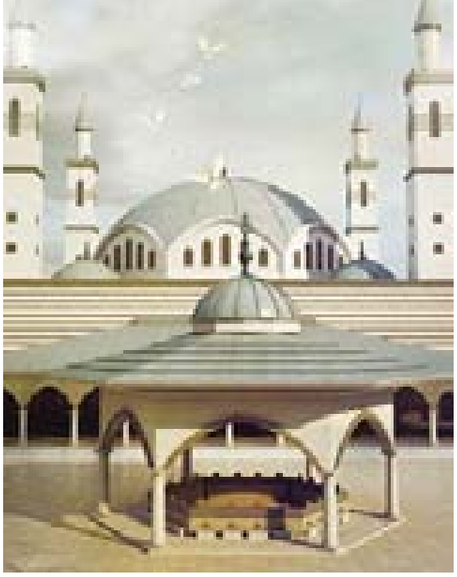

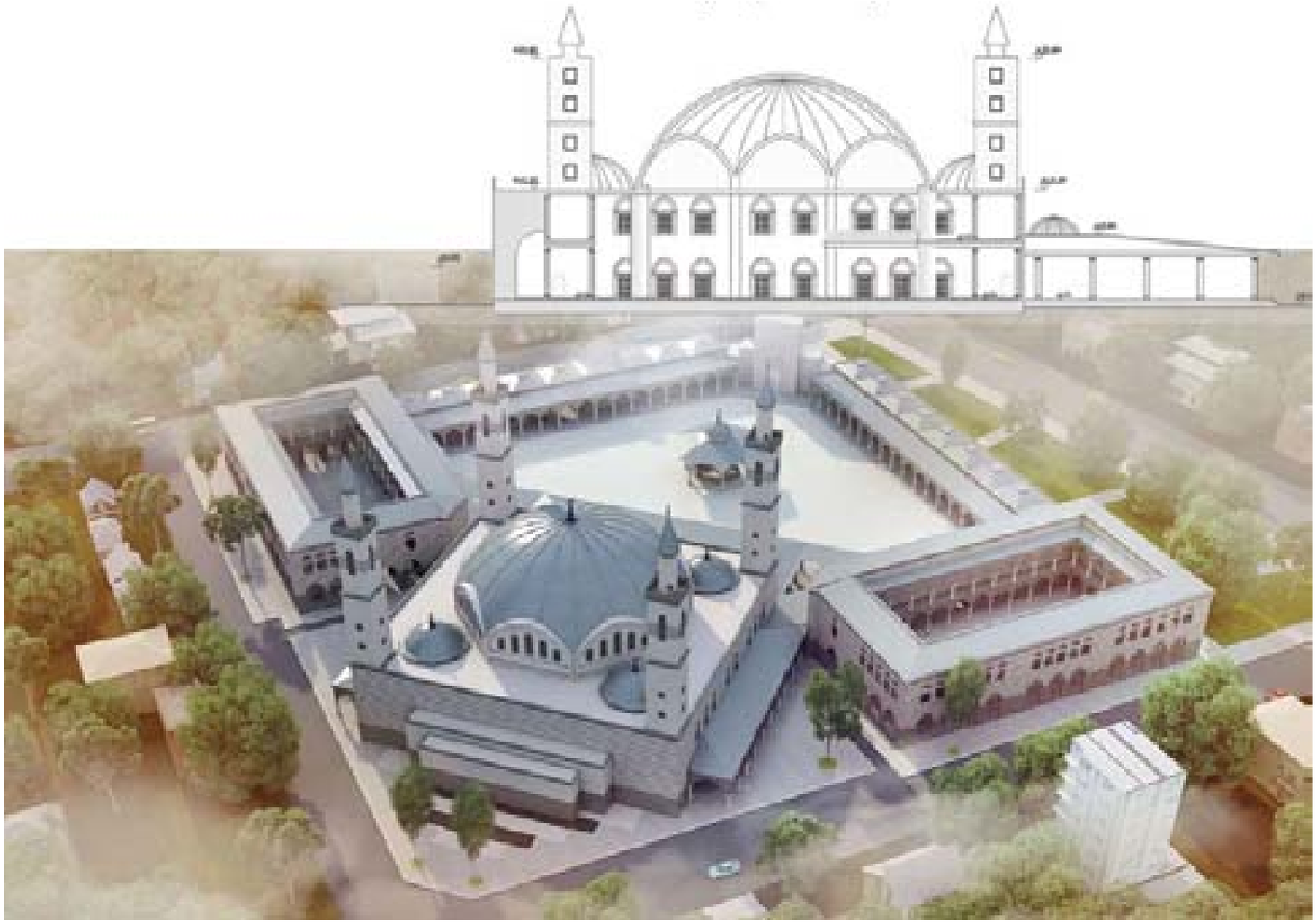

Yeşil Şehir, Azerbaycan

İşveren: AS Group Investment
Proje Tarihi: 2012
İnşaat Alanı: 1.695.000 m²

Yeşil Şehir'in kalbinde yer alan ve şehre ismini veren, kent için akciğer görevi yüklenmiş 194.431 m²'lik alanda, 29.251 m²'lik suni göl ve rekreasyon alanlarıyla 1.695 hektar bir alan planlanmıştır. Yaya öncelikli kentte Şadlix Sarayı, tiyatro ve kültür merkezi, eğitim yapıları, alışveriş merkezleri, hastane, itfaiye ve emniyet binaları, hal binası, Pazar yeri, müze ve stadyum gibi yapılara da yer verilerek kişinin tüm ihtiyaçlarını Yeşil Şehir'de karşılaması sağlanmıştır. Yeşil Şehir'de enerji sarfiyatının azaltılması, alternatif enerji kaynaklarının kullanımı, yağmur suyunun depolanması ve suyun geri dönüşümü gibi ekolojik yaklaşımlarla kullanıcı ihtiyaçlarının çevreye maksimum duyarlı olarak karşılanması planlanmıştır.

Urla Villa, İzmir

İşveren: Levent Bey
Proje Tarihi: 2011
İnşaat Alanı: 487.000 m²

Urla'da 583 m² arazide konumlanan proje, manzaradan maksimum yararlanması esasıyla ön cephe 150 derecelik açıyla, eğrisel olarak tasarlanmış ve cephede yüksek oranda şeffaf bir tasarım ön görülmüştür. Bahçe, teras ve çatı elemanları, çatı katındaki teras bahçe ile tamamlanmış ve her katta farklı yaşam alanı sunan kendi içinde uyumlu bir bina oluşturmuştur.

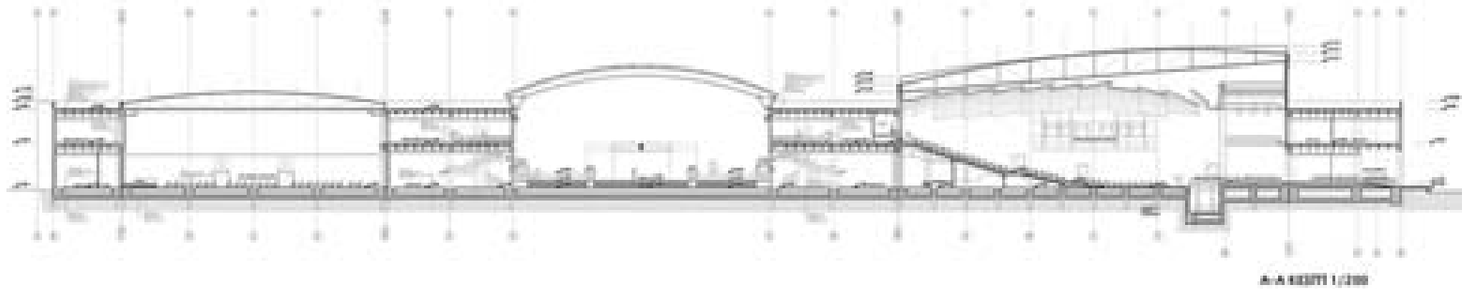

Çukurova Üniversitesi Kongre Merkezi, Adana

İşveren: Çukurova Üniversitesi
Proje Tarihi: 2008
Yapım Tarihi: 2008
İnşaat Alanı: 25.726,00 m²

Çukurova Üniversitesi içinde bulunan 25.726 m²'lik alanda gerçekleştirilen kongre merkezi projesi kapsamında 1.200 kişilik kongre salonu, 1.000 kişilik toplantı salonu, kütüphane ve sergi alanı olarak da kullanılabilen yarı açık toplanma alanı oluşturuldu. Kongre salonunda, tavanda ve yan duvarlarda akustik yansıtıcı ve emici elemanlarla uygun ses düzeyi sağlanmıştır.

ANADOLU APARTMANI - KÜLTÜREL TESİS

Yeni ve eski yapının birlikteliği...

İzmir'in ilk apartmanı olan, 1905 yılında inşa edilen "Anadolu Apartmanı" özgün mimari özellikleri korunarak, aynı parselde yapılan yeni yapı ile birlikte tasarlanmıştır.

Yeni yapının tasarım ekseni; tarihi Anadolu Apartmanı'nın öne çıkartılması ve özellikle cephelerinin Mithatpaşa Caddesi üzerimde her iki yönden gelişte algılanmasının etkisinin çoğaltılması olması düşünülmüştür.

Yeni ve eski yapının birlikte ve aralarındaki avlulaşmanın semt ölçeğinde bir cazibe merkezi olması tasarlanmıştır.

Yeni yapıya zeminde ticaret, üst katlarda kültürel işlev verilmiştir. Tescilli eski yapı ise bodrum katı ticaret, diğer katları ise Orijinal fonksiyonu olan konut olarak korunmuştur.

Yapılar, semte görsel, ticari ve estetik canlılık kazandırmıştır.

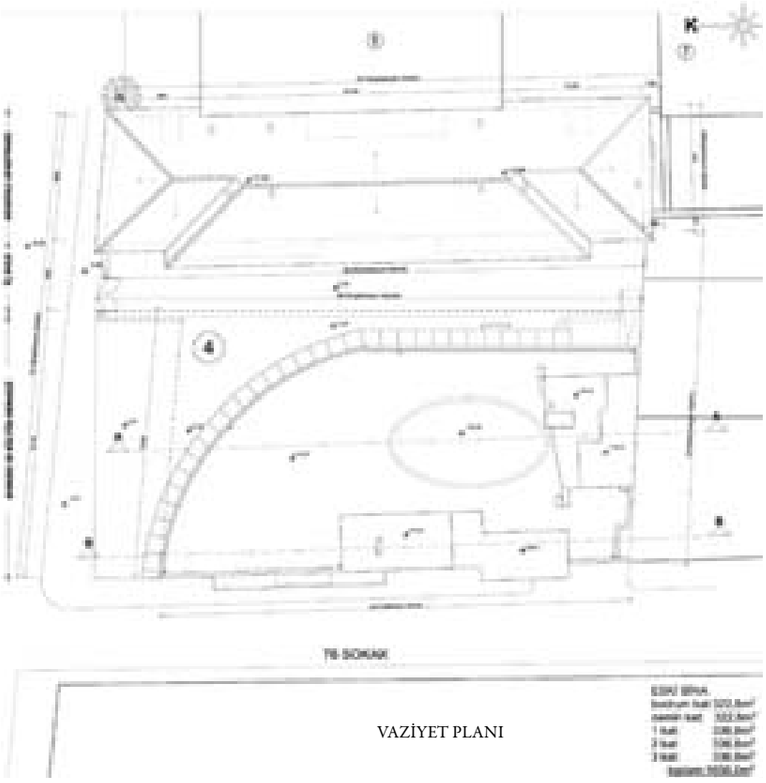

VAZİYET PLANI

AA KESİTİ RESTORASYON

AA KESİTİ KÜLTÜREL TESİS

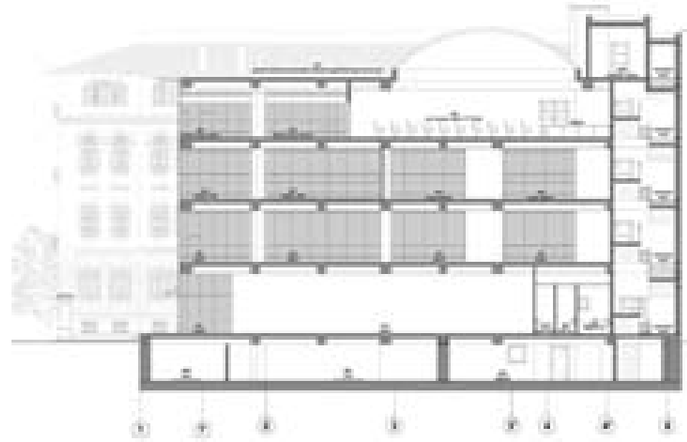

Anadolu Apartmanı Restorasyon Projesi
Göztepe/ İzmir
Proje Müellifi: Salih Seymen
Tasarım Ekibi: Salih Seymen, Aytül Yaşarol, Tutku Süren
Statik: Ergun Dinçer
Mekanik: Taner Kocaova
Elektrik: Namık Onmuş
İşveren: Sahip Selim Gökdemir
Projenin Alınış Yöntemi: Teklif
Proje Yılı: 2008-2012
İnşaat Alanı: 1669 m²

Kültürel Tesis Uygulama Projesi
Göztepe/ İzmir
Proje Müellifi: Salih Seymen
Tasarım Ekibi: Salih Seymen, Aytül Yaşarol, Tutku Süren
Statik: Mustafa Murat Sözmen
Mekanik: İzzet Tokdemir
Elektrik: Osman Berberoğlu
İşveren: Güzelyalı Gayrimenkul Yatırım A.Ş.
Projenin Alınış Yöntemi: Teklif
Proje Yılı: 2008-2012
İnşaat Alanı: 4335 m²

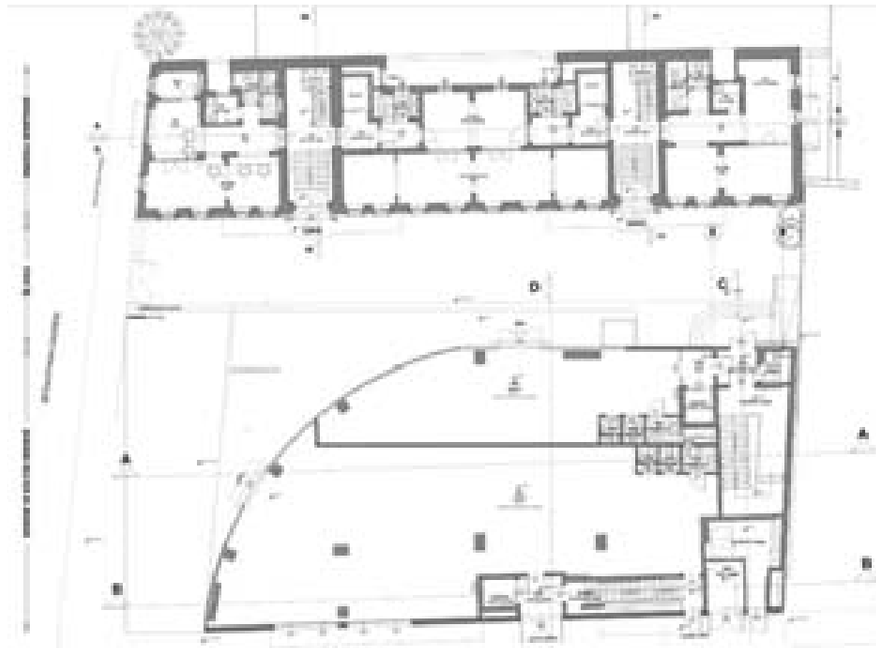

ZEMİN KAT PLANI

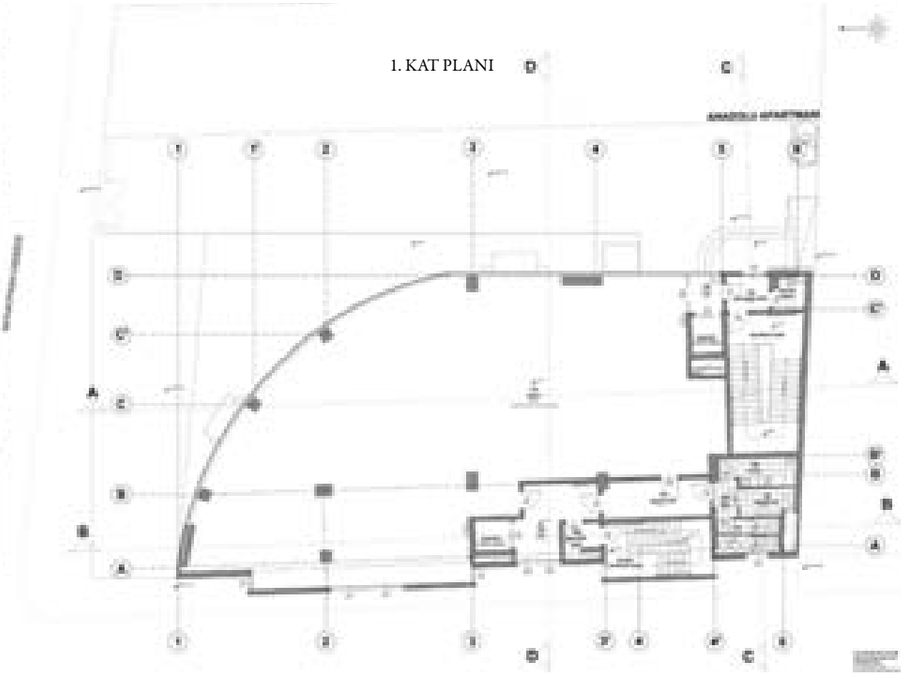

1. KAT PLANI

MİMARİN KÖYCE ALAÇATI

"Alaçatı'da kaldığı yerden yeni bir köy hikayesi..."

"Alaçatı'da kaldığı yerden yeni bir köy hikayesi" Köyce'nin çıkış noktası. Aynı zamanda ilk rezidans, villa köy projesi olma özelliğini taşıyan Köyce kendi içinde mini bir köy olarak kurgulandı. Kendi içinde hizmet verecek olan ve her türlü imkana sahip sosyal tesis içerisinde, toplamda 350 metrekarelik plaj bölümü olan yüzme havuzu, çocuk havuzu, fitness ve pilates salonu, sauna, masaj bölümü, oyun odası, hobi salonu, şömine köşesi, seyir terası ve mini bir mutfağı bulunuyor. Köyce Alaçatı; 2+1, 3+1, 4+1 tiplerde ve her biri farklı konseptte 62 villadan oluşuyor. Alaçatı'nın mimari dokusunun esintilerini taşıyan aynı zamanda Akdeniz ve Fransız mimarisinden de notaları içinde barındıran Köyce'de her biri birbirinden farklı konseptte 5 adet meydan bulunuyor.

Yaz / kış yaşayan bir Köy olarak kurgulanan ve bunun için her detayı düşünülen Köyce'nin en önemli özelliği ise Alaçatı'da 16 dönüm üzerinde güvenlikli site tarzında tek proje olması.

SOSYAL TESİS ZEMİN KAT PLANI

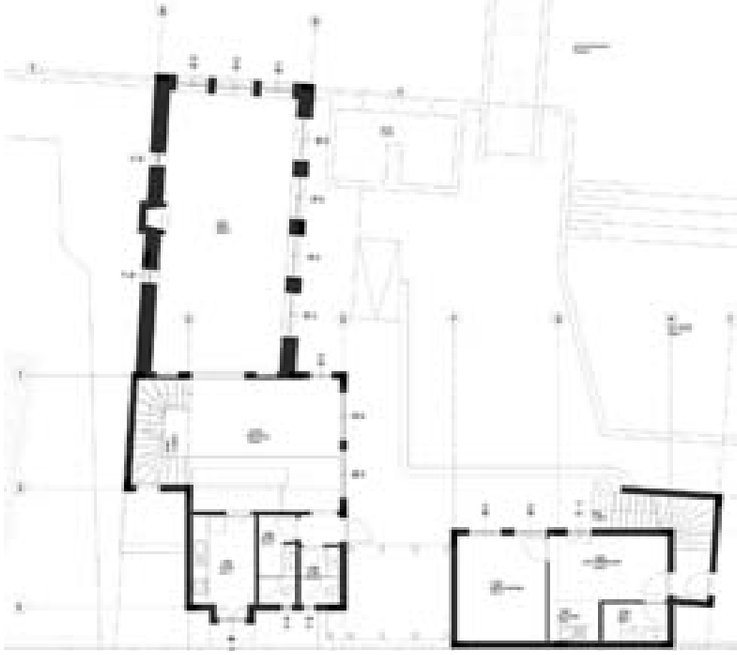

SOSYAL TESİS KESİTİ

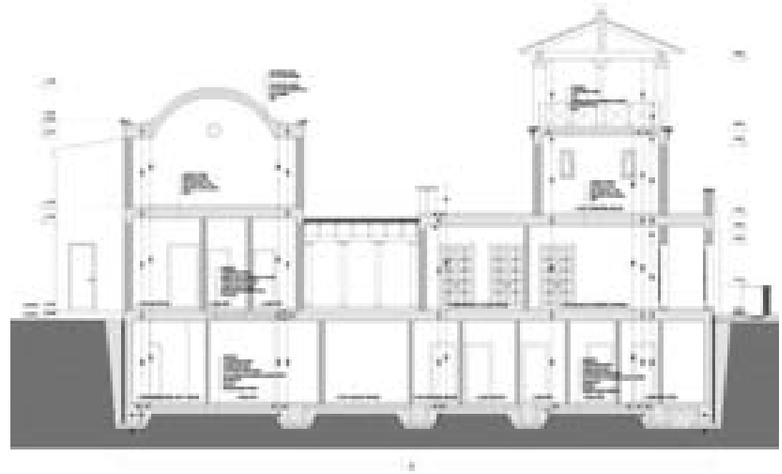

O BLOK ZEMİN KAT PLANI

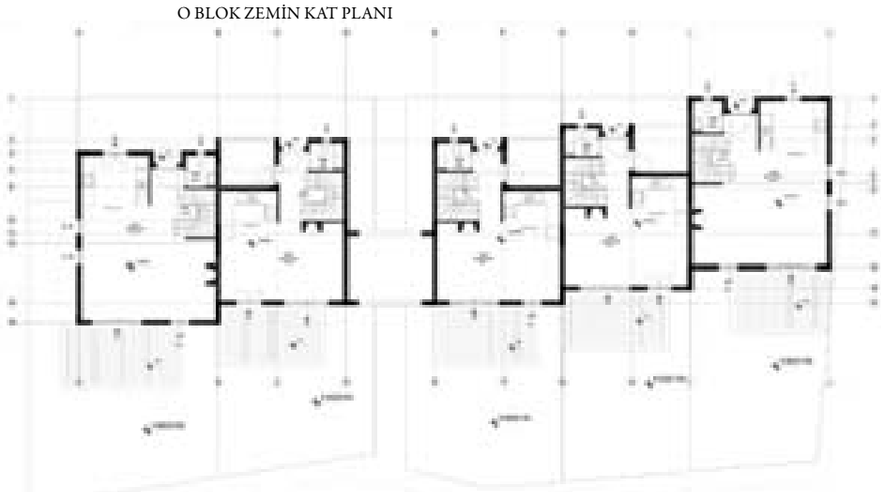

O BLOK KESİTİ

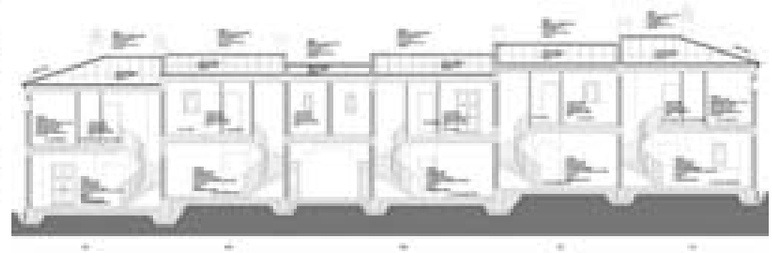

Proje Müellifi: D.Turgut Çıkış, Ahmet Sayar
Tasarım Ekibi: Ayyapı İnş. Turizm Mob. San. ve Tic.Ltd. Şti.
Statik: Baştuğ İnşaat Mühendislik Ltd. Şti.
Mekanik: ÖGE Mühendislik Ltd. Şti.
Elektrik: RLC Elektrik Ltd. Şti.
İşveren: SuvYapı
Projenin Alınış Yöntemi: Teklif
Proje Yılı: 2014
İnşaat Alanı: 7.000 m²

A-Z KATI ZEMİN KAT PLANI

A-Z BLOK KESİT

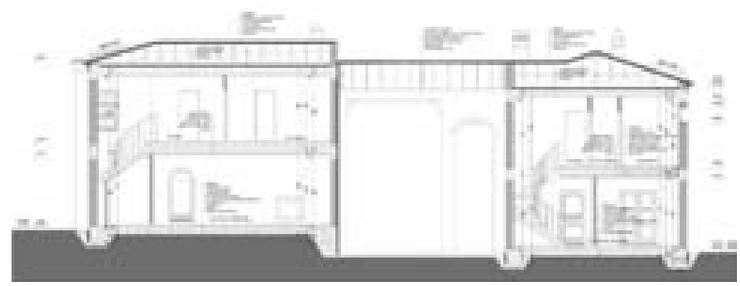

YUNUSOĞLU OFİS

Şeffaflığın cephedeki yansımaları...

Proje İzmir'in önde gelen inşaat şirketlerinden Yunusoğlu A.Ş.'nin kendi çizgisini, inşaat üretim felsefesini ve detaylara önem veren modern malzeme kullanımını yansıtan bir çalışmadır. Plan şeması yalın ve sadedir. Şirketin tüm idari birimleri bir arada toplanmıştır ve gelen ziyaretçileri konforlu bir ortamda karşılamak ön planda tutulmuştur. Şeffaf cam yüzeyler dış cephede her an değişen ışık oyunları ve yansımalarla özel ve çağdaş bir ofis yapısı ortaya çıkarmıştır.

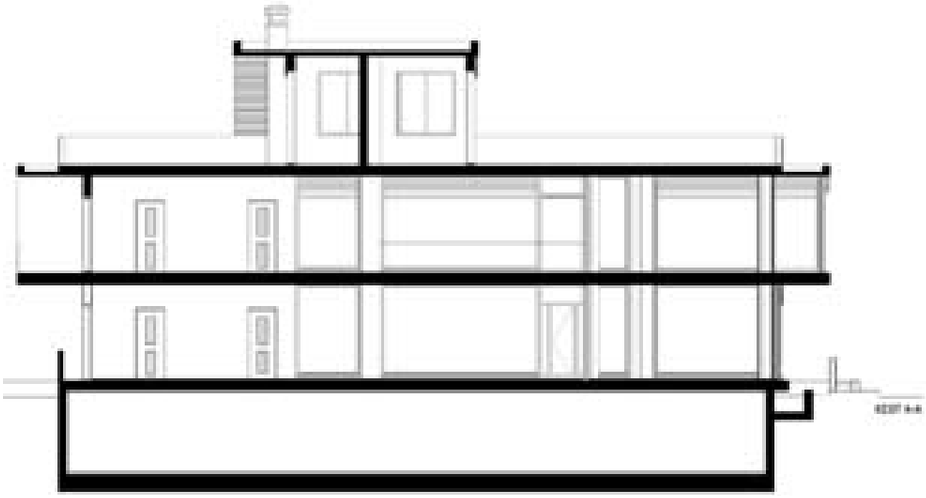

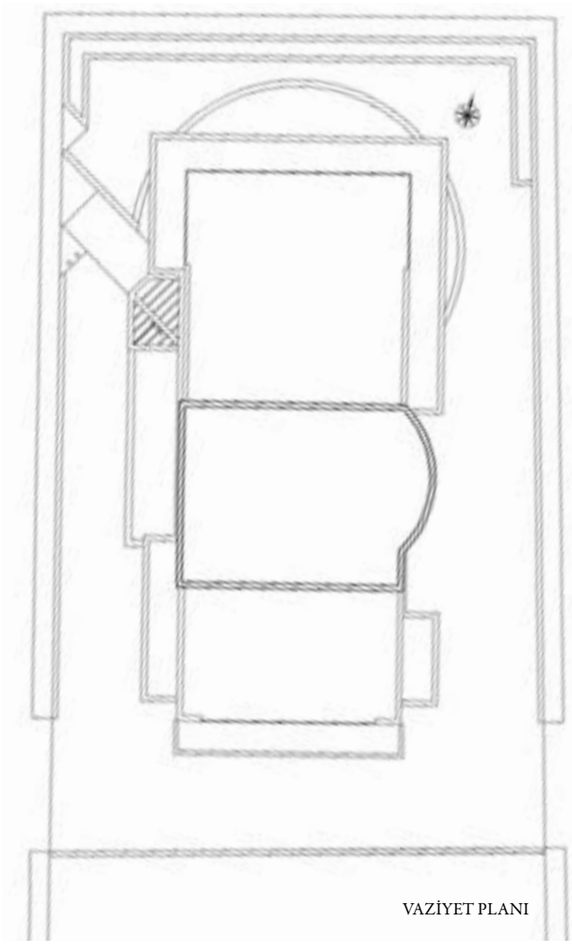

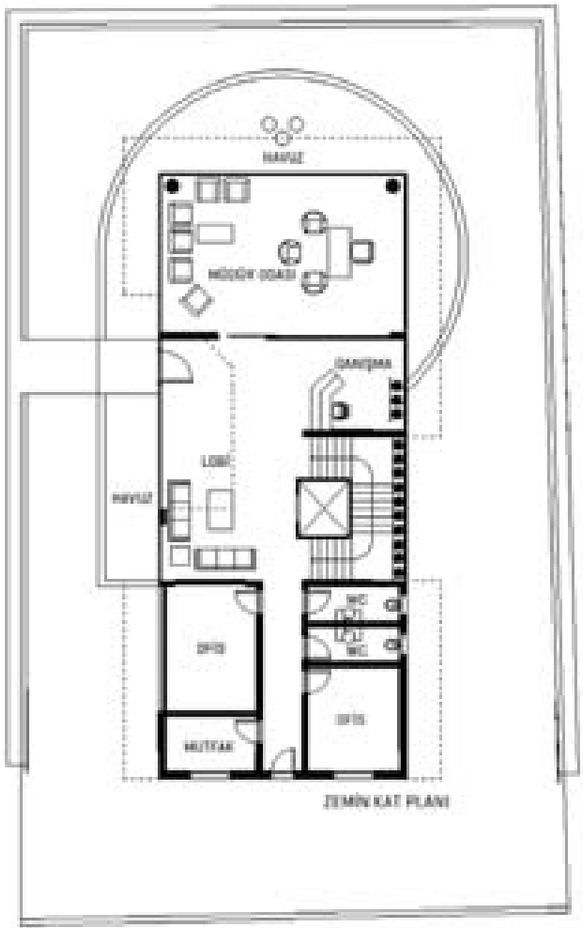

Projenin Adı ve Yeri: Yunusoğlu Ofis / Narlıdere/İzmir
Proje Müellifi: Arkayın Mimarlık
Tasarım Ekibi: Ahmet Tufan Arkayın,Ali Akgün, Gonca Karadirlik
Statik: Ergun Dinçer
Elektrik: Ednan Arslan
İşveren: Yunusoğlu İnşaat
Projenin Alış Yöntemi: Teklif **Proje Yılı:** 2014 **İnşaat Alanı:** 900 m²

SERVİLİ BAHÇE

KOKU ODASI

Doğa ile bütünleşen
doğallığın varoluşunu simgeleyen yapı

Perma kültür üzerine üretim yapacak çiftlik kompleksinin 7 x 7 ölçüsündeki betonarme su deposunun üzerinde projelendirilmesi istenen "KOKU EVİ", üretimi yapılacak kokulu ürünlerin deneyimi için tamamen ahşap konstrüksiyon olarak tasarlandı. Batı ve kuzey cephesi güneş ışıklarına karşı serpantin görevi yapan bir ahşap cidar ile maskelenirken, limon bahçesine açılan güneydoğu cephesi şeffaf bırakıldı. Binanın tüm iç cidarı cam ve şeffaf, böylece bahçeye hakim, içeriden dışarısı algılanan, ama dışarıdan iç mekanın kontrollü olarak algılanmasına izin veren bir yapı oluşturuldu. Çinko ile kaplanan topuz çatı yapının doğa içinde algılanmasına arttırıyor.

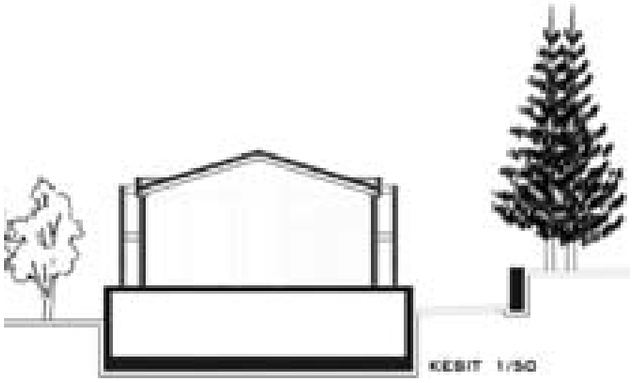

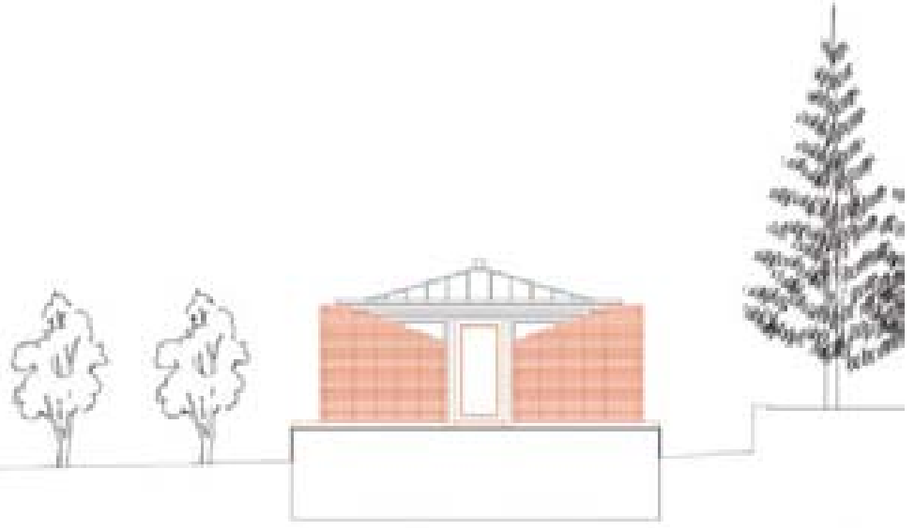

PLAN

Proje Adı: Servili Bahçe - Koku Odası
Proje Yeri: Çeşme
Proje Müellifi: Hüseyin Egeli
İşveren: İbrahim Çağlar, Alev Çağlar
Proje Tarihi: 2013
Yapım Tarihi: 2015
Arsa Alanı: 48.000 m^2
Toplam İnşaat Alanı: 49.00 m^2
Statik Proje: İhsan Çalış
Proje Yöneticisi: Hüseyin Egeli
Proje Tipi: Üretim
Yapım Türü: Ahşap
Fotoğrafı Çeken: Hüseyin Egeli

MİRYAM ŞEN EVİ

Geometrik formların bütünleşmesi...

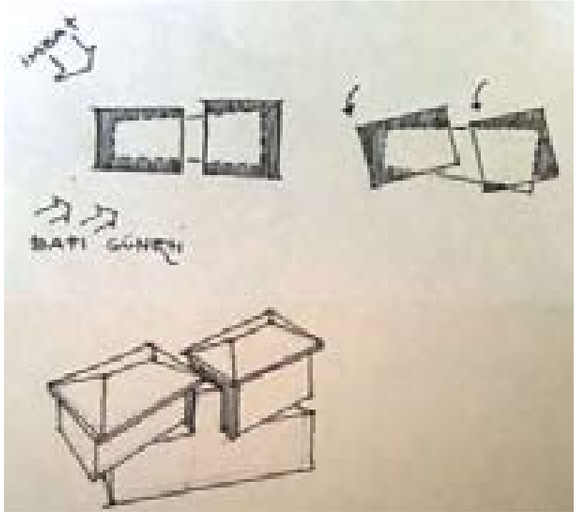

Çekme mesafelerinden sonra oluşan yamuk kenar bir taban alanı içinde, 2 bitişik konutun tasarımı söz konusu olduğunda, üst katların planlaması önem kazandı. Yazlık olarak kullanılacak konutların üst katlarının dikdörtgen formda olması, fakat aynı zamanda imbat rüzgârını daha iyi alması ve rahatsız edici batı güneşinden kurtulması anlamında, alt yamuk üzerinde döndürülerek (rotasyon) tasarımı yapıldı. Brüt beton saçak ve balkonlar ile birinci kat kirişleri bu rotasyonu kuvvetlendirici mimari öğeler olarak düşünüldü.

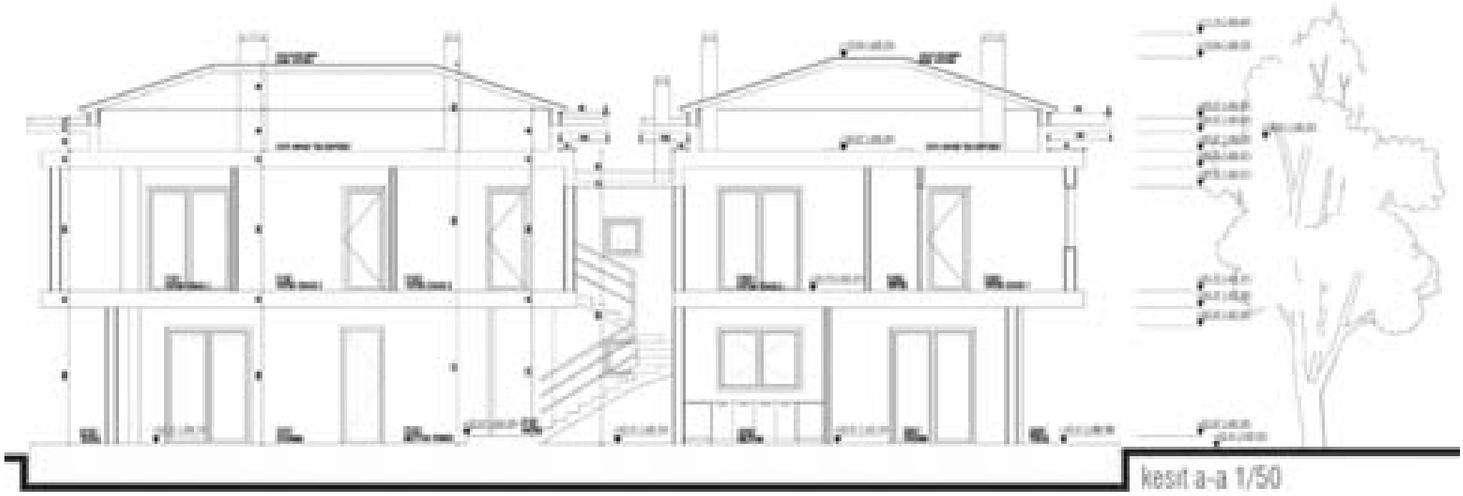

kesit a-a 1/50

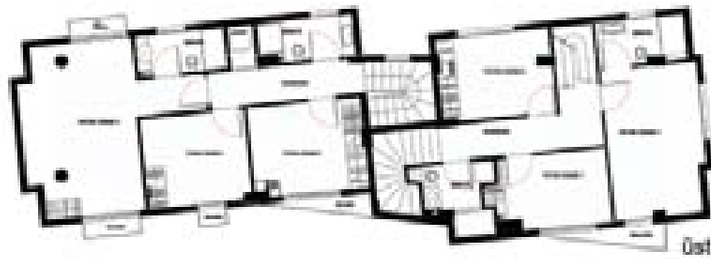

Üst kat planı

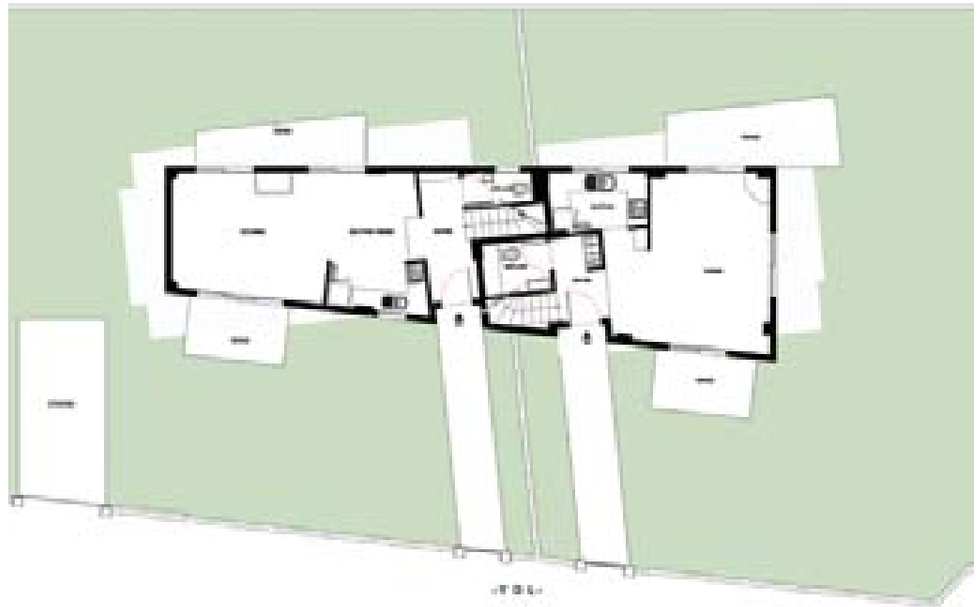

alt kat planı

Proje Adı: Miryam Şen Evi
Proje Yeri: Çeşme
Proje Müellifi: Hüseyin Egeli
İşveren: Miryam Şen
Proje Tarihi: 2013
Yapım Tarihi: 2014-2015
Arsa Alanı: 532.00 m^2
Toplam İnşaat Alanı: 213.00 m^2
Statik Proje: İhsan Çalış
Proje Yöneticisi: Hüseyin Egeli
Proje Tipi: Konut
Yapım Türü: B.A.K
Fotoğrafı Çeken: Mehmet Yaşa

OCTOPLUS EVLERİ

Brüt beton, taş ve çelik-ahşapın bir aradalığından oluşan konut kompleksi

Octoplus 2 Parsel
Ardıç Ev
Arsa Alanı: 850 m²
Toplam İnşaat Alanı: 230 m²

20x40 metre ölçüsündeki arsanın tam ortasında yer alan ardıç ağacı ve arsayı neredeyse baştan başa katederken sırtını açıkta bırakan kaya kitlesi tasarımın şekillenmesinde en önemli etken oldular. Ağacın etrafını saran kare formundaki kitle kayanın üzerinden cam bir tünel ile atlayıp, imbatın avluya girmesine imkan verecek noktada sonlanıyor. Havuz kitlenin devamı gibi bir izle sınırlanmış.
Dışa kapalı fakat ardıç ağacına doğru tamamen şeffaflaşan evin doğu kenarı denizle buluşmak üzere 2 kat tasarlandı. Brüt beton, taş ve çelik-ahşap çatılar ardıcın pasparto malzemelerini oluşturdu.

Proje Adı: Octoplus Evleri
Proje Yeri: Çeşme
Proje Müellifi: Hüseyin Egeli
İşveren: Yiğit Arslan, Alp Arslan, Ayşegül Arslan, Hüseyin Egeli
Proje Tarihi: 2014-2015
Yapım Tarihi: 2015-2016
Statik Proje: İhsan Çalış – Ergun Dinçer
Mekanik Proje: Kamil Olgaç
Elektrik Proje: Namık Onmuş
Proje Yöneticisi: Hüseyin Egeli
Proje Tipi: Konut
Yapım Türü: B.A.K + Çelik-Ahşap
Fotografı Çeken: Yasa Fotografcılık

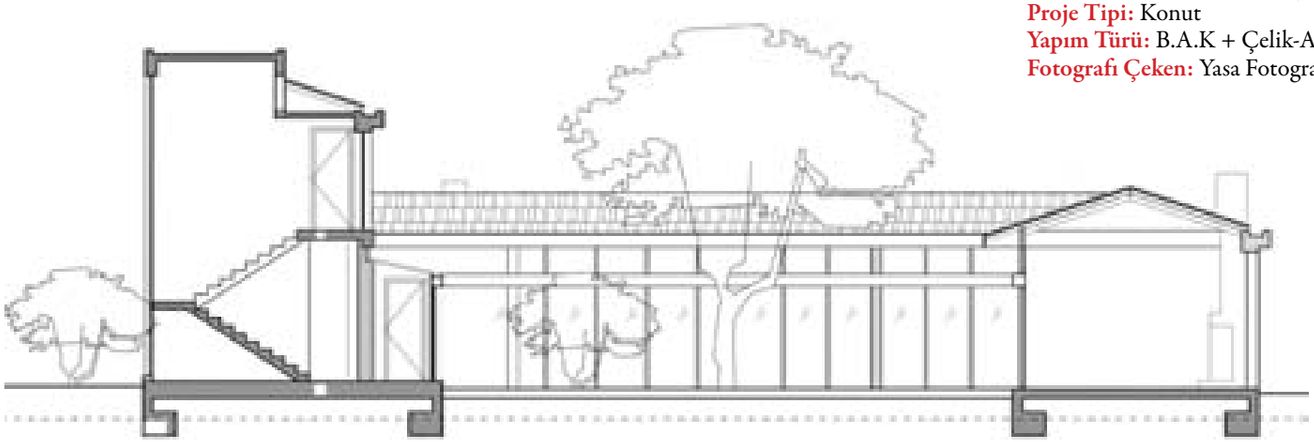

2. PARSEL ZEMİN KAT PLANI

2. PARSEL BİRİNCİ KAT PLANI

Octoplus 10-11 Parsel

Arsa Alanı: 840 m²
Toplam İnşaat Alanı: 225 m²

8 evlik bir tasarımın üst 4 evin 2 tanesini oluşturan 10 ve 11 no'lu evler, kottan dolayı üst kattan deniz manzarası avantajına sahip bu noktada yoldan yarım kot yükselerek lineer bir yaşam alanı ve yarım kot inerek yatma katı oluşturuldu.
Misafir odası ana kitleye açılabilir bir şeffaf ikincil oturma alanıyla bağlanıyor.
Misafir odası ve bu oturma alanı üzeri salondan kullanılabilen ve denize hakim geniş bir terasa dönüşüyor.
Yaşam bölümündeki ahşap çatının devamlılığının etkisi, alçak tutulan mutfak duvarlarıyla arttırılmış.
Alt ve üst katlardaki koridorların batı cephesi tamamen cam yapılarak, sanki bahçede veya terasta yürüyormuş etkisi yaratıl
Üst sıradaki tüm evler gibi kitle ahşap bir kabuk içindedir.

10-11. PARSEL ZEMİN KAT PLANI

10-11. PARSEL BİRİNCİ KAT PLANI

BODRUM MİMARLIK KİTAPLIĞI

Geçtiğimiz sene Bodrum'a kazandırılan Bodrum Mimarlık Kitaplığı'nın ortaya çıkış serüvenini kurucusu Suha Özkan aktarıyor

Suha Özkan
Hon F AIA ve
SMD Onur Üyesi

Neden

Uzun yıllar uluslararası yöneticilik ve akademisyenlik yaptım. Yüzü aşkın ülkeyi gezip dengimiz profesyonel kişilerle tanıştım. Birlikte çalıştım. Bu konumun doğal sonucu armağan edilen ve satın alınan kitaplar birikti. 2009 yılında Türkiye'ye döndüğümde, ister istemez kitapların büyük bir kısmı paketleri açılmadan, depo ortamında saklanmak durumunda kaldı. Kitapların bu erişilemez durumu bizi hep rahatsız edegeldi. 2009 yılında 27 yıl yaşadığım Cenevre'den ODTÜ'ye dönünce Ankara'da genellikle mimarlık monografileri, tematik ve tarihsel antolojiler ile mimarlık tarihi ve kuramından oluşan bir seçkiyi barındıran kitaplığı geçici olarak Ankara'da oluşturdum. Bu ortam için seçilmiş kitaplar çok nitelikli olsa da sayı olarak yetersizdi. 2012 yılında ODTÜ'den emekli olunca Bodrum'a yerleştik. Şansımız iyi gitti bir yandan kitap almayı sürdürürken, öte yandan kitaplara da bir ev aldık.

Kitaplığın Bodrum'da yer alması bizim yaşamımızın kalan kesimini burada sürdürme kararı vermiş olmamızdan kaynaklanıyor. Bodrum küçük bir kent, yoğun yapı istemi nedeni ile de, mimarlık ortamı çok hareketli. Burada 300'ü aşkın mimar var. Bodrum'da uygulama yapan başka kentlerden gelen mimar sayısı da çok yüksek. Artık bilgiye erişmek internet ortamında çok kolay ve fiziksel bir kütüphane gerektirmeyen bir işlemler dizisi. Yine de kitapları ve özgün belgeleri incelemek, dokunmak, okumak bambaşka bir tutku. Hele bu tarihi bir mekânda ve Akdeniz ortamında olunca daha çekici olur, diye düşünüyorum. Yüzyılı aşkın bir geçmişi olan bir Bodrum evi kitaplarla donanmış bir çevrede ise tatilde biraz mesleki kaçamak için bile olsa heyecan verici olmaz mıydı? Bu heyecanı yaratmak ve yaşatmak istedim. Toplam kitap, dergi ve özgün belge sayımız yirmi bini geçiyor. Geçen aylarda yerleşirken belirli tür kitapları yeniden kendi özel ortamımıza geri taşımamız gerekti. Çünkü Bodrum Mimarlık Kitaplığı ortamını bir "raflar ormanı" yapmak doğru olmazdı. Özellikle ortaya çıkardığımız ve özenle yepyeni bir oluşuma kavuşturduğumuz taş duvarları raflarla kapatmak, o yapının özgül değerlerine ters düşerdi. İstemedim. Burada olmayan kitaplar genel kültür, edebiyat, felsefe ve öğrencilik yıllarından bu yana topladığım ancak özel anlamı olan yapıtlar. Onları ayıkladım ve geri gittiler. Mimarlık, tarih, kentler ve sanat ürünleri burada yer almakta.

Yapı bütün kitap birikimimize küçük geldiği gibi doğrusu ileride olabilecek kitap bağışlarına ve kendi edinimlerimize yer açmak için buraya koymamaya karar verdim. Çünkü güçlü ve anlamlı bir "Mimarlık Kitaplığı" olabilmesi için tematik ve sınırlı bir koleksiyon olması gerekir diye düşündüm. Böylece "İlk-Özel " topluma açık mimarlık kitaplığı gerçekleşti. Kitapları ve belgeleri, zamanı geldiğinde bir büyük kuruluşun koleksiyonuna bağışlamak, hatta birçok saygı duyduğum meslektaşımın yaptığı gibi satmak yaşlanınca kolay bir çıkış olurdu. Bu çıkış ise, belki kitapları korurdu ama kesinlikle kitap sevgisinden yoksun olurdu. Doğrusu hep olageldiği gibi onlarla birlikte yaşamak en doğal çözümdü.

Koleksiyon

Bodrum Mimarlık Kitaplığı, genellikle mimarlık meraklılarına, öğrencilere, mimarlara hitap etmektedir. Çeşitli araştırmalara da yer ve ortam olarak olanak veriyor. Ama belgelik olarak Mimar Vedad Tek'in özgün belgeleri ile yıllarca süren, Columbia Üniversitesi'nin ODTÜ ile birlikte yaptığımız Bodrum ve Turgutreis çalışmalarımızın ham ve özgün belgelerini saklamamız ve araştırmacılara sunmamız için buranın sağladığı olanak çok önemli. (bkz. *Turgutreis 1974,* Literatür Yayıncılık 2015) Vedad Tek belgeleri için Pelin Derviş'e, Turgutreis belgeleri için de Richard Plunz'a derin şükran borcum var. Bu kitaplığın olağanüstü bir koleksiyon olacağına inancım daha açılmadan oldu. Ayla Tabanlıoğlu kendisinde bulunan Hayati Tabanlıoğlu ve Tabanlıoğlu Architects'e ait yüzlerce kitap armağan etti. Muhittin Güreli'nin sanatsever oğlu Ali Güreli babasına ait yine birçok kitap, dergi ve broşürü "Hocam, buraya yakışır," diyerek armağan etti. Böylece bir dönem (1930-40'lar) Alman mimarlığını ortamımıza katmış olduk. Ne yazık ki çok geç (2005) tanıdığım için hep hayıflandığım, benim hem eylem ortağım, hem çok yakın dostum Şefik Onat onlarca yıl bir mimarlık sevgisi ile biriktirdiği yüzlerce kitap ve dergiyi bağışladı. ODTÜ Mimarlık Fakültesi Dekanı Ali Cengizkan'ın fakültenin bütün yayınlarını bağışlaması burayı bir ODTÜ şubesiymiş gibi güçlendirdi. Ayrıca, Doruk Pamir ve Ahmet Berk değerli belgeler verdiler. Mimarlık üzerine her türlü kitap, dergi, broşür ve özgün çizimleri severek kabul edip mesleğimiz adına koruyup, araştırmacılara sunmaktayız. Yönetim modeli olarak "Açık Büro" kavramını geliştiriyorum.

2B PLAN

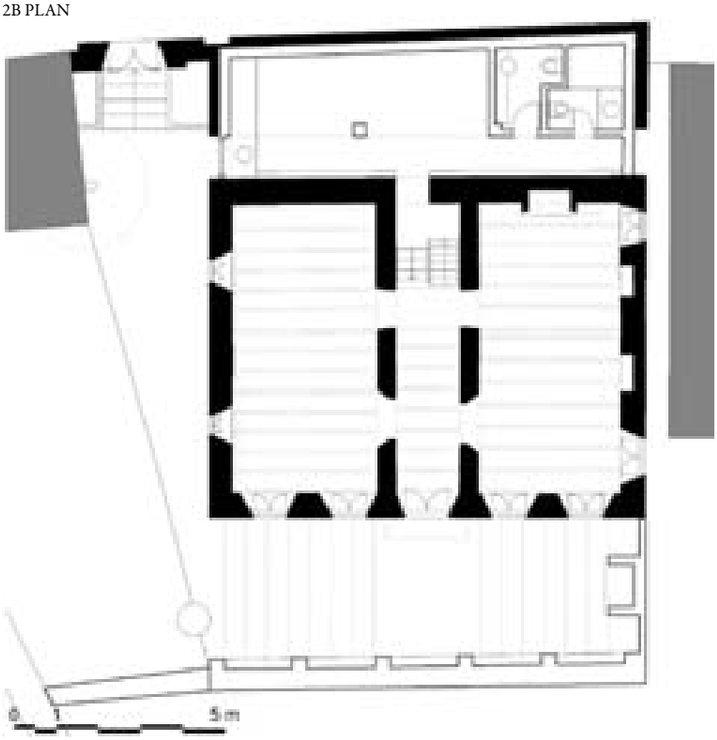

3B PLAN

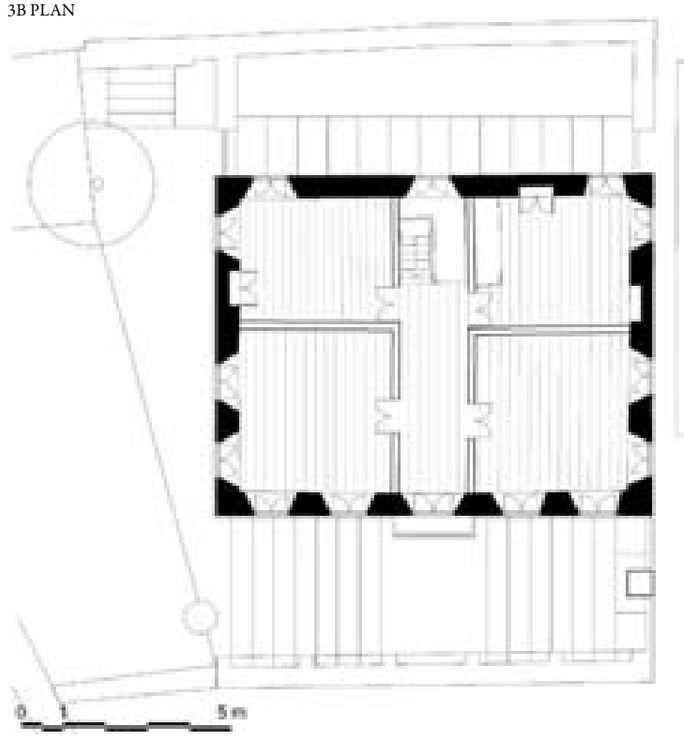

4B KESİT

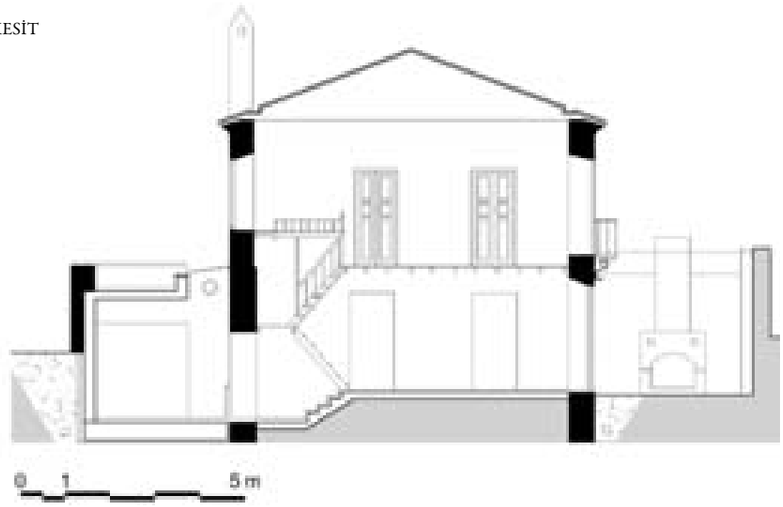

1K YERLEŞİM PLANI

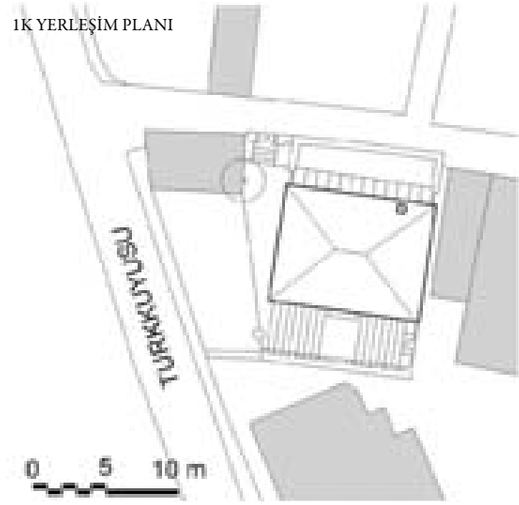

Biz orada olalım, bizden ya da kitap ve belgelerden yararlanmak isteyenler, "Hoş gelsinler". Haftada 5 gün toplam 30 saat isteyen gelip bu ortamı kullanabilecek. Onun dışında ben seyahat etmediğim zamanlarda orada olacağım. Randevu üzerine herhangi bir zaman durumumuz uygunsa açacağız. Önemli olan etkileşim değil mi? Bu kişisel de olabilir, doğrudan belgelerle de olabilir. Kullanıcıya kalmış.

Yapı

2012 yılında Bodrum'a yerleşip kitaplara eski bir taş mandalina ambarı gibi yapı sanatı açısından değerli olmayan ama anlamlı- bir yapı ortamı ararken, kent merkezinde bulduğum bu ev yepyeni bir hedef ortaya çıkardı.

Yapı 20 yüzyıl dönümünde, Belediye Başkanı olarak görev yapmış Sarıağaoğlu Ali Efendi konağı olarak bilinmekteydi. Her ne kadar zaman içinde Victor Ananias'ın öncülük ettiği "Buğday" hareketini merkezi ve Vejetaryen Lokanta olarak hizmet etmiş ise de, uzun yıllar terk edilmiş ve bakımsız durumda olsa da Bodrum'da ancak varlıklı kesimim yaptırabildi kiremit çat nedeni ile çok tahrip olmamıştı. İşe hiç düşünmeden Ahmet İğdirligil ile başladım. Ahmet İğdirligil bütün yaşamını Bodrum mimarlığına adamış sevilesi, takdir edilesi bir meslektaşımdır. Yapı, çevresi imara açıldığı için yok olmuş bir mandalina bahçesi içinde yer alan bir kırsal yapı. Alt katı ahırmış. Üst kattan ayrı bir girişi olan, ikinci kat eskiden konutmuş. İki kat ise zamanla birleştirilmiş ve koridordaki ahşap kirişler kesilip bir merdiven yerleştirilmiş. Yapının temelsiz olması karşılaştığımız bir sürpriz oldu. Ahmet, bir buçuk metreyi bulan derinlikte, yerel dilde "topuk" dedikleri bir yirmi santimetrelik betonarme kuşakla, temel olacak bir biçimde binayı dört yandan yapısal güvenceye aldık. Yapının herhangi bir hizmet mekânı yoktu. Emsal gereği hakkımız olan 72 metrekarenin yalnızca yarısını kullanarak tuvalet, çay ocağı ve kahve salonu oluşturduk. Bu kesim özenle yoldan eski yapının görünümünü etkilemeyecek bir duyarlılıkla, bir kesimi yer altına alınarak, alçak bir ek olarak gerçekleşti.

Dış duvarlara dokunmadık. İç duvarların özellikle çepeçevre olanların sıvalarını sıyırıp özgün taş örgüyü ortaya çıkardık. Orada Halil İbrahim Adalı ve restorasyon ekibinin gerçekleştirdikleri duvar dokusu, herkesin hayranlığı ile takdir ediliyor. Burayı kitaplık yapan rafları, masa sandalye vb. bütün iç mimari öğeleri ODTÜ'den sevgili öğrencim (hem Levent Loft'taki evimizi hem de Ankara Bestekâr Sokak'taki mini kitaplığımızı) gerçekleştiren Yavuz Savaş yaptı. Onun yaratıcı çözümleri, kitap gibi ağır yükleri dar mekânlarda sundu ama ağırlıklarını hissettirmediği gibi çok beğenim gurur duyduğumuz moloz taş duvarları raflarla kapatmadı. Üstelik burası için ge-

Proje-Denetim: Ahmet İğdirligil
Statik: Orhan Barla
Mekanik: Cafer Ural
Elektrik: Cemile Özvezneci
İç Tasarım, Üretim ve Uygulama: Yavuz Savaş
Çevre Düzeni: Belemir Dalokay
İnşaat Uzmanı: Halil İbrahim Adalı
Ahşap İşleri: Mustafa Tekin
Gönüllüler: Bülent Erdem, Nurettin Aydın
Mal Sahibi: Suha Özkan
Projenin Alınış Yöntemi: Doğrudan Ismarlama
Proje Yılı: 2013

liştirdiği hafif kayar merdiven ile en üst raf düzeylerini erişilir bir duruma getirdi. Özgün tarihi duvar yüzeylerine dokunmadan her iki taş duvarla karşılıklı iki "raf-duvar" çözümü, mekânları izleyenlere alçak gönüllü Bodrum Evi'ni kitapları kucaklarken geri durma duyumsamasını sağladı.
Yapıda 7 bölüm var. Girişte yer alan iki büyükçe odanın biri 30-40 kişilik Toplantı Salonu. Öteki odada yönetim masası var. Mimar monografileri, mimarlık antolojileri, mimarlık kuramı, tekil yapılar, öğrenci tezleri ve projeleri bu odada bulunmakta. İnildiğinde yeni eklememiz var. Burada tuvaletler ve çay salonu yer almakta. Tepeden ışık alan hoş ve dingin bir ortam gerçekleştirdik. Üst katta 4 oda bulunuyor. Bunlardan biri, sevgili dostum Doğan Hasol'la onurlandırılmıştır. Hasol bütün meslek yaşamım boyunca, onlarca yıl bana bütün eserlerini ve ürünlerini yollaya-gelmişti. Yayımladığı Türkiye'nin en uzun soluklu dergisi YAPI adına Süreli Yayınlar Odası'nı Doğan Hasol'a, teşekkürlerimizle, adadık. Öteki 3 odadan biri medya ve yeni mimarlık sunuşlarının ve değerli belgelerin bulunduğu yer. Karşısındaki oda mimarlık tarihi, kent monografileri, yöre mimarlığı ve sanat kitaplarını barındırmaktadır.

Destekler

Üst katta gelecek yıllarda elden geçirip sınıflandıracağım binlerce özel ve özgün belge var. Şimdilik ham dosyalar olarak korunuyor. Bu kesim kullanıcılara henüz açık değil. Gelecek aylar ve belki de yıllar boyu çalışacağım oda burası. Türkiye'de birçok tutum çok olumlu yönde değişti. Gönüllülere gönül veren insanlar var. Emre Arolat ve EAA uzmanlık isteyen ve ağır parasal kaynak gerektiren kataloglama işine destek olmaktadır. Şimdilik rafları dolaşarak arama yapan ilgililer, böylece aramalarını bilgisayar ortamında yapabilecekler. Ankara Üniversitesi İletişim Fakültesi öğretim görevlisi Atila Cangır bütün fotoğraf belgeleme işlerini olağanüstü bir yetenek ve yaratıcılıkla üstleniyor. Fotoğraf sanatçısı Ömer Doğan mimarlık sevgisi ile dolu bir komşum olarak, oluşumu sürekli belgelemekte. Ziyaretleri boyunca bu ortamı belgeleyen Murat Artu da anlamlı bir dizi oluşturdu. Bu projenin tamamını kendi kaynaklarımla gerçekleştirdim. Bu süreç içinde kendi mimarlık severlikleri ile Zeynep Bodur ve Bülent Eczacıbaşı, Kalebodur ve Eczacıbaşı Holding olarak en ciddi destekçiler oldular. Bu destekleri Pelin Özgen ve Kaan Karasoy yönetip gerçekleştirdiler. Ayrıca Faruk Malhan kendi tasarımı seramik takımlar armağan etti. Başarılı uluslararası büro mobilyaları üreticisi Nurus'un kurucusu ve yöneticisi Renan Gökyay'ın var olan donanımı kendi tasarımları ile yenileme isteği de yüreklendirici bir başka destek oldu. Mimarlık dostları sağ olsunlar.

ATAPARK SEYİR KULESİ VE KAFETERYASI

Rampaların yarattığı cephe hareketleri ile yükselen yapı heykelsi bir anlam kazanıyor

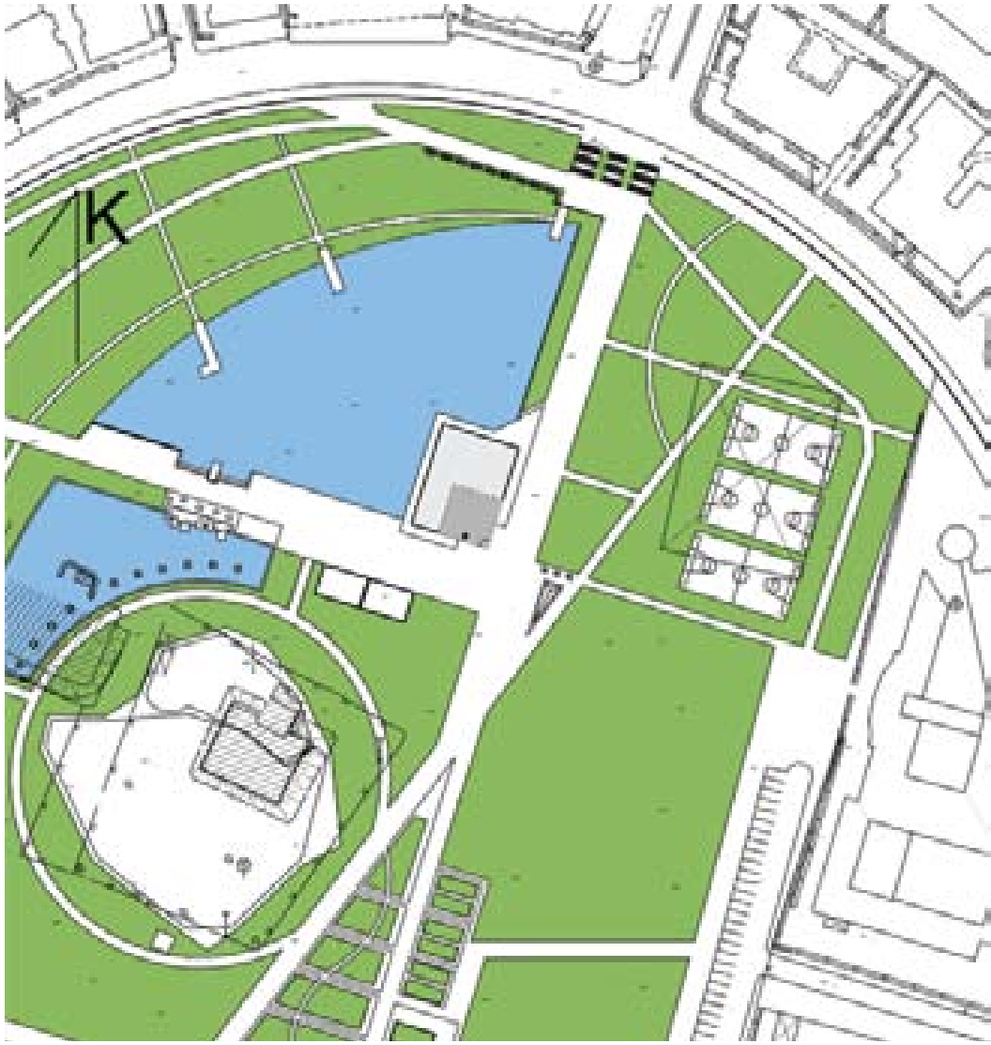

Uşak merkezindeki Atapark içinde yer alan yapı, bir seyir kulesi ve kafeteryadan oluşmakta. Park içindeki havuzun kenarında yerleşen yapının, su kenarındaki yaşantıyı zenginleştirmesi amaçlandı ve kafeterya zemin katta planlandı. Kule ise kent silüetine katkıda bulunacak heykelsi bir nesne olarak ele alındı ve son kotu seyir terası işlevini yüklendi.

Kulenin tasarlanması sürecinde daha yüksek öneriler geliştirilmesine karşın, havaalanı mania hattı nedeniyle 45 m. yükseklikle sınırlandırıldı. Bu yükseklik sınırı tasarıma etki yaptı ve kulenin yüksekliğiyle öne çıkması yerine, kütle biçimiyle var olması yaklaşımı öne çıktı.

Asansör ve merdivenden oluşan bir çekirdeğin etrafını saran yaya rampası ile kütle biçimlendirildi. Rampaların yarattığı derinlik ve hareket etkisi ile de kule çeperi heykelsi bir ifadeye kavuşturuldu. Bir kayanın oyulmasını anımsatan kütledeki doluluk, en son katta yer alan seyir mekanında kullanılan şeffaf mekan ile sonlandırıldı ve yapı biçimi oluşturuldu.

Proje sonrasında yapım sürecinde tarafımızla hiçbir şekilde iletişime geçilmemesi sonucunda inşaat izlenemedi. Bittiğini de tesadüfen öğrendik. Yerine gittiğinde de projeye son kattaki cam kütlenin detayları dışında tümüyle uyulduğunu gördük.

Mimari: Tamer Başbuğ, Hasan Özbay, Baran İdil, Aslı Özbay
TH&İDİL Mimarlık
İşveren: Uşak Belediyesi
Proje Tarihi: 2012
Yapım Tarihi: 2015
Taban Alanı: 450 m²
Seyir Terası Alanı: 150 m²
Toplam Yapı Alanı: 2085 m²

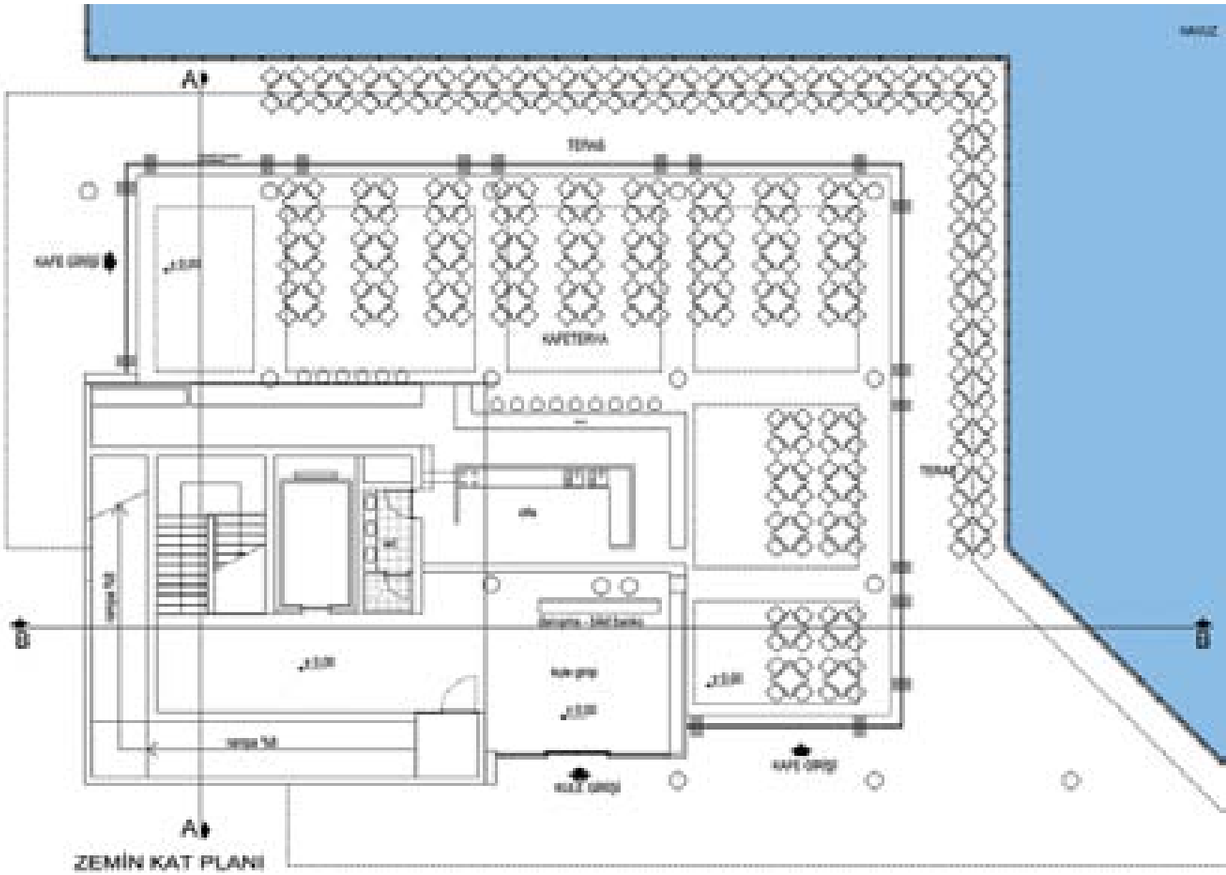

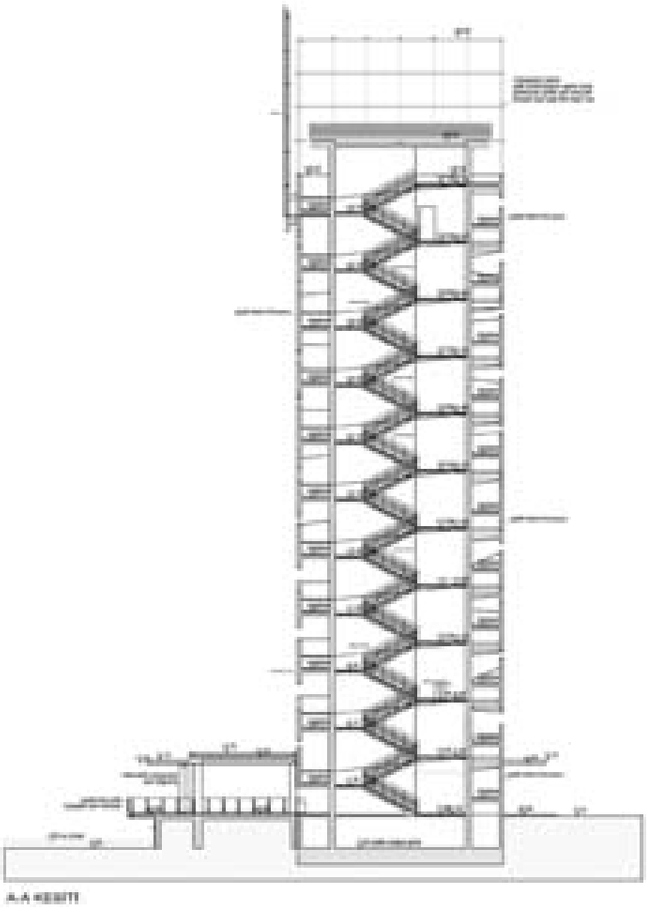

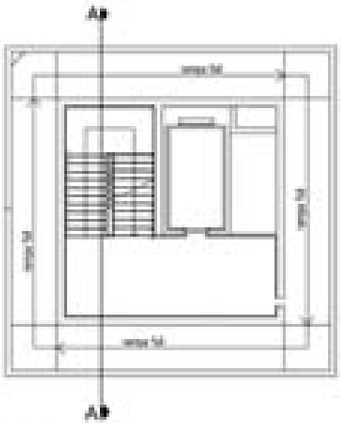

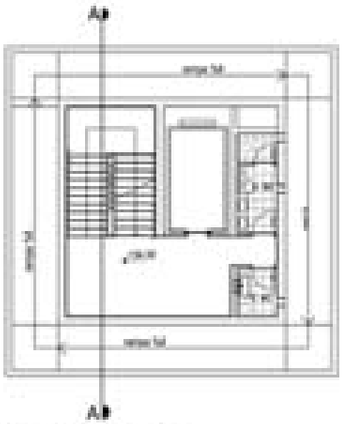

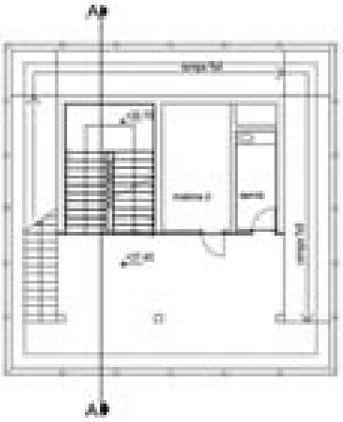

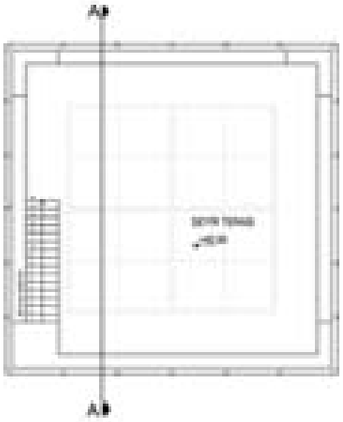

İZMİR GAZİEMİR FUAR ALANI

İzmir Fuar Alanı geçtiğimiz ay açılarak kentliler ile buluştu

Proje alanı İzmir Çeşme otoyolu üzerinde oldukça eğimli ve korunması gereken ağaçların olduğu ve yüksek gerilim hattının geçtiği bir bölgede yer almaktadır. Yeni Fuar binası havaalanına 10 dakika, kent merkezine ise 15 dakika uzaklıktadır.

Proje hizmetleri sözleşmesinin imzalanmasından sonra dünyada inşa edilen büyük ölçekli fuar yapıları ile araştırma ve inceleme çalışmaları yapılarak hazırlanan dokümantasyon İzmir Büyükşehir Belediyesi'ne sunuldu. Aynı zamanda konsept proje çalışmaları sırasında fuar işletmesi ve pazarlama konusunda uzmanlar ile bir dizi toplantılar yapıldı. İdareye sunulan 3 alternatif konsept proje içinden seçilen proje ile kesin proje sürecine geçildi. Bu derece büyük inşaat alanlarına sahip, işlevsel olarak iyi planlanması gereken binalarda proje hazırlığı sürecinde tüm proje aşamalarının gerçekleştirilmesinin önemli olduğu bu proje özelinde bir kez daha ortaya çıkmıştır.

İzmir Gaziemir Fuarı yerleşkesi arsa ve yaklaşım kısıtlarıyla birlikte yapı tipolojisine uygun, ancak çevresinde dönüşümü başlatacak, yaşayan bir kentsel odak olma fikriyle tasarlanmıştır.

Sergilenmek üzere gelen ürünlerin, sergiyi düzenleyenlerin ve etkinliğe izleyecek ve katılacak olan kişilerin farklı sirkülasyonlar ile sergi alanına ulaşımları dikkatlice tasarlanmıştır.

Yapının 2 etapta inşa edileceği göz önüne alınarak tasarım yapılmıştır. İkinci etapta ise toplam 70.000 m²'lik yapı alanı inşa edilecektir.

Sergi mekanlarının büyük alanlara sahip oluşu, kullanıcı sayısı ve servis yükünün yoğun oluşunun yanında arazinin topoğrafik yapısı da tasarımı önemli derecede etkilemiştir. Bir hız yolu üzerinde yer alan arsa ile her türlü sirkülasyonun bina ilişkisi tek cepheden kurulabilmektedir. Aynı zamanda arazinin en düşük kotu olan bu bölge salonların farklı kotlara departmanlar halinde tasarlanmasına olanak sağlamıştır.

Yapının geneli için önemli bir işlev üstlenen Sergi Sokağı farklı kotlarda düzenlenen tüm salonlara yaya bağlantısını sağladığı gibi sosyal ve kültürel eylemler (kafeler, küçük sergi ve satış kioskları ve serbest oturma alanları vb.) için ortam oluşturmaktadır. Farklı kotlardan oluşan bu mekan koni biçimindeki planı ve farklı yüksekliklerdeki düşey mekan özellikleri ile total akıcı bir iç mekanı ifade etmektedir. Bu mekan aynı zamanda yoğun insan kalabalığı için dışarıda oluşturulan dış mekanın devamı niteliğinde olup, yüksek bir cam cephe ile iç dış mekan görsel ilişkisini kuvvetlendirmektedir.

Özel sergi bloğu ile Sergi Sokağı arasında oluşturulan elips biçimindeki meydan ve amfi tiyatro açık hava etkinliklerine olanak sağladığı gibi açık sergi alanı bağlantısını da gerçekleştirir.

Fuar yerleşkesinin önemli yapılarından biri olan özel sergi salonu ile bütünleşik tasarlanan kule hem farkındalık yaratmak hem de seyir alanı olarak kullanılacaktır.

Yapı 110.00 (-10.00) kotundan 120.00 (+- 0.00) kotuna kadar kapalı otoparklarla işlevlendirilmiştir.

0.00 KOTU

5.00 ve 6.00 KOTU

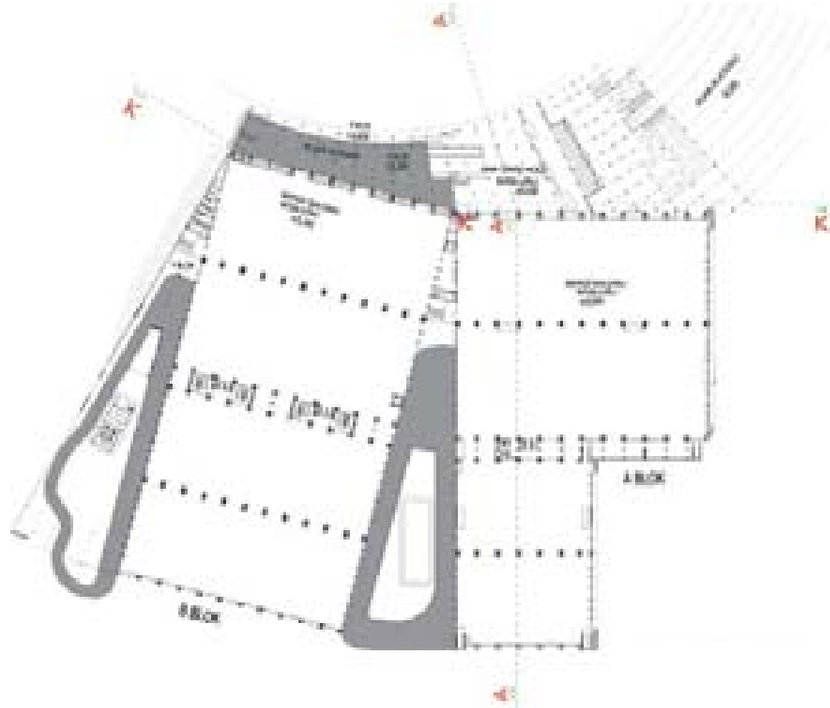

Proje Müellifi: Projen Mimarlık
Tasarım: Nimet Aydın, Ayşe Uçar
Proje Ekibi: Mürvet Şahin, Esra Güven, Murat Turan, Berkan Erkovan, Ebru Öztürk Doğtaş, Yeliz Tunç, Ali Düzdağ
Peyzaj Tasarımı: Kezban Düzdağ
Altyapı-Statik: Kare Mühendislik- Levent Darı
Mekanik: Olcay Kaya
Elektrik: Emrah Avşar
İşveren: İzmir Büyükşehir Belediyesi
Projenin Alınış Yöntemi: İhale (2009)
Proje Süresi: 2010- 2012
İnşaat Süresi: Şubat 2013 - Mart 2015
İnşaat Maliyeti: 400 Milyon TL
Arsa Alanı: 337.000 m²
İnşaat Alanı: 239.205 m2 (1. Etap), 70.000 m2 (2. Etap), Kapalı otopark kapasitesi: 2.500 araç

VAZİYET PLANI

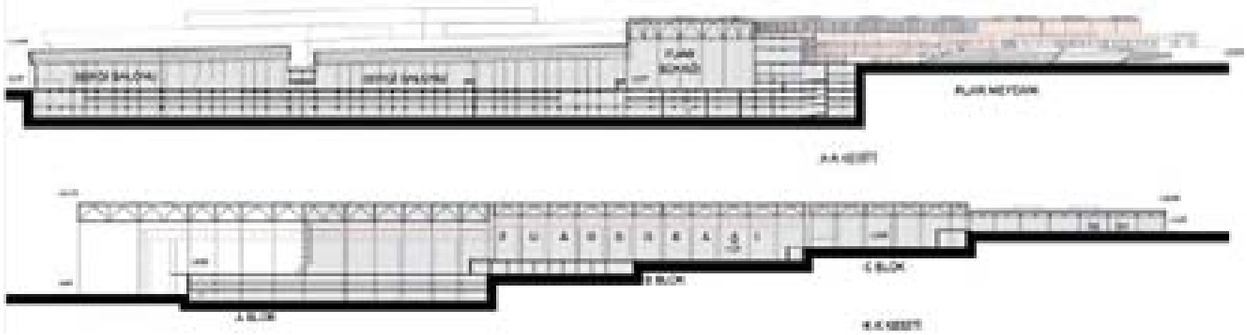

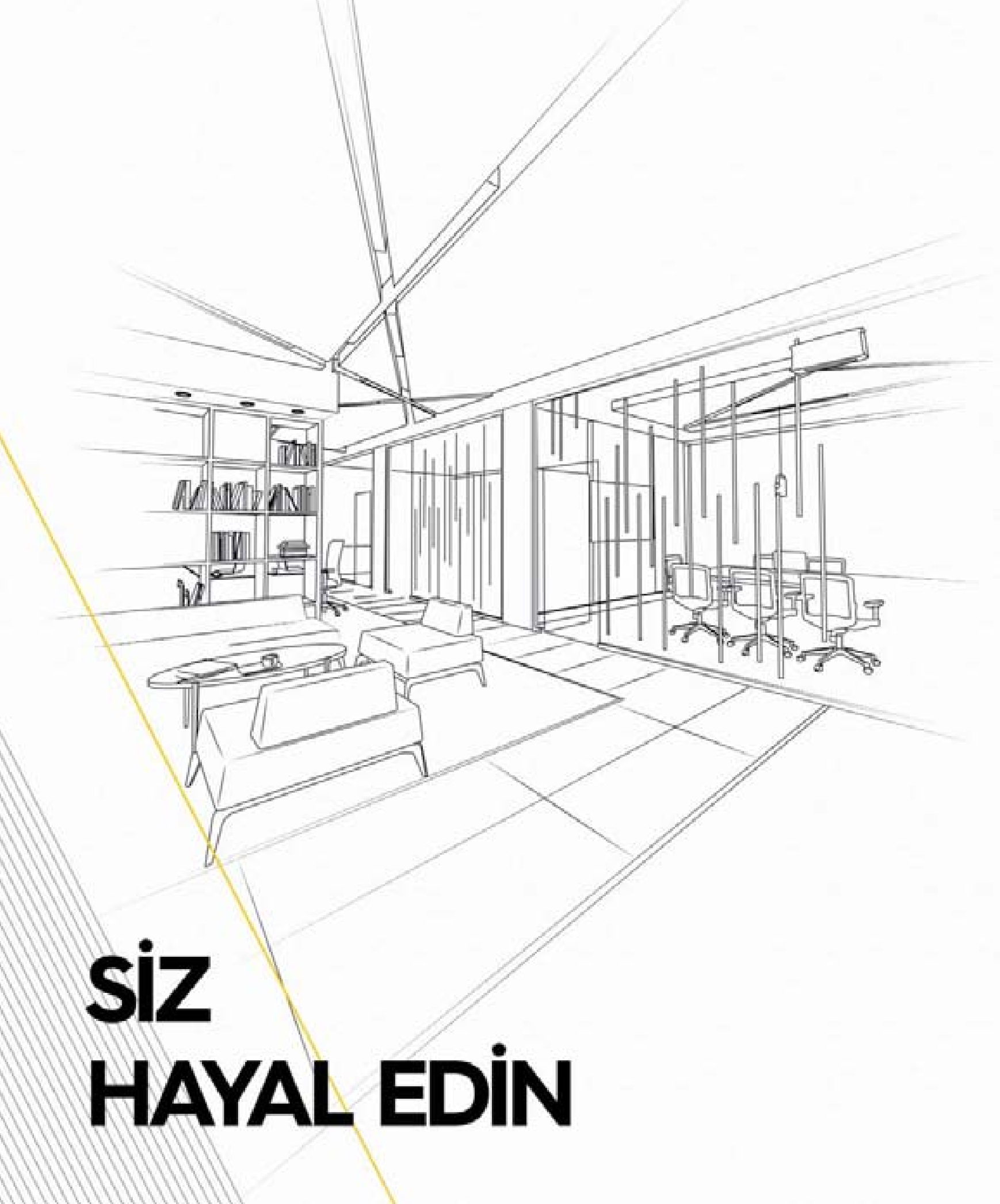

SİZ
HAYAL EDİN

BİZ GERÇEKLEŞTİRELİM

MAS PROJE: MİMAR VE İÇ MİMARLARDAN OLUŞAN
GENİŞ TASARIM EKİBİ: KONUSUNDA UZMAN
İDARİ VE TEKNİK KADROSUYLA HAYALLERİ GERÇEKLEŞTİRİYOR,
ÖZEL ÜRETİM HİZMETİYLE PROJELERİNİZİ HAYATA GEÇİRİYOR.

bürotime masofis masproje

PROJE OFİSİ / SHOWROOM
Çetin Emeç Bulvarı No:41 / 16 A. Öveçler / ANKARA
T: 0 312 480 22 88 / 480 22 11 • F: 0 312 480 22 68

MERKEZ / SHOWROOM
Karacakaya Caddesi No:46 Siteler / ANKARA
T: 0 312 350 89 35 / 353 70 56 • F: 0 312 350 82 15

www.masofis.com

MİMARİ TASARIM BAĞLAMINDA KENTSEL YENİLEME KAVRAMI VE İZMİR - KARŞIYAKA / ALAYBEY MAHALLESİ ÖRNEĞİ

Hüsamettin Özkaymakcı
Y. Mimar

İzmir Serbest Mimarlar Derneği Üyesi

Gediz Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Öğretim Görevlisi Yarı Zamanlı

ÖZ

Kentsel planlama ve kentsel tasarım çalışma alanı olan kentsel dönüşümün uygulama metodu olan kentsel yenileme; mimari tasarım ölçeğinde (alt ölçekte) oluşturulacak tasarım içerikli katkıları da içermelidir. Kentsel dönüşümün uygulama yöntemlerinden biri olan kentsel yenileme içerdiği pek çok sosyal ve fiziksel soruna rağmen nitelikli kentsel yaşamı, mimari tasarım kalitesini ve mekân kalitesini ön plana çıkarabilir. Bu amaçla parsel ölçeğindeki uygulamaların ötesinde, ada bazında ve mahalle ölçeğinde, kentsel niteliği arttıracak mimari tasarım kriterleri içeren bir arka plan oluşturulması, kentsel tasarım ve planlama alanına veriler ile tasarım kriterleri üretilmesi yaklaşımı benimsenebilir.

Türkiye'deki mevcut gecekondular dışında inşaat ruhsatlı, yapı kullanma izin belgeli ancak eskimiş ve çağdaş yaşam niteliklerini yitirmiş olan ciddi bir konut stoku bulunmaktadır. Bu kapsamda inceleme alanı olarak kentsel sorunlar içeren, depreme dayanıksız ve fiziksel olarak niteliğini yitirmiş yapı dokusu örneklerinin tipik özelliklerini taşıyan Alaybey Mahallesi seçilmiştir. Seçilen alan sıkışık dokulu, mimari alt ölçek çalışması kapsamında incelenebilecek, pilot alan olarak değerlendirilebilecek, bir uygulama alanınıdır. Bu uygulama alanı için kentsel yenileme kapsamında alt ölçekten tasarım verilerinin yaratılmasına çalışılmıştır.

Çalışma sonucu olarak kentsel yenilemenin kendi özünde de gelecek için kentsel yaşam kalitesini oluşturma potansiyelleri taşıdığı belirlenerek; bu aşamayı planlama ve mimarlık disiplinleri için birbirine tasarım kriteri üreten, tartışma ortamı yaratan, eş zamanlı çalışma ortamı ve birlikte çalışma fırsatı olarak görmek amaçlanmıştır. Bu amaçla, mimari tasarım kapsamında da kentsel tasarım alanındaki problemli ve sorunlu durumları ortaya çıkarmak, alternatifleri tartışmaya açmak hedeflenmiştir. Bu bağlamda mimarlığın ve tasarım alanlarının önemli bir yönü de mekânsal sorunları ve problemli durumları görünür kılabilen bir araç olmasıdır.

GİRİŞ

Van Depremi (2011 yılı) sonrasında hazırlanan ve 2012 yılında yürürlüğe giren 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun (Kentsel Dönüşüm Yasası) ile kentsel dönüşüm çalışma eksenleri yeniden tanımlanmış olup, günümüzde bu yasa yapıların çoğunlukla parsel ölçeğinde yenilenmesine neden olmaktadır. Ada ölçeğinde yapılan uygulamaların sayısı ise oldukça azdır. Ancak bütüncül olarak, mahalle bazında planlama ile kentsel tasarım ve mahalle kapsamında yapılacak kentsel yenileme çalışmalarının başarı potansiyeli artmaktadır. Kentsel dönüşüm kapsamında yapılan, parsel bazındaki (kat karşılığı ve yap- sat biçimi) kentsel yenileme girişimlerinin, kentsel anlamda nitelikli yaşam biçimleri sunma adına başarısı kuşkuludur. Bu kapsamda yeni bakış açılarını ve tasarım kalitesinin yükseltilmesini önemsemek, kaliteli fiziksel çevreler ve yaşam mekanları oluşturmak, kentsel yenileme adına önemli bir amaç olmalıdır. Alt ölçekte kentsel yenileme verilerinin pratik olarak uygulama alanında değerlendirilmesi ile mimari tasarıma yönelik somut sonuçlarına ulaşılabilir. Alt ölçeklerde de mimari bakış açıları ile var olduğu saptanan eksiklerin giderilmesi çabaları geliştirilmelidir. Mahalle ölçeğinde ve yerinde kentsel yenileme çalışmaları kapsamında mimari tasarım kriterleri oluşturulmalı ve kentsel planlama ve kentsel tasarım adına da uygulama pratiği için veriler üretilmelidir. Çalışmanın öz bölümünde vurgulandığı gibi kentsel yenilemenin kendi özünde gelecek için kentsel yaşam kalitesini oluşturmaya yönelik potansiyelleri taşıdığı düşünülerek, bu aşamayı planlama ve mimarlık disiplinleri için eş zamanlı, birlikte çalışma fırsatı olarak görmek önemli olmaktadır.

Kentsel yenileme uygulama alanlarının taşıdığı tüm sorunlara rağmen kaliteli yaşam çevreleri oluşturmak adına analiz edilebilecek dinamikleri de içerdiği düşünülebilir. Kentsel planlama ve kentsel tasarım ilkeleri ile bağdaştırılmış alt ölçekteki mimari çözüm önerileri, tasarım düzeyini yükseltmeyi hedefleyen öneriler, kentsel planlamaya kentsel tasarım disiplinlerine tasarım desteği verecek seçeneklerin üretilmesine yönelik analizler ve sentez çalışmaları oluşturulmalıdır. Kentsel yenileme; uygulama bölgesinde yaşam kalitesini yükseltmek, kentin sorunlu bölgelerini sağlığına kavuşturmak ve yaşam güvencesine ulaştırmak zorundadır. Bu dönüşüm uygulama biçiminin, güncel gereksinimlere yönelik mimari ölçekte de tasarım alternatifleri ve fiziksel mekân çözümlerini de üretmek adına değerlendirilmesi gerekir.

Kentsel Dönüşüm ve Uygulama Metodu Kentsel Yenileme

Kentsel yenileme; işlevini yitirmiş, fiziksel özelliklerini yitirerek sağlıksız hale gelmiş, depreme dayanıksız ve sismik zemin problemleri barındıran alanlarda yapılacak sosyal boyutu olan mekânsal ve yapısal dönüşüm çalışmalarıdır. Sosyal yaşam için güvenlikli, sağlıklı, çağdaş ve nitelikli mekânların kente kazandırılması çalışmalarını tanımlayan genel bir çalışma biçimidir. Kentsel yenileme alanında tasarım verisi üretecek bir çalışma içeriğinde; uygulama alanı belirlenmeden tasarıma veri olacak koşullar belirlenemeyeceği için uygulama alanının da belirlenmesi doğru olacaktır. Uygulama alanlarının fiziksel ve sosyal durumuna göre seçilecek çalışma modelleri farklılıklar gösterecektir.

Kevin Lynch kentsel alanların tasarım sürecine yönelik olarak "İşlev gören her bir kentsel alanın zayıf olsa bile bir yapısı ve kimliği vardır" (Lynch,2013,s.127) betimlemesi kentlerin eskimiş bölgelerinin de kendilerine özgü özel yanları olduğunu vurgular. Ayrıca Lynch, çokça karşılaşılan bir sorunun var olan bir fiziksel çevrenin değişime ihtiyacı olması durumunda yeniden, ustalıkla ve hassas bir şekilde düzenlenmesi gereğini belirtir. Güçlü imgeleri keşfetmenin ve korumanın yolunun algısal zorluklarını çözmek ve mevcut bir karışıklık var ise çevrenin içindeki gizli kalan yapıyı ve kimliği ortaya çıkarmanın önemini vurgular (Lynch,2013).

Tasarım kalitesinin yükseltilmesi ve mimari tasarım disiplinlerinin planlama alanlarına çözüm ortağı olması, tasarım desteğinde bulunması stratejisi kentsel yenileme sorunlarını ne derece çözeceği konusu da tartışmaya açıktır. Kentsel yenileme sorunlarının tümünün tasarım kalitesini yükselterek çözülemeyeceği açıktır. Ancak yine de bu kapsamda çeşitli mimari bakış açıları geliştirerek, fiziksel sorunların çözümüne yönelik mimari tasarım içerikli katkılar konmalıdır. Kentsel yenileme bağlamında, kentsel tasarımın ilgilendiği, mekânsal kalite ve ölçek farklarından kaynaklanan problemler çözümlenmeli ve planlamanın kapsama alanındaki kentsel tasarım örnekleri ve nitelikli tasarım birikimi oluşturacak örneklerin sayısı arttırılmalıdır. Bu alandaki sorunların çözümüne yönelik geliştirilecek çözüm ortaklıkları için ilgili mesleki disiplinleri arasında gerekli iş birliği alt yapısı oluşturulmalıdır. Kent planlamanın ve kentsel tasarımın içeriği, pratikteki rolü ve mimarlık kavramının mimari tasarımsal tavrı ile kentsel tasarım ölçeğindeki pratik rolüne yönelik çözümler üretilmelidir.

Kentsel yenilemenin amaçlarına yönelik hedeflenen mimari tasarım kapsama alanı:

1- Kentsel yaşam kalitesini mimari tasarım ölçeğinde de arttırmaya çalışmak,
2- Yaşam ve mekân ilişkisindeki kaliteyi nitelikli mimari tasarım ile arttırmaya çalışmak,
3- Kamusal alan yüzdesini, nitelik düzeyini ve işlevsel kullanımını arttırmak,
4- Kentsel alanların kullanımlarına çeşitlilik getirerek nitelikli hareketliliği arttırmak,
5- Kültürel canlılığı sağlamak ve yayalaştırılmış sokak yaşamını teşvik etmek.

Planlama, kentsel ve mimari tasarım ilkeleri bağlamında kentsel problemler

Ülkemizde kent Merkezlerinde kamusal alan, kentsel boşluk ve nefes alma mekânları nitelikleri ve işlevleri açısından yeterli düzeyde değildir. Sürdürülebilir kentsel yapılaşma kültürü ve bu anlamda uygulanmış yeterli sayıda örnek yoktur. Sosyolojik, ekonomik ve çevre problemleri yeterince çözümlenememiştir. Komşular arası dayanışma yok olmuş, bu yok oluşun ana nedeni de mevcut kentsel yapıların fiziki çevrelerin niteliksiz çözümleri olmuştur. Komşuluk ilişkileri ise tüm büyük kentlerde fiziksel mekânların da olumsuz katkıları ile suni ilişkilere dönüşmüştür. Yeterince güvenli yaya ulaşımı ve nitelikli taşıt ulaşımı çözümleri ayrıştırılarak geliştirilmemektedir. Yaya ulaşımı için taşıtlar nedeniyle zor olan mevcut sokak dokusu yerine, yeterince ulaşımı kolay olan; yaya ve bisiklet yolları yapılamamaktadır. Yerel iş, yerel üretim, yerel tüketim olanaklarının sağlanması çabalarının yapılan örnek uygulamalarda yeterince başarılamadığı gözlenebilir. Uygun büyüklükte konut tipleri ve kentsel ihtiyacı sağlayacak donatılar ve yerel servisler ile ilgili çözümler özellikle İstanbul, Ankara, İzmir gibi çeşitli kentsel sorunları olan büyük kentler için konut projelerinde dikkate alınmalıdır.

Kentsel Dönüşüm Uygulama Metodu Olarak Kentsel Yenileme

Kentsel dönüşümün uygulama yöntemlerinden biri olan **kentsel yenileme** (urban renewal); mevcut yapıların korunma olasılığı bulunmayan alanlarda mevcut dokudaki yapıların olumsuz veya işlev dışı nitelikleri nedeniyle; mevcut dokunun tümüyle veya bir bölümünün yıkılarak yeniden yapılması süreci için kentsel yenileme adı kullanılmaktadır. Bu dönüşüm kavramı genel olarak yerleşme düzenleri ve mevcut yapıların yaşama ve sağlık koşullarının iyileştirilmesi olanağı bulunmayan alanlarda gündeme gelmektedir. Mevcut yapıların bir bölümünün veya tamamının ortadan kaldırılarak alanın yeniden imar edilmesi ve fiziki koşulların pek çok değişken boyut dikkate alınarak güncellenmesine kentsel yenileme adı verilmektedir. Kentsel yenileme modellerinde mevcut dokunun yenilenmesi dışında yeni tür işlevler ve dokuların da geliştirilmesi yönünde öneriler de geliştirilebilmektedir. Bu tür sorunları taşıyan alanlar için işlevsel değişikliklerinin yapılması hatta alanın tümüyle boşaltılması ve başka bir amaçla kullanılması da kentsel yenileme kavramı kapsamındadır.

David Harvey **Asi Şehirler** adlı kitabında sermayenin kent(li)leşmesi bölümünde "yeniden üretimi sırasında sermaye, çeşitli şekillerde kentleşme sürecinden geçer. Sermayenin kentlileşmesi, kapitalist sınıf güçlerinin kentleşmeye hakim olma kapasitesini varsayar." (Harvey,2013,s.116) görüşü ile sermayenin devlet gücü ile işbirliği yapmasının toplum üzerinde hâkimiyet kurması ve kolayca elde edilemeyen toplumsal bir denetimin ele geçirilmesi anlamına geldiğini savunur. David Harvey **Sosyal Adalet ve Şehir** adlı kitabında dokuz maddelik ihtiyaç sıralaması tanımlamıştır. İhtiyaçlar zamana ve kişiye göre değişken olsa da bu ihtiyaç listesinin zaman içinde çok değişmediğini savunur. Bu maddeler; gıda, **konut**, sağlık hizmeti, eğitim, toplumsal ve **çevresel hizmet**, tüketim malları, boş zamanların değerlendirilmesi olanakları, **semt konforu**, **ulaşım hizmetleri** olarak sıralanmıştır (Harvey,2013). Bu kriterler kentsel yenilemeden beklenen yararlara yönelik olarak ön plana çıkarılabilir. Bunlar konut, semt konforu (çağdaş yaşam standartları için fiziksel çevreler), ulaşım hizmetleri, toplumsal ve çevresel hizmet ile boş zamanların değerlendirilmesi olanakları (kamusal alan - rekreasyon alanı) olarak belirlenebilir. David Harvey **Umut Mekanları** adlı kitabında **Asi Mimar İşbaşında** başlıklı bölümünde "Asi mimarın kişisel olanı bastırma veya sindirme kabiliyeti başkalarınınkinden daha fazla değildir. Hiç kimse kendini değiştirmeden dünyayı değiştirmeyi ümit edemez. Dolayısıyla, tüm mimari ve siyasal pratiklerin temelini oluşturacak müzakereler, birbirlerini ve dünyayı değiştirirken kendilerini de değiştirmeye çabalayan insanlar arasında gerçekleşecektir." (Harvey,2011,s.289). Vurgusunu yaparak, dönüşümün kişisel değişimler ile olan ilgisini de kurar.

Kentsel Planlama, Kentsel Tasarım ve Mimari Tasarım İlişkisi

Kentsel yenileme projeleri tasarım içeriğine ve ölçeklerine göre; büyük, orta ve küçük ölçekli projeler olmak üzere üç gruba ayrılabilir. Projeler de nitelik olarak az yoğunluklu, çok (yüksek) yoğunluklu ve orta yoğunluklu olarak üç grupta incelenebilir. Parsel, ada, mahalle ölçeğinde geliştirilmelerine göre de üç ölçekte değerlendirilebilir. Kentsel yenileme alanında planlama kararları ve modeli aşamalarında, mimari modellerin de geliştirilmesi ya da planlama alanı için mimari tasarım verileri oluşturulması, mimari ölçekten planlamaya doğru bir etkileşim ortamı yaratılması hedeflenebilir. Sonuç olarak parsel ve yapı ölçeğinde kentsel yenileme yapılamayacaktır. Bunlar riskli yapıların yenilenmesi çalışmalarıdır. Kentsel tasarım alanında; planlama ve mimari tasarımın çözüm işbirliği en küçük ölçekte; ada ve mahalle kapsamında yapılabilecektir. Kentsel yenileme kuramına aykırı olarak parsel ve yapı ölçeğindeki riskli binaların yenilenmesi çağdaş yaşam kriterlerini sağlamak adına yeterli olmayacaktır. Kentsel yenilemenin planlama modellerinin oluşturulması

aşamasında; kentsel tasarım ve mimari tasarım modelleri de geliştirilmelidir.Kentsel yenilemenin başarısı; kentsel planlama, kentsel tasarım ve mimarlık disiplinlerinin kapsamında yapılan çalışmalardaki, tasarım kültürü ve uzlaşma gelişiminin de sağlanmasına bağlıdır. Kentsel yenileme kavramına üst ölçekten merkezi yönetim, yerel yönetim, kanunlaşmış planlama disiplinleri olarak bakmak ya da kentsel yenileme kavramına alt ölçekten kentsel tasarım ve mimari tasarım çerçevesinden bakmak, şeklinde iki tür farklı bakış açısı vardır.Dolayısıyla kentsel dönüşümde (yenilemede); imar planı ile sınırları tanımlanmış yaşam kutularının tekrar yenilenmesinden öteye geçilerek, mülkiyet hakları da korunarak, yaşam kalitesi yeni bakış açılarıyla yansıtılmalıdır. Basit bir soyutlama ile; kentsel yenileme sorununu; mimari alt ölçekten ilk kuramsal kaynak olan Vitruvius'un De Architectura (M.Ö 25) üzerinden mimarlık tanımında var olan; **kullanışlılık-yararlılık, sağlamlık, güzellik** (işlevsellik, dayanıklılık, estetik) üzerinden de değerlendirmek olasıdır.

Kentsel Yenileme Kapsamında Uygulama Alanı

Günümüzde Türkiye'de gecekondu alanları dışında da kentsel kalitesi olmayan; (inşaat ruhsatlı, yapı kullanma izin belgeli olmasına rağmen eskimiş) ciddi sayıda bir konut stokundan ilgili yasalar ile kurtulmak amaçlanmaktadır. Bu çalışmanın içeriğinde sıkışık dokulu, sismik hareketlenmelere dayanıksız olduğu araştırmalar ile saptanmış, kentsel sorunlar içeren İzmir / Karşıyaka / Alaybey Mahallesi **kentsel yenileme pilot alanı** olarak seçilmiştir. Mimari alt ölçek çalışmasına yönelik olarak kentsel yenileme yöntemi kapsamında ve uygulama alanı olarak belirlenen Alaybey mahallesinde yapıların % 95'i fiziksel açıdan eskimiş durumdadır. Karşıyaka'da kentsel yenileme yasaya bağımlı hali ile 2012 yılı itibari ile bireysel, parsel ve yapı ölçeğinde başlamış olup, mahalle ölçeğinde yapılamamaktadır. Uygulama alanının dokusu içinde kentsel dönüşüm yasasının yürürlüğe girdiği 2012 yılları ve son dönem yapılmış yapılar ile toplamda %4 ile %5 civarında sağlam yapı mevcuttur. İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından Alaybey Mahallesi pilot bölgesinde yapısal anlamda bir bölüm binanın yapısal ve statik bilgileri derlenerek bölgenin yapısal nitelikleri açısından bir mevcut durum analizi ortaya çıkarılmıştır. Uygulama alanı Alaybey Mahallesi pilot alanda yapısal anlamda ve taşıyıcı sistem açısından taranan yapıların çoğunluğunun, beton ve donatı kalitelerinin düşük, taşıyıcı sistem kesitlerinin yetersiz olduğu saptanmıştır (Tecim ve Tarhan, 2009).

Uygulama Alanı Alaybey Mahallesi'nin Fiziksel Durumu

Uygulama alanı olarak seçilen Karşıyaka ilçesi Alaybey Mahallesi'nde kentsel yenileme açısından mahallenin mevcut durum verilerinin saptanması ve bu veriler de dikkate alınarak günümüzdeki mevcut durumun analizi yapılmıştır Karşıyaka, Turan ve Bostanlı bölgesinde geniş bir alana yayılan sahil bölgesinin akarsu akıntılarının getirdiği birikimler ile oluştuğu bilinmektedir. Ancak bu tür alanlar sismik hareketlenmeler karşısında zemin sıvılaşma riski taşıyan, zeminin yapıları taşıma gücü oldukça zayıf olan alanlardır. Bölge ve mahalle için yapılan zemin etütleri bu kapsamda sonuçlar taşımaktadır. Ayrıca 1999 yılındaki Marmara depreminde sahil şeridinin zemin sıvılaşması altındaki davranışı incelenebilir. Gölcük sahilinde yer alan apartmanların bir bölümü yıkılmasa dahi zemin sıvılaşması nedeniyle yan yatmış ya da zemin kotunun altına inerek sular altında kalmıştır. Dolayısı ile birinci derece deprem bölgelerinde tüm sahil bölgelerinde yer alan alanlar afet riski taşıyan alanlar olup üzerindeki yapılar da bu riski taşımaktadırlar. Karşıyaka ilçesine bağlı bir semt büyüklüğünde olan Alaybey Mahallesi; yoğun ve sıkışık dokulu bir konut yerleşimi halindedir. Apartmanlar genel olarak (yaklaşık %99 oranında) bitişik nizam olarak yapılmıştır. Tüm mahalle için, Metro (İzban) istasyonu, Karşıyaka vapur iskelesi ile Karşıyaka merkezi çarşısı yürüyüş mesafesindedir.

- Alaybey Mahallesi bina sayısı= 732 adet
- Alaybey Mahallesi nüfusu= 7.891 kişi (8.500 kişi * kayıtsızlar ile)
- Alaybey Mahallesi sokak sayısı= 26 adet
- Alaybey Mahallesi yüzölçümü= 173.155 m^2

Alaybey bölgesi kapsamında mevcut yapı, sokak dokusu ve harita incelemeleri yapılarak, harita üzerinden ve uydu fotoğraflarından ihtiyaç duyulan verilere ulaşabilmek için gerekli ölçümler yapılmıştır. Yalı (sahil) bölgesinde yapı yoğunluğu açısından emsal değeri 9 civarında ve arka plandaki iç bölgelerdeki yapısal doku yoğunluğu ise emsal 5 civarındadır. Ortalama Emsal ise 6 olarak hesaplanmıştır. Bilgisayar ortamındaki sayımlar ve ölçümlemelerin sonuçlarına göre aşağıda kısaca özetlenen nümerik değerlere ve tasarım aşamaları için kullanılabilecek matematiksel veriler ile kentsel yenileme planlama bakışı açısından yorumlanabilir değerlere ulaşılmıştır:

- Parselleri toplam alanı (yapı adaları toplam alanı) = 111.340 m^2 - 82.174 (zemin yapılaşma alanı = 29.166 m^2 zemin kat arka bahçe alanı vardır. 111.340 m^2 / 29.166 m^2 = 3,82 ~ 4.00 oranı ile mevcut dokuda parseller içinde yaklaşık % 25 oranında arka bahçe oranı vardır. Dolayısıyla mevcut zemin kattaki inşaat alanının parsele oranı ise %75 gibi yoğun bir yapılaşma değeri olup kentsel alanlarda ve yeni yerleşim alanlarında bu oran % 40 olarak uygulanmaktadır.
- Ön bahçesiz bitişik nizam Alaybey Mahallesi'nde 29.166 m^2 arka bahçe alanı / 4235 bağımsız bölüm = ~ 7.00 m^2 bağımsız bölüm başına arka bahçe alanı olup, 29.166 m^2 (arka bahçe alanı) / 8500 kişi = 3,40 m^2 kişi başına düşen bahçe alanı olup pasif bir alandır.
- Alaybey mahallesinde 598 parsel ve 4235 bağımsız bölüm için parsel başına 7 bağımsız bölüm ortalaması vardır.(4235 bağımsız bölüm/598 parsel = 7.08 ~ 7.00 bağımsız bölüm) Alaybey Mahallesi'nin 47 ada ve 4235 bağımsız bölüm için ada başına 90 adet bağımsız bölüm ortalaması vardır. (4235 bağımsız bölüm/47 ada= 90.10~ 90.00 bağımsız bölüm)
- Sokakta park eden araç sayısı (yaklaşık) = 1.700 adet olarak hesaplanmıştır. (5.100 mt yol boyu / 6.00 mt) x 2 yönlü paralel park = 1.700 adet araç) Mevcut dokuda yaklaşık 3 daire için sokaklara park edecek şekilde 1 araç yeri olduğu hesaplanmıştır. (1700 araç yeri / 4235 bağımsız bölüm = %40 =2,50 ~ 3.00 daire)
- Toplam normal katlar inşaat alanı 434.961 m^2 + zemin katlar alanı 82.174 m^2 = Toplam katlar inşaat alanı 517. 135 m^2 olup hesabın Emsal olarak karşılığı; 517.135 m^2/ zemin katlar inşaat alanı (ya da net parsel alanı) 82.174 m^2 = **Emsal 6** olmaktadır.

Alaybey yoğun olarak konut işlevli olarak kullanılan bir bölgedir. Yapısal yoğunluğu iç bölgelerinde genel olarak 5 veya 6 katlı, sahil kesimi ise 8 ve 9 katlı olan bir konut bölgesidir. Alaybey sahile açılan bir mahalle olup, sahil cephesi bitişik nizam sekiz veya dokuz katlı yapılardan oluşmaktadır. Yola dayanmış ve iki - üç katlı aile apartmanlarına göre planlanmış eski dokunun parsellerinde günümüzde arka bahçesi imar kurallarına göre minimize edilmiş ön bahçesiz, yapı nizamı gözlenmektedir. Mevcut dokudaki yapıların arka bahçeleri sadece arka cephede yer alan mekânların havalandırılmasını sağlamaktadır. İki veya üç katlı yapılara göre oluşmuş imar parselleri, sonrasında beş katlı yapılara uyarlandığı için yeterince hava ve ışık alamamaktadır. Özellikle kadastral düzenden gelen mahallenin olumsuz yerleşim kararları, iç bölgelerdeki yapılar için deniz havasını ve manzarasını alamayan bir doku yaratmıştır. Yeterli doğal ışık almayan sıkışık ve bitişik nizam bir yapı düzeni oluşmuştur. Kentsel yenileme kapsamında yapılacak çalışmalarda bu adaların tekrar tasarlanması ve yolların tümünün sahile, çarşıya, metro (İzban) istasyonuna kesintisiz olarak ulaştırılması olanakları araştırılmalıdır.

Uygulama Alanında Kentsel Yenilemeyi Zorunlu Kılan Unsurlar

- Afet riski ve sismik hareketlenmeler ile zemin sıvılaşması riski taşıyan ve zemin iyileştirmesi yapılmasını zorunlu kılan zemin yapısı ve yapıların depreme dayanıksızlığı,
- İzmir'de seçilen bazı pilot uygulama alanları için hazırlanan, bu bölgeyi ve mahalleyi de kapsayan afet durum saptama raporunun (afet eylem planı) dikkate alınması, bu çalışmada incelenen yapıların yaklaşık oran ile yarısının deprem riskine karşı güvenceli olmaması,

- Güçlendirmenin yeni yapılacak yapıdaki konforu verememesi ve maliyetinin yaklaşık yeni yapı ile birbirine yakın değerde olması, asansör ve engelli ulaşımı sorunlarını çözememesi,
- Kentsel dönüşüm yasasının yaptırımları gereği gündeme gelen zorunlulukların olması,
- Sosyal donatı ve yeşil alan eksiklikleri, hava ve ışık problemleri, taşıt ve yaya ulaşım sorunları, spor ve otopark alanları eksikliği mahallede kentsel yenilemeyi zorunlu kılmaktadır.

Alaybey mahallesinde kentsel yenileme kapsamında depreme dayanıksız olduğu testler ile kanıtlanan yapılar yık – yap metodu ile yıkılan yapının izi üzerine aynen yenilenerek yapılmaktadır. Uygulama alanında planlama ve kentsel tasarıma yönelik olarak özetlenen bu sorunların çözümüne de yanıt aranmalıdır.

Uygulama Alanındaki Konut Tipolojisi

Uygulama alanında mevcut kentsel dokusunda geçmiş dönüşümlerde; tek katlı yapılar, iki kata, iki katlı yapılar ise üç veya dört kata parsel boyutu değişmeden yükselmiştir. Süreç sonunda da yapılar mevcut alanlarında beş ve altı kata çıkarılmışlardır. Bu değişim dönemlerinde bitişik nizam düzeninde olmayan yapılar da bitişik nizama dönüşmüş, ön bahçelerini kaybetmişlerdir. Mevcutta var olan arka bahçelerinden de yeşil alan kaybederek yapısal anlamda büyümüşlerdir. Mahallenin bütününde yeterli yeşil alan ve işlevsel kentsel boşluklar ve nefes alma alanları yoktur. Yapısal yoğunluk açısından iç bölgeler 5-6 katlı asansörü olmayan yapılardan oluşmaktadır. Mahalle sınırları içerisinde yaklaşık % 2 civarında son yıllarda yapılan yapıların; aynı konumda, aynı sokak düzeninde, yıkılan yapılar ile aynı oranda imar koşulları ile yenilenen yapılar olduğu gözlenebilir. Alaybey Mahallesi deniz ve sahile bitişik bir bölge olup, sahil cephesi bitişik nizam sekiz veya dokuz katlı zemin katları ticaret işlevli apartman yapılarından oluşmaktadır. Sahil kesiminde ise 8 veya 9 katlı konut yapıları asansörlü olup zemin katları ticaret işlevi taşımaktadır. Uygulama alanında sokaklar dar ve yapılar arası mesafeler, arka bahçe mesafeleri yapı yükseklikleri ile oranlandığında oldukça yetersiz ölçülerdedir. Sokakların ışık, güneşten yararlanma ve havalanma problemleri mevcuttur. Uygulama alanının sahil aksında yer alan birinci sıra apartmanlar iç bölgedeki yapılardan daha da yüksek ve bitişik nizamda yapıldıkları için arka bölgenin havalanmasına da engel olmaktadır. Arka bölgenin sahil ile görsel temasını ve hava akımını da kesmektedir. Akdeniz iklimine ve belirlenen bu tür kentsel yenileme sorunlarının çözüm kriterlerine uygun konut dokusu ve kütle konseptinin araştırılması yapılarak sonuçta zaman içinde yok olan yeşili geri getirecek yeterli yeşil alan ve işlevsel kentsel boşluklar oluşturulacak düzenlemeler yapılmalıdır.

Uygulama Alanına Yönelik Planlama ve Tasarım Önerileri

İki katlı ve üç katlı aile apartmanlarına göre planlanmış parsellerde; bitişik nizam, ön bahçesiz, arka bahçesi ise sadece arka cephenin havalandırmasına yarayan yapılara göre oluşmuş imar parselleri, yeterince hava alamamaktadır. İç bölgelerdeki yapılar için deniz havasını alamayan bir doku ve yeterli doğal ışık almayan yapı düzeni oluşmuştur. Bu parseller; ada bazında ve mahalle ölçeğinde tekrar düzenlenerek ve imar hakları birleştirilerek, çözüme yönelik olarak, kamusal alanlar yaratmak amacıyla çözüm aranabilir. Bu bölgedeki mevcut yapılarının gittikçe sağlıksızlaşması, fiziksel olarak eskimesi, ekonomik ömrünü doldurmuş olması, nüfusunun yaş ortalamasının artması nedeniyle asansörün varlığının önemli olması gibi sorunlar kentsel yenilemenin zorunlu hale gelmesi ile aşılmaya çalışılmaktadır. Mevcut yapı stokunun ısı yalıtımı, yangın yönetmeliği gibi normlara uymaması, iç donanımlarının oldukça çağ gerisinde kalmış olması önemli sorunlardandır. Geçmiş dönemlerde çok üzerinde durulmayan çok işlevli kamusal alanlar ve kültürel alanların yaratılması tartışmaları yapılarak bu alanların nitelikli ve işlevsel olarak arttırılması çabaları da gündeme gelmektedir. Kamusal alan yaratılması ve tasarlanması özellikle kent merkezinde ve yakın çevresindeki kentsel dönüşüm çalışmalarında yer kıtlığı ve rant koşulları daha baskın olduğu için daha da önem kazanmaktadır. Kentsel yenileme alanlarında tasarım aşamalarında bölgenin veya alanın çeşitli gereksinimlerini karşılayacak şekilde kamusal alan yaratımının nasıl bir nitelik ve tasarım içereceği tartışılmalıdır.

Uygulama alanında mevcut doku kapsamında iç bölgedeki yapı yoğunluğunun emsal 5 civarında olduğu tespit edilmiştir. İç bölgeden farklı olarak sahilde ise bitişik nizam bahçesiz sekiz ve dokuz katlı yapılar nedeniyle mevcut emsal ortalaması 8,50 civarındadır. Parsellerin ve adaların birleştirilmesi yolu ile imar haklarının toplulaştırılması ve birleştirilmesinin sağlanması, mevcut imar haklarının bütüncül olarak değerlendirilerek tasarlanmasının sağlanması ve uzlaşma kültürünün yerleştirilmesi gerekecektir. Uygulama alanında denize dik olarak açılan bir sokak düzeninin oluşturulması düşünülebilir. Sahil cephesindeki birinci bölgedeki parsellerin ve adaların yeniden düzenlenmesi ile iç bölgedeki sokaklara deniz etkisinin ve manzarasının ulaşımı için yüksek yapılar değişken kotlarda önerilebilir ve siluet çalışmaları yapılabilir. Zemin kotlarında mahalle ölçeğine uygun çok işlevli kamusal alanlar, kapalı garaj ve otopark çözümleri araştırılabilir.

- Bitişik nizam yapı dokusu yerine deniz etkisini iç bölgelere alabilen yeterince havalanabilen, esinti, doğal hava ve ışık alabilen, deniz ve sahil manzarasından olabildiğince yararlanan **Ayrık Nizam** yapı dokusunun benimsenmesi,
- Yoğunluğu arttırmadan $\mathbf{h_{max}}$ **serbest** imar düzeninin sağlanması, Parsellerin ve adaların birleştirilmesi yolu ile imar haklarının toplulaştırılması, birleştirilmesi ile mevcut imar haklarının bütüncül olarak tasarlanabilmesinin sağlanması,
- Düzenli olarak tasarlanmış, çağdaş ve kentsel içerikli mimari donatıları olan yeni nesil bir konut dokusunun yaratılması,
- Mevcut sokakların genişletilmesi ve denize açılmasının sağlanması, hava ve güneş alan çağdaş donanımlı yaşam ünitelerinin yaratılması,
- İşlevsel ve denize açılan dik yönde kesintisiz olarak açılan sokak düzeninin oluşturulması ve sahil cephesindeki parsellerin ve adaların yeniden düzenlenmesi yapılarak iç bölgelere deniz etkisinin ve manzarasının ulaşımının sağlanması,
- İç bölge yaya sirkülâsyonlarının taşıt hareketleri ile kesişmeden iyileştirilmesi, yayanın deniz, metro ve vapur iskelesi ile olan bağının güvenli bir şekilde sağlanması, İç bölgede yapı dokusunun deniz havasına ve olabildiğince deniz manzarasına kavuşturulması,
- Sorunlar içeren mevcut altyapının iyileştirilmesi, çağdaş alt yapı donatıları içeren çözümler üretilerek çağdaş düzeye getirilmesi,
- Sismik hareketleri dikkate alan, depreme dayanıklı ve zemin sıvılaşma riskine karşı zeminin taşıma gücünü arttırmak amacıyla zemin iyileştirilmeleri yapılmış yeni nesil bir mimari ve statik anlayış ile tasarım yapılması,
- Otopark alanlarının gereksinime nitelikli olarak yanıt verecek çözümler,
- Yeterli düzeyde işlevsel ve nitelikli kamusal alanlar yaratılmalıdır. İşlevsel yeşil alan yaratılması, pasif yeşil alanların ise doku ile bütünleştirilmesi,
- Tasarlanmış yeşil alan ile çağdaş kentsel donatıların yaratılması gibi kriterler kentsel yenileme çalışmaları aşamasında çözümlenmesi,
- Ayrıca, tarihi izlerin tekrar yaşatılması, tramvay caddesi gibi işlevlerin tekrar bölgeye kazandırılması veya tramvay caddesinin yeniden yaşatılmasının sağlanması düşünülebilir.

Uygulama Alanına Yönelik Öneriler ve Tasarım Kriterleri

Günümüzde bu bölgede kentsel yenileme kapsamında yıkılan yapıların metrekare değerleri korunarak yeniden yapılması ve riskli yapıların yenilenmesi yönünde olmaktadır. Karşıyaka genelinde olduğu gibi Alaybey bölgesinde (Alaybey, Tuna ve Tersane Mahallelerinde) de şu an için kentsel dönüşüm adı altındaki yapılaşma kat karşılığı inşaat yapımı ve yık-yap şeklindedir. Uygulamalar parsel bazlı olup ada bazında veya mahalle kapsamında bir çalışma yapılamamaktadır. Ancak ihtiyaçları, çağdaş yaşama mekânlarını, kentsel standardı yükselterek yaşam kalitesini arttıran kent-

sel planlama, kentsel tasarım, mimari kentsel tasarım kapsamında, yeni oluşturulacak imar planlarına veri sağlanmalı ve ilgili alanlardaki çalışmalara yönelik geri bildirimlerde bulunulabilir. Bu amaçla seçilen uygulama alanı olan Alaybey Mahallesi için **kentsel yenileme** kapsamında tasarım verileri dizisi yaratılmalıdır. Bu kapsamdaki öneriler sıralanacak olursa:

- Kentsel boşluklar ve hava ve ışık açısından kaliteli mekanlar yaratılması,
- Sürdürülebilir kentsel yapı, sosyo- ekonomik çevreler, komşuluk ilişkilerinin sağlanması,
- Taşıt ulaşımı çözümleri, güvenli mekânlar, ulaşımı kolay olan, bisiklet, araç ve yaya yolları,
- Dengeli büyüklükte konut tipleri ve kentsel ihtiyacı sağlayacak yerel servisler ile,
- Depreme dayanıklı ve işlevsel açıdan sağlıklı yapısal bir doku oluşturulması,
- Yeni nesil, çağdaş ve nitelikli bir anlayış ile konsept içeren mimari tasarımlar yapılması,
- Otopark alanlarının çağdaş yasam standartlarına yönelik olarak çözümü,
- Mevcut dar sokakların uygun oranda genişletilmesi ve denize direkt açılması,
- Altyapının iyileştirilmesi ve yeni donanımlarla çağdaş seviyeye getirilmesi,
- Yeterli hava ve doğal ışık alabilen çağdaş donanımlar içeren yaşam ünitelerinin yaratılması,
- Rahat havalanan ve manzaradan yararlanabilen ayrık nizam yapı dokusunun benimsenmesi
- İşlevsel yeşil alanlar yaratılması, pasif yeşil alanların ise doku ile bütünleştirilmesi,
- Düzenli, çağdaş ve kentsel içerikli mimari donatıları olan konut dokusunun yaratılması,
- Tasarlanmış yeşil alan ve kamusal alan ile çağdaş kentsel donatıların yaratılması,

Çalışmanın uygulama alanı Alaybey mahallesi kapsamında şekillerdeki grafik çalışmalarda; adaların tekrar düzenlenmesi ve tasarlanması ile yolların sahile, vapur iskelesine, metro (İzban) istasyonuna, komşu mahallelere ve merkezi çarşı akslarına kesintisiz olarak ulaşım olasılığı test edilmiştir. Ayrıca taşıtlar ile kesişmeyen yaya kullanımına yönelik yeşil ve yayalaştırılmış bir üst kot platformunun yapılması olasılığı da tartışılmıştır. Birinci zeminde ticaret işlevleri ile taşıtlar ve servisler, üst platformlarda ise yayalar ve kamusal alanlar çözümlenebilecektir. Kentsel yenilemenin tasarımsal çözümleri için seçenekler sırası ile parsel bazında, ada bazında, birleştirilmiş birkaç ada bazında, sokak kapsamında, mahalle kapsamında, birleştirilmiş birkaç mahalle kapsamında, semt kapsamında, bölge kapsamında olacak şekilde değerlendirilmesi gerekir.

Uygulama Alanlarında Kullanılabilecek Kentsel Yenileme Yöntemleri

- Binalar yerinde ve aynı şekilde yenilenir. (Örgütlenmeyen rastlantısal ve tekil yenileme)
- Parseller birleştirilir ve yapılar yenilenir. (Kısmen örgütlenmiş yenileme)
- Adalar bütünleştirilir, planlanır ve yapılar yenilenir. (Örgütlenmiş yenileme)
- Mahalle tümüyle planlanır ve yapılar yeni konumları ve yeni biçimleri ile yenilenir. (Örgütlenmiş ve organize edilmiş yenileme)
- Komşu mahalleler de bu dönüşüm planına uygun olarak etaplar halinde yenilenir. (Etaplanmış örgütlenmiş ve organize edilmiş dönüşüm kapsamının genişletilmesi)

Bu sıralamaya uygun olarak uygulama alanı kapsamında sıralanan bu alternatifler ve çözüm önerileri planlama ve tasarım alternatifleri olarak irdelenebilir:

1-Yapıların tekil olarak yerinde ve konumunda yıkılarak yenilenmesi
2-Parsellerin birleştirilmesi ve bütünleştirilmesi metodu ile ada bazında yenileme
3-Adaların birleştirilmesi ile büyük adalar bazında yenileme
4-Adalar bütünleştirilerek mahalle kapsamında kentsel yenileme
5-Komşu mahallelerin de etaplar halinde kentsel yenileme uygulamasına katılması sonucu sorunlu bölgenin tümüyle yenilenmesi olarak sıralanabilir.

Çözüm Alternatifleri ve Emsal İlişkisi

- Emsal artışı yapılmadan yani mevcut imar koşullarındaki metraj değerleri ile aynı parselde aynı koşullar ile yenileme yapılması (depreme dayanıklı ve yenilenmiş bina elde edilmesini öne çıkaran yaklaşım),
- Emsal artışı yapılarak yani mevcut imar koşullarındaki metraj değerlerini arttırarak aynı parselde farklı yükseklik koşulları ile yenileme yapılması (depreme dayanıklı yeni ve daha yüksek bina elde edilmesi-kat artışı sağlanması),
- Emsal eksilmesi yapılarak yani mevcut imar koşullarındaki eksilen metraj değerleri ile aynı parsel alanı içinde veya parsel izlerinde farklı koşullar ile yenileme yapılması (yolların, kaldırımların yeşil alanların genişletilmesi amacı ile eksilen yapısal metrajın kullanılması),
- Emsal eksilmesi yapılarak yani tasarlanacak yeni imar koşullarındaki metraj değerleri ile farklı doku önerileri ile farklı koşullar ile kentsel yenileme yapılması,
- Mülkiyet bazlı çözüm yerine; tüm mahalle kapsamında emsal değerini kullanan finans kaynağını tasarım olanakları dâhilinde yaratabilen ve bu yönde geliştirilmiş; yapı metrekare değerini hem tasarımsal hem de maddi açıdan yükselten ve tasarım dilini çağdaş kentleşme, yaşam kalitesini arttırmak amacı ile kullanan çözüm seçeneği, olarak belirtilen çözüm seçenekleri tartışılabilir.

Genel Değerlendirme

Uygulama alanı olarak seçilen Alaybey Mahallesinde günümüzde kentsel yenileme pek çok durumda imar durumunda emsal artışı olmadan eski mevcut binaların yıkılması ve aynı konumda, aynı alanda yani parselinde bina yenilemesi olarak uygulanmaktadır. Arka bahçe için genel olarak 3,00 metre çekme mesafesi kullanıldıktan sonra kalan alan yola dayalı olarak beş kat boyunca tam dolu olarak tasarlanmaktadır. Alaybey Mahallesi Yalı bölgesi haricinde mevcut emsal 5 oranı planlama ve mimari tasarım disiplinleri açısından bakıldığında oldukça yüksek bir oran olarak görünmektedir. Bu oran yalı bölgesi boyunca emsal 8 ve emsal 9 oranında olup daha da yüksek olarak gerçekleşmiştir. Bu oranların çaresizlikler içeren planlama ve tasarım oranları olduğunu düşünmek olasıdır. Bu alandaki kentsel yenilemenin mahalle bazında gerçekleşmesini zorlayacak ana sorun mevcut mahallede geçmişte oluşan yüksek emsal değerli bu yoğun yapılaşmadır. Uygulama alanında planlama ve kentsel tasarım ile mimarlık alanı özelinde yapılması gereken iyileştirmelerden en önemlisi; esnek tasarıma yönelik olarak h_{max} serbest imar düzeninin sağlanması, parsellerin ve adaların birleştirilmesi yolu ile imar haklarının toplulaştırılması ile mevcut imar haklarının bütüncül olarak tasarlanabilmesidir. Ayrıca, daha işlevsel şekilde denize direkt açılan yol ve sokak düzeni ile sahil cephesindeki parseller ve adalar yeniden düzenlenerek iç bölgedeki sokaklara deniz havasının ve manzarasının ulaşımı sağlanabilir. İç bölge yaya hareketlerinin taşıt hareketleri ile kesişmeden yayaların deniz ile olan bağının güvenli bir şekilde güçlendirilmesi, ikinci ve üçüncü bölgede kalan arka plan yapı dokusunun da deniz havası ve olabildiğince deniz manzarasına kavuşturulması olarak sıralanabilir. Alaybey Mahallesi kentsel yenilenmesine yönelik çözüm önerileri için değerlendirilmesi gereken kriterler aşağıdaki gibi özetlenebilir:

- İmar haklarının birleştirilmesi olanakları,
- İmar haklarının toplulaştırılması seçenekleri,
- Değer tespit esaslı kentsel yenileme yaklaşımları,
- Öneri çözümlerin ve projelerin matematiksel modellerinin oluşturulması,
- Mahalleliyi yerinden etmeyen, yerinde ve konumunda kentsel yenileme vb. dir.

Tasarımsal açıdan soyut kuram ve kavramların geliştirilmesi için bir uygulama alanı olması, somut bir çalışma ortamı yaratabilmektedir. Kentsel

yenileme bağlamında kentsel tasarımın ilgilendiği mekânsal kalite ve ölçek farklarına planlama kapsama alanını kentsel dönüşüme çekerek kent planlamanın, kentsel tasarımın tasarımsal pratiğindeki rolü ve mimarlık kavramının mimari tavrı ile kentsel tasarım ölçeğindeki rolü araştırılarak sonuçlara yönelik olarak değerlendirilmelidir. Kentlerimiz dönüşüm sürecini, fiziksel olduğu kadar, yaşam standartlarının arttırılmasına yönelik olarak ekonomik ve sosyal boyutu ile de çözümlemek zorundadır. Kentsel dönüşüm için yenilikçi bakış açıları ve bunlara uygun planlama, proje geliştirme, tasarım, örgütlenme, finans yaratma ve uzlaşma anlayışına ihtiyacı olacaktır. Kavramsal kalite sağlayacak yeni nesil bir terminoloji ve yer bağlamında tasarım konseptleri oluşturulabilir. Bu çalışmaların gerçekleştirilmesi adına:

- İmar planlarının ve imar yönetmeliklerinin tasarımcının özgürlüğü lehine tasarımdan yana esnetilebilmesi, tasarımcılara, mimarlara tasarım özgürlüğü ortamlarının sağlanması,
- Tüm yeni yapılaşma ve kentsel yenileme alanlarında; emsal inşaat alanı değerinin verilmesi ve mimari tasarıma yönelik olarak esnek bırakılması,
- Bitişik nizam yapı uygulamalarının olabildiğince yapılmaması ve bitişik nizam olarak yapılmış alanlarda ada ve adalar bazında yeni imar kuralları belirlenmesi,
- Sosyal donatıların, kamusal mekânların, bahçelerin, peyzaj düzenlemelerinin, açık çıkmaların, terasların, iç bahçelerin, iç sokakların, kat bahçelerinin yönetmeliklerdeki tasarım kısıtlamalarının azaltılması,
- Kentsel yenileme çözümlerinin ve projelerinin kavramsal seçenekleri içerisinden mahalle halkını mutlu edecek, uzlaşı sağlayacak, yerinde dönüşüm, parsel ölçeği yerine mahalle ölçeğinde kentsel yenileme öneren yaklaşımlar üzerinde durulması olarak sıralanabilir.

SONUÇ

Kentsel dönüşümün uygulama yöntemlerinden biri olan kentsel yenileme; kentsel tasarım ilkelerini kapsamlı olarak içermelidir. Kentsel tasarım alanı ne mimarlık ne de planlama disiplini ile tam olarak uyuşmaktadır. Ayrıca mimari ve kentsel tasarım yetenek, bilgi birikimi, uzmanlık ve ekip çalışması gerektiren bir disiplindir. Kentlerin dönüşümünde fiziksel açıdan yenileme yönünden olduğu kadar yaşam standartlarının çağdaşlaştırılması, fiziksel çevre duyarlılığının arttırılması ve çağdaş yaşam düzeyinin sağlanmasına yönelik olarak tasarımın kalitesi de sorgulanmalıdır.

Ekte yer alan Şekil 1' de uygulama alanı Alaybey mahallesi için kentsel yenileme tasarım prensip aşamasına yönelik olarak grafikleştirilen tasarım konsept kesitinde, mevcut yapı dokusunun geometrisinin çevrilerek dikleştirilmesi ve düşeyde örgütlenmesi ile kentsel boşlukların arttırılması prensibini anlatan model konsept siluetin konturları yer almaktadır. Ekte sunulan Şekil 2'de ise uygulama alanı Alaybey mahallesi kentsel yenileme tasarım prensipleri senaryosu oluşturulması aşamasında grafikleştirilen tasarım konsept kesitinin işlevsel olarak organizasyon tanımı yapılarak düşey geometrinin katmanlı olarak örgütlenmesi ile planlı alanlar tip imar yönetmeliğinde önce % 25 olarak yasalaşan sonrasında ise % 20'ye düşürülen emsal dışı alanların da ekleneceği düşünülerek, kentsel boşlukların arttırılması prensibini anlatan modelin konsept kesiti yer almaktadır. Kesit çalışmasında bunun dışındaki imar haklarının ve emsal değerin korunacağı varsayılmıştır. Mevcut dokuda (Şekil 3) saptanan matematiksel veriler ile öneri dokuda (Şekil 4) prensip olarak tasarlanarak yaratılan matematiksel veriler karşılaştırılmıştır (Tablo 1). Ekte sunulan tabloda yapılmış olan bu karşılaştırma sonuçlarına göre bu tasarım modelinde çözümü hedeflenen fiziksel sorunlara ait değerlerin tümünün matematiksel olarak olumlu yönde en az iki katına çıkarılabildiği hesaplanmıştır. Öneri yapı adalarının öneri yapı dokusu ile biçimlendirilmesi, öneri yapı dokusunun çeper ilişkisi ve örgütlenme senaryosu ve mahalle kapsamında geliştirilen öneri kentsel yenileme modelinin tasarımı ise Şekil 4, Şekil 5 ve Şekil 6' da sunulmuştur. Benzer modeller az katlı ve daha az yoğunluklu olarak da test edilebilir. Bu durumda mahalledeki mevcut yüksek yoğunluğu azaltmak amacıyla; kamulaştırma, imar transferi de gündeme getirilebilir. Bu çalışma kapsamında mahalle sakinlerini bölgeden uzaklaştırmayan yerinde ve konumunda yapılabilecek alt ölçekten bütüncül planlama için veri sağlamaya yönelik bir mimari tasarım yaklaşımının oluşturulması ve örnekleme yapılması hedeflenmiştir. Mimari tasarım odaklı yaklaşımlar ile farklı modeller ve çözümler de önerilebilir. Bir başka çalışmamamızda uygulama alanı kapsamında bu çalışmanın alternatifi ve tamamlayıcısı olarak bu kapsamda farklı tür modeller de geliştirilmektedir.

KAYNAKLAR

- Harvey, D. (2011). *Umut Mekanları* (2.Baskı). (Z. Gambetti, Çev.). İstanbul: Metis Yayıncılık. (Orjinal çalışma basım tarihi 2002).
- Harvey, D. (2013). *Asi Şehirler* (2.Baskı). (A.D. Temiz, Çev.). İstanbul: Metis Yayıncılık. (Orjinal çalışma basım tarihi 2012).
- Harvey, D. (2013). *Sosyal Adalet ve Şehir* (4.Baskı). (M. Moralı, Çev.). İstanbul: Metis Yayıncılık (Orjinal çalışma basım tarihi1973).
- Lynch, K. (2013). *Kent İmgesi* (5.Baskı). (İ.Başaran, Çev.). İstanbul: Yaylacık Matbaacılık (Orjinal çalışma basım tarihi 1960).
- Tecim, V. ve Tarhan, Ç. (2009). İzmir afet riskini azaltma sempozyumu (İzmir'de afet riskini azaltma eylem planı). *Bildiriler kitabı.*

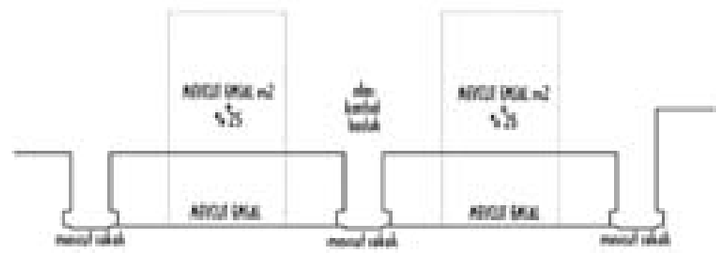

01

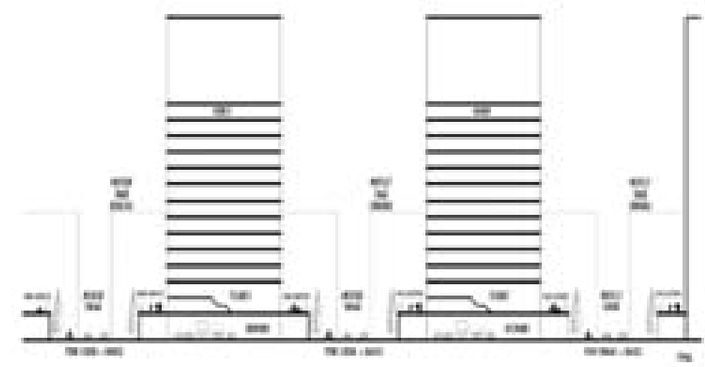

02

	Mevcut Doku	Öneri Modeller	Artış
Otopark (konut başına)	1/3 (%30)adet	2 adet (%200)	6 kat(%600)
Otopark niteliği	Yolları park	Park alanına park	Niteliksiz
Yeşil Alan	7.00 m²	14 m²	2 kat (%100)
Yeşil Alanın Niteliği	(pasif orta bahçe)	(niteliksiz alanlar)	Niteliksiz
Yaya Yolu	Yok	Var	(%100)
Taşıt Yolu + Kaldırımlar	38.220 m²	80.000 m²	(%100)
Depreme Dayanıklı Yapı	(%4)	(%100)	(% 96)
Güçlendirilecek Yapı	(%41)	Yok	Yok
Depreme Dayanıksız Yapı	(%55)	Yok	Yok

Tablo 1

01/ Mevcut yapı ile öneri yapı dokusunun geometrisi
02/ Öneri yapı dokusunun modelinin işlevsel katmanlı kesiti
Tablo 1/ Mevcut doku verileri ve öneri model verilerinin karşılaştırılması

03

04

05

06

03/ Alaybey Mahallesi mevcut durumdaki yapıların 3D modeli
04/ Öneri yapı adalarının öneri yapı dokusu ile biçimlendirilmesi
05/ Öneri yapı dokusunun sahil aksını biçimlendirmesi
06/ Öneri yapı dokusunun çeper ilişkisi ve örgütlenme senaryosu

AKFEN HOLDİNG • HNG HOLDİNG • PARAGON TOWER • SOTAŞ • RÖNESANS HOLDİNG • TAV • ROKETSAN A.Ş. • HAVELSAN A.Ş. • HILTON OTEL

BİZ HER İŞİMİZİN ALTINA

İMZAMIZI ATARIZ

ÇEYREK ASIRDIR BİZİMLE GÜLEN YÜZLER EN BÜYÜK KANITIMIZ

bürotime
OFİS MOBİLYALARI

masproje masofis

SHOWROOM
Çetin Emeç Bulvarı No:41 / 16 A, Öveçler / ANKARA
T: 0 312 480 22 88 / 480 22 11 • F: 0 312 480 22 66

MERKEZ
Karacakaya Caddesi No:46 Siteler / ANKARA
T: 0 312 350 89 35 / 353 70 56 • F: 0 312 350 82 15

www.masofis.com

İZMİR OPERA BİNASI

2010 yılında yarışma sonucunda birincilik ödülü kazanan projenin, 2012 yılı itibarıyla uygulama projeleri hazırlanmaya başlandı
Henüz uygulamaya geçilmeyen opera binası hakkındaki son durumu Teğet Mimarlık'a sorduk

Pınar Sönmez
Mimar

İzmir Opera Binası, İzmir'in altkenti Mavişehir'in kente yakın çeperinde ve deniz kıyısındaki sahil şeridinde konumlanacaktır. Binanın ana tasarım kararı bağlamı ile şekillenmiştir. Modern kent saçaklanmasının tipik yapılı çevresi olarak nokta bloklardan oluşan yüksek katlı konut dokusu kıyı şeridi ve kent zemini ile ilgili iletişimini hem morfolojik hem programatik olarak koparmıştır. Kıyı ve konut arasındaki bu iletişimsiz kalma durumuna cevap olarak Opera binası tek bir yüzey hareketi ile kent ile kıyı ilişkisini tekrar kurmayı amaçlar. Bu bağlamda bina, kıyıdan kopmaya başlayan kentin yüzünü tekrar kıyıya döndüren bir arabulucudur. Bina kent zemini düzlemini katlayarak bir tarafta eğimli bir çatı yüzeyi ile konut dokusuna diğer tarafta da kıyıya doğru eğimli iki yüzey oluşturma fikri etrafında şekillenmiştir. Bu net yüzeyler ile bina şehrin panoramik deneyiminde monolitik bir kütle oluşturarak bağlamına olağandışı bir sakinlik ve sessizlik ile eklemlenmeyi amaçlar. Bu monolitik kütle, formu gibi materyal olarak da tek malzemeden, doğal taş kaplamadan oluşur ve kent bağlamına sessiz bir cevap verir.

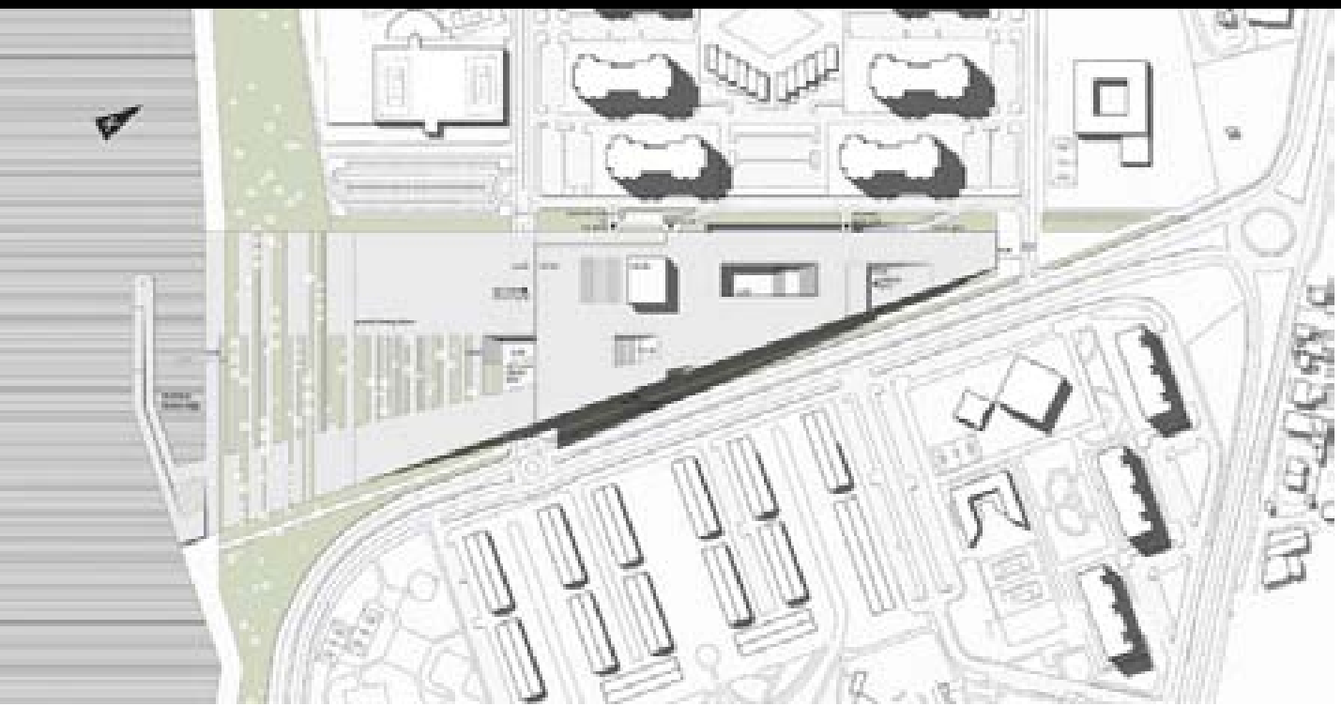

Üstte kalan yüzey bir yandan opera binasının geniş iç fuayesini, oditoryumları, sahnearkasını ve servis alanlarını örterken kendini de kent peysajınının bir uzantısı olarak üzerinde yürünebilir kamusal bir açık hava yüzeyi ile şehre açar. Bu durum binanın önünde uzayan İzmir kıyı şeridinin peysajının da benzer bir artikülasyon ve devamlılık ile binanın ana girişine ve ana fuayeye dönüşmesine izin verir. Bina ana kurgusunu yatayda katlanan bu geniş yüzeylerin açık alanları ve kapalı mekanları birbirine geçiştirmesi (flow) ile oluşur. Bu devamlılık yüzey kaplamalarının da seçimini şekillendirir ve binayı heykelsi bir kent zeminine dönüştürür.

Temel niyetlerini yukarda belirten metinle birlikte 2010 yılında yarışma projesi sonuçlanan opera binası projesinde 2012 yılı itibarıyla uygulama projelerinin hazırlanması aşamasına geçildi. Günümüze kadarki sürenin birincil hedefi projenin mekan kurgusunun yerleşmesi iken, ikinci aşamanın ise projenin disiplinlerarası süperpozisyonunun tamamlanması ve idarenin istekleri doğrultusunda revizyonlar yapmakla geçtiği söylenebilir.

Projenin konsept aşamasından uygulama safhasına ilerlerken geçirdiği değişimleri listelemeye kalkarsak genel olarak idari onaylara bağlı durumlar sonucunda ve servis alanlarının kurgusu hakkında olduğunu görürürüz.

Ön parsellerdeki mülkiyet sorunlarının aşılması sonucunda ana fuayenin altında gözüken otopark işlevi ilerleyen revizyonlarda binanın sadece deniz ve arka tarafındaki giriş katlarına düzenlenmiştir.

Yarışma Projesi Çizimleri

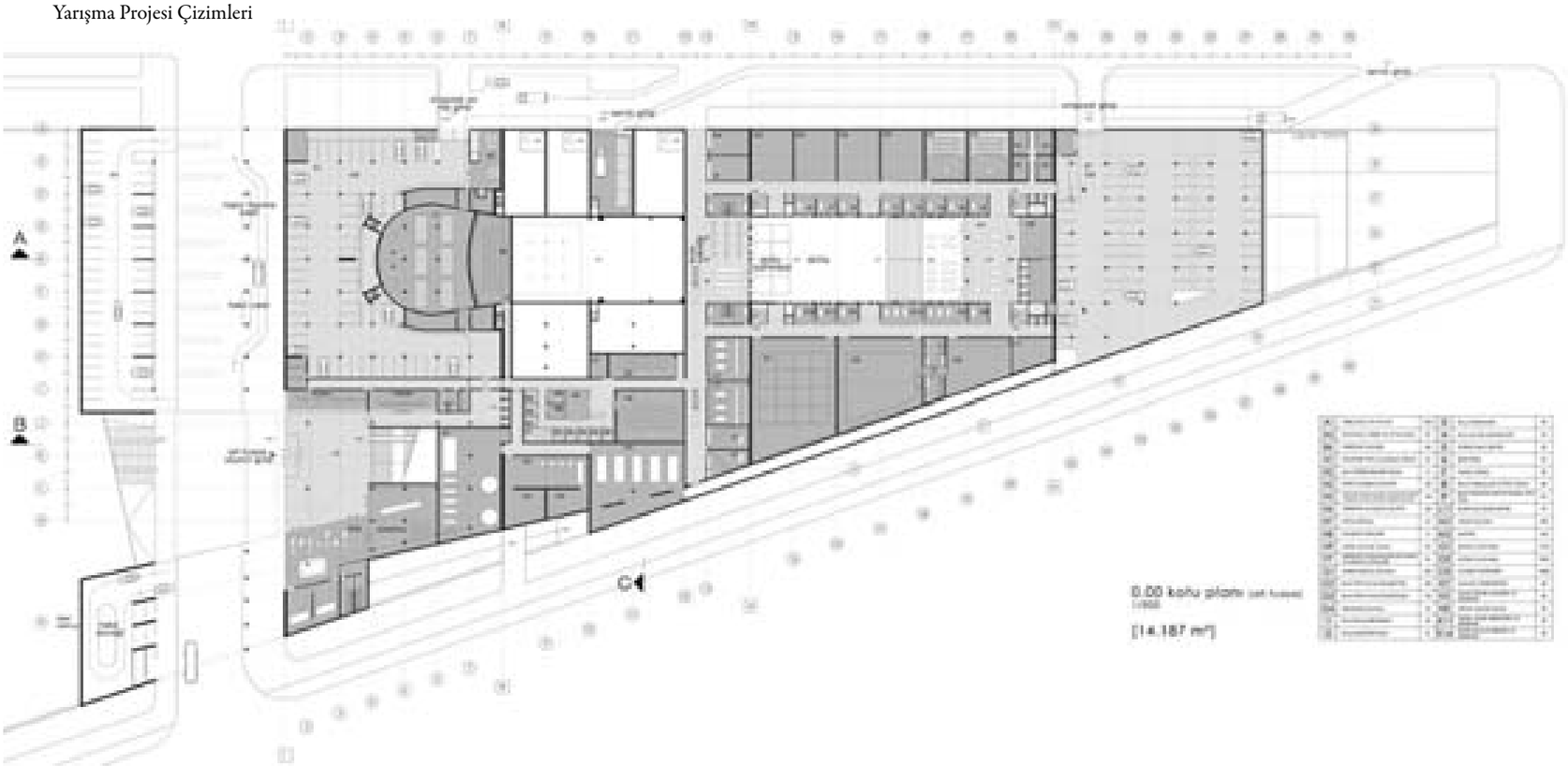

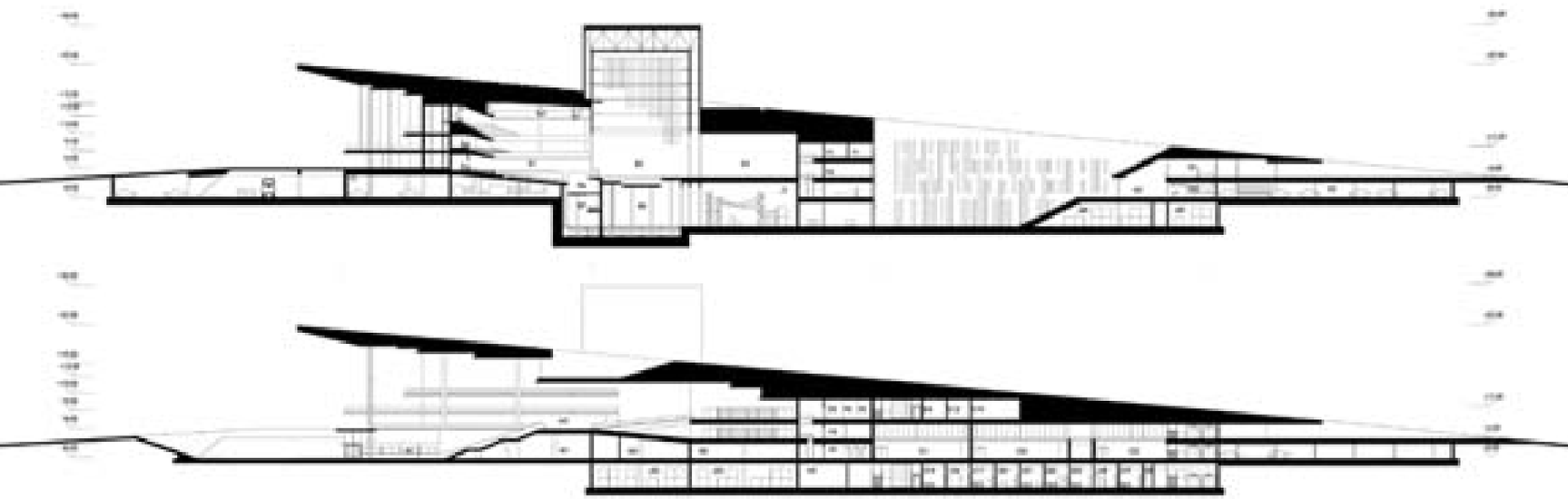

Otoparktan geriye kalan metrekareler ise tır gibi servis araçlarının binaya hizmet vermesi için düzenlenen bir yükleme alanına dönüştürülmüştür. Mülki bir düzenlemeyle birlikte binanın bloklara bakan yan cephesindeki servis yolunun genişletilip,kapasitesinin arttırılması sonucunda tüm servis girişleri bu yola yüklenmiştir.

Yarışma projesiyle aradaki en büyük değişiklik "Back of House" servis alanlarının kendi içindeki artikülasyonudur. Servis alanlarının kendi kurgusu ve işleyiş mantığının mimari ile çakıştığı noktalarda bazı tekrar değerlendirmeler kaçınılmaz olmuştur. Konsept projede alternatif bir sahne olarak kullanılacak iç avlu etrafında, zemin ve bodrum katlarda organize edilmişlerdir. Hala aynı mantıkla çalışmaktadırlar fakat işleyişi pürüzsüzleştirecek mekansal ilişkiler kurulmuştur.

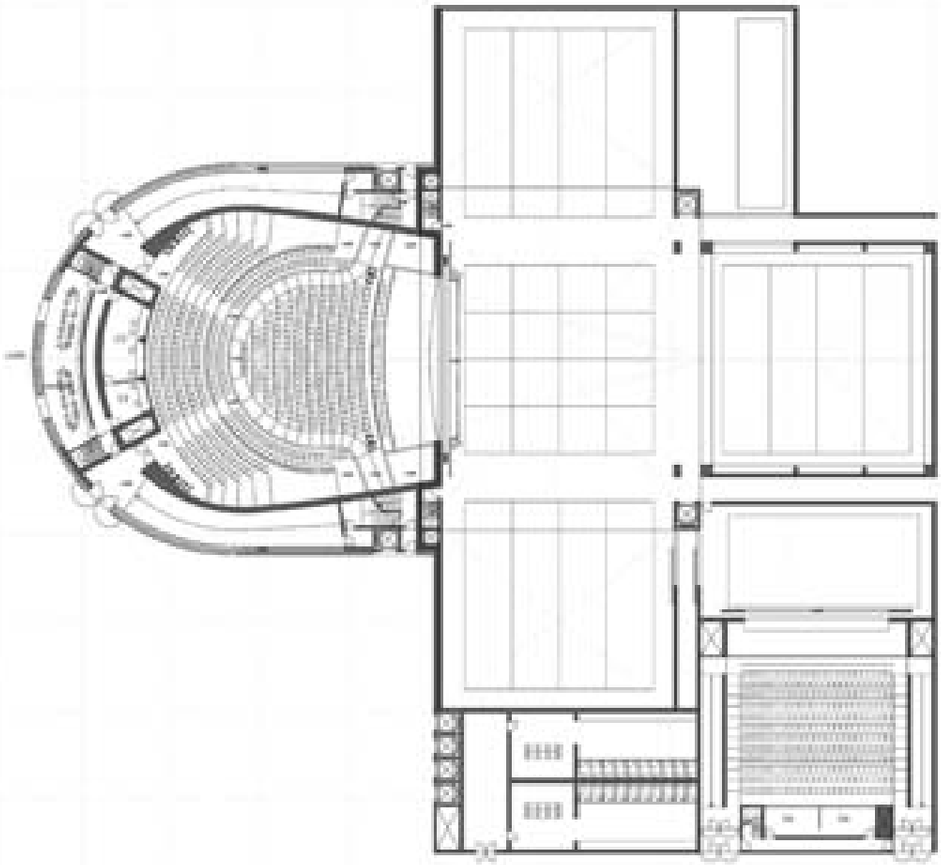

+4.00 KOTU PLANI 1/250

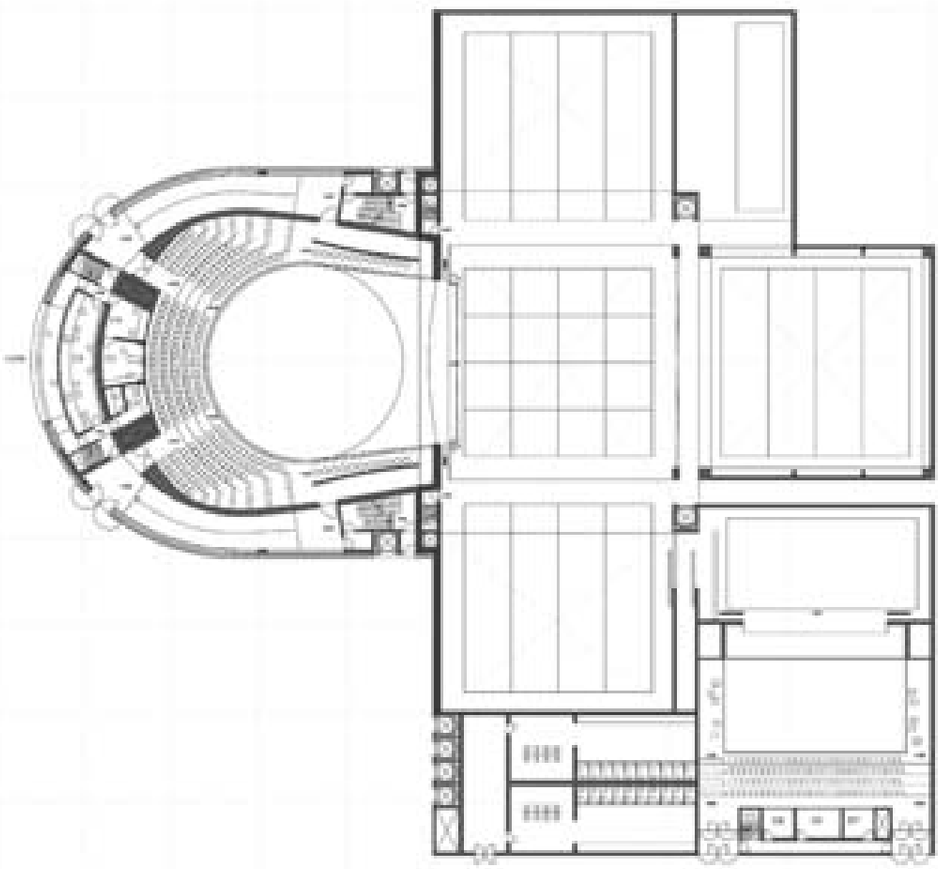

+9.50 KOTU PLANI 1/250

Opera'nın merkezi olan ana salonun yerleşim şeması ve kapasitesi de süreçte revize edilmiştir. Farklı yerleşim opsiyonları değerlendirilip uygulama projesinin bitiminde son gelinen nokta akustik ve sahne mekaniği açısından en optimum çözüm olarak değerlendirilen at nalı şeklinde koltuk yerleşimi ve kapasiteyi arttıran ve hacimi dolduran 3. balkon katının eklenmesiyle tamamlanmıştır.

Konsept projesinde verdiği sözleri tutmayı başarmış bir yapı olarak yapının monolitik kütlesinden taviz verilmemiştir. Aşağıdaki kurguya referans veren bir çatı açıklığının revize edilmesi dışında kütle tasarımı hemen hemen yarışma projesi görsellerinde tasvir edildiği gibidir.

Yaya kullanıcının binanın peyzajı ve çatısıyla kurduğu ilişki bozulmamış hatta çatı terastaki fonksiyonların çeşitliliği ile gelişmiştir. Kent dokusunu kıyı şeridi ile birleştirme niyeti ise ön parsele ait mülkiyet sorunlarının çözülmesine sebep olmuş ve vaziyet planının hemen hemen aynı kalmasına sebep olmuştur.

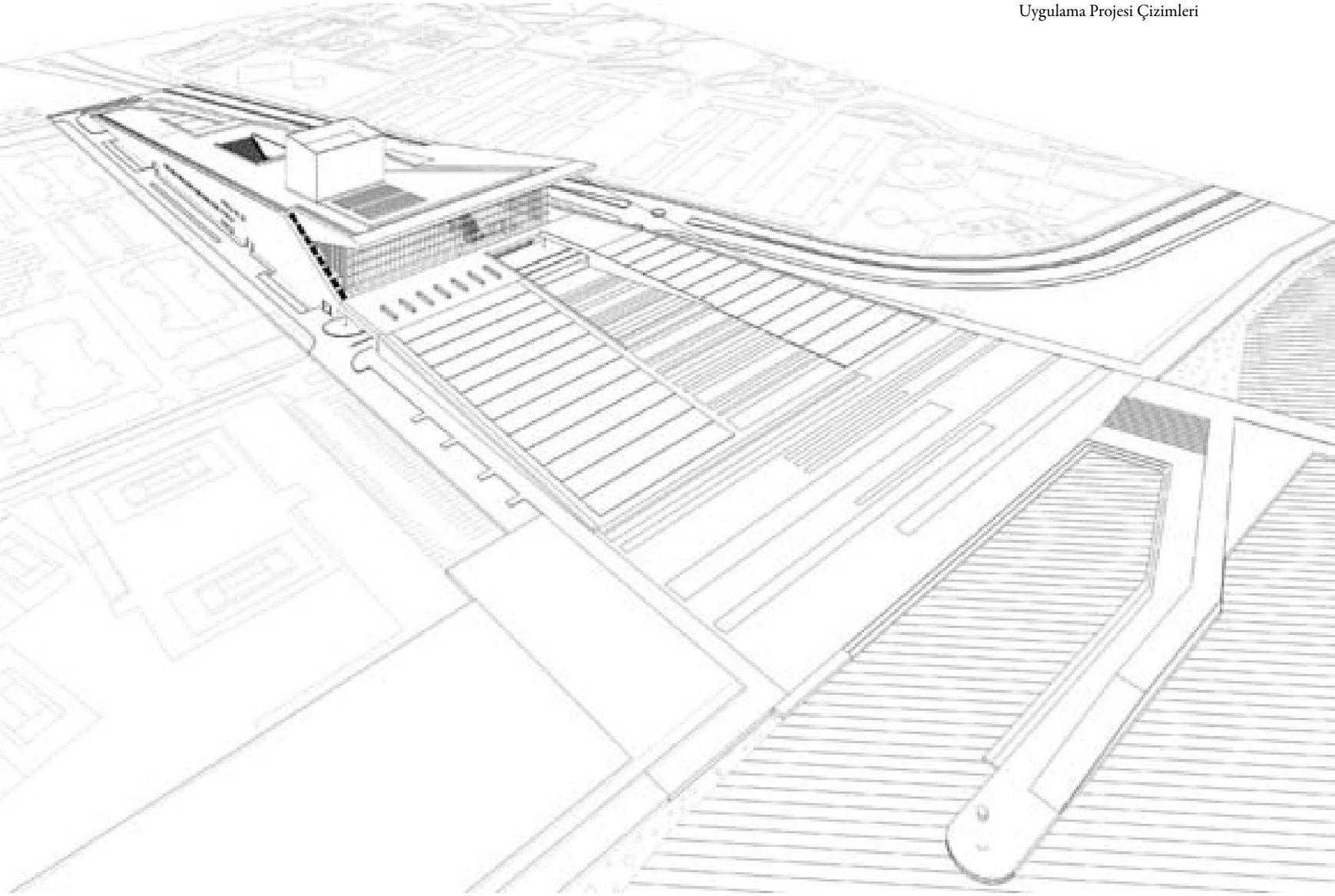

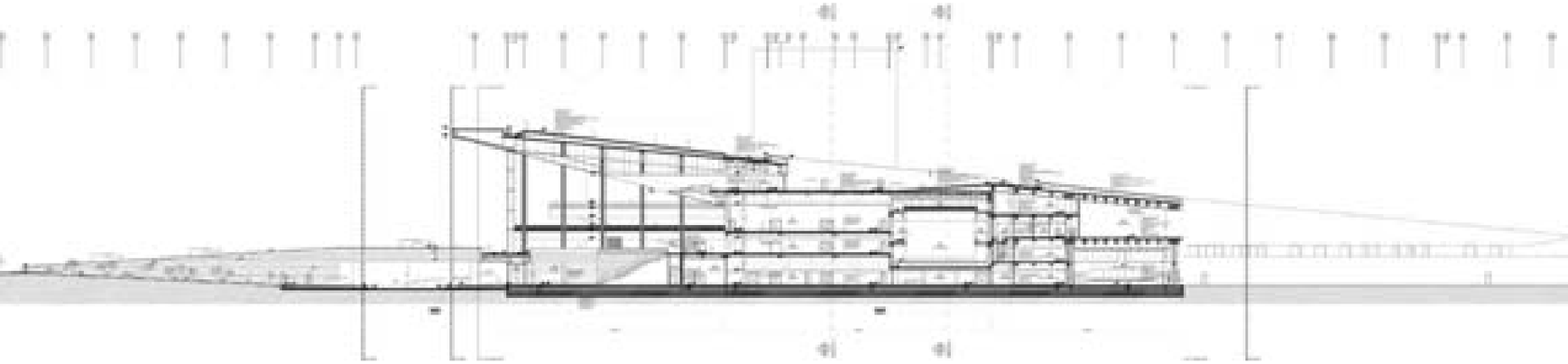

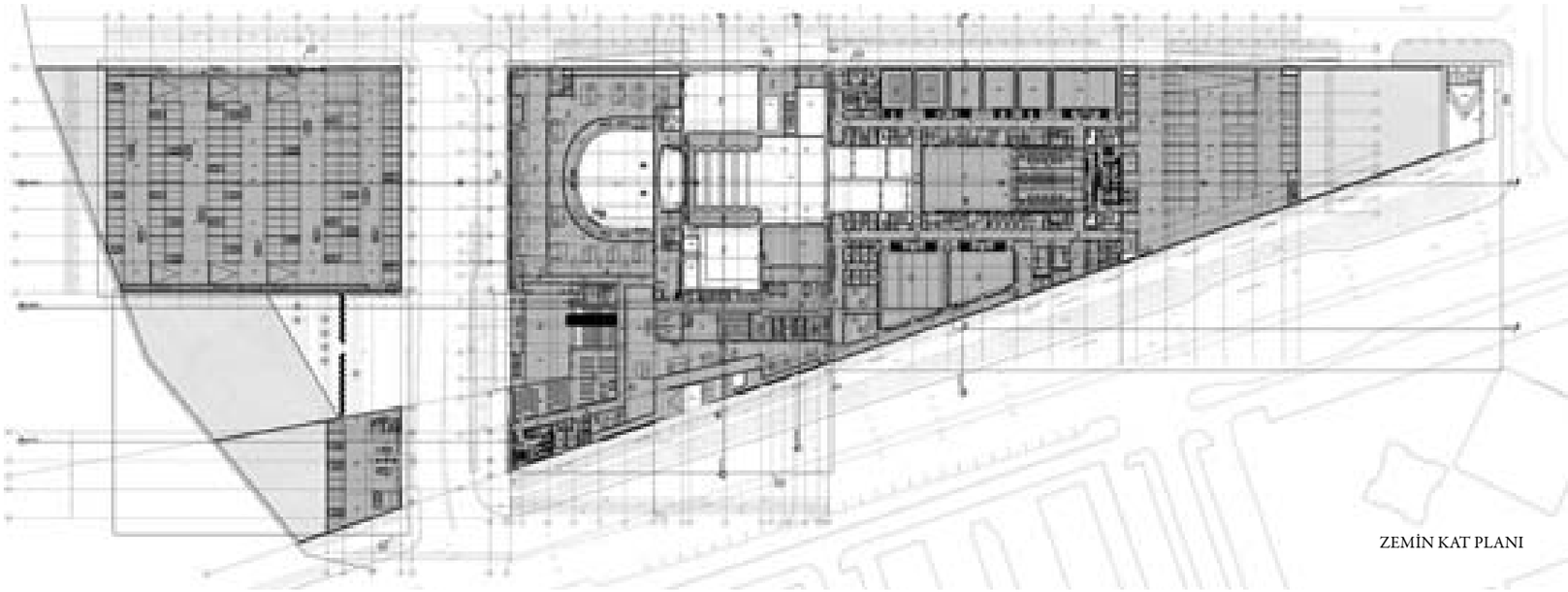

ZEMİN KAT PLANI

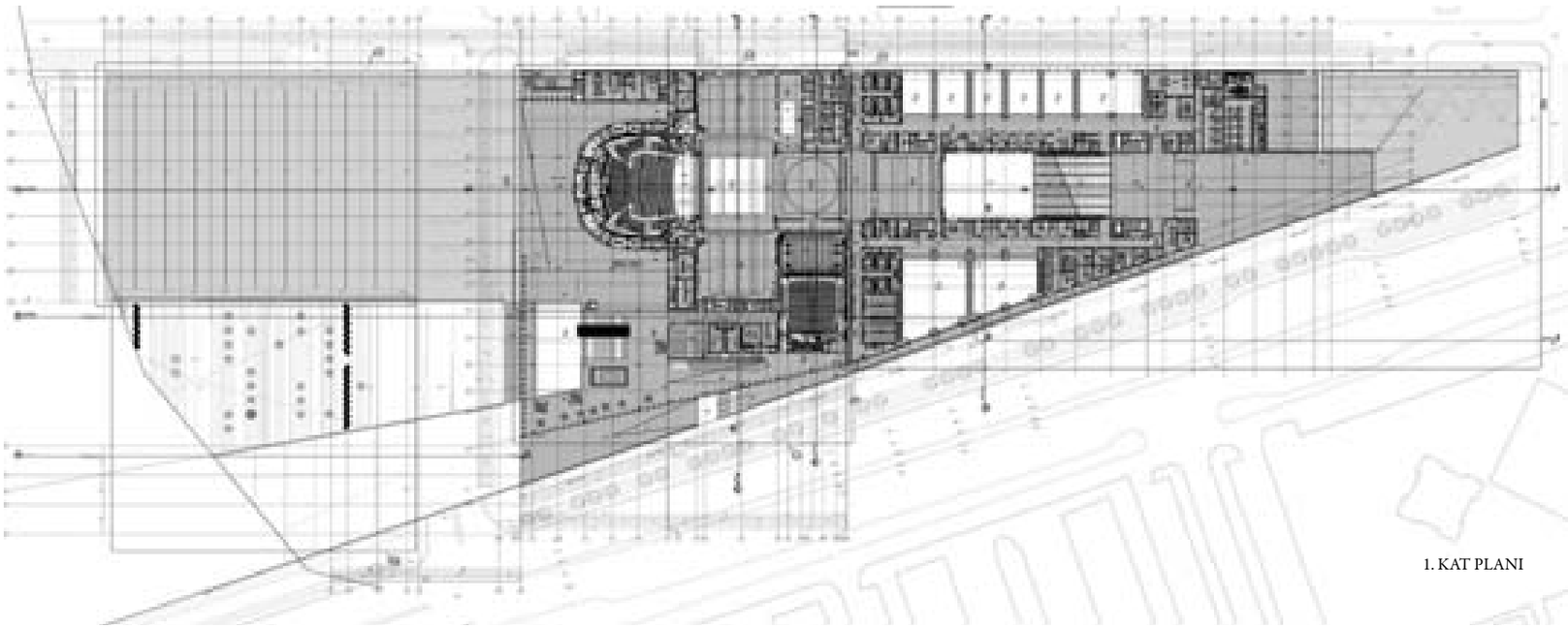

1. KAT PLANI

Binanın ana kurgusunu oluşturan fuaye hakkındaki denize yönelim niyeti aynı kaldığı ve zemin&birinci kattan –meydan kotu ve cadde kotundan- ulaşımına izin veren kurgu da değişmediği için genel görünümü etkileyecek bir durum oluşmamıştır. Yapı cephelerine karakteristik özelliğini veren doğaltaş yapı malzemesinin kullanıcı deneyimine yönelik bazı modifikasyonları ve teras çatıda kullanımında çeşitlenmesi ve detaylandırılması dışında aynı kalması binanın yarışmaya sunulan temsillerdeki haliyle kalabilmesine katkısı olmuştur.

Normal şartlar altında bu kadar büyük ve fazla disiplinin entegre olduğu bir projede hem genel kütlede hem de iç kurguda daha fazla değişiklik olması beklenmektedir. Çünkü malzemenin ve mühendisliğin sınırları kapsama girince tüm öngörüler değişebilmektedir. Fakat Opera ana mekan kurgusu ve öngörülerine sahip çıkmayı başarmış bir projedir. Kent dokusu ile kıyı kesimi hakkında söylediği güçlü iddiasını tekrarlamaktadır. Mekansal kurguyu etkileyen bu durumun verilerin ve projenin tasarım fikrinin üzerinden sıkı sıkıya geçilmiş olmasına bağlayabiliriz ve tabii bu durumu da yarışmanın iki kademeli olmasıyla da birlikte değerlendirebiliriz.

Bu ölçekte bir projede konsept projeden bu kadar az bir sapma olmuş olmasını binanın kurgusu ve mühendisliğinde "rezerv bırakma" ya verilen ciddi öneme bağlayabiliriz. Binanın tüm sistemlerinin imalata yönelik kurgularını şu andan öngörülemeyeceği gibi zamanla birlikte teknolojide yaşanacak gelişmeler imalatların çehresini değiştirecektir. Bu kadar uzun zamana yayılan uygulama projelerini hazırlarken alınabilecek önlem mekanları ve sistemleri başka tercihlere ve son dakika değişikliklerine hazır bir esneklikte tasarlamaktır.

Şu anda uygulama projeleri tamamlanmış, ihaleye yayınlanmak üzere hazırlıkları yapılmaktadır.

"İZMİRDENİZ PROJESİ" NE DURUMDA?

İzmirliler İzmirdeniz Projesi Kapsamında İstedikleri Projelerine Kavuşuyorlar mı?

İzmirlilerin Denizle İlişkisini Güçlendirme Projesi, 2009 yılında İzmir Kültür ve Sanat Çalıştayı ile başlamış. Çalıştay sonucunda, İzmir kentinin tasarım ve yenilik kenti niteliği ile kentliyle bütünleşen bir vizyona sahip olmasını sağlamak ve bunu da katılımcı bir süreçle yapmak adına kararlar üretilmiş.

Daha sonra, 2011 yılında geniş kapsamlı bir tasarım çalıştayı yapılarak, projede yer alacak aktörlerin rolleri netleştirilerek İzmir Büyükşehir Belediyesi öncülüğünde "İzmirdeniz Projesi" adı altında proje başlatılmış oldu.

Proje alanı 5 bölgeden oluşmakta olup, her bölge bir koordinatör öncülüğünde içinde mimar, şehir plancısı, peyzaj mimarı, endüstri ürünleri tasarımcısı gibi farklı disiplinleri barından ekipler tarafından çalışıldı. Proje koordinatörlüğünü İlhan Tekeli'nin yaptığı projede, grup koordinatörleri Mehmet Kütükçüoğlu, Zuhal Ulusoy, Nevzat Sayın, Tevfik Tozkoparan ve Serhan Ada oldu.

2011 yılından bu yana geçen 5 senede öncelikli uygulama alanları olarak belirlenen bölgelerde üretilen projeler ne aşamada olduğunu görmek adına mimari proje üreten 4 ekipten kendi bölgeleri hakkında bilgi aldık.

1. Bölge

Evren Başbuğ

Bu yazıda, İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından katılımcı yerel yönetim anlayışıyla, İzmir'in belki de en önemli kamusal alanlarının, kent kıyılarının yeniden tasarımı için hassasiyetle kurgulanan, uzun, yorucu ve halen devam eden projelendirme / uygulama süreçlerini işin içinde fiilen bulunan bir tasarımcı gözünden aktarmayı deneyeceğim. Meraklısı için konuyu kronolojik olarak geçmişten bugüne, hiyerarşik olarak da konseptten uygulamaya ayrıştırıp ilişkilendiren 3 bölümde el aldım. İlk bölüm '**İzmirDeniz**' projesi gelişim sürecine, ikinci bölüm Karşıyaka bölgesi için önerdiğimiz '**Karşıkıyı**' konseptine, son bölüm ise tüm sürecin bizim açımızdan şimdilik ulaştığı son halkaya; Bostanlı'da imalatları geçtiğimiz günlerde tamamlanarak halkın kullanımına açılan **Bostanlı Yaya Köprüsü**'nü ve **Bostanlı Gün Batımı Terası**'nı içeren ilk uygulama alanına yoğunlaşıyor. Yazının tamamı ya da istenen bölümleri birbirinden bağımsız olarak okunabilir. Uzun soluklu süreçlere aşina olmayan, bilimselliğe ve mesleki uzmanlığa inanmayan, günü kurtarmak peşindeki yerel yöneticileri biraz olsun ajite edebilmek umuduyla yazdım bunları. Onlar için örnek alınacak çok şey var bu süreçte...[1]

'İzmirDeniz'

2011'in yaz aylarıydı. İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin (İzBB) 2009'un başında kültürel bir odağa dönüştürülerek kente kazandırdığı eski 'Alsancak Havagazı Fabrikası' yerleşkesi içinde, bugün 'Tasarım Ofisi'[2] olarak kullanılan büyük salondaydık. Geniş katılımlı bu toplantıya davet edilmiş, çoğu İzmir'de yaşayan, İzmir'de üreten, veya en azından bir şekilde İzmir'le arasında bir bağ hisseden farklı tasarım disiplinlerine mensup profesyonellerin, uzmanların ve akademisyenlerin oluşturduğu yaklaşık 40-50 kişilik grubun bir parçası olarak oradaydım. Prof. **İlhan Tekeli**'nin hepimize heyecan veren sunuşunu net olarak hatırlıyorum hala. Akdeniz kentlerinden, İzmir'den, İzmirlilere has yaşam biçiminden[3], kent ile körfezin ilişkisinden, uzunluğu 40 km'yi aşan kıyı şeridinden ve bu uzun kıyının halihazırda kullanılan ya da kullanılamayan kentsel / kamusal potansiyellerinden bahsediyordu hararetle. Sunuşun genelinde kendini hissettiren geniş arka plan çalışması ve ev sahibi konumundaki İzBB'nin hazırlıklı hali gösteriyordu ki ilk kez profesyonellerin davet edildiği bu toplantı; öncesinde stratejik olarak iyi yürütülmüş ve olgunlaştırılmış uzun vadeli bir sürecin ara duraklarından biriydi yalnızca. Gerçekten de biz tasarımcılar için 'ilk' olan bu toplantı sonrasında devam eden süreçte, odağına meslek odaları temsilcilerini, STK temsilcilerini, yerel yönetim (merkez ilçe belediyeleri) temsilcilerini, potansiyel proje sponsorlarını alan birçok başka toplantı daha düzenlendi.

Ben ve diğer davetliler açısından uzun ve her anlamda mücadele dolu bir sürecin başlangıcı sayılabilecek bu ilk toplantının amacı, bizden önce belirli bir aşamaya getirilmiş olan 'İzmirlilerin Denizle İlişkisini Güçlendirmekte Uygulanacak Tasarım Stratejisi Planı'nı (süreç içinde değişen adıyla '**İzmirDeniz**'[4]) ilk kez profesyonellerin, uzmanların ve akademisyenlerin katkısına açmaktı. Proje temelde İzmir'in körfezi çepeçevre saran kıyı şeridinin kullanım sorunlarını / potansiyellerini (işlevsel ve fiziksel) tespit etmek, kıyının kent ve kentli ile ilişkisini güçlendirmek için tasarım anlamında olasılıklarını katılımcı bir yöntemle düşünmek ve sonuçta da elde edilecek fikir ve tasarımları imkanlar dahilinde gerçekleştirmek amacını taşıyordu. Tüm süreç, finansman anlamında da kurgulanmış görünüyordu.[5]

Diğer büyük şehirlerimizde benzer kentsel problemlere nasıl yaklaşıldığını ya da kamusal alan üzerindeki karar mekanizmalarının nasıl işletildiğini düşündükçe İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından olabildiğince uzun vadeli düşünülerek ortaya konan, kamu yararı ön plana alınarak kurgulanan, bilimsel yöntemlerle yürütülen, paylaşıma, şeffaflığa ve uzmanlığa önem veren ve olabildiğince geniş bir yelpazede katılım sağlamaya odaklanan bu yerel yönetim yaklaşımının, sürecin somut sonuçlarından bağımsız olarak takdir edilmesi gerektiğini düşünüyorum. Tüm süreci yaratan ve yürüten vizyonun (ki bunun büyük ölçüde İlhan Tekeli'nin[6] ortaya koyduğu bir vizyon olduğu söylenebilir) kurumsal olarak hangi seviyede içselleştirildiğinin ve sahiplenildiğinin en önemli kanıtlarından biri ise konuya müdahil olan tüm belediye teknik birimlerine mensup personelle birlikte, başkan Aziz Kocaoğlu'nun neredeyse tüm önemli toplantılara bizzat katılmasıydı. Bu durum tüm sürecin, yöntem ve uygulama anlamında içerdiği tüm sorunlara ve gerçekleşen tüm yol kazalarına rağmen, sahip olduğu güçlü irade desteği ile bürokratik ataletten en az ölçüde etkilenerek ilerlemesini sağladı.[7]

Sanıyorum tüm sürecin en talihsiz kararını; körfez kıyılarının kendi içinde nispeten algısal bütünlüğe sahip 4 ayrı fragmana[8] (1.Mavişehir-Alaybey, 2.Alaybey-Liman, 3.Liman-Konak, 4.Konak-İnciraltı) bölünerek farklı koordinatörlerin (fragmanlarla aynı sırada Tevfik Tozkoparan, Nevzat Sayın, Zuhal Ulusoy, Mehmet Kütükçüoğlu) yürütücülüğünde çalışacak tasarım ekiplerine emanet edileceğini öğrendiğimizde proje genelinde dil ve yaklaşım bütünlüğünün sağlanamayacağı endişesiyle biraz keyfimizin kaçtığını hatırlıyorum. Ama ne de olsa bu geniş katılımlı sürecin yürütülebilmesi için pratik bir yöntem gerekiyordu ve belli ki üzerinde uzlaşılan en kestirme yol buydu. Bu noktada deneyime dayanan[9] karşılıklı bir sezgiyle, frekansımızın tutacağını ve bu sayede diğer proje gruplarına göre daha avantajlı bir birliktelik kuracağımızı kestirdiğimiz[10] 1. bölge (Karşıyaka) koordinatörü Mehmet Kütükçüoğlu ile alan üzerinde düşünmeye başlamıştık bile.

İzmir'in coğrafik makroformuna aşina olanlar gözlerinde canlandırabileceklerdir; Karşıyaka kıyı fragmanı Alaybey Askeri Tersanesi gibi oldukça geçirimsiz bir fiziksel eşikle kıyının geri kalanından ayrışmış durumdadır. Bu, İzmir kent kıyılarının sürekliliği açısından ilk bakışta kategorik bir sorun gibi görünse de, aslında süreç içindeki analiz ve çalışmalarımız bize gösterdi ki Karşıyaka'ya ve Karşıyaka kıyısına İzmir kent genelinde ve diğer kıyı fragmanları bağlamında o özel, ayrıcalıklı konumu[11] sağlayan şey de büyük ölçüde bu fiziksel ve algısal ayrışma durumuydu. Bu önemli keşif, farklı gruplar tarafından farklı biçimde ele alınması muhtemel olan kıyı parçalarının entegrasyonu ile ilgili endişelerimizi götürüp, yerine oldukça muzur ve keyifli bir his bıraktı. Biz Karşıyaka çalışma grubu olarak zaten İzmir'in diğer kıyılarından oldukça farklı ve özel bir kıyıyla uğraşıyorduk, entegrasyon sorunumuz yoktu...

Stratejik olarak kentin geri kalan kıyılarıyla entegre olmak gibi bir dertten kendimizi azad ettikten sonra hemen daha çetin bir zorluk yarattık kendimize. Grubumuzu, sağlıklı bir çalışma yapmak için fazla kalabalık olmasına aldırmadan, başka disiplinlerden takviyelerle daha da genişlettik. Stratejik olarak diğer bazı tasarım gruplarının tercih ettikleri gibi zaten baştan parçalanarak verilmiş kıyı şeridinden bize düşen fragmanı, bağımsız çalışacak farklı tasarım ekipleri için daha küçük parçalara bölmek yerine, tüm alan genelinde daha bütüncül düşünmeye ve fikri olan bir sonuç ürün yaratmaya odaklandık. Bunun için mimarlar, mühendisler, ulaşım uzmanları, plancılar, kentsel tasarım uzmanları, aydınlatma uzmanları, ürün tasarımcıları, peyzaj mimarları ve sanatçıları içeren grupta[12] kapsamlı bir iş bölümü ve iş programı yaptık; hem disiplinler arası, hem de disiplinler üstü koordinasyon içinde düşünmenin ve üretmenin yollarını aradık. Bu süreçte ofis olarak biz (Stüdyo Evren Başbuğ Mimarlık Ltd. Şti.) bu geniş tasarım grubuna teknik ve lojistik altyapı sağlamanın yanında, işveren konumundaki İzBB karşısında idari sorumluluğu; işin ilerleyen aşamalarında ise mimari iş yükünün neredeyse tamamını üstlendik.

'Karşıkıyı'

Evim Mavişehir'de, ofisim Karşıyaka sahilinde olduğundan, tasarıma konu olan kıyı şeridinin çok büyük bir kısmını her gün en az iki kez boydan boya katediyorum. Üzerinde fikir üreteceği alana bu kadar yakın olmak, bir tasarımcı açısından oldukça şanslı bir durum. Ancak bu yakınlığın kolaylıkla tasarımcıyı ofsayta düşürebileceği gerçeğini akılda tutarak alternatif bir yaklaşım stratejisi oluşturduk. Sahil bandında kısa yoldan 'sorun'lar tanımlayıp, bunlara kategorik 'çözüm önerileri' sunan klasik mesleki reflekslerimizi bir kenara koyarak, sanki ilk kez karşılaşıyormuşuz gibi alan üzerinde ciddi bir anlama ve analiz mesaisine başladık. Kıyı boyunca geniş bir zaman aralığında fotoğraf, video, anket, gözlem, ses kaydı, araç / yaya sayımı, ve 5 duyuyu ilgilendiren tüm uyarıcıları belgeleyen çalışmalar yaparak alanı anlamaya çalıştık. Bütün bu çalışmalarla bildiğimizi sandığımız kıyıyı yavaş yavaş yeniden tanıdık. Sonuçlar, 8km uzunluğundaki kıyı genelinde geçerli olan ve alansal / noktasal olarak farklılık gösteren özgün karakterleri ortaya çıkardı.

Biz Karşıyakalıların gündelik hayat içinde yaşayarak deneyimlediği, İzBB tarafından tasarımcı ekiplere sağlanan araştırma verilerinin de bilimsel olarak doğruladığı[13] üzere Alaybey-Mavişehir kıyı şeridi, İzmir genelinde en yoğun ve nitelikli kullanılan kıyıdır. Her sosyal sınıftan insanın birbirleriyle temas ettiği, gündelik hayatlarının bir parçası haline getirerek günün neredeyse her saatinde yoğun olarak kullandığı bir kamusal alan burası. Karşıyaka kıyıları için Dr. Tonguç Akış Lefebvre'e referansla 'karşı-mekan' tanımı üzerinden şunları söylüyor:

> ...
>
> *Sahilde gerçekleşen bu temas olanağı çoğu kentte gerçekleşmez. Henri Lefebvre'nin dediği gibi "Sahil, insan türünün doğada keşfettiği yegane haz yeridir."* Sahile odaklanırken, aslında karşı-mekan (counter-space) kavramının örneklerini arar. Boş zamanın mekansal karşılığı olabilecek bu tür mekanlar, 'yaşama kutuları (boxes of living in)'ndan, patates baskı 'planlar'dan uzaklaşıldığı yerlerdir de. Lefebvre'e göre, daha önceden belirlenmiş programlarla üretilen, sınırları çekilmiş ve kullanıcısına hükmedici mekanlardan ayrılan karşı-mekanların yani boş zaman mekanlarının (the space of leisure) kendisi ile ve bu mekanlar yoluyla, zaman-mekan pedagojisini biçimler.*
>
> ...
>
> **H. Lefebvre, **The Production Space**, İng. Çev.: Donald Nicholson - Smith, Blackwell, 1991, s. 384* [14]

Karşıyaka kıyısı, diğer ucunda (Gediz Deltası) varılacak kentsel bir odak olmadığından İzmir'in diğer kıyılarının aksine, bir yerden bir yere gitmek için geçmek zorunda kalınan, ezilen bir konumda değildir. Kıyı üzerindeki sırasıyla tüm odaklar; Alaybey Tersane Kafe, Karşıyaka Çarşısı ve vapur iskelesi, Osmanbey Parkı, Karşıyaka Evlendirme Dairesi, Karşıyaka Yelken Kulübü, Girne Caddesi ve Yunuslar Heykeli, Bostanlı Demokrasi Meydanı, Bostanlı Merkezi ve vapur iskelesi, Bostanlı Pazarı, Yasemin Kafe, Mavişehir Balıkçı Barınağı, yakın gelecekte inşa edileceğini umduğumuz Opera Binası, güzergah üzerindeki çocuk parkları, egzersiz parkları ve yeşil alanlar; olsa olsa varılacak, vakit geçirilecek noktalardır. Üstelik yaklaşık 8 km uzunluğundaki bu şerit boyunca (Alaybey > Mavişehir yönünde) diğer kıyılardan farklı olarak kademeli biçimde çeşitli fiziksel ve algısal değişimler gözlemlenir. Mavişehir'e doğru kent sanki yavaş yavaş çözünür. Yoğun kent dokusu önce yerini daha seyrek bir dokuya bırakır (Bostanlı), Mavişehir'den sonra ise doku tamamen kaybolur. Bununla birlikte Alaybey ve Karşıyaka'da gözlemlenen olağan kent gürültüsü, kent koşuşturmacası ve sahnenin ana aktörlerini oluşturan insan kalabalıkları yavaş yavaş azalır; denizin, rüzgarın sesi, gittikçe daha farkedilir hale gelir, planlanmış kentsel aktivitelerin ritmi yerine 'aylaklığın' ve doğanın kendine has ritmi kademeli olarak hüküm sürmeye başlar. İstanbul Tasarım Bienali kapsamındaki İzmirDeniz sergisi için oluşturduğumuz metinde şöyle tariflemiştik Karşıyaka kıyılarını:

> *Karşıyaka, isminden menkul, **İzmir'in ötekisidir**. Müstakil bir semttir. Yol üstünde değil, gelinen bir yerdir. Askeri alanla kentin kalanından koparılmış en sivil kıyısıdır. Kentin bittiği, bataklık kuşlarına karıştığı ucudur. Büyükanne ve büyükbabaların, çocuklu ailelerin,gelin ve damatların, müzisyenlerin, dansçıların, sporcuların, yelkencilerin, pazarcıların, balıkçıların, kaykaycıların, akşamcıların, aylakların, köpeklerin, kuşların mekanıdır. Akşam olunca Karşıyakalılar kıyıya dik sokaklardan sahile sökün eder, gündelik hayatlarının bu en serin ve mutlu anlarını burada geçirirler. Bu haliyle tam bir **kıyı semti**dir Karşıyaka.*
>
> *Sahil, hemşeriler için güdümlü kent hayatından sıyrılıp birazcık olsun kendi borularını öttürebilecekleri, hesap vermeden zaman öldürecekleri ferah bir yerdir. Bir kere asimetriktir. Bir tarafına şehir yığılmış kalmış, öteki tarafı alabildiğine düzlüktür. Her türden, her sınıftan insan ilk defa hilafsız bir araya gelmiş, hoşgörüyle aynı mekanı paylaşabilmiştir. Salınmak, piyasa yapmak, aylaklık etmek buraya has kiplerdir. İnsanları bedenen ve zihnen hizaya sokan diğer kent mekanlarına tezat bir **'karşı mekan'** dır. **'Karşıkıyı'**, Karşıyaka'dır.*

Bu temel analiz üzerine kurguladığımız önerimizin odağında ise oldukça basit bir fikir vardı. Kıyıya, tüm bu fenomeni yarıp geçen, kendisi sabitken çevresindeki değişimi ve dinamiği gözleyen bir **promenad** tasarladık. Alaybey tersanesinin duvarlarından başlayıp şehri bitirdikten sonra Sasalı bataklık ve sazlıklarının içinden Doğal Yaşam Parkı'na ulaşacak bu kentsel armatürü, kat ettiği kilometreler boyunca hemşerilere belirgin bir mekansal çerçeve ve çeşitli servisler sunarken bir yandan da kendi fiziksel karakterini (strüktür, zemin ilişkisi, genişlik, donatılar, aydınlatma, vs.) çevresiyle uyumlu olarak dönüştürüyordu. Kesintisiz promenadın kıyı boyunca birbirine iliştirdiği farklı odakları ise katı işlevlerle donatarak tariflemek yerine kullanıcıların diledikleri gibi vakit geçirmelerine, 'aylaklık' yapmalarına olanak verecek bir program muğlaklığında bırakmayı öngördük. Yapılacak bütün fiziki müdahelelerin en temel kriteri ise, bugüne kadar oluşmuş kıyı kültürünü dönüştürmek yerine onu özümsemek ve tadını çıkarmak oldu. Kıyı şeridini gerisindeki paralel taşıt yolunu ve çoğu durumda daha da gerisindeki kentsel donatıları (parklar, dik arterler, vs.) içine alan bütüncül bir peyzaj alanı olarak ele aldık. Bu sayede yalnızca promenad ve ona bağlı fiziksel çevre için değil, taşıt yolu üzerindeki zemin işaretleme grafiklerinden kıyı bandındaki aydınlatma armatür seçimlerine; kentsel mobilyalardan, bitkisel peyzaj tercihlerine kadar çok geniş bir yelpazede fikir ve tasarım ürettik. 'Karşıkıyı' konsepti ile ilgili detaylı bilgiye İstanbul Tasarım Bienali kapsamında hazırlanan metin, video ve kitapçıktan ulaşılabilir.[15]

Tasarım grubumuzun uyumlu frekansı ve bütüncül tasarım anlayışımızdan kaynaklanan motivasyon ile, konsept kapsamında teslim ettiğimiz birçok tasarım, ürün ve fikir, uygulama detayı aşamasına oldukça yakın bir noktaya kadar inceltildi. 1,5 yılı aşan konsept tasarım sürecinde ortaya çıkardığımız fikirler, konsept projeler, ve yer yer uygulama aşamasına kadar detaylandırdığımız tasarımlar, sonraki dönemde gerçekleşmesi için gündeme alınan uygulama alanları için yol gösterici birer altlık görevi gördü, görmeye devam ediyor. Bu tüm ekip için oldukça mutluluk verici.

Karşıkıyı
İzmirDeniz Proje Bölge Koordinatörü: Mehmet Kütükçüoğlu
Proje Yürütücüsü Firma: Stüdyo Evren Başbuğ Mimarlık Ltd. Şti.
Tasarım: Evren Başbuğ, Umut Başbuğ, Hüseyin Komşuoğlu, Can Özcan, Oğuzhan Zeytinoğlu, Can Kaya, Tuba Çakıroğlu, Erdem Yıldırım, Meriç Kara, Ebru Bingöl, Korhan Şişman
Tasarım Ekibi: İpek Baklacı, Elif Ayalp, Hande Ciğerli, Caner Bilgin, Ramazan Avcı, Seden Cinasal Avci, Özlem Arvas, Düşra Korkmaz, Nedim Can Karyaldız, Sinan Demirel, İklim Topaloğlu, Beyza Karasu, Sümeyye Komşuoğlu
Tasarım Danışmanları: Yusuf Okçuoğlu, Güven İncirlioğlu, Özcan Kaygısız, Ersin Pöğün, Vedat Tokyay, Tamer Başbuğ, Dilşad Kurtoğlu
Teknik Danışmanlar: Cemal Çoşak, Mustafa Şahin, Levent Ahmet Ünal, Önder Demirdöven

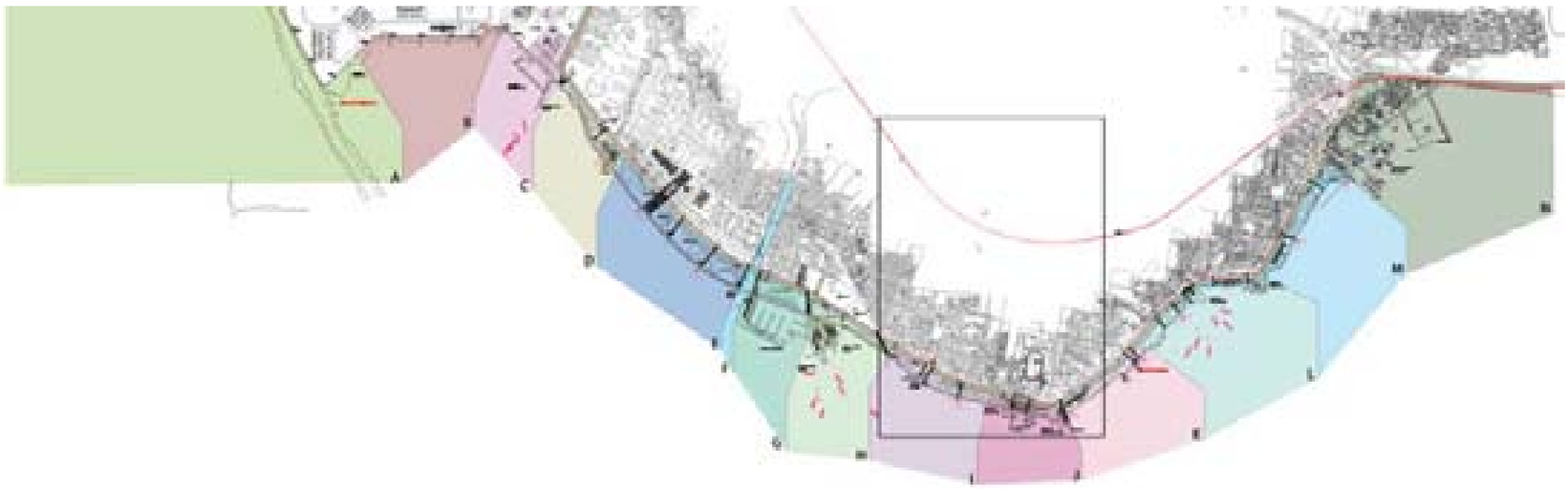

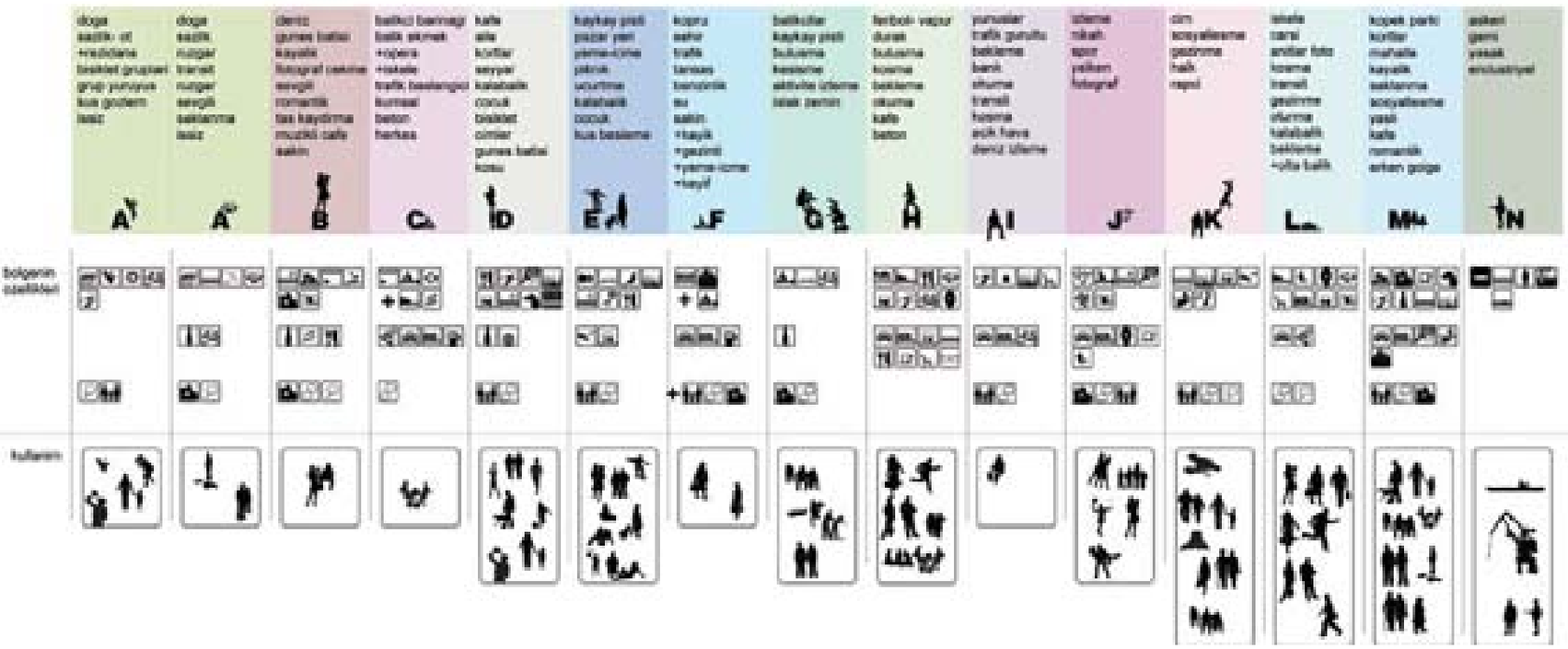

Konsept proje aşaması sonrasında İzBB çok isabetli bir karar alarak tüm tasarım bölgeleri için üretilen projelerin koordinasyonunu ve uygulama stratejilerini belirlemek, kavramsal ölçekteki tasarımları uygulanabilir detay seviyesine inceltmek üzere Kentsel Tasarım ve Kent Estetiği Şube Md. bünyesinde faaliyet gösterecek bir 'Tasarım Ofisi' kurdu. Bu ofis halen Alsancak Havagazı Fabrikası'nda projelerin hayata geçmesi için tasarımcı ekiplerle birlikte yoğun biçimde çalışıyor. Bazen konsept tasarımları üreten bizim gibi ekiplerden stratejik olarak belirlenen önemli bölgeler için uygulama projesi hizmeti alınırken, bazen de uygulama projeleri Tasarım Ofisi bünyesinde üretiliyor. Alsancak ve Güzelyalı kıyılarında yapılan çeşitli uygulamalardan sonra 2015 sonlarında sıra Karşıyaka'ya geldi. Bostanlı Deresi ağzında yapılan uygulamalar (**Bostanlı Yaya Köprüsü**[16] ve **Bostanlı Gün Batımı Terası**[17]) bu kısımda yapılan ilk imalatlar. Bu alanın hemen batısında yer alan komşu kıyı şeridi (Bostanlı Pazarı önü) için tarafımızdan (Stüdyo Evren Başbuğ Mimarlık Ltd. Şti.) hazırlanan uygulama projeleri paketi (**Bostanlı Deniz Meydanı**[18]) geçtiğimiz günlerde idareye teslim edildi ve önümüzdeki aylarda projenin yapım ihalesi gerçekleştirilecek. Bu günlerde ise biz, yine alanın doğu komşusu olan ve Balıkçı Barınağı, Demokrasi Meydanı gibi odakları da içine alan diğer kıyı parçası için bir konsept proje çalışması yapıyoruz.

'Bostanlı Yaya Köprüsü' ve 'Bostanlı Gün Batımı Terası'

'**İzmirDeniz**'[4] projesi kapsamında önerdiğimiz '**Karşıkıyı**'[15] konseptine ait ilk uygulama Bostanlı Deresi'nin ağzındaki kıyı bandı oldu. Alanda yapılacak imalatlara dair uygulama projeleri paketi Tasarım Ofisi bünyesinde, bizim (Stüdyo Evren Başbuğ Mimarlık Ltd. Şti.) desteğimizle hazırlandı[19]. Alan içinde bulunan iki önemli uygulama olan **Bostanlı Yaya Köprüsü**[16] ve **Bostanlı Gün Batımı Terası**[17] açılışından bugüne geçen kısa zamanda Karşıyakalıların ve İzmirlilerin çok benimsedikleri ve severek kullandıkları bir kamusal alan haline geldi. Bostanlı Deresi'nin körfeze aktığı noktada, kıyı formu ve sahip olduğu kentsel hafıza itibariyle oldukça özel bir konuma güçlü biçimde tutunan bu iki mimari ürünün birbirlerine referanslı pozisyonları ve yakınlıkları, bütünleşik bir yeni kıyı odağı yaratmalarını sağladı.

'**Bostanlı Yaya Köprüsü**' temel olarak '**Karşıkıyı**' konsepti kapsamında önerilen kesintisiz kıyı promenadının eksik olan parçalarından birini tamamlamak, derenin ayrık iki yakasını bir araya getirmek için önerildi. Aynı zamanda köprü profiline iki yaka arasında yumuşak bir yay formu verilerek kesit derinliği yaratan taşıyıcı kirişlerle su yüzeyi arasındaki mesafe artırıldı ve bu sayede alttan dere içinde önerilen yüzer iskeleye kayık erişimi sağlandı.

Bir tarafında şehir, diğer tarafında körfez manzarasına sahip eşsiz konumu dikkate alınarak tasarlanan bu yeni kentsel armatür, asimetrik bir kurguya sahip. Çelik konstrüksiyon üzeri ısıl ahşap kaplama olarak projelendirilen form, körfez manzarasına karşı oturarak veya uzanarak keyifli vakit geçirmeye izin verecek kademeli bir kesit profili üzerinden şekillendi. Bu sayede köprünün, yalnızca üzerinden geçilen bir altyapı elemanı olmanın ötesine geçerek, formu ve malzeme kullanımıyla bulunduğu özel konuma karşı duyarlı, çevresiyle iletişim halinde yeni bir kamusal kullanım tanımlaması hedeflendi.

Tüm Karşıyaka sahilinde batıya cephe veren sayılı kara parçalarından biri[20] üzerinde önerilen '**Bostanlı Gün Batımı Terası**', ağaçlarla kaplı yapay bir tepe üzerinden başlayıp denize kadar uzanan bir dizi ısıl ahşap kaplı platformdan oluşuyor. Yüzey formundaki basitlik ve akıcılık, kullanıcıları deniz ve batmakta olan güneşle daha doğrudan bir ilişki kurmaları için cesaretlendiriyor. Bu geniş ahşap yüzey, aynı yaya köprüsünde olduğu gibi doğal malzemenin dokusundan kaynaklanan bir davetkarlığa sahip. 'Gün Batımı Terası' kent hafızasında zaten varolan (eski 'Churchill') ancak zamanla çeşitli sebeplerle unutulmuş bir kamusal kullanımı yeniden kentlilere sunuyor ve kentlileri her akşam yalnızca güneşin batışını izlemek ve birlikte vakit geçirmek için orada olmaya çağırıyor.

Bostanlı Yaya Köprüsü
Tasarım: Evren Başbuğ
Tasarım Ekibi: Hüseyin Komşuoğlu, Umut Başbuğ, Can Özcan, Dilşad Kurtoğlu
Teknik Danışmanlar: Cemal Coşak, Mustafa Şahin, Korhan Şişman
Uygulama Projeleri Yürütücüsü: Aylin Göknur (İzmir Büyükşehir Belediyesi / Kentsel Tasarım ve Kent Estetiği Şube Müdürlüğü)
Uygulama Projeleri: Stüdyo Evren Başbuğ Mimarlık Ltd. Şti., İzmir Büyükşehir Belediyesi/ Kentsel Tasarım ve Kent Estetiği Şube Müdürlüğü
Fotoğraflar: İzmir Büyükşehir Belediyesi Arşivi, Stüdyo Evren Başbuğ Arşivi

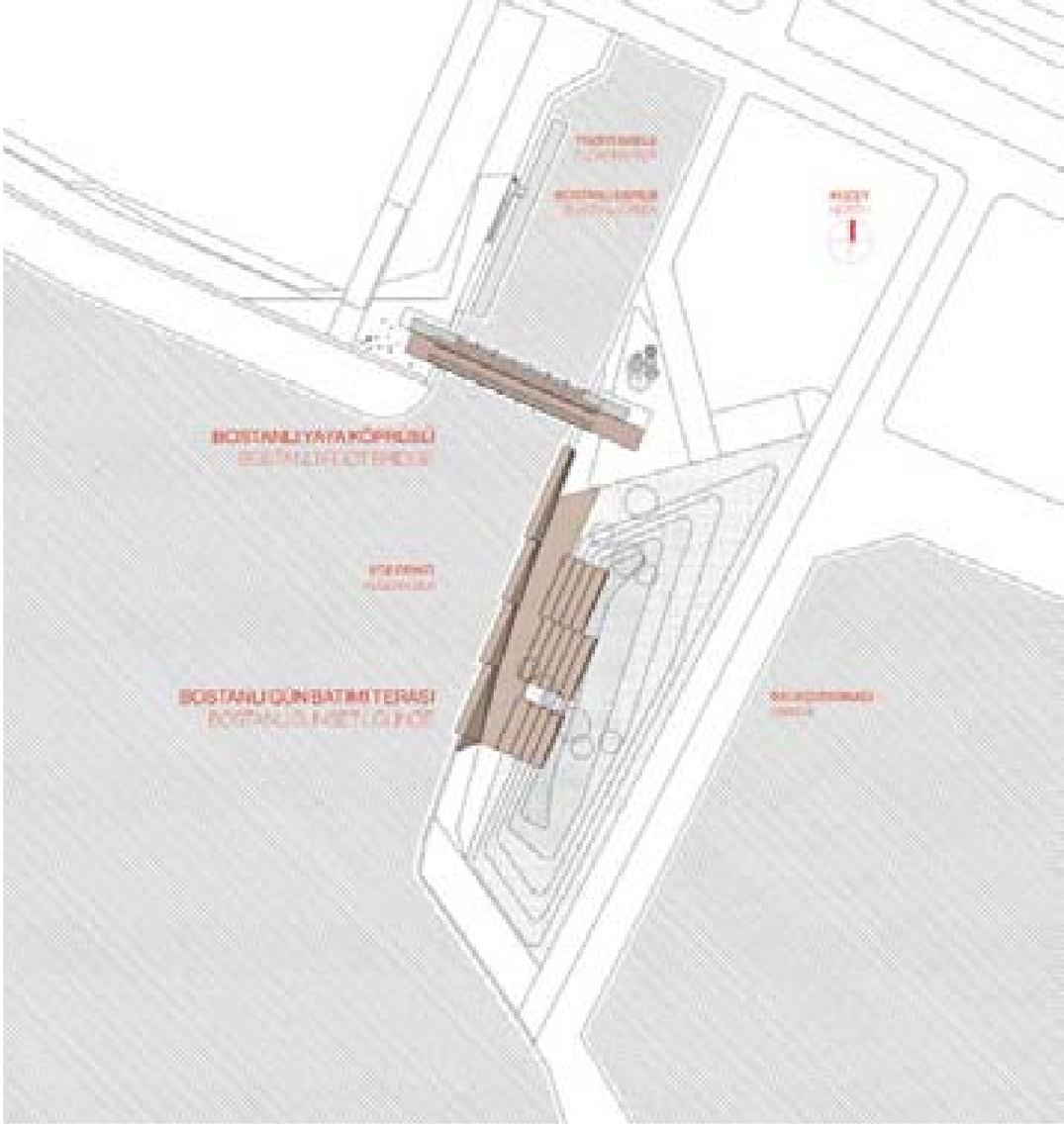

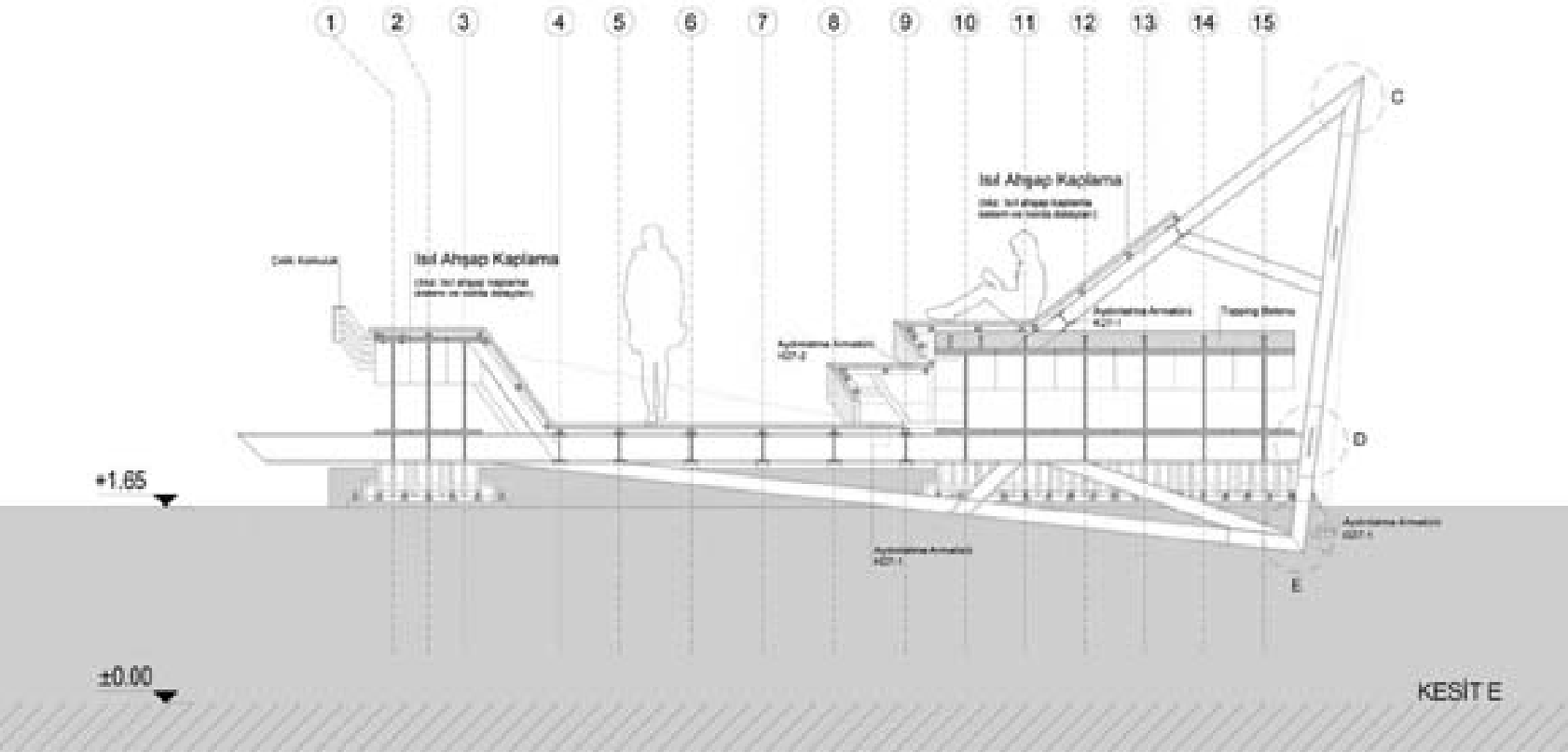

Birbirlerine vista verecek şekilde konumlanmış bu iki kentsel armatür, büyük resimde '**Karşıkıyı**' konsepti kapsamında önerilen genel çerçeveyi sürdürüyorlar. Alana getirdikleri programın doğallığı, serbestliği, plansızlığı ve kapsayıcılığı düşünüldüğünde ikisi de tam anlamıyla birer 'karşı-mekan' önerisi. Yaya Köprüsü ve Gün Batımı Terası, halihazırda alanda bulunan sosyal, coğrafik ve tarihsel özelliklerden beslenerek özgün ve nitelikli kamusal kullanımlar, yeni '**aylaklık**' mekanları vadediyorlar. Bu yeni kıyı kullanımları, '**İzmirDeniz**' projesi çerçevesinde daha ilk başta İlhan Tekeli tarafından İzmir için ortaya konan 'Gerilimi Düşük Yaşam Biçimi' vizyonuyla paralellik gösteriyor.

Notlar

1 Bu olumlu başlangıçtan, sırf Karşıyaka kıyısındaki performansıyla İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin eleştirilerden kendini muaf tutabileceği anlamı çıkmamalı. Anlatılacak örnek özelinde süreç boyunca izlenen yönteme dair ciddi bir yerel yönetim becerisi görülmekle birlikte İzBB'nin, özellikle son dönemde gündemdeki bazı önemli kentsel müdahalelerin yürütülüş süreçlerindeki hem yönteme dair, hem de iletişim anlamında gösterdiği beceriksizce stratejiler sebebiyle karnesi oldukça zayıf. Projesinin nasıl ve hangi yöntemle elde edildiği muğlak, ya da en azından katılımcı bir süreçle yürütülmediği kesin olan 'Kültür Park' projesi ve akıl almaz biçimde günübirlik kararlarla amatörce yürütülen, imalatlarının zaman zaman yüklenicinin ve hatta alt yüklenicinin inisiyatifine bırakıldığı, 'Tramvay' projesi yerel yönetim becerisi açısından oldukça kötü örnekler olarak önümüzde duruyor. Karşıyaka'da olanın tamamen tesadüfi bir başarı olduğunu söyleyecek kadar ileri gitmeyeceğim ama bunlar gibi örnekler gösteriyor ki maalesef İzBB bile bu süreçte övgüye değer bulduğum katılımcı ve şeffaf yerel yönetim bakış açısını tamamen içselleştirebilmiş değil.

2 Birimin tam ismi 'İzBB Kentsel Tasarım ve Kent Estetiği Şube Md. Kıyı Tasarım Ofisi'dir. Bu birim proje kapsamında elde edilen fikir ve tasarımların uygulamaya dönüştürülmesi amacıyla çalışan teknik bir kadrodan oluşuyor.

3 İlhan Tekeli bunu, İzmirlilerin yaşam tercihleriyle oluşan 'Gerilimi Düşük Yaşam Biçimi' olarak tarifliyordu. Bu bence tipik İzmirli gündelik yaşam reflekslerini kavrayabilmek için çok pratik bir tarif.

4 İzmirDeniz proje süreciyle ile ilgili detaylı bilgi www.izmirdeniz.com adresinden edinilebilir.

5 Projenin ilk aşaması İzBB, tasarımcı firmalar ve proje sponsoru firmalar arasında çok taraflı bir protokol kapsamında yürütüldü.

6 İlhan Tekeli, süreç boyunca İzmir Büyükşehir Belediyesi Başkan Danışmanı olarak görev yapıyordu.

7 Şu notu düşmek gerekiyor; burada İzmir'de yaşayan ve İzmir'de üreten bir mimar olarak İzBB tarafından samimiyetine inandığım niyetlerle yürütülen sürecin kendi deneyimlerim çerçevesinde olumlu taraflarını öne çıkaran bir okumasını yapmaya çalıştım. Olumlu bakıyorum, çünkü günümüz Türkiye'sinde kentsel kamusal alanlar üzerindeki karar verme mekanizmaları bağlamında hakkaniyetli bir değerlendirme yapacak olursak, oldukça fazla 'doğru' içeren bu süreç içinde yaşanan sıkıntıları burada tartışmaya açmak doğru olmaz. Ancak bu sürecin de dikensiz gül bahçesi olmadığı bilinmeli. Çeşitli kademelerde alınmış hatalı kararlar, beceriksizce kotarılmış durumlar, taraflar arası koordinasyon problemleri, tasarımcılarla ilişkilerde yaşanan gerilimler ve saha uygulamalarında karşılaşılan problemler belki başka bir yazının konusu olabilir. Bu anlamda yazının başında bahsettiğim tasarımcılar tarafından ortaya konan mücadelenin çoğunun tasarım alanı dışında gerçekleştiği anlaşılmıştır sanıyorum. Ayrıca aynı hikayenin başka paydaşlar tarafından farklı biçimde anlatılması da çok olasıdır. Bir başka tasarım grubu veya paydaş kurum süreci başka türlü okuyor olabilir. Örneğin Mimarlar Odası İzmir Şubesi'nin, kendilerinin bir noktada süreç dışında bırakıldıkları, bu sebeple de sürecin yeterince katılımcı olarak değerlendirilemeyeceği görüşünde olduğunu biliyorum. Bu diyalog kopuşunda MO'nun İzBB'nin kaynak kullanımı öncelikleri için getirdiği eleştirel yaklaşımın da etkisi olduğunu düşünüyorum. Zira MO, kent içinde acilen gerçekleştirilmesi gereken temel altyapı yatırımları dururken, zaten hali hazırda büyük bir problemi olmayan kıyı şeridine kaynak ayrılmasını doğru bulmuyor. Şahsen ben, bu kategorik bakış açısını oldukça sorunlu buluyorum. İzmir gibi bir kentin kıyısı o kentin en öncelikli kamusal alanıdır.

8 Bu 4 kıyı fragmanına ek olarak, doğrudan fiziksel bir müdahale amacı taşımayan, ancak Tekeli'nin tabiriyle tüm körfez yüzeyini kent için bir gösteri sahnesi olarak işlevselleştirmeye odaklanan, Serhan Ada koordinatörlüğünde çalışacak bir 'Gösteri ve Etkinlik Alanları' grubu vardı.

9 2006-2009 yılları arasında İstanbul Bilgi Üniversitesi Mimari Tasarım Yüksek Lisans Programı kapsamında 4 dönem boyunca Mehmet Kütükçüoğlu stüdyosunu tercih etmiştim.

10 Süreç boyunca çeşitli zamanlarda kulağımıza gelen ve bazı çalışma gruplarının yaşadıkları çeşitli problemlerin benzerlerini yaşamamıza rağmen çözüm konusunda projenin sağlıklı yürümesi adına diğer gruplardan daha doğru yollar bulduğumuzu söyleyebilirim.

11 Karşıyakalıların her fırsatta kendilerini İzmir'in geri kalanından ayıran söylemin (35.5) kent makroformuyla doğrudan bağlantılı olduğu aşikar. Bu yaka, geçmişte uzunca bir süre şehrin sayfiyesi olarak kullanılmış. Bütün şehrin birleşerek koca bir metropolitan leke haline geldiği bugün bile Karşıyaka'nın bu karakterini sürdürdüğü söylenebilir.

12 Proje künyesine http://steb.co/isler/-karsikiyi-karsiyaka-kiyi-duzenlemesi adresinden ulaşılabilir.

13 bkz. 'İzmirlilerin Denizle İlişkisini Güçlendirme Projesi Tasarım Stratejisi Raporu' (www.izmirdeniz.com)

14 T., Akış, 'İzmir'de Yeşil Alan Kullanımı: Karşıyaka Sahilinde Gündelik Hayat', Dosya 27, Mimarlar Odası Ankara Şubesi yayını, Aralık 2011, s. 65
http://www.mimarlarodasiankara.org/dosya/dosya27.pdf

15 'Karşıkıyı' konsepti ile ilgili fikirlere, tasarımlara ve detaylı görsellere http://steb.co/isler/-karsikiyi-karsiyaka-kiyi-duzenlemesi adresinden ulaşılabilir.

16 'Bostanlı Yaya Köprüsü' ile ilgili detaylı bilgiye http://steb.co/isler/bostanli-yaya-koprusu adresinden ulaşılabilir.

17 'Bostanlı Gün Batımı Terası' ile ilgili detaylı bilgiye http://steb.co/isler/bostanli-gun-batimi-terasi adresinden ulaşılabilir.

18 'Bostanlı Deniz Meydanı' ile ilgili detaylı bilgiye http://steb.co/blog/bostanli-deniz-meydani adresinden ulaşılabilir.

19 Bostanlı Yaya Köprüsü'nün uygulama projeleri tamamen bizim tarafımızdan, Bostanlı Gün Batımı Terası'nın ise konsept projesi bizim tarafımızdan, uygulama projeleri Tasarım Ofisi tarafından hazırlandı. İki tasarıma ait uygulama projeleri de Tasarım Ofisi tarafından çevrelerindeki daha geniş alanın uygulama projelerini içeren ana pakete dahil edildi.

20 Balıkçı Barınağı'na komşu bu kara parçası, Karşıyaka kent hafızasında 'Churchill' diye yer etmiştir.

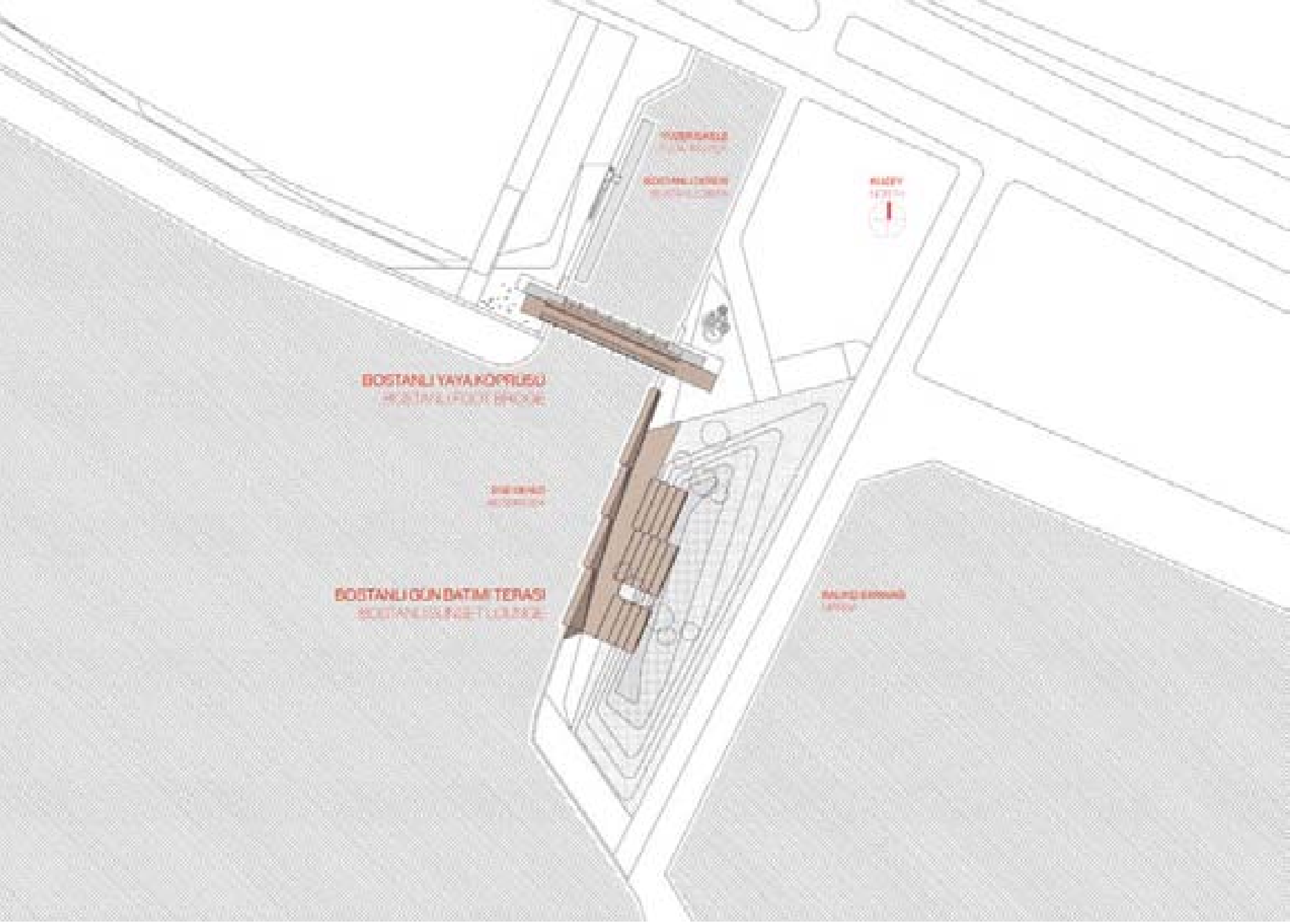

Bostanlı Gün Batımı Terası
Tasarım: Evren Başbuğ
Tasarım Ekibi: Can Özcan, Dilşad Kurtoğlu
Uygulama Projeleri Yürütücüsü: Aylin Göknur (İzmir Büyükşehir Belediyesi / Kentsel Tasarım ve Kent Estetiği Şube Müdürlüğü)
Uygulama Projeleri: İzmir Büyükşehir Belediyesi / Kentsel Tasarım ve Kent Estetiği Şube Müdürlüğü
Fotoğraflar: İzmir Büyükşehir Belediyesi Arşivi, Stüdyo Evren Başbuğ Arşivi

2. Bölge

Alaybey – Bayraklı - Alsancak

İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından başlatılan ve sürdürülen **İzmir Deniz Projesi,** Türkiye için kamusal mekanların tasarlanmasında örnek olabilecek katılımcı bir modeldir. Belediye, kentte yaklaşık 40 km kıyı boyunca kesintisiz devam edecek yaya ve bisiklet ulaşımı sağlamak, ayrıca kentlinin denizle buluşmasını arttıran, motive eden, farklı programlarla zenginleştiren mekanlar sunmak amacıyla 2011 yılında çalışmalarına başladı. Farklı etaplardan oluşan bu sürecin tasarım kararları ve tasarlanma etabında, Prof. Dr. İlhan Tekeli danışmanlığında, Prof. Dr. Zuhal Ulusoy, Tevfik Tozkoparan, Mehmet Kütükçüoğlu, Nevzat Sayın ve Serhan Ada koordinatörlüğünde sayısı 100'ü bulan, mimar, kent plancısı, peyzaj mimarı, endüstri ürünleri tasarımcısı gibi farklı disiplinlerdeki tasarımcılar bir araya getirilerek bir çalışma ortamı oluşturuldu.

Oldukça tempolu geçen bu çalışma sürecinde, ortak akıl ve birlikte tasarlamanın gücü ön plana çıkmış, beyin fırtınaları, uzlaşmalar-çatışmalar tasarım havuzunu beslemiştir. Çok çeşitli disiplinlerden gelen uzmanlar farklı tasarım grupları ve farklı görüşleri savunan sivil toplum kurumları birlikte fikir üretme modelinin deneysel bir çalışmasını gerçekleştirmişlerdir. Verilerin sunulduğu, seçenekli, sürece yayılı olarak geliştirilebilir esnek sonuçların elde edildiği, kamusal mekanların üretiminde alışık olunmadık bu çalışma ve üretme biçimi, kurum, tasarımcımlar ve kentli için zihinlerdeki idealize edilmiş beklentilerin sonuçlarına ulaşmasa da, örnek bir model olarak değerlendirilmektedir.

Türkiye'de yapı üretme koşulları içinde, bu model ile elde edilen işlerdeki eksiklikler ya da uygulama sorunlarına odaklanmak, sürecin bütününü göz ardı etmek demektir. Bu bakış, çoğulcu, uzlaşmacı bir modelin sürdürülmesi potansiyelini zedeleyecektir. İzmir Deniz Projesi'nin başladığı günden günümüze İzmirli kent yaşamında pek çok mekansal kazanımlar elde etmiştir. Bugün kıyı boyunca çeşitli noktalarda konumlandırılmış kiralanabilir bisiklet istasyonlarından erişilebilecek bisikletlerle, kesintisiz ulaşım sağlanabilmektedir. Yaya ve engelliler için dolaşım güzergahları oluşturulmuştur. Bisiklet park alanları, internet erişim durakları, evcil hayvanlar için suluk noktaları gibi çağdaş kamusal mekan donatıları yerleştirilmiştir. Gölgelikli oturma mekanları, denize uzanan farklı kimlikli iskeleler, çeşmeler, çocuklar için oyun parkları oluşturulmuş, gece gündüz sürekli güvenlikli kullanım için aydınlatma elemanları yeniden düzenlenmiştir.

İzmir Deniz Projesi kapsamında elde edilen projeleri etap etap gerçekleştirmek amacıyla, İzmir Büyükşehir Belediyesi Etüt Proje Dairesi bünyesinde birçok uzmanın çalıştığı Kıyı Tasarım Ofisi kurulmuştur. Bu birim tasarlanmış işlerin gerçekleştirilmesini sağlamak için çalışmaları sürdürmektedirler.

Bölgeye Dair:

Turan'dan Alsancak Limanı'na kadar olan kıyının tasarım teması iki temele dayanmakta. Bunlardan birincisi bölgedeki kullanımların kısıtlılığı, henüz 'yer' olma özelliği barındırmaması. İkincisiyse alanın barındırdığı bağlantı potansiyeli, coğrafi olarak Karşıyaka'yla Alsancak, Körfez'e uzak kalan Bornova'yla kıyı arasında fiziksel bağlantı kurma, tarihsel olarak en eski yerleşim (Symrna) ile İzmir'in yeni merkezi arasında bir süreklilik sağlama olanakları.

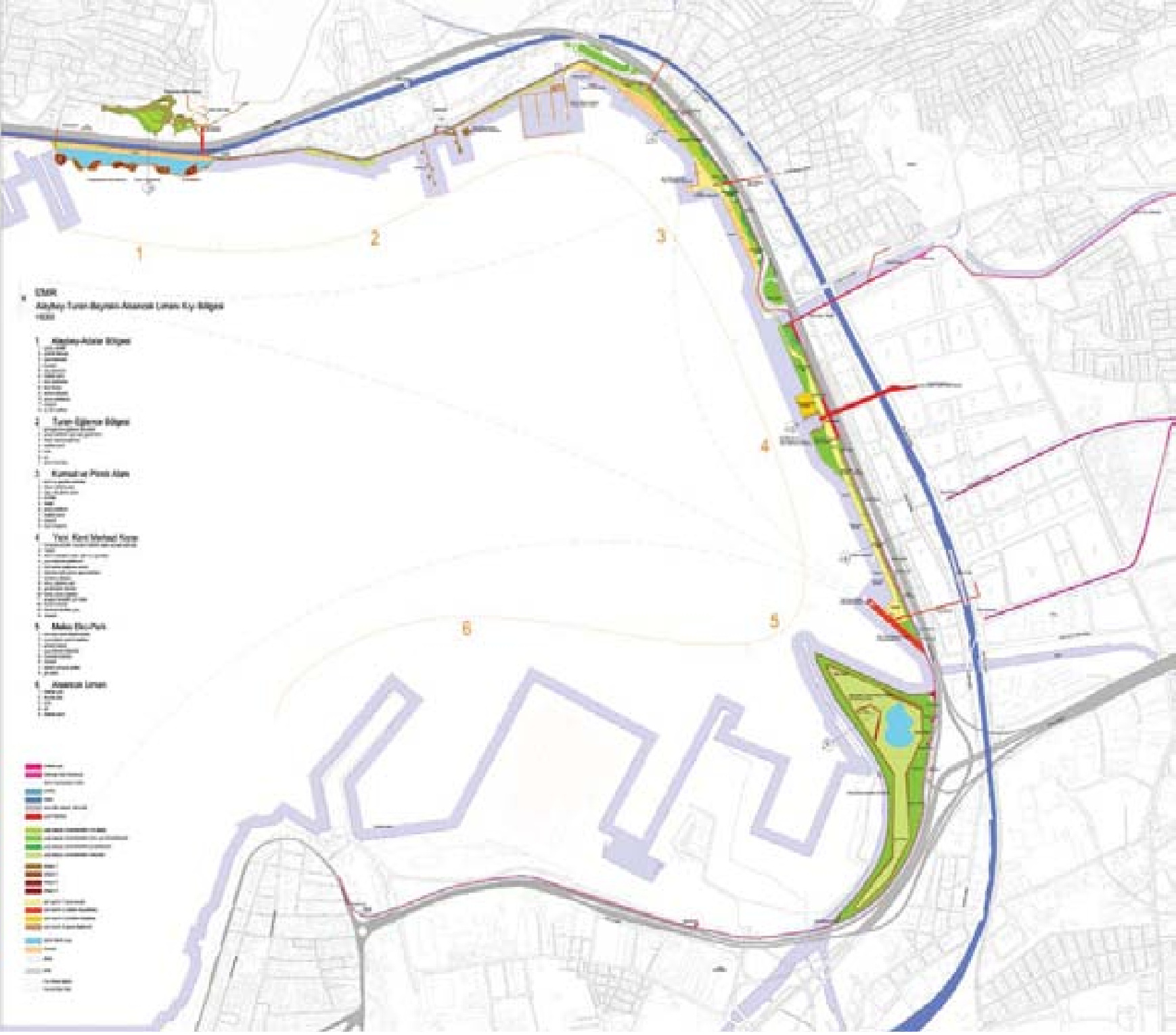

Alaybey – Bayraklı - Alsancak
Proje Koordinatörü: Zuhal Ulusoy
Mimarlar: Metin Kılıç, Dürrin Süer, Merif Feza Yıldırım, Serdar Uslubaş, Deniz Güner
Şehir Plancıları: Koray Velibeyoğlu, Hamidreza Yazdani
Endüstri Ürünleri Tasarımcıları: Özlem Perşembe, Can Aysan
Peyzaj Mimarı: İpek Kaştaş
Deniz Teknolojisi: Gökdeniz Neşer
Peyzaj Danışmanı: Adnan Kaplan
Yardımcılar: Damla Duru, Alican Helvacıoğlu, Duygu Görgün, Betül Çavdar, Onur Bayazıt, Mehmet Yılmaz, Caner Soyer, Burak Bako, Deniz Özgür, Erdem Bakırbek, İrem İnce, İdil Hasanköyoğlu, Erdal Gümüş.

Bu temel özellikler çerçevesinde tasarım projesinde Bayraklı bölgesine 'yer' olma özelliği katacak, kimlik kazanmasını destekleyecek öneriler geliştirmesi; coğrafi ve tarihsel bağlantıların vurgulanması, güçlendirilmesi, sürekliliğin sağlanması hedeflendi.

Suya Dokunmak temasında, barındırdığı potansiyellere göre tasarım alanı bölgelere ayrılarak tasarım kararları oluşturuldu.

Alaybey Adalar Bölgesi

Denizde oluşturulacak yapay adalar bu bölgenin karakteristiğini belirlemektedir. Bu adalar yapay resifler üzerinde yükselecek, olta balıkçılığını özendirecek ve farklı mekânsal rekreasyon alanı olacaktır. Bu adalar üzerinde yer alan yüzme havuzları yüzülebilir körfez tutkusunu canlı tutacaktır. Art alan ile erişimi mümkün kılmak için kentsel bir imge olarak da değerlendirilebilecek kent asansörü ve yaya köprüsü bu alanda yer alacaktır.

Bayraklı Piknik Bölgesi

Bölge denize inen merdivenlere ve kumsala ev sahipliği yapmaktadır. Hali hazırda sakinleri tarafından bölge kentsel piknik alanı olarak kullanılmaktadır. Bu kullanımı koruyarak bunu geliştirmeye yönelik bir tasarım kararı alınmıştır. Özel tasarım piknik masaları mangal yerleri çeşmeler bu alanda yer almaktadır. Çocuk oyun alanları ile birlikte peyzaj içinde gizlenmiş satış birimi, tuvaletler gibi servis birimleri bölgeye hizmet etmektedir. Art alandaki tarihsel potansiyel antik Smyrna yerleşmesinin kıyı bandı ile bağlanmasını, Homeros vadisine kadar bir ekolojik koridor oluşturmasını sağlamak için dere kenarlarında aktivite alanları düzenlenmiştir.

Yeni Merkez

Çekim noktaları olarak gastronomi ve eğlence mekânları - barlar, kalıcı ve yüzer restoranlar, yapay topografya içinde ve üzerinde oluşturulacaktır. Sert zemin dokulu bir sahil bandı, promenat, denize inen basamaklar, oturma birimleri bu alanı bir sosyalleşme aksına dönüştürecektir. Merkezi iş alanına hizmet eden ticari ve gastronomik programlarla desteklenmiştir. Bu alanda yeni bir vapur iskelesi önerilmiştir. Aynı zamanda Altınyol ve İzban Hatlarını aşan mekânsal 2 adet yaya köprüsü ile sahil ve art alanın birbirine bağlaması hedeflenmiştir.

3. Bölge

Kente Hafızasını Anımsatmak

Çok katmanlı bir kentsel proje çalışmasının beş ekibinden biri olarak Konak İskelesi'nden Alsancak Limanı'na kadar olan bölgeyi çalıştık. Daha önce var olanlarla ile birlikte bugün burada olanları üst üste değerlendirerek bütün zamanların en iyi özelliklerinden oluşan bir süperpozisyon projesi oluşturmaya çalıştık.

Kara yollarının İzmir'e *kötülük olsun diye zorla yapmaya kalkıştığı*; ancak Mimarlar Odası'nın çabalarıyla kazanılan davalarla gerçi çekilmek zorunda kaldığı zorbalık sonunda deniz kenarında kalan dalga molozları denize yayılmış ve deniz kenarında uzun bir rıhtım park oluşmuştu.

Cumhuriyet meydanının kuzey kenarından başlayıp, Alsancak Limanı'na uzanan bu bant, aktif bir park olması planlanarak tine bir park olarak kurgulandı. Yer yer eski rıhtımın kotuna indirilmiş olan kordon hem bir hatıranın diri tutulması hem de suyla ilişkinin geliştirilmesi bağlamında önemliydi. Denize uzanan iskeleler hem uzun bir iskele üzerinden denizi ve kenti algılamak için hem de küçük deniz araçlarına kısa süreli bağlama yeri vererek deniz kullanımının özendirmek açısından kıymetli. Karayollarının geri çekilişi sırasında savaş alanında bıraktığı üst yolun ayakları çocuk oyun alanlarına dönüştürüldü. Eski, zarif NATO binası yerinde şimdi bulunan berbat orduevi binasının hemen önündeki alan denize doğru bir amfiye dönüştürülerek açık hava sineması da dâhil çeşitli etkinlikler için ayrıldı.

Alsancak İskelesi çevresi bu noktadaki canlılığı arttırmak için deniz kıyısında kafeterya / lokanta için önerildi. Cumhuriyet Meydanı kendi önündeki denizi bir sahne olarak kullanacak şekilde törensel

gösterileri destekleyecek bir alana dönüştürüldü. Pasaport rıhtımını işgal eden ve yürüyecek yer bırakmayan kahveler 1. Kordonda olduğu gibi geri çekildi. Ve rıhtım bütünüyle yayaya bırakıldı.

Konak Bölgesi yoğun yaya trafiği çökeltilerek kısa süreli dinlenmeler için topografik amfiler ve açık alanda molalar için düzenlendi. Bütün bunlarla kentin hafızasında olanlar kente yeniden hatırlatıldı.

Tasarım Ekibi: Boğaçhan Dündaralp, Cenk Hasan Dereli, Nevzat Sayın

CUMHURİYET MEYDANI
3

ALSANCAK KORDON
4

ALSANCAK KORDON
4

İzmir Kıyı Düzenlemesi
Yer: İzmir, Kartaş-Göztepe
Tür: Fikir Projesi/Uygulama Projesi
Konu: Kıyı Düzenlemesi
İşveren: İzmir Büyükşehir Belediyesi
Projelendirme Yılı: 2012
Mimari Proje Ekibi: Ferhat Hacıalibeyoğlu, Deniz Dokgöz, Orhan Ersan
Yardımcı: Turgut Şakiroğlu, Gülcan Afacan, Bora Örgülü, Volkan Barboros, Serra Çakır, Eyüp Çağdaş Sakallı

4. Bölge

İzmir Kıyı Tasarımı

İzmirlilerin denizle ilişkisini güçlendirme projesi olarak kurgulanan **izmirdeniz**, kentlilerin kıyı ile barışık bir yaşam sürmesini hedefleyen, büyük ölçekli kamusal alan üretimini ortaya koyan bir proje olması ile ön plana çıkmaktadır. Projeyi diğer birçok projeden ayıran en önemli noktası ise katılımcı bir model ile kent merkezinin kıyılarının tasarlanmasıdır. İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin başlattığı BU çalışma Prof. İlhan Tekeli'nin "İzmir Kentinin Kıyıyla Buluşması" adlı çalışmasından yola çıkılarak ilgili master planların hazırlanması kapsamında gerçekleştirilmiştir. Fikir projesi olarak tanımlanabilecek çalışmanın ilk evresinde çalıştığımız alan Konak-Kemeraltı viyadüğünden başlayarak Göztepe İskelesi'ne kadar olan alanı kapsamaktadır. Kıyının ard bölgesinde bulunan potansiyeller dikkate alınarak yapılan çalışma, denize ulaşan merdivenler, iskeleler, kent marinası, yatçılık kulübü, taşıt yolun yeraltına alınmasıyla oluşan yeşil meydan gibi önerileri kapsamaktadır. Denizin içinde yüzebilen platformların kıyıda yapılacak festival, şölen vb. etkinliklere sahne olması düşünülmüştür. Tasarımın başlangıç noktası ile birlikte oluşturulan fikirlerin uygulamaya dönüşme opsiyonu uzun vadede gerçekleşebilecek bir durumu ifade etmektedir. Bu noktada, kıyı üzerinde denize doğru atılacak her adım için bürokratik anlamda atılması gereken adımların uzun ve engebeli süreçleri tasarım alanlarının önceliğinin kara üzerinde gerçekleşmesi sonucunu doğurmaktadır. Bu süreç ile beraber sürekli devinim halinde bulunan kentin yeni gereksinimleri de yeni tasarımların kıyı tasarımı altlığı üzerine işlenmesini zorunlu kılmaktadır. Bu kapsamda tasarlanan dört ana bölgenin oluşturduğu altlık çerçevesinde ele alınan Konak-Üçkuyular arası bölümde tasarlanan ve gerçekleştirilen tasarımlardan örnekleri ise Konak Saçakları, Mithatpaşa Meydanı, Karataş Üst Geçidi olarak sıralayabiliriz.

Konak Saçakları: Bütüncül tasarım anlayışında öne çıkan yaya ve bisiklet sürekliliği bağlamında ele alınan bir tasarım kararıdır Konak saçakları. Mevcut hali ile kentlinin uğrak yeri olmadığı, yer aldığı konum itibariyle iskele yanında yer alan amfiye göre tenha, ıssız bir bölgenin yaya ve bisikletli kullanımında bir durak, dinlenme nefes alma olanağına çevrilmesidir bu proje, sakinliğini malzeme kararları ile destekleyen.

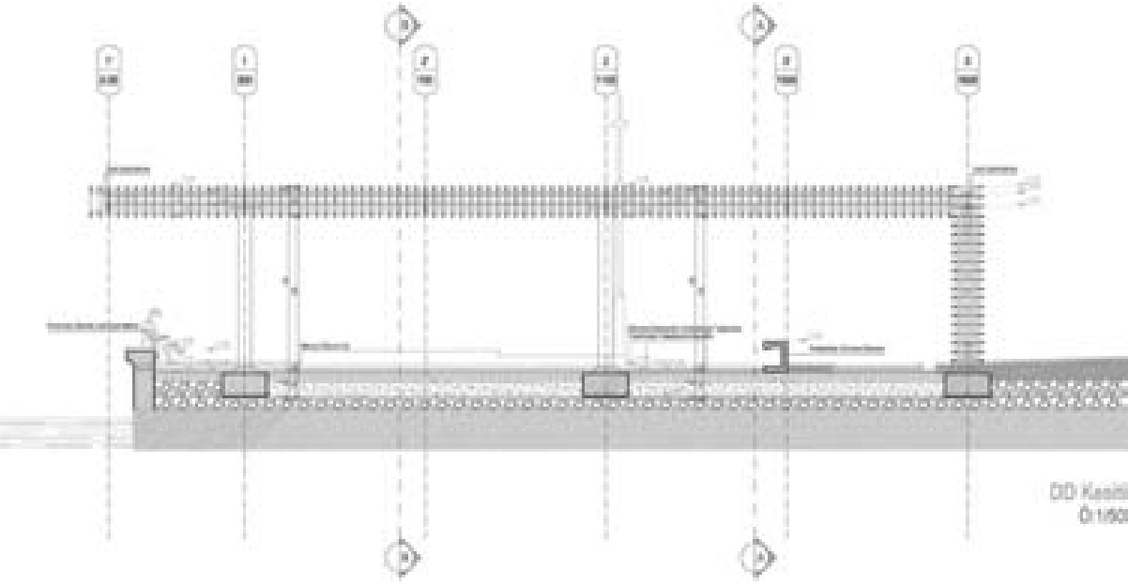

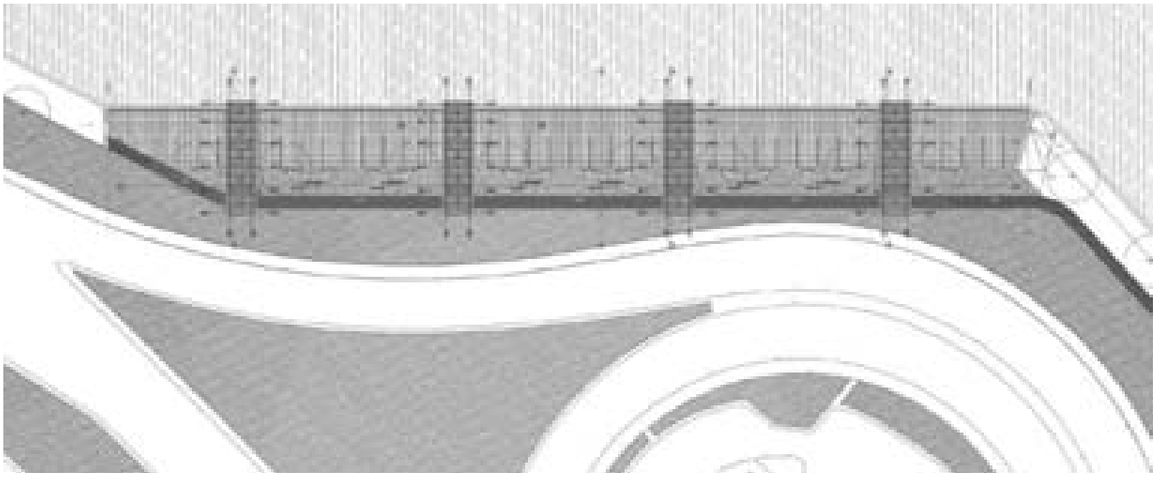

Mithatpaşa Meydanı: Üçyol'dan (Betonyol) Mithatpaşa'ya var olan yaya sirkülasyonunun yeşil ile birlikte kıyıya akışkanlığını yeni bir meydanla bütünleştirme projesidir Mithatpaşa meydanı. Araç trafiğinin yer altına alınarak yaya sürekliliğinin kıyı ile bütünleştirildiği ve kıyıya açılan bir meydan ile son bulduğu bir tasarımdır. Barındırdığı yeşilin artarak yayalar için bir ferahlama alanı oluşturacak, içerdiği sosyal donatılar ve iskele ile kentlinin uğrak noktası olmayı hedefleyen yeni bir meydan kurgusudur.

Karataş Üst Geçidi: Mustafa Kemal Sahil Bulvarı üzerinde Karataş Lisesinin deniz tarafında yer alan parkın kuzey ucunda planlanan yaya üst geçidi; İzmir tramvay projesinin gerçekleşmesiyle kıyıya ulaşımın sınırlanmaması amacıyla planlanmıştır. Karataş üst geçidi salt bir üst geçit olarak tariflenemez. Mekansal anlamda kentliye yeni mekanlar kazandıran bunu yaparken de işlevsel zorunluluğunu da koruyan bir üst geçit nasıl olmalı sorusu üzerine inşa edilmiş bir tasarımdır. Karataş parkı ile bütünleşerek kentsel bir amfiye dönüşen basamakları, içerisinden boşaltılan alan ile çocuklara oyun oynama olanakları sunan mekansal hacimler ve deniz ile kurduğu görsel ilişkiyi taçlandıran seyir terası ile salt bir üst geçitten çok daha fazlasını sunmayı hedefler. Yapısal olarak da tıpkı konak saçakları gibi düşeyde kurgulanan ahşap elemanlar ile hafif, geçirgen bir yüzey tanımlar.

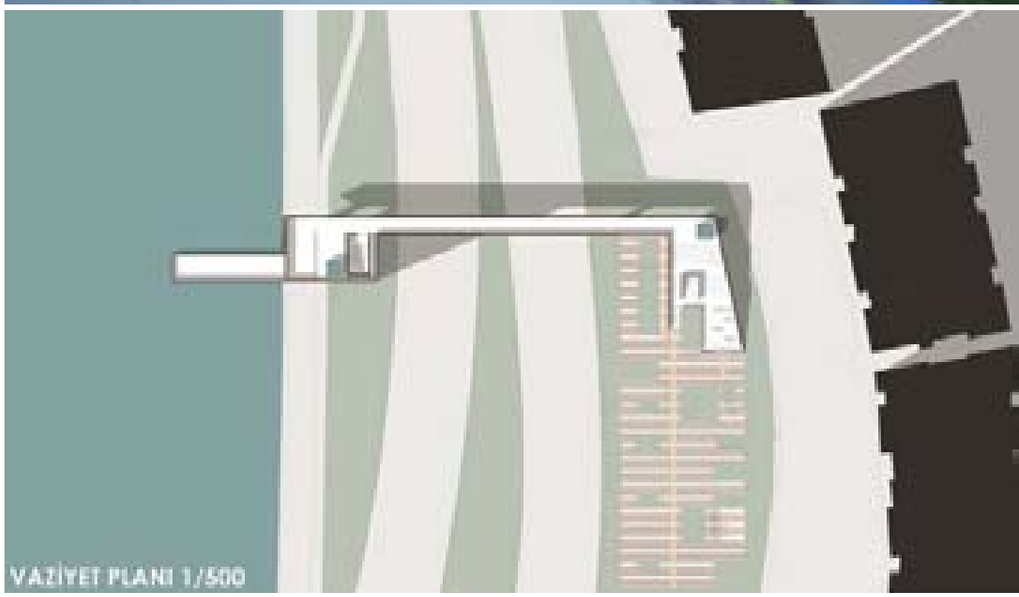

BORNOVA ÇOCUK DÜNYASI

MİMARİ PROJE YARIŞMASI

Şubat 2016'da Bornova Belediyesi tarafından serbest ulusal tek kademeli mimari proje yarışması olarak açılan Bornova Çocuk Dünyası Mimari Proje Yarışması Mayıs ayında sonuçlandı

"Bornova Çocuk Dünyası Mimari Proje Yarışması" ile başta Bornova ve İzmir olmak üzere bölgedeki tüm çocukların yaşamlarını zenginleştirici, çocuklar, okullar ve aileleri için merak, yaratıcılık ve öğrenmeyi destekleyen katılımlı programlar ve sergiler sağlayan ve kent için alternatif cazibe noktası olmaya aday bir merkez yaratılması hedeflendi. Jüri üyelerinin Hikmet Gökmen (Jüri Başkanı), Zehra Akdemir, Halil İbrahim Alpaslan, Semra Uygur ve Deniz Alkan'dan oluştuğu yarışmada, birinci, ikinci ve üçüncü ödüllerin dışında 5 adet mansiyon ödülü verildi.

Yarışmada ödül alan ekipler şu şekilde sıralandı:

1.Ödül
Orkun ÖZÜER (Dr. Y. Mimar) Ekip Başı
Kerem ÇINAR (Mimar)
G. Rabia EVKAYA (Mimar)

Danışmanlar
Güven ÖZER (Y. İnş. Müh.)
Ahmet AKÇAKAYA (Y. Mak. Müh.)
Ramazan ZEYTÜN (Elk. Müh.)
Evrim KARAMAN (Peyzaj Mim.)

2.Ödül
Ö. Emre ŞAVURAL (Mimar, Ekip Başı)
Seden Cinasal AVCI (Mimar)
Ramazan AVCI (Mimar)
Fatih YAVUZ (Y. Mimar)

Danışmanlar
Zafer KINACI (İnş. Müh.)
Kemal OVACIK (Elek. Müh.)
Bahri TÜRKMEN (Mak. Müh.)
Mehmet ÇIKRIK (Peyzaj Mim.)
Neslihan AVCI (Doç. Dr. Çocuk Gelişim Uzmanı)

Yardımcılar
İbrahim YAVUZ (Mimar)
Yücel Hüseyin SALA
Baran EKİNCİ (Mimar)
Özlem KURTÇU (Mimarlık Öğrencisi)
Zeynep DEMİRHAN (Mimarlık Öğrencisi)
Su SARIHAN (Mimarlık Öğrencisi)

3.Ödül
Derya Ekim ÖZTEPE (Y. Mimar) Ekip Başı
Ozan ÖZTEPE (Y. Mimar)

Yardımcılar
Zsofia TÖRÖK (Y. Mimar)
Umut SERT (Y. Mimar)

Danışmanlar
Can SIRLIBAŞ (Y. İnş. Müh.)
Mukadder GÜLTEKİN (Mak. Müh.)
Yılmaz OĞRALI (Elekt. Müh.)
Engin AKTAŞ (Peyzaj Mim.)

1.Mansiyon
Deniz DOKGÖZ (Dr. Mimar) Ekip BAŞI
Ferhat HACIALİBEYOĞLU (Dr. Mimar)

Danışman
Orhan ERSAN (Y. Mimar)

Yardımcılar
Bora ÖRGÜLÜ (Mimar)
Gülcan AFACAN (Mimar)
Ahsen DÜŞGÜN (Mimar)
Derya DOKGÖZ
Ela HACIALİBEYOĞLU

Teknik Danışmanlar
Cemal COŞAK (Y. İnş. Müh.)
Uğur YILMAZ (Y. Mak. Müh)
Ali KILIÇ (Y. Elekt Müh.)
Harun KIRLIOĞLU (Peyzaj Mimarı)

2.Mansiyon
C. Kumru ALPAYDIN (Mimar) Ekip Başı

Yardımcılar
Şeyda Nur TURUNÇ GÜNEYSOY (Mimar)
Görsel GÜNEYSOY (Grafik Tasarımcı)

Danışmanlar
Sinan ALTINKÖK (İnş. Müh.)
Güney YİĞİT (Mak. Müh.)
Ali Ender AYDIN (Elektronik Müh.)
Ruhiye ÇAYIR ÇETİNKAYA (Peyzaj Mim.)

3.Mansiyon
Barış DEMİR (Mimar) Ekip Başı
Sıddık GÜVENDİ (Mimar)
Burak PELENK (Mimar)

Yardımcılar
Soyer BAYRAKTAR (Mimar)
Dilara DEMİRALP (Mimar)
Damla İÇYER (Mimar)

Danışmanlar
Harun SÖNMEZ (İnş. Müh.)
Orhan Murat GÜRSON (Mak. Müh.)
Birkan YÜKSEK (Elekt. Müh.)
Özge DOMINGUEZ PEREZ (Peyzaj Mim.)

4.Mansiyon
Emrah AKPINAR (Mimar) Ekip Başı
Ahmet ÜSTEKİDAĞ (Mimar)
Serkan KOCABAY (Y. Mimar)

Danışmanlar
Özgür SÜNBÜL (İnş. Müh.)
Eren Gökhan GÖRÜR (Mak. Müh.)
Barış SÜNBÜL (Elekt. Müh.)
Turhan Doğan (Peyzaj Mim.)

5.Mansiyon
Okan TURAN (Mimar) Ekip Başı
Emre GÜNAY (Mimar)

Yardımcılar
Refia GÜNGÖR (Mimar)
Ferhat ODABAŞI (Elekt. Müh.)
Pelin POSTACI (Peyzaj Mimarı)
Bünyamin ÜSTÜN (Görselleştirme Uzmanı)
İbrahim ODABAŞI (Mimarlık Öğrencisi)
Gürkan MANAY (Mimarlık Öğrencisi)

Danışmanlar
Nagehan DURAN KARABIÇAK (İnş. Müh.)
Uygur ŞENTÜRK (Mak. Müh.)
Mustafa Levent İZGİ (Elekt. Müh.)
Sara DEMİR (Peyzaj Mim.)

BİRİNCİ ÖDÜL

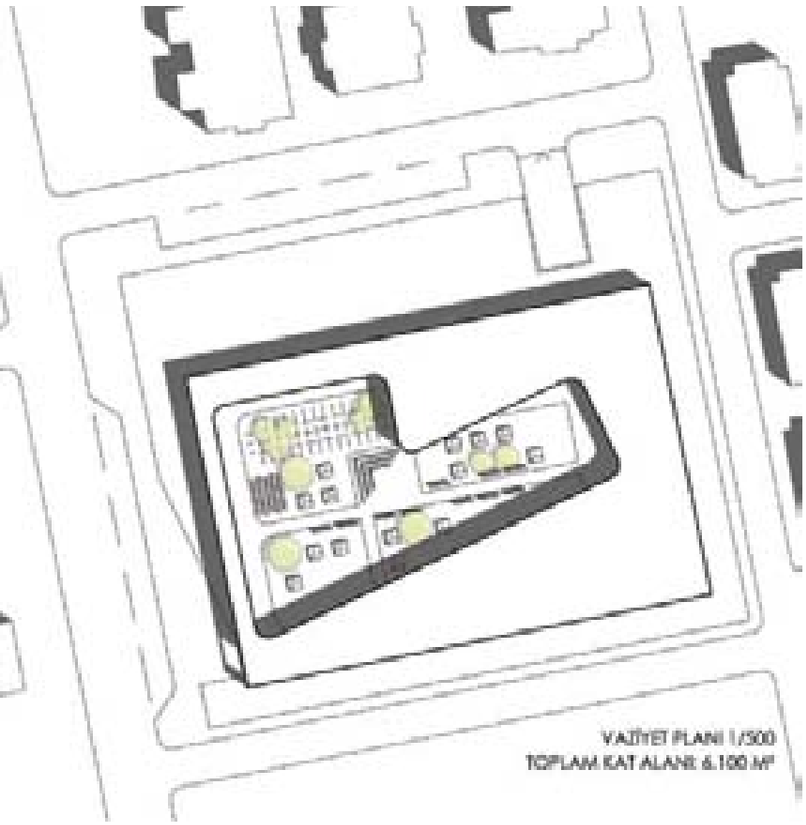

Proje Müellifi: M. Orkun Özüer (Ekip Başı), Kerem Çınar, Görkem Rabia Evkaya
Danışmanlar: Güven Özer, Ahmet Akçakaya, Ramazan Zeytün, Evrim Karaman

"1. Öğrenme aktif bir süreçtir.
2. İnsanlar görürken öğrenir.
3. Anlamlı öğrenme bilişsel bir süreci gerektirir.
4. Öğrenme dili kullanmayı gerektirir.
5. Öğrenme sosyal bir faaliyettir.
6. Öğrenme ortamla bağlantılıdır.
7. Öğrenmek için bilgiye ve zamana ihtiyaç vardır.
8. Güdülenme öğrenmenin temel öğesidir."

Çocuk müzeleri anlayışı, birlikte yapmaya, dokunmaya, etkinlikler üreterek öğrenmeye dayalıdır. Çocuk, merkezdedir. Çocuk müzelerinde çocukların sesi duyulur.

Çocuk Müzesi...

Bornova Çocuk Dünyası bu fikirle yola çıkılarak öncelikle çocukların fikirsel ve bedensel özgür oldukları nitelikli ve güçlü bir sosyal alan olarak tasarlanmıştır. Özellikle farklılıkların eğitime katılması anlayışının, çocukların öğrenme ve öğretimine olan katkısı tartışmasızdır. Bu bağlamda bu müzelerin ziyaretçileri ve yapısal olarak sergileme biçimleri klasik müze anlayışının ötesine gitmelidir. Çocuklar burada bilgiyi kendileri oluşturmaktadırlar. Bornova Çocuk Dünyası farklı yaş ve kültür birikimlerinden gelen çocuk ve ergenlerin öğrenme yaşantılarına katkıda bulunabilen, beş duyuya hitap eden, çocuklara hayal güçlerini kullanarak oyun, deney, aktivite olanakları sunan ve yaşadıkları toplumdaki mevcut kaynakları çok yönlü olarak kullanmalarını sağlayan alanlar olarak ortaya çıkmaktadır. Bu müzede çocuklar sadece ziyaretçi değil, aynı zamanda sergilerin oluşturucuları ve özellikle tema odaklı sergilerin sunum biçimlerinin geliştiricileridirler. Çocuğun bireysel hareket ederek kendine güven duymasını, sosyal iletişimini güçlendirmesini, çevresine karşı olan duyarlılığını arttırabilmesini teşvik etmektedir. Bütün bu nedenlerle tasarım her yaştan çocuk bireylerin içinde özgürce dolaşabildiği cümbüşlü bir etkinlik alanı üzerine kurgulanmıştır.

Yapı...

Bornova Çocuk Merkezi, kent ölçeğindeki simgesel yalın görünümüne zıt olarak davetkâr eşiğin gerisinde oluşturduğu cümbüşlü etkileşim alanı ile çocuklar için özgürce dolaşabilecekleri ve deneyimleyebilecekleri bir dünya vaat etmektedir. Etkileşim ve deneyim alanlarını sadece kapalı alanlar olmaktan çıkarıp açık hava etkinlik alanı ile bütünleştirmektedir.

Yapıya yaya yaklaşımı batı cephesinden bir yarık ile sağlanmaktadır. Oluşturulan tanımlı boşluk yapıyı saran sergi duvarları ve iklimsel verilere uygun olarak şekillenen saçak ile çevrelenmiştir. Açık hava etkileşim alanı, öğrenmeyi motive eden, özgüveni arttıran sergi, konser, sinema, tarım, oyun gibi etkinliklere uygun olarak tasarlanmıştır. Peyzaj tasarımında bölgede yetişebilen anlamsal özelliği olan Tamarix, Laurusnobilis, Cercissiliquastrum ağaçları seçilmiştir.

Atölyeler, kafeterya, satış birimleri ve çok amaçlı salon bahçe ile doğrudan ilişkili olarak zemin katta kurgulanmıştır. Bu mekanlar esnek kullanıma olanak sağlamaktadır. Açılabilen cam cepheler mekanlar ve bahçe arasındaki keskin sınırı ortadan kaldırmakta ve bütünleştirmektedir.

Sergi holü simgesel bir amfi ile bahçe kotuna bağlanmaktadır. Sergi holü farklı ve sürekli değişen ve gelişen sergileme biçimlerine uygun olarak esnek bırakılmıştır. Zemin altında çözümlenen sergi holü ışık bacaları ile doğal aydınlatmaya imkan sağlamaktadır.

Okuma salonu ve ofisler birinci katta çözümlenmiştir. Okuma salonu önündeki teras ile daha sakin bir konumda bulunurken bahçe ile görsel bir ilişki kurmaktadır. Bahçeden bağlanan merdiven ile okuma salonuna bağımsız bir ulaşım sağlanmaktadır. Bu bağlamda atölyeler, çok amaçlı salon, kafeterya gibi tüm mekanlar bağımsız bir girişe sahip olmaktadır.

Açık alanda düzenlenmesi beklenen simülasyon mekanları kütle kurgusu içinde değerlendirilmiştir.

Bornova Çocuk Dünyası, yüksekliği mütevazı kimliği ile ön plana çıkmakta olup, etkileşimin en üst düzeyde yaşandığı, çocukların fikren ve bedenen özgürce dolaşabildiği ve sahiplenebildiği sosyal bir alan olarak tasarlanmıştır. Çocuğun toplumdaki yerini yücelten anlayışın somut mekânsal kurgusu tasarımın omurgasını oluşturmaktadır.

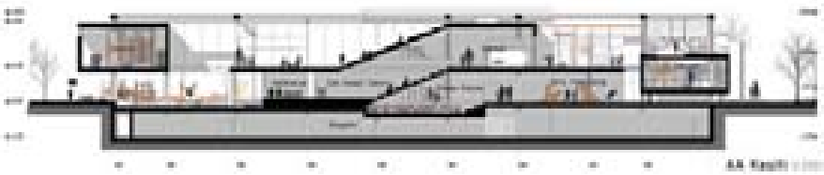

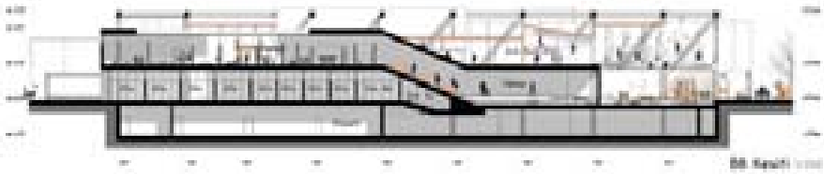

İKİNCİ ÖDÜL

Proje Müellifi: Ö. Emre Şavural (Ekip Başı), Seden Cinasal Avcı, Ramazan Avcı, Fatih Yavuz, İbrahim Yavuz, Yücel Hüseyin Sala, Baran Ekinci, Özlem Kurtçu, Zeynep Demirhan, Su Sarıhan

Danışmanlar: Zafer Kınacı, Kemal Ovacık, Bahri Türkmen, Mehmet Çıkrık, Neslihan Avcı

Çocuk Gelişimi ve Oyun

Çocukluk kendine özgü gereksinimleri ve özellikleri olan özel bir dönemdir. Çocukluğun yetişkinler tarafındaki algılanışında bu eksenden uzaklaşan birçok farklılık bulunmaktadır. Çocukluğun ayrı bir yaşam dönemi olduğu gerçeğinin kabulü ve bu özel bağlamda ele alınması çocuklara sağlanan hizmetlerin hak temelli ve kaliteli olmasında en önemli koşuldur.

Çocukların yaşama, gelişme, korunma ve katılım başlıkları altında toplanabilecek temel haklarının sağlıktan eğitime, sosyal refahtan mimariye tüm hizmet alanlarında hayata geçirilmesi çocuklar için hak temelli yaşantılar sağlanabilmesini olanaklı kılacaktır. Bu haklarından en önemlilerinden birisi olan oyun ve boş zamanlarını değerlendirme, kültürel ve sanatsal faaliyetlere katılım hakkı aynı zamanda uluslararası alan yazında çocukluk dönemi için temel gereksinim olarak ele alınmaktadır. Yetişkinlerden farklı olarak çocuklar dünya hakkındaki deneyimlerini keşifsel ve deneyimsel öğrenme süreçleri olarak ele alınabilecek "oyun" yoluyla geliştirmektedir.

Play is the highest form of research/Oyun araştırmanın en üst biçimdir.

Albert Einstein

Çocukken oyun oynamak hiç bitmesin isterdik. Oyuna başlamak ne kadar keyifliyse bitişi de bir o kadar mutsuz etmiştir bizleri. Defalarca sıkılmadan oynadığımız oyunlar olduğu gibi bazen de sıkılıp oyunu ve mekânı değiştirmek isteyebilirdik. Dünyayı keşfettiğimiz en keyifli hayal dünyası olan "Oyun"u her çocuk için daha uzun ve bitmeyen bir deneyim gibi ele almak projenin ana fikrini oluşturur.

Parkur / Keşif, eğlence ve öğrenme araçlarını bünyesinde barındıran sürekli bir mekân olarak kurgulanmıştır. Başlangıç ve bitişinin birbirine karıştığı, tüm deneyim ve oyun alanlarının döngüsel bir kurgu içinde çocuklarla buluştuğu bir mekân olarak ele alınmıştır.

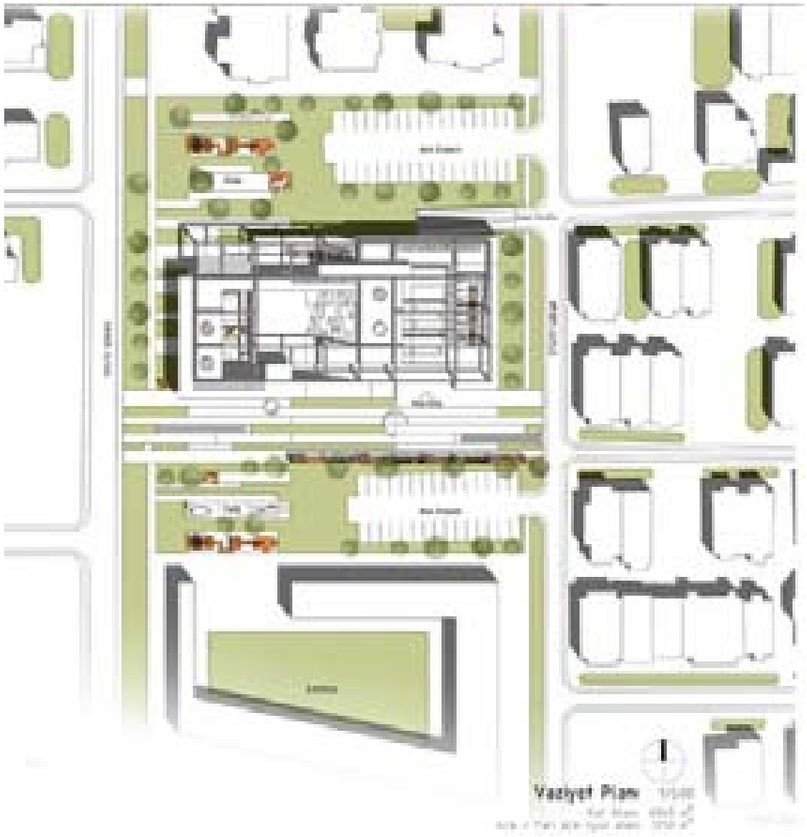

Parkur başı ve sonu olan bir keşif dünyası aynı zamanda her köşe dönüşünde sürprizler sunan bir serüvendir. Parkur 3. Boyutta zemin (0.00) ve 1. Kat (+4.00) seviyeleri arasında hareket ederek bir süreklilik içinde Bilişsel Deneyim, Psikomotor Gelişim ve Sosyal Gelişim Alanları üzerindeki aktiviteleri ve bunların alt mekânlarını örgütler.

Parkur'un 3. Boyuttaki hareketleri çocuklara mekânsal deneyimler sunmayı amaçlarken aynı zamanda dış mekânda da tanımlı alanlar oluşturur. Aynı zamanda yükseldiği noktaların altında açık ve kapalı mekânların tariflenmesini sağlar. Örneğin giriş alanına açılan yönetim birimleri parkurun +4.00 kotuna yükselmesi sonucu altında oluşan hacimlere yerleşir. 3. Boyutta düzenli aralıklarla tekrar eden taşıyıcı sistem yapının ana strüktürünü oluştururken dış mekânlarda hacimleri tarifleyen, sınırları tarif eden bir strüktür işlevine bürünür.

Parkur güzergâhı boyunca diğer mekânlar ile de kesişir, alternatif güzergâhları ile çocukların sıkıldıklarında oyun ve aktivitelerine ara vermesine olanak verir. Çocukların dış mekâna da çıkabildikleri, aileleri ile karşılaşabildikleri bir mekân olarak tasarlandı. Kafeterya ve Çok amaçlı salon sahne kotunda birleşebilmekte bu sayede mekânların ayrı ve bir arada kullanılması alternatifini de sunabilmektedir. Yine bu noktada çocuklara dış mekân kullanımı önerilirken aynı zamanda Parkur'dan çıkış yaparak giriş alanına erişim de sağlanabilmektedir.

ÜÇÜNCÜ ÖDÜL

Proje Müellifi: Derya Ekim Öztepe, Ozan Öztepe
Tasarım Ekibi: Zsofia Török, Umut Sert

Düz ve Eğri Çizginin Fenomenolojik Yorumu

Yarışma şartnamesinde tanımlanan "çocuğun dünyayı mekan üzerinden öğrenmesini mümkün kılan keşif ortamının tasarımı" açıklaması önerilen tasarımın temel sorunsalı olarak değerlendirilmiştir. Bu doğrultuda yapının gerek iç mekan gerekse dış mekan algılanmasında "keşfetme" duyusunun öne çıkartılması amaçlanmıştır.

İki nokta arasındaki en kısa mesafe düz çizgiyi tanımlamaktadır. Herhangi bir daha uzun mesafe eğri çizgiye doğru evrilmektedir. İki paralel düz çizginin arasında önerilen mekan kurgusunda ziyaretçi – özne mekana ilk girdiği andan hacmin bütününü algılayabilmektedir. İki eğri çizgiden oluşturulan mekan kurgusunda ise ziyaretçi – özne mekanın bütününü göremediği için mekanı tam hali ile zihninde bütünleyememektedir. Bu durum ziyaretçi – öznede merak / keşftme / öğrenme duygusu uyandırmaktadır.

Tasarımda Eğri Çizginin Bir İmkan Olarak Değerlendirilmesi

Eğri çizgiden oluşturulan ve sonu ancak devinim halinde algılanabilen hacimler Bornova Çocuk Dünyası tasarımının başat konusu olan "keşfetme" eyleminin çözüm önerisi olarak görülmektedir. Eğri çizgilerden oluşturulan duvar ve hacimler ancak mekanın sonuna kadar yüründüğü takdirde zihinde bütünleşebilmektedir. Eğri çizgilerden oluşturulan mekanların ziyaretçi – öznede keşfetme / öğrenme arzusunu tetikleyici etkisi olacağı öngörülmüştür.

Mimari Senaryo

Mimari senaryo oluşturulurken serbest planimetri gözetilmiştir. Önerilen sergi alanların belirli periyotlarda güncellenebileceği göz önünde bulundurulmuştur. Mimari senaryonun temeli 4-12 yaş arası ziyaretçilerin bilişsel, fiziksel, sosyal ve duygusal becerilerini geliştirmek amacına dayandırılmış ve 7 ana başlık belirlenmiştir; Fen Deneyleri, Kentte / Kırda Yaşam / Yeryüzü / Evren / Canlılar / İnsan Vücudu/ 5 Duyu.

Kapalı Mekan – Açık Mekan Kurgusu ve Avlu Kullanımı

Yapı tasarımında İzmir ilinin iklimsel verileri gözetilmiş ve kapalı mekan / açık mekan kurgusu yarı açık mekan olarak tanımlanabilecek saçak ve avlu kullanımı ile ara geçiş alanları ile desteklenmiştir. Yapının zemin kat alanı tamamen saçak ile çevrilmiştir. Saçak mesafesi yapıya girişte en uzun mesafesine ulaşmaktadır. Aşırı sıcak veyahut yağışlı ılık havalarda saçak ile örtülü alanlar doğal bir araya gelme alanları olarak işlev görecektir.

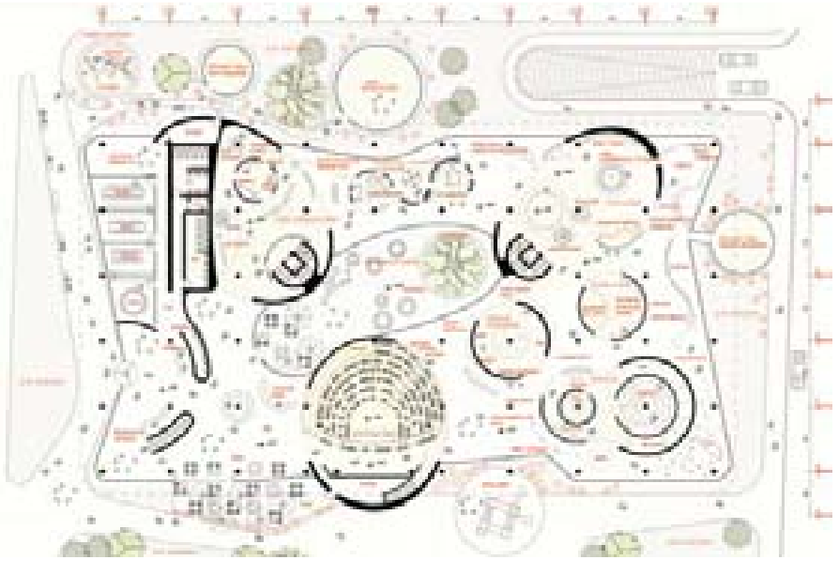

ZEMİN KAT PLANI

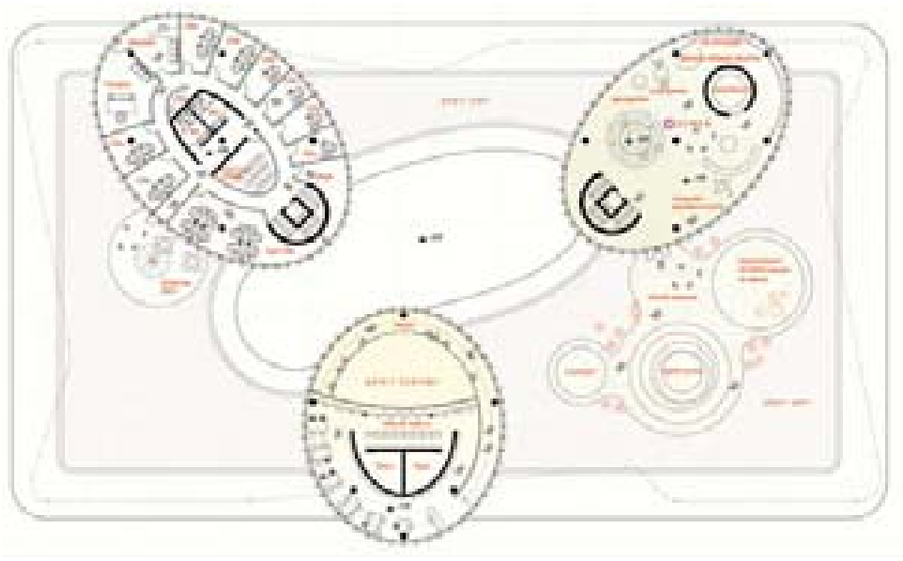

1. KAT PLANI

Yapının orta kısmında konumlandırılan avlu mekanının birden çok kullanıma hizmet edeceği öngörülmüştür. Bu mekanda ebeveynler çocuklarını bekleyeceklerdir. Bu amaçla kafe alanının bir bölümü avluda kurgulanmıştır. Avlu alanı aynı zamanda kontrollü bir çocuk oyun alanı olarak değerlendirilecektir. Avlunun doğu tarafında kum havuzu konumlandırılmıştır.

Çocuk Ergonomisinin Yapı Özelinde Değerlendirilmesi

Yapının ana kullanıcısı olan 4-12 yaş çocuk grubu göz önünde bulundurulmuştur. Sergi alanlarında görsel ve yazı içeren bilgi panoları yükseklikleri, oturma alanları, oyun alanları ergonomileri çocukların fiziksel özellikleri gözetilerek ele alınmıştır. WC mekanlarını ebeveyn ve çocukların ortak kullanacakları öngörülmüştür. WC'lerde çocuk ergonomisi gözetilerek standart vitrifiye ölçülerinin yanı sıra çocuklara uygun ölçüler de önerilmiştir.

İnsan Ölçeğinin Gözetilmesi

Bornova Çocuk Dünyası esas kullanıcı profili düşünüldüğünde 4-12 yaş arası çocukların yapısı olacaktır. Bu bilgi doğrultusunda yapının mümkün olduğunca rahat kullanımlı, zemin kat kullanımının ağırlıklı olduğu bir mekan olarak tasarlanması amaçlanmıştır. Sergi alanının büyük bölümü zemin katta konumlandırılmıştır. +4.50 kotunda konumlandırılan saçak yapının algılanan kontürünü oluşturmaktadır ve yapının tüm cephelerden tek katlı olma halini pekiştirmektedir.

VAZİYET PLANI

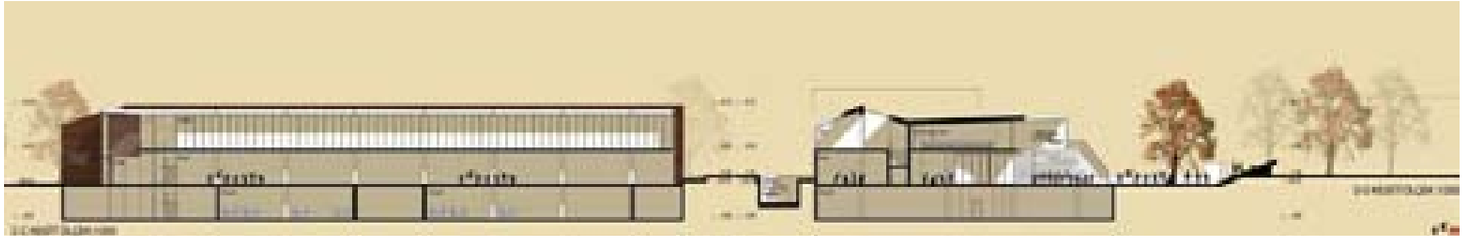

1. MANSİYON

Proje Müellifi: Deniz Dokgöz (Ekip Başı), Ferhat Hacıalibeyoğlu
Danışman: Orhan Ersan
Yardımcılar: Bora Örgülü, Gülcan Afacan, Ahsen Düşgün, Derya Dokgöz, Ela Hacıalibeyoğlu
Teknik Danışmanlar: Cemal Coşak, Uğur Yılmaz, Ali Kılıç, Harun Kırlıoğlu

Proje arazisinin bulunduğu doku müstakil konut dokusu olarak kurgulansa da ilerleyen zamanlarda az katlı ve bahçeli oluşundan dolayı bir dönüşüm göstermiş ve kreş, özel eğitim kurumu, çocuk eğitim kurumu gibi çocuklara yönelik mekanlara dönüşmüştür. Tasarım alanı etrafında kırktan fazla çocuk eğitim alanı olarak yeniden işlevlendirilen kurum bulunmakta; buna karşılık alan içerisinde çocukların vakit geçirebileceği park ve oyun alanları yetersiz kalmaktadır. Bu noktada alanın yakın çevresinde varlığı gözlenen çocukları kapalı mekanlara hapseden oyun alanları çocuklar tarafından tercih edilen yerler olarak yoğun bir biçimde kullanılmaktadır. Bu noktada, çocuklar için açık alanların yetersizliği, mevcut yapı stoğundan elde edilen dönüşümler ile mekansal kalitenin artamaması Bornova Çocuk Dünyası tasarımının kurgulanmasında etken olmuştur. Tasarımın ana fikri, çocuklara günün her saati serbestçe aktivite yapabilecekleri açık, yarı açık ve kapalı mekanları ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır. Bunu da çocuklara serbestçe hareket edebilecekleri bir OYUN ÇAYIRI kurgusu ile önermektedir. OYUN ÇAYIRI mevcut park ile başlayan yeşil sürekliliği yapı kabuğunun çatısını da yeşil bir yüzey olarak ele alan; ve orta noktada, görsel olarak izlenebilen bir oyun alanı önermektedir. Yapı kabuğu içerisinde çocukların kullanacağı okuma salonu, etkinlik amfisi, atölyeler gibi her türlü eylem, bu yeşil kabuğa çıkabilmekte, çok amaçlı salonun amfisi ile birleşerek kamusal alternatifler sunmaktadır. Çok amaçlı salon kurgusu Bornova Çocuk Dünyası kapalı durumda iken bile dışarıya hizmet verecek biçimde ele alınarak, alanın günün farklı saatlerinde etkin olarak kullanılmasına olanak sağlaması hedeflenmiştir.

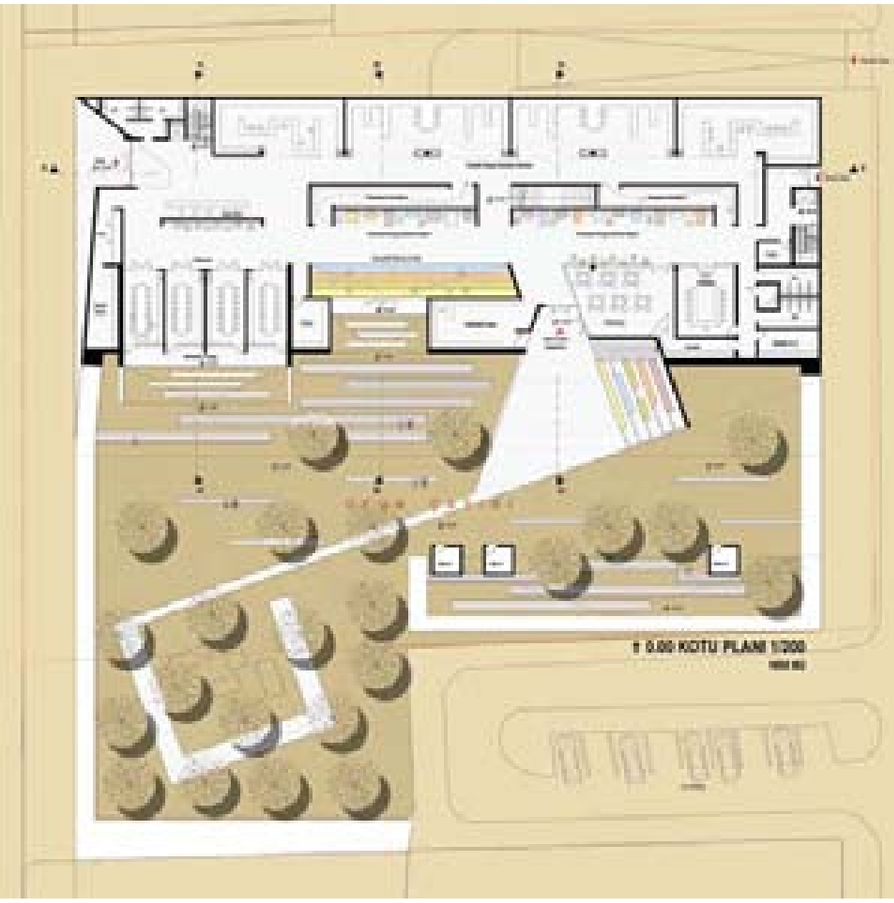

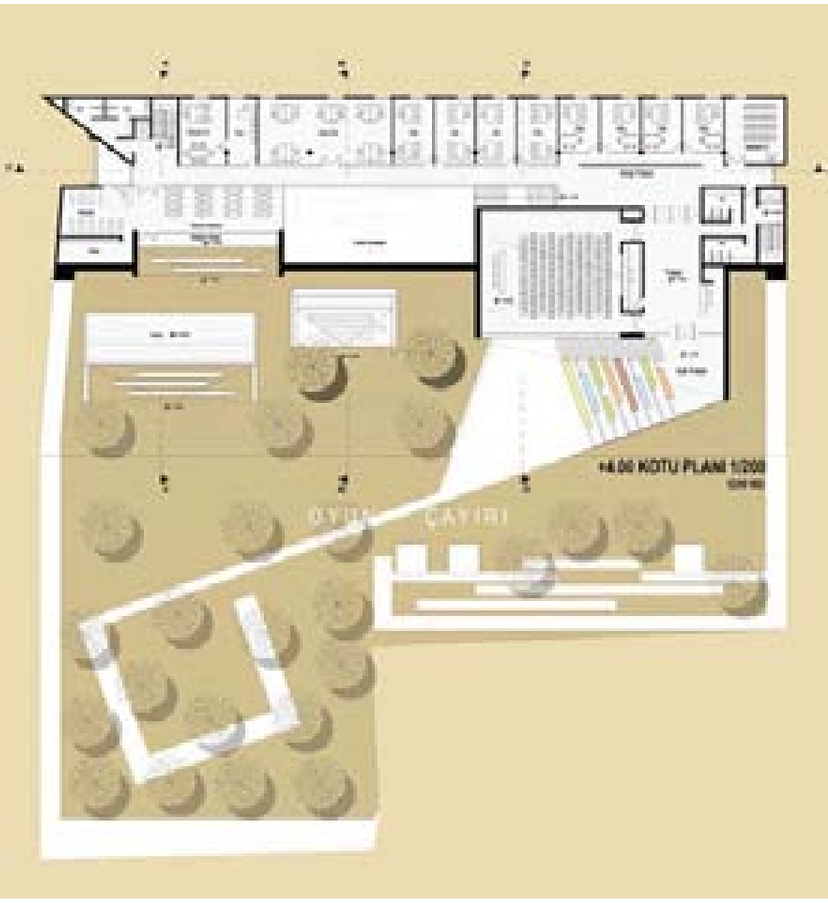

Yapı kabuğunun bitişi ise kabuktan kopuk ve içerisinde üstte yönetsel aktivitelerin altta ise geçici ve sürekli sergilerin bulunduğu yalın kütle ile sonlanmaktadır. Kütlenin masif etkisi hem kuzeye yönelik bir tavır hem de yapı kabuğunun yeşil kurgusuna bir fon olabilme amacını taşımaktadır. Yapının ana ve servis giriş noktaları ise bu yalın kütle ve ona yönelen yapı kabuğu arasındaki boşluktan alınmıştır.

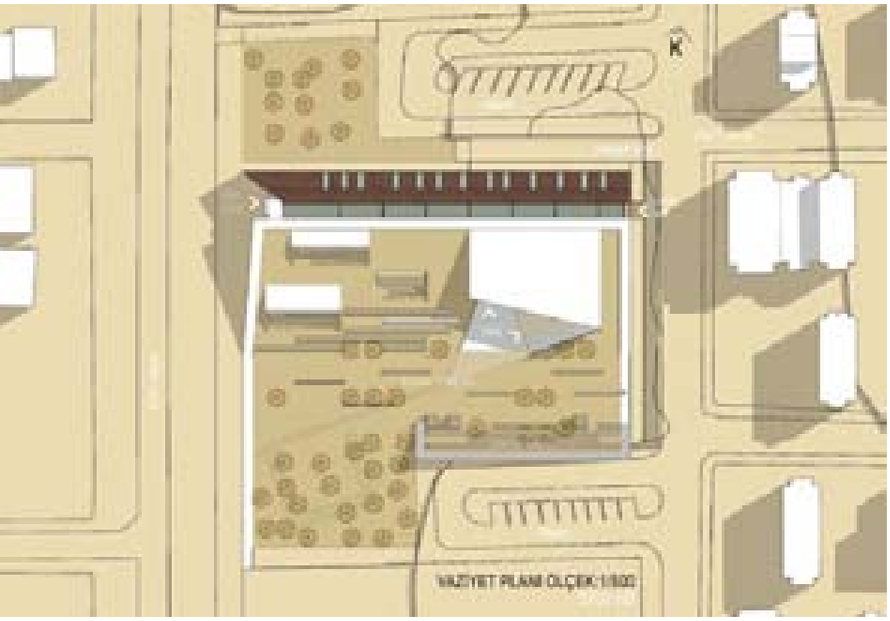

2. MANSİYON

Proje Müellifi: Kumru Alpaydın
Tasarım Ekibi: Şeyda Nur Turunç Güneysoy, Görsel Güneysoy
Danışmanlar: Sinan Altınkök, Güney Yiğit, Ali Ender Aydın, Ruhiye Çayır Çetinkaya

Konsept
Tasarım; merak ve öğrenme arasındaki bağı, Froebel'in küpleri ile yapı dili arasında biçimsel anolojik olarak kurar.
Bu tanıdık, basit, yaratıcılığa ve nedenselliğe motive eden formlar, mekana dönüşür.
Tasarım fonksiyonları, birbirine eklemlenen, grift, akışkan, sürekli hale getirir. Bu akışkanlık, mekanları oluşturur.
Sergiler, çok amaçlı salona, çökertilmiş avluya ve atölyelere tamamen bağlıdır. Mekanlar arasındaki sınırlar, belirsiz, geçirgen ve esnektir.

Yarışma Alanının Yakın Çevresiyle İlişkisi
Tasarım alanı, Bornova kent merkezinin etki alanında, düşük yoğunluklu bir konut bölgesindedir.
Yakın çevresinde, Forum Bornova Alışveriş Merkezi, Ege Üniversitesi Kampüsü, Bornova Anadolu Lisesi ve Yeşilova Höyüğü Ziyaretçi Merkezi bulunur. İpekkuyu ve Yassıtepe höyüklerinin de gelecek planlamasında, bu önemli arkeolojik merkezlerin yakın komşuluğunda yer alacaktır.
Bütün bu önemli referanslara karşın, tasarım alanı, en yakın fiziksel ilişkisini düşük yoğunluktaki konut bölgesi ile kurmaktadır. Bu durum, çevreden güçlü bir referans ile yönlenme izi bulamayan yapının, kendi içine ve komşu parselde yer alan ilkokul alanına dönmesine sebep olur.
Tasarım alanının iki yanında, parçacıl, şerit yeşil alanlar bulunur. Tasarım, kendi alanını bu yeşil alanlar ile bütünleştirerek, yeşil düzlemi çoğaltır. Oluşan bu yeşil düzlem çökertilir ve yapıyı besleyen ana arkitektoniğe dönüştürülür. Yapı artık yakın çevresine, kabuğu ile anolojk imgesini sunarken, çevreden gelen yaya hareketlerini, yeşil bantlarda toplayıp, çökertilmiş avlu ile içeri alır.

Arazi Yerleşim ve Yapı Bileşenleri
İlk tasarım kararı, yakın çevrede ilkokul ve alanın etrafında bulunan parklarla beraber oluşturulacak ilişkiyi güçlendirmek olarak şekillenmiştir. Yapının mevcut yeşil alanlarla bütünleşerek ilkokul ile ilişkilenmesi ve kendi içerisinde yeterliliğini sağlayabilmesi öngörülmüştür. Öncelikle çocuğu doğaya, doğayı da çocuğa ait kılarak çevredeki kamusal yeşil alanlarla, yapının etki alanını genişletilip, ilkokul ile ilişkisi güçlendirilmiştir. Sonrasında çocukların daha güvenli ve İzmir ikliminin sıcağından daha korunaklı şekilde aktivite gösterebilmeleri için oyun bahçesi zemin kotundan aşağıya çökertilir. Böylece yapıyı dışardan yakalayıp, ilkokula kadar takip eden bir yeşil bir koridor oluşturulmuştur.

Bu koridor yapı bileşenlerinin oluşturulmasında büyük önem taşır. Bu koridor boyunca çocuklar için aktif kullanım alanları; açık yarı açık ve kapalı mekanlar olarak tanımlanmıştır. Mekanlar açık plan sistemleriyle oluşturulmuş, sınırlanmamış ve tam olarak belirlenmemiştir. Bu yönde bir tasarım kararı ile her mekanın, her çocuk için farklı biçimlerde algılanabilmesi, çocukların aktivite alanlarını ve hayal dünyalarını sınırlamamak amaçlanmıştır. Çökertilmiş avlu çocuklar için geniş ve eğlenceli aktiviteleri sağlarken bir yandan da oyun alanını iklimsel olarak dengelemiş ayrıca çocuklar için daha güvenli bir oyun alanı oluşturmuştur.

Çökertilmiş avlunun etrafında yapılaşmış; çok amaçlı salon, kalıcı sergi bilgi ve deneyim alanları, okuma salonu ve atölyeler, çocukların doğadan ve oyundan uzaklaşmadan etkinlik gösterebilmelerini sağlar. Çökertilmiş avlu, su toprak ve yeşil ile oluşturulmuş merkezi bir oyun alanıdır. Kalıcı sergi bilgi ve deneyim alanı ve geçici sergi bilgi ve deneyim alanı bir rampa üzerinden bağlanıp, tüm bağlantı boyunca küpler içerisindeki birimlerde sergiler devam eder. Böylece çocukların alanlar içerisindeki motivasyonu ve ilişkisi güçlü şekilde aktarılır.

Birinci katta geçici sergi, bilgi ve deneyim alanları ile yönetim katı bulunur. Yönetici odası, sekreterler, ofisler, seminer odası ve servis nişi bu kattan çocukların kolayca gözlemlenebileceği şekilde konumlanır. Avluya üst kottan tamamen hakimdir. Yaş günü kutlama odasının yol kotundan park ile direk bağlantılı olması sayesinde, dışarıdan talep eden ya da Bornova çocuk Motivatörü bünyesinde olan çocuklar için hizmet vermesi amaçlanmıştır. Geçici sergi, bilgi ve deneyim alanı yine açık plan çözümlemesiyle önce çok amaçlı salonun fuayesine, oradan da avluya açılır. Böylece çocuklar bu katta da sınırlanmış mekanlardan kurtulmuş olurlar.

Mekanlar sürekli ve birbiri içinde akışkandır. Ayrıca yapının etrafında olan ve yapıyla bütünleşip genişleyen parklarla olan direk bağlantısı sayesinde çocuklar daha geniş bir yeşil alanda planlanan aktiviteleri sürdürürler.

Çatı katına bakıldığında yeşil bahçeler ve oyun plartformları çocukların fiziksel / motor, sosyal ve duygusal becerilerini destekleyen bir oyun ve etkinlik alanı tanımlar. Çocuklar yeşil çatılarda bitki, çiçek ya da kısa köklü fidanlar ekerek küçük kapsamlı tarım yaparken, üretmeyi, sorumluluk sahibi olmayı, yardımlaşmayı, araştırmayı ve keşfetmeyi öğenirler.

Yapıya bütünsel olarak baktığımızda her katında doğa ile iç içe geçen ve çocukları sınırlamadan, gelişimlerini destekleyen bir işleyiş mevcuttur. Günümüzde her yaştan birey ama özellikle çocuklar doğadan ve insanların biyolojik veya anatomik olarak gereksinim duyduğu aktivitelerden uzak kalarak yaşıyor. Bu proje de amaç çocukların gelişiminde eksik görülen ve ya ihtiyaç duyulan çeşitli bağları kurarak ve destekleyerek, sağlıklı ve başarılı çocuklar yetiştirmektir. Bu sebepten yapı da çocukların aktivite göstereceği hiçbir alan kısıtlanmamıştır. Belli hatlarla tanımlanıp çocukların keşfetme, öğrenme, geliştirme ve değiştirme becerileri sınırlandırılmamıştır. Doğadan uzaklaşılmamış, doğayla uyumlu ve doğada üretken birey bilinci desteklenmiştir. Oyun plartformları çocukların ufak riskler alarak, doğada ki elementleri tanıyarak, onlara karşı ya da onların yanında yer alacakları deneyimler edinmelerini destekler.

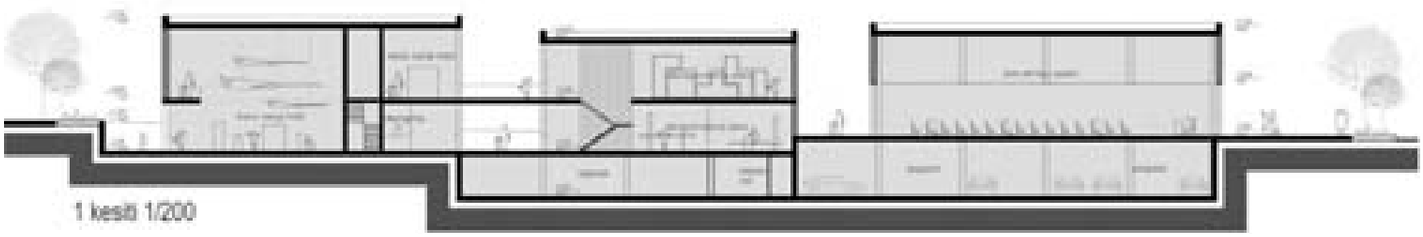

3. MANSİYON

Proje Müellifi: Barış Demir, Sıddık Güvendi, Burak Pelenk
Danışmanlar: Harun SÖNMEZ, Orhan Murat Gürson, Birkan Yüksek, Özge Dominguez Perez
Yardımcılar: Soyer Bayraktar, Dilara Demiralp, Damla İçyer

Çocuklar öğrenmek için dışsal bir motivasyona ihtiyaç duymazlar; öğrenmenin kendisi çocuklar için yeterince heyecan vericidir, çocuklara istedikleri sürede, ilgi duydukları materyali öğrenme, eğitim mekanının sınırları içinde dilediklerince hareket etme özgürlüğü verilmelidir.

Bornova Çocuk Dünyası için zihnimizde canlanan sabit mekan biçimini bir kenara bırakmalıyız. Bu mekanın temel öznesi çocuktur. Özellikle 4-12 yaş arası çocuk ise; sürekli değişen gelişim grafiğiyle birlikte sabit doğruları olmayan, birçok değişkene göre farklı davranış sergileyen bir öznedir. Tabi ki 4-12 yaş grubuna hitap eden bu yapının tasarımı; en çok irdelenmesi gereken en zor mimari fonksiyonlardan biridir. Diğer fonksiyonların belirli bir düzen ve kurallar silsilesi içinde işleyiş şemaları var iken; çocuk mekanları farklılaşan bir içselliğe sahiptir.

Sınırsız öğrenme arzusu ve merak duygusuna sahip beyinler, bitmek tükenmek bilmeyen enerji ve hareket kabiliyeti azda olsa çocuğu tariflemektedir. Çocuklar için tasarlanan mekanlarda zamanın durdurulduğu noktada sabitlenmiş oyuncaklardan öte, sürekli değişim ve gelişime ayak uydurabilen mekansal kurgu ile gerçekleşmelidir. Çocuklar yapmak istedikleri şeyi keşfetmeli ve kendi iradelerinin farkına varmalıdır.

Yapının çocuklar tarafından yorumlanma, üretilme, tüketilme, dönüştürülme ve yeniden üretilme deney ve şansının olanaklarına sahip olması gerekmektedir. Bunu sağlayacak önemli faktörlerden ilki duru bir mimari dil, sade bir mimari altlıktır. Mekan zenginliği; ışık oyunları, değişik bakış açılardan farklı algı veren yüzeyler, irili ufaklı alanların eklenmesinden doğar.

Bu bağlamda ele alınan Bornova Çocuk Dünyası'nda, ihtiyaç programında da işaret edildiği üzere genel kullanıma açık olan çok amaçlı salon, kafeterya ve giriş binası ile diğer programlar kamusal ve özel kullanımlar olmak üzere iki grupta yorumlanmıştır. Çok amaçlı salon, kafeterya, giriş yapısı ve idari bölüm dışarıdan herhangi bir sınır olmadan düzayak ulaşılabilen mekanlarken doğrudan çocukların kullanımına açılan mekanlar çökeltilmiş avlu yardımıyla dış mekanlarla kontrollü ilişki kuran ve daha çok içe dönük bir çözümle ele alınmıştır. Bu çözüm çocuğun atölye, bilgi ve deneyim alanları gibi mekanlarda ebeveyn veya eğitmen gözetiminde olmaksızın güvenli bir şekilde hareket edebilmesi mekanı – mekanları kendi iradesiyle deneyimleyebilmesine olanak verir.

Kamusal kullanıma açık bölümde konumlanan giriş yapısından kontrollü bir geçişle ulaşılan avlunun etrafında organize edilen atölyeler ve deneyim alanları parçalı bir kurguda ele alınmıştır. Kütleler arasında kalan boşluklarda konumlanan açık ve yarı açık mekanlar, sokaklar, sergi ve deneyim nişleri farklı yer ve büyüklüklerde farklı deneyimler sunmaktadır.

İhtiyaç programının en önemli parçası olan sergi ve deneyim alanları, farklı konum ve hacimlerde kurgulanarak serginin kurgusuna göre mekanın dönüşebilmesine olanak vermektedir.

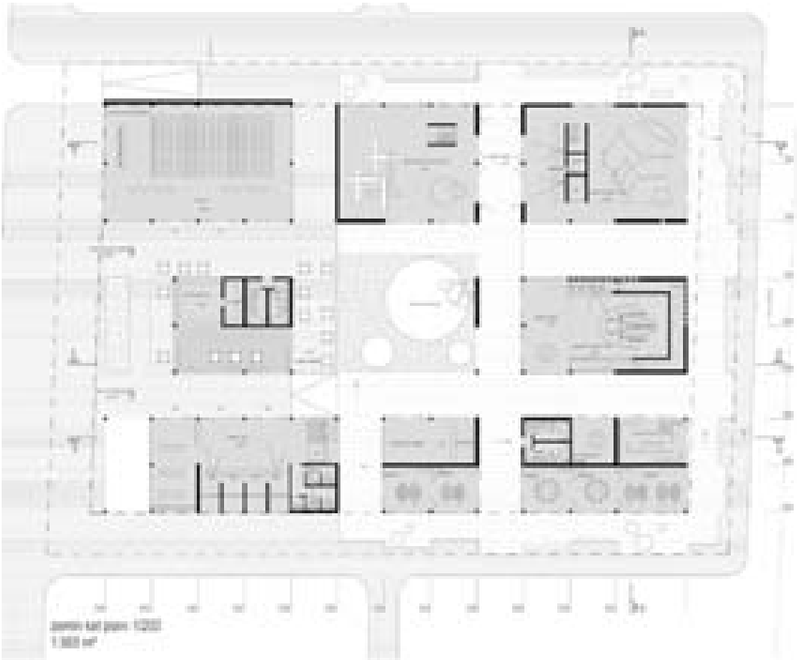

Peyzaj Mimarlığı Raporu

Mimari projede Bornova Çocuk Dünyası bir avlu etrafında organize edilmiştir. Bu karardan hareketle avlu, sokaklar ve deneyim nişleri projenin önemli açık ve yarı açık alanlarıdır. Çocuğun fiziksel ve zihinsel gelişimi açısından önemli olan oyun ve oynayarak deneyimleme kavramı peyzaj kararlarının merkezinde yer alır. Avlu ve sokaklarda yeşil, sert zemin dengesinin doğru kurulması, sergi ve deneyim alanlarının sokaklara da taşarak devam etmesi, kalıcı ve geçici sergilere göre organize edilen mekan kararlarının peyzajda da sürdürülmesi hedeflenmiştir.

Mimari proje kararlarında korunaklı bir iç bahçe ve dolaşım alanları elde edebilmek adına yapı çevresinin duvarlarla çevrilmesine alternatif bir öneri getirilerek çökeltilmiş bir zemin önerilmiştir. Zeminin bir metre çökeltilmesi ve arazideki bir metrelik kot farkı ile birlikte 1m ile 2m aralığında değişen çevre duvarlar sergi ve deneyim nişleri olarak kullanılmakta ve her noktada farklı bir mekanlar deneyim sunmaktadır. Sergi ve deneyim alanlarının farklı ihtiyaçlara göre dönüşme potansiyeli peyzajda da sürdürülmüş ve sabit donatılardan kaçınılmıştır.

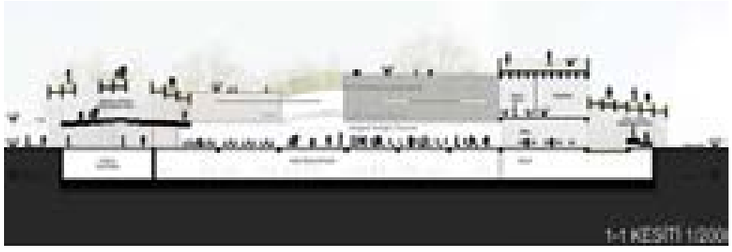

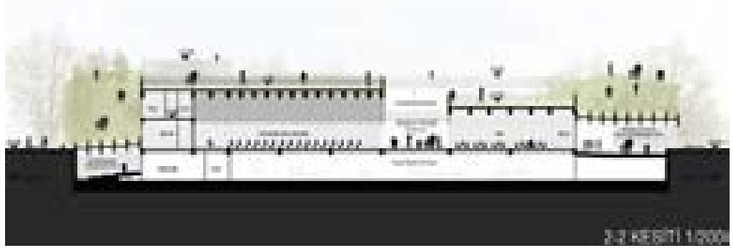

4. MANSİYON

Proje Müellifi: Emrah Akpınar(Ekip Başı), Ahmet Üstekidağ, Serkan Kocabay

İzmir...

İzmir, Türkiye kentleri içerinde farklı bir yerde değerlendirilmesi gereken, kent mekanları açısından hafıza ve kullanım alternatifleri yoğun bir kent. Körfezi, meydanları, kuytuları, çıkmazları, tarihi dokusunun halen hissedilebilir olması ile farklı potansiyel ve özellikleri bulunmakta. Ticari yaşantısı, iklimi, turizmi ve sosyal yaşantısı ile bir kent için gayet nitelikli girdilere sahip. Özellikle sürekli ve yoğun göç almasına rağmen İzmir diğer kentlere nazaran "Memleket" olarak benimsenebilmektedir. Gel gelelim bu fırsatların, varyasyonların kent, mimarlık ve çocuk açısından beklenen yeterlilikte değerlendirildiğini söylemek zor... İzmir dediğimizde zihnimizde canlanan özelliklerin kent geneline sirayet edemediğini görmekteyiz. Özellikle çocuk mekanları, yeterlilikleri ile doğal ve yeşil doku bağlamında. Yarışmaya konu arazi tam da böyle bir noktada yer almakta.

Bağlam:

İzmir genelinde ister yukarıdan bakılım, isterseniz insan gözünden kenti incelediğimizde nitelikli ve yeterli yeşil alan olmadığını görebiliriz. Kent genelinde mekanların kamu kullanımına ve çocuk kullanımına uygun olmadığı ve gerekli diğer donatılar ile ilişkilenmediğini gözlemliyoruz. İşte tam da bu noktada kamu ve çocuk kullanımına yönelik yeşil bir örüntü oluşturmayı hedefledik. Kentlinin kontrolsüz ezip, kullanabildiği, gece gündüz tüketebildiği yeşil bir topoğrafya... Peki bu topoğrafya nasıl var olacak? Program genelinde yorumlanması ve senaryosu oluşturulması beklenen Sergi ve deneyimleme alanında oluşturduğumuz senaryo ve kullanım şekli ile bu kullanımın şekillendirmesi sayesinde bu topoğrafya vücut bulmakta. Şöyle ki; Sergi ve deneyimleme alanında evreni ve doğal etmenleri belirli bir rota ve konsept çerçevesinde yorumladık. Keskin sınırlar ile birbirinden ayrılmamış fakat sürekli ve sürprizli mekanlar ile sergi konsepti içinde sirküle olur ve doğal etmenleri deneyimleyip, inceleyebiliriz. Bu ana mekanın karakteri topoğrafyamızı oluşturur. Bu topoğrafya herkesin her noktadan ulaşabildiği üzerinde birçok aktiviteye imkan veren yeşil

bir örüntüdür. Kent genelinde adeta bir vaha niteliğindedir. Vahanın içerisinde ise bir yaşantı bulunmakta ve yaklaşımlarda kütlesel olarak algılanabilmektedir. Vaha içerisindeki mekanlar sergi birimleri ile kesişerek sergi boğumlanmasını ve iç mekan yaşantısını izletebilmektedir.

Kamu kapsamında çocuk dediğimiz anda aslında tek bir canlıyı değil çocuk gruplarını tarifleyebiliriz. Çocuklar birlikte, yaratıcı ve dönüşen alanlarda varoluşları ile hayatı değiştirmekteler... Vaha içerisinde ki birimlerin bir araya geliş şekilleri ile bu yaşantıyı sağlamaya çalışmaktadır. Çok amaçlı bir forum alanı ve geçici sergi alanı ile bu mekanı oluşturmaya çalıştık. Tüm birimler bu alandan bağımsız çalışmakta ve bu alana girilip çıkılabilmekte, bu alanla bütünleşebilmektedir.

Öneri projemizde çocuk zihnindeki kent, yapı, mekan, kullanım şekilleri, deneyimlemeler ve malzeme kavramlarını sorgulamaya çalıştık.

Program Yorumu:

Çocuk dünyası programı birkaç ana başlıktan oluşmaktadır. Bu birimleri mekan kullanımları, gereklilikleri ve işleyiş sistemlerinden dolayı 2 kısma ayırdık.

İlki ortak kullanım ve hizmet alanları. Bunlar çok amaçlı salon, yönetim, atölyeler, okuma salonu. Bu birimler zemin katta her biri bağımsız şekilde tasarlanmıştır. Bu birimleri forum ile birbirine bağlamaya çalıştık. İhtiyaç programında bulunmayan öngörülemeyen mekânsal kullanımlara imkan verecek şekilde çok amaçlı bir alan olarak öngördük. Hafif, sabit gölgelik elemanlar ve etrafındaki yeşil doku ile iklimlendirilmiş ve korunaklı bir alandır. Diğer mekan grubu ise kalıcı sergi ve deneyim alanı. Bu mahal forum etrafında örgütlenen mekanları saracak şekilde bilet ile girilen kontrollü ve belirli bir sirkülasyon sistemine sahiptir. Kalıcı sergi ve deneyimleme alanı kullanım senaryosu gereği gerektiğinde bodrum kata inen gerektiğinde 1. kata kadar ulaşan bir ringtir. Mekan senaryosu doğal etmenlerdir ve herbiri boğumda bir doğa olayı deneyimlenmekte, bilgi aktarımı yapılmaktadır. Farklı konseptlere geçilirken oluşturulan nişler ile forum yaşantısı algılanabilmektedir. Tekil olan bu mekan herhangi bir eleman ile ayrılmamış olup kesitte oluşturulan boğumlanmalar ile kendi içerisinde alt mekanlara ayrılmaktadır.

Kalıcı Sergi ve Deneyimleme alanında yorumlanan mekânsal kullanımlar şunlardır:
Arkeoloji ve Yer Altı Dünyası Deneyimleme Alanı
Su Altı Dünyası Deneyimleme Alanı
Flora – Fauna Deneyimleme Alanı
Gökyüzü / Bilimleri Deneyimleme Alanı

Çevre Kullanım Kararları:

Proje alanı çevresinde uygulama imar planında verilen otopark ve park alanı kullanımları korunmuş ve şu şekilde yorumlanmıştır. İlköğretim alanı tarafında sadece ve yoğun şekilde park alanı kullanımı öngörülmüş ve tasarlanmıştır. Diğer tarafta ise otopark kullanımı oluşturulmuş ve doğu batı yönünde araç bağlantısı verilmiştir.

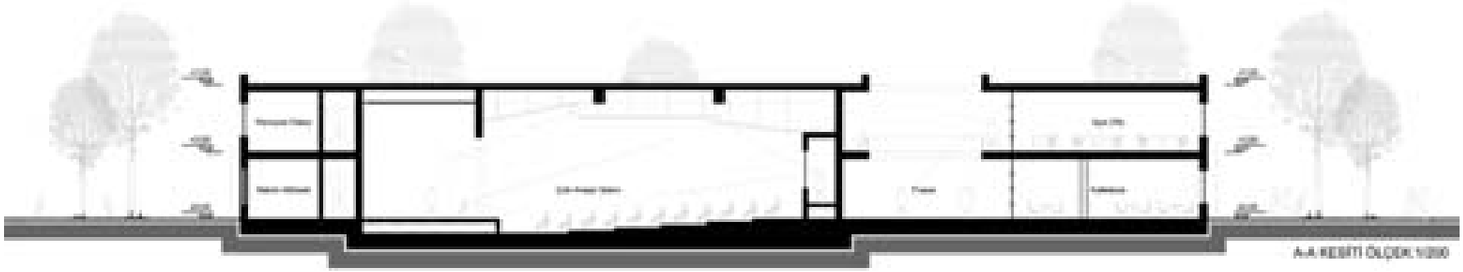

5. MANSİYON

Proje Müellifi: Okan Turan, Emre Günay
Danışmanlar: Nagehan Duran Karabıçak, Uygar Şentürk, Mustafa Levent İzgi, Sara Demir
Yardımcılar: Bünyamin Üstün, Refia Güngör, Ferhat Odabaşı, Pelin Bostancı, İbrahim Odabaşı, Gürkan Many

Bornova ilçe merkezinin doğusunda yer alan Proje arazisi BBF alışveriş merkezinin güneyinde bulunan konut bölgesinin odak noktasında bulunmaktadır. Kentsel veriler incelendiğinde, gerek araziye ulaşımın netliği gerekse arazi konumunun merkezi olması, yapılacak tasarımın dikkat çekici bir odak noktası olması gerekliliğini ortaya çıkarmıştır.

Kent için belirtilen ihtiyaçları karşılaması beklenen tasarımda iki önemli konu yönlendirici olmuştur.
1) Çocuğun Gelişim Sürecinin Mekanlarla ve Donatılarla Desteklenmesi
2) Bir Tasarım Stratejisi "Koruyarak Yap"
Bu iki konunun tasarıma yansıması;

Yerleşim Kararları

Çocukluk döneminin, koruma ve sahiplenme duygularının en yoğun yaşandığı dönem olduğu bilinmektedir. Çocuğun tanımlayabildiği ve kendi ölçeğinde olan her şeyi sahiplenmek istediği bir dönemdir.

Bu sebeple, yerleşim kararları alınırken üzerinde en fazla durulan

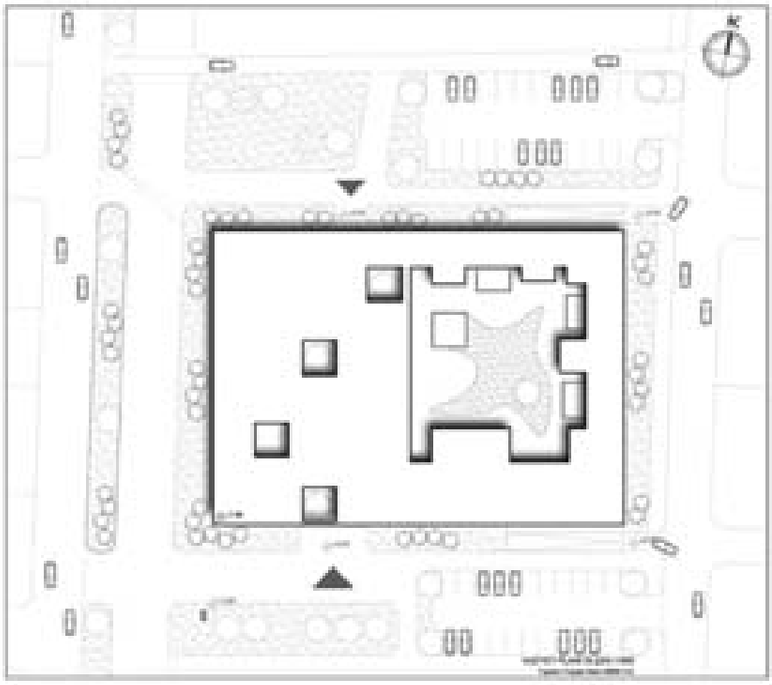

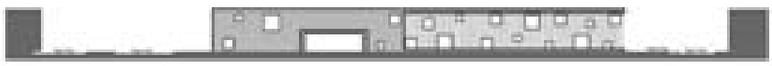

konu, oluşturulacak mekanların çocuk ölçeğinde, çocuğun korumak ve sahiplenmek isteyeceği mekanlar olabilmesi olmuştur. Bunu sağlayabilmek için, arazinin çeperlerine konumlandırılan BÇD yapısının doğusunda içerisinde kalıcı ve geçici sergi-deneyim alanlarının bulunduğu "Çocuk Dünyası" diye adlandırılan avlulu bir birim oluşturulmuştur. **Girişler** arazinin Kuzey-Güney doğrultusunda çözülmüş, bu sayede kullanıcının, imarda bulunan ve kurgulanacak parklarla ilişki kurabilmesi amaçlanmıştır. Bina konumlandırılırken, mevcutta bulunan ve insanlık tarihi boyunca birçok mitolojide kendine yer bulan "**Zeytin Ağaçları**" korunarak tasarımın bir parçası olarak kullanılmıştır.

Plan Kararları

Plan kararları verilirken sergi,bilgi ve deneyim alanları ile diğer işlevlerin kuracağı plansal ilişi en önemli konu olmuştur. Bu ilişki zemin katta; çift giriş çıkışı olan kalıcı sergi,bilgi ve deneyim alanlarının giriş hollerine bağlanmasıyla, 1. katta; geçici sergi,bilgi ve deneyim alanlarının koridor hollerine bağlanmasıyla sağlanmıştır. Bu çözümle, diğer mekanlarla kontrollü bir ilişki kuran sergi alanlarının, bağımsız bir "Çocuk Dünyası" olabilmesi amaçlanmıştır.

Zemin katta bir kent sokağı kurgulanmış, etrafında çözümlenen çok amaçlı salon, satış birimleri, kafeterya, yaş günü-kutlama işlevleriyle, sergi işlevi olmasa da binanın yaşayabilmesi hedeflenmiştir.

Cephe ve Malzeme Kararları

Cephe tasarımı yapılırken, dikkat edilen en önemli konu cephenin, arkasına gizlenen mekanların kimliğine uygun olması olmuştur. Kalıcı ve geçici sergi, bilgi ve deneyim alanları (Çocuk Dünyası) cephesi ahşap yoğunluklu bir cephe şeklinde tasarlanırken, diğer işlevlerin bulunduğu birimin cephesi daha ağır bir malzeme olan betonun boşaltılmasıyla oluşturulmuştur. Malzeme seçimi yapılırken çocuğun en çok tanıdığı ve karşılaştığı malzemeler seçilmiştir. (Evinde hissetmesi) Beton, ahşap ve cam. Cephelerde kurgulanan renklerle ildi çekici bir yapı algısı oluşturulmaya çalışılmıştır.

Sürdürülebilirlik Kararları

Sürdürülebilirlik **daimi** olabilme anlamına gelmektedir ve uzun vadeli yatırımlarla karşılık bulabilecek bir kavramdır. Tasarımda pasif sistemlerin çözümüne büyük önem verilmiş; doğal aydınlatmanın, doğal havalandırmanın ve yönelimin iklim verileri doğrultusunda kurgulanmasına dikkat edilmiştir. Çatıda oluşturulan ve zeytin ağaçlarının uzadığı boşluklarla derin mekanların doğal ışık ihtiyacı karşılanırken, mekanların açık havayla doğrudan ilişki kurabilmesi sağlanmıştır. Kalıcı ve geçici sergi, bilgi ve deneyim alanları (Çocuk Dünyası) ışığın kontrollü bir şekilde mekana alınması gereken mekanlar olduğundan cephede ahşap güneş kırıcılar kurgulanmıştır.

Böylelikle uzun vadede enerji harcamalarının minimuma indirgenmesi amaçlanmıştır.

Hırvatistan Pula Şehri Arena

HIRVATİSTAN ve SLOVENYA

Mimar Tufan Arkayın
Hırvatistan ve Slovenya gezisindeki izlenimlerini aktardı

Tufan Arkayın
Mimar

Bu yıl rotamızı **Hırvatistan** ve **Slovenya** olarak önceden planlamıştık. Geziye, ben eşim ve diğer arkadaşımla üç kişilik bir grup olarak çıkacaktık. On üç yıl önce eşimle ziyaret ettiğimiz **Zagreb**'e tekrar gidip oradan kiralayacağımız araçla on gün boyunca harita önümüzde beğendiğimiz şehirlere köylere hatta komşu ülkelere gire çıka tam bir keşif gezisi yapmak istedik.

Avrupa şehirlerinin en güzel özelliği, bizim ülkemizde bir kaç yılda hatta aylar içinde şehrin silüeti, özelliği bozulurken ve değişirken, on yıl on beş yıl belki daha çok uzun yıllar önce gittiğimiz şehirleri gördüğünüz hatırladığınız şekilde aynı bulmak, binaların, sokakların, tabelaların hatta dükkanların, kafelerin bile yıllar önce bıraktığınız gibi durduğunu görmek çok güzel bir duygu. **Zagreb** yemyeşil doğası, geniş caddeleri her sokakta her köşede güzelim heykelleri, uygar eğitimli ve sıcakkanlı insanlarıyla bizi karşıladı.

01

02

03

04

07

05

06

01/ Hırvatistan Zagreb - Banjelacic Meydanı
02/ Zagreb Dolac Pazarı
03/ Zagreb Tkalciceva Sokağı
04/ Zagreb St.Mark Kilisesi
05/ Zagreb Tkalciceva Ulica Sokağı Kent Kapısı
06/ Zagreb Lotrascak Kulesi
07/ Kaleden Zagrep Şehrine Bakış

İlk işimiz şehrin kalbi **Banjelacic Meydanı**'na gitmek oluyor. Meydan ismini atı üzerinde kılıcıyla tasvir edilen **Josip Jelacic** adlı halk kahramanından alıyor. Meydanın üst tarafında **Dolac Pazarı** kurulmakta. Üreticiler her gün taptaze ürünlerini, meyve sebzelerini ve rengarenk çiçeklerini satmakta. Dolac pazarından yukarı doğru yürüdüğünüzde **Tkalcıceva Sokağı**nda boydan boya restoranlar, barlar, kafeler yer almakta. Günün her saatinde kalabalık ve hareketli bir sokak... Sokağın sol tarafında yamaçta ve tepede iyi korunmuş eski şehri gezebilirsiniz. Bu arada rengarenk seramik kaplı çatısıyla 13.yy da inşaa edilen **St.Mark Kilisesi**'ni de görüp, şehrin sembolü olan **Tkalciceva Ulica Sokağı** ve burada bulunan 13.yy da yapılan kent kapısından yukarı geçerek en üstte **Lotrscak Kulesi**'ni görebilir ve en tepe noktada bulunan yerde şehri panoramik olarak izleyebilirsiniz. Kulenin altında yer alan yatay tramvayla aşağıya yine Ban Jelacic Meydanı'na dönebilirsiniz. Zagreb şehri iki bölüm olarak adlandırılıyor. Eski şehrin yer aldığı **Gornji Grad** (**yukarı bölge**) ve parkların, geniş caddelerin yer aldığı **Donji Grad** (**aşağı bölge**). Zagreb'te son bir öneri tramvaya binerek her iki yöne son durağa kadar gidip şehrin metropollerini asıl kent sakinlerinin yaşadıkları konutları, apartmanları görmenizdir.

08

10

09

11

12

08/ Hırvatistan Varazdin Main Square
09/ Hırvatistan Varazdin Old Castle
10/ Hırvatistan Cakovec Şehri Zgrada Doma Sindikata Binası
11/ Varazdin Kent Mobilyası Rögar Kapağı
12/ Slovenia Ljubljana Preseren Meydanı
13/ Slovenia Ljubljana Kalesi
14/ Slovenia Ljubljana Kalesi
15/ Slovenia Ljubljana Kalesi İç Mekan
16/ Slovenya Ljubljuana Kalesi İç Mekan

Zagreb'den sonra kiraladığımız aracımızla kuzeye, popüler seyahat rotalarında yer almayan harika bir ortaçağ şehrine **Varazdin**'e gidiyoruz. Gerçekten bir ortaçağ şehrinde dolaşıyoruz. **Old Castle**, küçük ama çok güzel bir yapı. Bembeyaz bir cephesi var. Şuan da eski haline göre restore edilmiş, içerisi o günkü yaşam tarzına göre mobilyaları ve günlük eşyaları, yaşayanların giysilerinin sergilendiği canlı bir müze konumundadır. **Main Square**'de bir kahve molası verip meydanın tadını çıkarabilirsiniz.

Daha sonra Varazdin'e çok yakın olan **Çakovec** şehrine geçiyoruz. Bu küçük şehirde küçük bir mola veriyoruz. Burada en dikkat çekici yapı **macar art nouveau tarzında** inşa edilmiş **Zgrada Doma Sindikata (Sendika evi binası)**'dır.

13

16

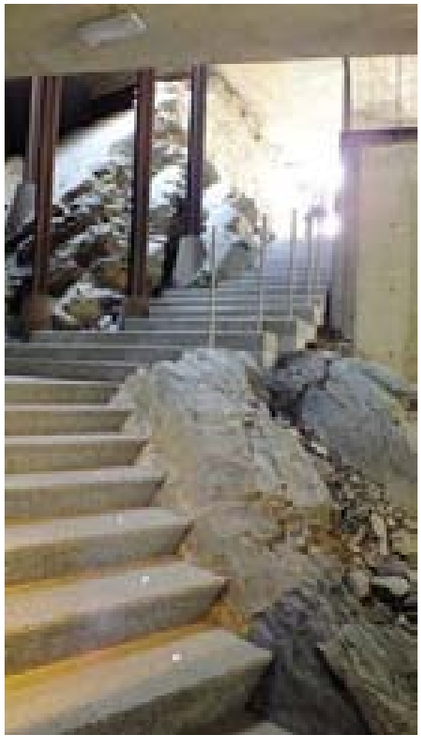

15

14

Gezimize **Slovenya**'nın başkenti olan **Ljubljana**'ya geçerek devam ediyoruz. Bu şehirde çok iyi korunmuş, tertemiz masalsı bir kent ortasından geçen nehir, köprüleri, rengarenk binalarıyla tam bir ortaçağ şehri. **Preseren Meydanı** bu şehrin kalbi diyebiliriz. Buluşma noktası, konserlerin, festivallerin yapıldığı bir meydan. Meydanda Sloven şair **France Preseren**'ın heykeli var. Meydan adını şairden almakta. Meydandan ileri doğru baktığımızda **Ljubljana Kalesi**'ni görebilir ve teleferikle tepeye kaleye çıkabilirsiniz. Kale 11.yy da inşa edilmiş ve çok değişik ve başarılı bir restorasyon geçirmiş. Sergi salonları, müzesi, restoran ve kafeleriyle çok başarılı bir uygulama. Çelik ve cam malzemeyi restorasyonda çok iyi detaylarla kullanmışlar. Kaleden bütün şehri panoramik olarak izleyebilirsiniz.

17

18

Şehirde ilgi çeken yapılardan biri art nouveau tarzındaki **Cooperative Bank** binasıdır.1921'de mimar **Ivan Vurnik** tarafından projelendirildi. Mimar, Slovenya ulusal mimari tarzında binalar çizmiştir. O gün için modernize edilmiş folkonik motifleri bu binada kullanılmıştır. Şehirde art nouveau tarzında birçok bina görmek mümkündür. Örneğin **Centromerkur Building** ve **Houptman House.**

Ljubljana'dan sonra Slovenya'nın diğer bölgelerini gezmeye devam ediyoruz. Yollar yemyeşil ormanlar, ağaçlar, küçük kasabalar ve köyler hepsi insan ölçeğinde az katlı yapılar. Hepsinde ortak özellik uzaktan bakıldığında bir tek yüksek yapı olarak çan kulelerini görebiliyorsunuz. Bu kuleler ve alçak binalar çok güzel bir silüet oluşturuyor.

Daha sonra **Bled Gölü**'ne varıyoruz. Bled Gölü, büyüleyici güzellikte yemyeşil ormanların ve ağaçların arasında tertemiz bir göl. Ortasında küçücük bir ada üzerinde çok güzel bir görüntü veren **St.Mary Assumption Kilisesi** ve kulesi günümüzde de kullanılmakta özellikle evlenen çiftler tercih etmekte.Göl üzerinden kayıklarla adaya geçip 99 basamakla kiliseye ulaşılmakta. İnanışlarına göre damat 99 basamağı gelini kucağında yukarı taşıyabilirse o evlilik çok sağlam olurmuş.(Biraz zor görünüyor). Çevre bilincinin çok güçlü olduğu ülkede göllerde kayıklarda sadece kürek kullanılabilmekte motora izin verilmiyor. Bu doğa harikası gölün üstünde tepede kuş yuvası gibi bir kale yer almakta. **Bled Kalesi** 11.yy da inşa edilmiş. İçinde etnografya müzesi, dükkanlar, kafeler yer almakta. Bled Gölü'nün ve çevresinin muhteşem manzarasını izleyerek buradan ayrılıyoruz.

Bundan sonra Slovenya'nın tek limanı **Koper** şehrine gidiyoruz. Eski şehir bölgesi dar sokakları, Akdeniz mimarisi özellikle İtalyan mimarisi çizgileri taşıyan binalarıyla dikkat çekiyor. Tarihi antik yunana dayanıyor, dönemde adı **Aegida**, roma döneminde ise **Capris**'tir.

Koper'den kuzeye doğru 10 km gidildiğinde İtalya'nın ticari limanlarından **Trieste**'ye gidiliyor ve yaklaşık 140 km daha batıya gidilirse Venedik'e gidilebiliyor. Bizde buraya kadar gelmişken 2 günümüzü **Venedik** kentine ayırdık, bu çok bilinen turistik kenti sizlere anlatmayacağım. Venedik'ten geri dönüp farklı bir deneyim için tekrar Koper üzerinden güneye doğru Adriyatik'in en kuzeyindeki burundan kıyıyı takip ederek aşağıya doğru gidiyoruz. İlk durağımız Slovenya'nın **İstria Yarım Adası**'nda bulunan **İzola** oluyor. Bu şirin kent ortaçağdan kalma küçük bir balıkçı kasabasıdır. Dar sokakları, İtalyan ve Akdeniz mimarisi evleri, rengarenk cepheleri vardır. Burada bir mola verip yolumuza, güneye doğru yarımadanın aşağısına doğru devam ediyoruz.

19

20

23

21

22

17/ Slovenia Ljubljana Cooperative Bank
18/ Slovenia Ljubjljana Centro Merkur Bulding Artnouve Tarzı
19/ Slovenia Ljubljana Houtman House Artnouve Tarzı
20/ Slovenia Bled Gölü Vest.Mary Assumption Kilisesi
21/ Slovenia Bled Kalesi
22/ Slovenia Koper Limanı Eski Şehir
23/ Slovenia İzola

24

25

26

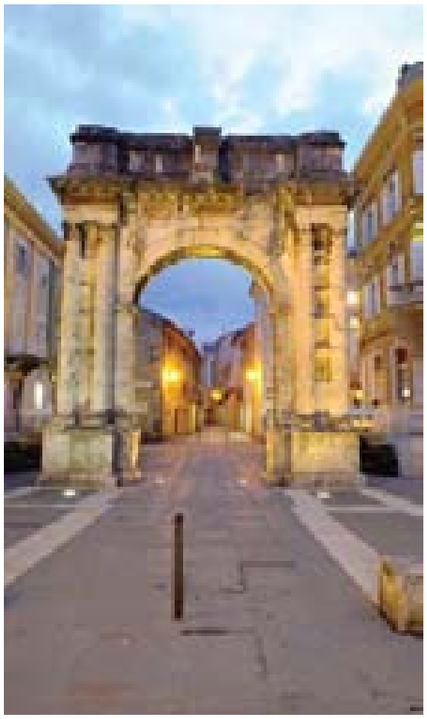

27

24/ Hırvatistan Porec Şehri
25/ Hırvatistan Pula Şehri Arena
26/ Hırvatistan Pula Şehri Roma Kapısı
27/ Hırvatistan Krk Adası

Slovenya'dan çıkıp yine Hırvatistan sınırlarına giriyoruz. **Porec** şehrine uğruyoruz. Porec, Hırvatistan'nın önemli tatil kentlerinden biridir. Bu şehirde de roma dönemi yapılar ve arkeolojik ören yerler bulunmaktadır. Yolumuza devam ederek **Pula** şehrine giriyoruz. İstria Yarımadası'nın en büyük şehridir. Arkeolojik kalıntılar özelliklede roma dönemi çok sayıda tapınak, kale, şehir kapıları ve **Arena** yapısı vardır. Bunların içinde en etkileyici ve önemli olan Arena yapısıdır, bu yapı günümüze gelebilmiş ve çok iyi korunmuş durumdadır. Günümüzde de etkin olarak konser ve festivallerde kullanılmaktadır. 3 katlıdır 20.000 seyirci kapasiteli olduğu söyleniyor. Zemin planı eliptiktir, uzun eksen 130 mt, kısa eksen 100 mt' dir.

Pula'dan sonra güneye İstria Yarımadası'nın kıyısındaki yemyeşil virajlı yolları takip ederek yarımadanın alt kısmına doğru yolumuza devam ediyoruz. Yolumuz üzerinde bir çok tatil kasabası, plajlar, turistik yerleşim yer alıyor. Hepsi çok ölçekli çevreye, doğaya saygılı, yeşilin içinde kaybolmuş az katlı yapılar. Vahşi turizm buraya uğramamış her şey çok doğal ve güzel. Hedefimiz Adriyatik denizin en kuzeyinde yer alan **Krk Adası** ismi biraz ilginç(Kırık) okunuyor. Ada oldukça büyük, anakaraya çok zarif bir dizi köprüyle bağlanıyor. Çok düzgün, temiz yollarından geçip adanın başşehri olan Krk merkeze varıyoruz. Krk bir turizm merkezi. Yat limanı, plajları, tarihi yapıları, kalesi, eski şehir dokusuyla farklı güzellikler sunmakta. Krk'tan ayrıldıktan sonra son günümüzü Slovenya havaalanına yakınlığından dolayı **Kranj** şehrinde kalmayı planlayıp Hırvatistan'dan yine Slovenya topraklarına geçip akşamüzeri Kranj şehrine ulaşıyoruz. Kısa bir tanıma turu yaparak şehri dolaşıyoruz. Eski şehir, yalnız bir köprüyle girilen etrafında bir derenin aktığı tepe üzerinde yer almakta.

Gezimizi burada tamamlarken Slovenya ve Hırvatistan ülkeleri, vahşi turizmden uzak, düzenli, çevreye duyarlı, geçmişi ve tarihini çok iyi korumuş iki ülke. Eğitim düzeyi çok yüksek, halkları sıcakkanlı ve yardımsever. Diğer Avrupa ülkelerine göre daha uygun fiyatta gezi ve tatil yapılabilir. Orta Avrupa ile Akdeniz, İtalyan mutfaklarının karışımı bir yeme içme kültürü var tabi ki Yugoslav köklerinden gelen kültür ile çok güzel börek yapılmakta hatta Venedik'te yediğimiz pizzalardan daha lezzetli ve güzel pizza yaptıklarını söyleyebilirim. Bu ülkelerin şarapları da çok güzel özellikle restoranlarda ev yapımı masa şarabı içilebilir. Kıyı taraflarında çok iyi ve güzel deniz ürünleri bulunmakta. Göller bölgesinde meraklısı için ülkemizde tükenmiş olan kereviti menülerde bulmak mümkün. Her iki ülkede de eski şehirlerin dışında çağdaş yapılar hatta dergilere girmiş projeler de bulunmakta ama onları fotoğraflamam mümkün olmadı. Alternatif turistik rotalarını sevenler için bu iki ülkede rahatlıkla, keyifle gezilecek ülkeler. Bunu herkese tavsiye ederim...

serbestMİMAR Magazine – Issue 23

SUMMARY

We are meeting again with a different content in our 23. issue.

The “Tabletop” section of one of the projects with completed or on-going designs which contains anthologies encompasses various projects such as office, commercial structure, housing, public structure, hotel and university campus.

You may find the news on activities by the Türk SMD (Turkish Freelance Architect Association), İstanbul and İzmir SMD’s in the “from the SMD’s section.

In our “Collar Picture” section, Şükrü Kocagöz’s article on our meritorious architect Salih Zeki Pekin who passed away during the previous months and an article on Ayhan Böke, a project owner of the İş Bankası General Directorate Building project who has left us in August can be found.

Our “File” section contains the architectural and urban agenda covering İzmir and its vicinity.

In this section of ours the following are available;

Interview done with İzmir SMD Honorary member Prof. Dr. Necati Şen and İzmir SMD Chairman of Board of Directors Sevgi Molva,

The recently constructed projects, Anadolu Apartment, Mi’Marin Köyce Alaçatı, Yunusoğlu Office, Scent Room, Miryam Şen Housing Projects and Uşak Atapark Observation Tower and Cafeteria, Bodrum Architectural Library and İzmir Fair projects,

Articles informing on the latest status of the 4 teams’ projects regarding the İzmirdeniz project which started in 2011,

Pınar Sönmez’s, from Teğet Architecture, article explaining the process on the İzmir Opera Building project,

Senior Architect Hüsamettin Özkaymakçı’s article named “Urban Renewal Concept in Architectural Design sense and İzmir - Karşıyaka / Alaybey District Example”,

projects that have won awards in the Bornova Child’s world Architectural Project Competition.

Finally, in the “We were there” section, Architect Tufan Arkayın’s article regarding his impressions on Croatia and Slovenia is shared.

Translation : Çağla Mayda

Журнал “Свободный Архитектор”, выпуск 23-й.

СОДЕРЖАНИЕ

Мы снова рады встретиться с Вами в 23-м выпуске нашего журнала. Как и всегда, мы постарались сделать его наиболее интересным и разноплановым.

В разделе “На рабочем столе” мы по традиции рассказываем о проектах, работа над которыми только что завешена или находящихся в стадии завершения, таких как офис, жилой комплекс, отель, университетский городок, здания административного и общественнного назначения и другие.

О событиях и мероприятиях , проведенных за последнее время отделениями “Объединения Свободных Архитекторов” в городах Измир и Стамбул повестсвуется в разделе “Новости “Объединения Свободных Архитекторов” (“SMD”).

В главе «Портрет» наш коллега Шукрю Коджагез рассказывает о, к сожалению, безвременно от нас ушедшем и уважаемом нами архитекторе Салихе Зеки Пекине, а также об еще одной нашей утрате, понесенной нами в прошедшем августе – это Айхан Боке, который курировал проект здания генерального управления банка Иш Банкасы.

Темой главы «Досье» стало современное градостроительство, территориально применительно к области, в которой расположен город Измир. В первой части этой главы вы найдете репортаж профессора, почетного члена “Объединения Свободных Архитекторов” (“SMD”) Неджати Шена и председателя отделения “Объединения Свободных Архитекторов” г. Измира Севги Молва. Далее обзор объектов, которые были построены за последнее время, таких как: комплекс Анадолу Апартманы, Ми-Марин Кейсе Алачаты, здание Юнусоглу Офиси, зал ароматов Коку Одасы, по проекту «Мириам Шен Еви» комплекс Ушак Атапарк Сейир Кулеси, библиотека Бодрум Мимарлык Китаплы и проект выставочного комплекса Измир Фуары. Также будет интересным рассказ о проекте, который был начат в 2011 году – Измир Дениз Прожеси, о том на какой стадии находится проект сегодня. Наряду с этим, Пынар Сонмез (фирма «Тегет Мимарлык») расскажет о проекте здания Оперного театра г. Измир, архитектор Хусаметтин Озкаймакчи поделится своими размышлениями в рубрике «Архитектурные проекты / Урбан-Консепт обновление города и район Измир-Каршияка- Алабей Махаллеси». В последней части главы Вы найдете рассказ об архитектурном конкурсном проекте для детей Борнова Чоджук Дюньясы Мимари Проже, и о тех, кто победил в нем и получил награды.

Наш выпуск завершит глава «Мы там были», в которой наш коллега Туфан Аркайин поделится с нами своими впечатлениями о городах Словении и Хорватии.

Переводы : Natalia Troshina Soylu

مجلة المهندس المعماري الحر (Serbest MİMAR Dergisi)
العدد 23

ملخص

نلتقي معكم مجدداً في عددنا الثالث والعشرين عبر محتوى مختلف أيضاً.
يتشكل قسم "سطح المكتب" الذي يوجد به مشروعات مختارة لم يتم الانتهاء من تصميمها أو يتواصل العمل بها، من مشروعات متنوعة مثل المكاتب والمباني التجارية والمساكن والمباني الحكومية والفنادق والحرم الجامعي.

ستجدون أخبار الفعاليات التي قامت بها الجمعية التركية للمهندس المعماري الحر (SMD) وجمعيتي المهندس المعماري الحر في اسطنبول وازمير خلال الفترات الماضية في قسم "من جمعيات المهندس المعماري الحر".

في قسم "صورة الياقة"، يوجد مقال "شكري كوجاجوز" عن مهندسنا المعماري القامة صالح زكي بكين، الذي رحل عنا في الشهور الماضية، ومقال عن ايهان بوكا، أحد مؤلفي مشروع مبنى الإدارة العامة لمصرف ايش (İŞ) الذي رحل عنا في شهر أغسطس.

يحتوي قسم "الملف" لدينا على تفاصيل الهندسة المعمارية التي تشمل ازمير ومحيطها القريب، وجدول أعمال المدينة، يوجد في أقسامنا هذه.

المقابلة التي أجراها أ.د نجاتي شان، العضو الفخري لجمعية المهندس المعماري الحر في ازمير مع سفغي مولفا، رئيس مجلس إدارة جمعية المهندس المعماري الحر في ازمير.
عمارة الأناضول التي تم بناءها خلال الفترة الأخيرة، كويجا الاتشاتي للمهندس المعماري، مكاتب يونس اوغلو، غرفة الرائحة، مشاريع منزل مريم شان، برج المراقبة والكافتيريا لأوشاك اتاتورك، دار الكتب المعمارية في بودروم، ومشاريع معرض ازمير.
المقالات التي تنقل آخر أحوال مشاريع 4 فرق في مشروع بحر ازمير، الذي بدأ في عام 2011.
مقال بينار سونماز، من تيغت (TEĞET) للهندسة المعمارية، الذي يتحدث عن عملية مشروع مبنى أوبرا ازمير.
مقال بعنوان "مفهوم التجديد الحضري في سياق التصميم المعماري ومثال من محلة الاتي/ كارشيياكا – ازمير" للمهندس المعماري حسام الدين اوزكايماكتشي.
المشاريع التي حصلت على جوائز في مسابقة المشروع المعماري لدنيا الأطفال في بورنوفا.

وفي النهاية، في قسم "كنا هناك"، يتم تقاسم مقال يتقل فيه المهندس المعماري طوفان اركايين انطباعاته عن مدن كرواتيا وسلوفينيا.

الترجمة : Çağla Mayda

serbest MİMAR

ABONELİK FORMU

Adı / Soyadı : _____

Mesleği : _____

Çalıştığı Kurum : _____

Görevi : _____

Unvanı : _____

Posta Adresi : _____

_____

Posta Kodu : _____ Semt : _____ Şehir : _____

Telefon :( ) _____ Faks :( ) _____

E-Posta : _____@_____ URL : _____

☐ **İlk Abonelik** ☐ **Abonelik Yenileme**

☐ 4 sayılık abonelik-35 TL / Öğrencilere-30 TL

Fatura Bilgisi ☐ Adıma fatura istiyorum ☐ Firma adına fatura istiyorum

Firma Adı : _____

Adres : _____

_____

Vergi no : _____

Vergi Dairesi : _____

ÖDEME BİLGİLERİ

☐ Posta havalesiyle ödeme (Ödeme yaptığınız belgeyi bu form ile birlikte yollayınız).

☐ Banka havalesiyle ödeme (Ödeme yaptığınız belgeyi bu form ile birlikte yollayınız).

☐ Kredi kartı ile ödeme. ☐ Visa ☐ Master Card

BANKA HESAP BİLGİLERİ

Garanti Bankası - Kuğulu Şube

IBAN: TR45 0006 2001 3610 0006 2979 12

Kart No: ☐☐☐☐ ☐☐☐☐ ☐☐☐☐ ☐☐☐☐ Son Kullanma Tarihi: ☐☐/☐☐ İmza: _____

Reklam İndeksi

DALSAN ..... ARKA KAPAK İÇİ

IŞIKLAR ..... ÖN KAPAK İÇİ - 1

KALEBODUR ..... ARKA KAPAK

MAS OFİS 46-47-55

GREENGUARD:
İNSANA VERDİĞİMİZ DEĞERİN KANITI!

Dört duvar arasında yaşıyoruz. Zamanımızın büyük bir kısmını iç mekanlarda geçiriyoruz. Bu sebeple, **iç mekan ürünlerimiz, içerisinde bulunan kimyasal oranlarının belirlenen sınır değerlerin altında olduğunun kanıtı olan Greenguard sertifikası** ile belgelendirilmiştir.

corex | ALÇITEK | SIVATEK | SATENTEK

maxicoat | FLOORTEK

GREENGUARD

GREENGUARD GOLD

www.dalsan.com.tr

LAFARGE DALSAN
alçı ve alçı levha sistemleri

Greenguard ile ilgili detaylı bilgiyi www.dalsan.com.tr adresinden alabilirsiniz.

konuşmaya devam...

Kalebodur'la Mimarlar Konuşuyor web sitesi

www.mimarlarkonusuyor.com

adresinde yayında.

https://www.facebook.com/Kalebodur

https://twitter.com/Kalebodur

https://www.youtube.com/user/KalebodurTR

Kalebodur